

Załącznik nr 2
do uchwały nr 747/2025
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 18 września 2025 r.

Ocena programowa
Profil praktyczny

Raport samooceny

Kierunek: **PIELĘGNIARSTWO**

Studia pierwszego stopnia, profil praktyczny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych

im. Księcia Mieszka I

Wydział Nauk Medycznych

ul. Bułgarska 55, 60-320 Poznań

Tel. 61 646 02 67

www.pam.poznan.pl

rektorat@pam.poznan.pl

Link do Raportu samooceny na stronie www Uczelni:

<https://pam.poznan.pl/bip>

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Pielęgniarstwo

1. Poziom/y studiów: **studia pierwszego stopnia**
2. Forma/y studiów: **studia stacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
Nauki o zdrowiu

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki o zdrowiu	180 (standard 2024) i 182 (standard 2019)	100

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- nauczyciel przedmiotu . . . . .²
- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych . . . . .²
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu . . . . .²
- nauczyciel prowadzący zajęcia . . . . .²
- nauczyciel psycholog

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- nauczyciel pedagog specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Dla standardu kształcenia zgodnego z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 10 października 2024 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1514).

OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ

1.1. W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- 1) rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w każdym okresie życia w warunkach prawidłowych i patologicznych;
- 2) uwarunkowania i mechanizmy funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego;
- 3) etiologię, patomechanizm, objawy kliniczne, przebieg i sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych;
- 4) funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- 5) zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób, w tym chorób nowotworowych;
- 6) zadania, funkcje i uwarunkowania rozwoju zawodu pielęgniarki;
- 7) modele opieki pielęgniarskiej nad osobą zdrową, chorą, niepełnosprawną i umierającą;
- 8) etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu pielęgniarki.

1.2. W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- 1) udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób, w tym chorób nowotworowych;
- 2) rozpoznawać problemy zdrowotne i określać priorytety w opiece pielęgniarskiej;
- 3) organizować, planować i sprawować całościową i zindywidualizowaną opiekę pielęgniarską nad osobą chorą, niepełnosprawną i umierającą, wykorzystując wskazania aktualnej wiedzy medycznej;
- 4) udzielać świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych w zakresie określonym w przepisach prawa;
- 5) decydować o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych;
- 6) współpracować z pacjentem, rodziną lub opiekunem pacjenta w realizacji ustalonych celów opieki pielęgniarskiej oraz prowadzonych działań edukacyjnych;
- 7) przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarskich;
- 8) przeprowadzić badanie kwalifikacyjne do szczepień ochronnych i wykonywać szczepienia ochronne określone w przepisach prawa, realizować obowiązujące procedury w sytuacji wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) oraz prowadzić sprawozdawczość w zakresie szczepień ochronnych;

- 9) wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca oraz rozpoznać cechy elektrokardiograficzne stanów zagrożenia zdrowia i życia;
- 10) wykonać badanie spirometryczne i dokonać wstępnej oceny wyniku tego badania u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia;
- 11) udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze w ramach resuscytacji krąż.-oddechowej;
- 12) usunąć szwy i pielęgnować ranę, w tym założyć i zmienić opatrunek;
- 13) przygotować i podać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarskim w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;
- 14) wystawiać recepty na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
- 15) komunikować się z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem oraz z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, wykorzystując różne metody i techniki komunikacji oraz przeprowadzać negocjacje w celu rozwiązywania problemów i konfliktów w zespole;
- 16) dokonywać analizy jakości opieki pielęgniarskiej i podejmować działania na rzecz jej poprawy;
- 17) organizować pracę własną i podległego personelu oraz współpracować w zespołach pielęgniarskich i zespołach interdyscyplinarnych;
- 18) stosować myślenie krytyczne w praktyce zawodowej pielęgniarki.

1.3. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;
- 2) przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;
- 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
- 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
- 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

NAUKI PRZEDKLINICZNE (anatomia, fizjologia, patologia, genetyka, biochemia i biofizyka, mikrobiologia i parazytologia, farmakologia, radiologia)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- A.W1. budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górne i dolne, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno- -stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ krwiotwórczy, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układ płciowy męski i żeński, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna);

- A.W2. neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie człowieka;
- A.W3. fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu człowieka: układu kostno- - stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz narządów zmysłów i powłoki wspólnej;
- A.W4. udział układów i narządów organizmu człowieka w utrzymaniu jego homeostazy oraz zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w przypadku zaburzenia jego homeostazy;
- A.W5. podstawy działania układów regulacji oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego w utrzymaniu homeostazy;
- A.W6. mechanizmy odporności wrodzonej i nabytej, humoralnej i komórkowej;
- A.W7. podstawowe pojęcia z zakresu patologii organizmu człowieka;
- A.W8. czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne oraz ich wpływ na organizm człowieka;
- A.W9. zagadnienia z zakresu patologii szczegółowej układów organizmu człowieka: układu kostno- stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz zaburzeń metabolicznych, gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej;
- A.W10. podstawy zaburzeń w funkcjonowaniu układu immunologicznego: alergie, choroby autoimmunologiczne, immunologia nowotworów;
- A.W11. uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;
- A.W12. problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;
- A.W13. budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy;
- A.W14. zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;
- A.W15. nowoczesne techniki badań genetycznych;
- A.W16. podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);
- A.W17. mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie człowieka;
- A.W18. rolę witamin, aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych;
- A.W19. wpływ na organizm człowieka czynników zewnętrznych takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące, w tym radonu występującego w środowisku;
- A.W20. podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej;
- A.W21. klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;

- A.W22. poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania, powodowane przez nie przemiany w organizmie człowieka i działania uboczne;
- A.W23. podstawowe zasady farmakoterapii;
- A.W24. poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postaci i drogi ich podawania;
- A.W25. wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;
- A.W26. działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;
- A.W27. zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;
- A.W28. zasady leczenia krwią, jej składnikami i środkami krwiozastępczymi;
- A.W29. metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- A.U1. posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;
- A.U2. interpretować procesy fizjologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych;
- A.U3. opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy;
- A.U4. łączyć zmiany morfologiczno-czynnościowe w obrębie tkanek, narządów i układów z objawami klinicznymi i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla organizmu człowieka;
- A.U5. szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych;
- A.U6. wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób;
- A.U7. współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki;
- A.U8. współuczestniczyć w zapobieganiu błędom przedlaboratoryjnym;
- A.U9. właściwie interpretować wyniki badań laboratoryjnych;
- A.U10. rozpoznawać najczęściej spotykane mikroorganizmy patogenne oraz pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, fizjologii, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;
- A.U11. zaplanować i wykonać podstawowe działania z zakresu diagnostyki mikrobiologicznej oraz zinterpretować uzyskane wyniki;
- A.U12. szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;
- A.U13. posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;
- A.U14. przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;
- A.U15. obliczać dawki leków zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego;
- A.U16. stosować zasady ochrony radiologicznej.

NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W PIELĘGNIARSTWIE (psychologia, socjologia, pedagogika, prawo medyczne, zdrowie publiczne, etyka zawodu pielęgniarki, współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym, język obcy)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- B.W1. psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone;
- B.W2. problematykę relacji człowiek - środowisko społeczne, zachowania adaptacyjne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;
- B.W3. zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową;
- B.W4. etapy rozwoju psychicznego człowieka i prawidłowości występujące na poszczególnych etapach tego rozwoju;
- B.W5. pojęcia emocji, motywacji, temperamentu i osobowości, cechy osobowości zdrowej, zaburzenia osobowości;
- B.W6. istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele, style i bariery w komunikacji interpersonalnej;
- B.W7. teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia;
- B.W8. podejście salutogenetyczne i podejście patogenetyczne do zdrowia i choroby;
- B.W9. procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą lub o niepomyślnym rokowaniu i uwarunkowania tych procesów;
- B.W10. znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie oraz w sytuacjach szczególnych w opiece zdrowotnej;
- B.W11. techniki radzenia sobie ze stresem, redukcji lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania zespołu wypalenia zawodowego i zapobiegania jego powstaniu;
- B.W12. pojęcia oraz zasady funkcjonowania rodziny, grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;
- B.W13. wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;
- B.W14. zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;
- B.W15. pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;
- B.W16. zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć i wiek;
- B.W17. aktualne i prognozowane zmiany społeczne wpływające na funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia oraz warunki wykonywania zawodu pielęgniarki;
- B.W18. postawy społeczne wobec zdrowia i systemu ochrony zdrowia;
- B.W19. podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego chorowania, zdrowienia, hospitalizacji i umierania;
- B.W20. problematykę prowadzenia edukacji zdrowotnej;
- B.W21. metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży, dorosłych i osób starszych;
- B.W22. podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w funkcjonowaniu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;

- B.W23. podstawowe regulacje prawne z zakresu systemu ochrony zdrowia, w tym z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego, obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej;
- B.W24. podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki oraz formy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków;
- B.W25. zasady odpowiedzialności pracowniczej, zawodowej, cywilnej i karnej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki z uwzględnieniem zdarzenia niepożądanego, przewinienia zawodowego i błędu medycznego;
- B.W26. prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta;
- B.W27. pojęcie zdrowia publicznego i zadania z zakresu zdrowia publicznego;
- B.W28. kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;
- B.W29. podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;
- B.W30. istotę profilaktyki i prewencji chorób;
- B.W31. zasady funkcjonowania systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz warunki dostępu do świadczeń zdrowotnych;
- B.W32. swoiste zagrożenia zdrowia występujące w środowisku zamieszkania, nauczania, wychowania, pracy;
- B.W33. międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF) oraz procedur medycznych;
- B.W34. przedmiot etyki ogólnej i zawodowej pielęgniarki;
- B.W35. istotę podejmowania decyzji etycznych i zasady rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki;
- B.W36. problematykę etyki normatywnej, w tym wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki;
- B.W37. odrębności kulturowe i religijne oraz wynikające z nich potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów oraz zasady interwencji pielęgniarskich zgodnych z etyką zawodową;
- B.W38. Kodeks etyki dla pielęgniarek Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (International Council of Nurses, ICN) i Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej;
- B.W39. priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;
- B.W40. znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu;
- B.W41. rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety;
- B.W42. proces podejmowania decyzji w zespole;
- B.W43. metody samooceny pracy zespołu;
- B.W44. czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole;
- B.W45. zasady efektywnego komunikowania się w zespołach interprofesjonalnych;
- B.W46. zasady nawiązywania kontaktu z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem, budowania relacji i przekazywania informacji pacjentowi lub osobie upoważnionej oraz metody usprawniające komunikację z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;
- B.W47. zasady komunikowania się z pacjentem odmiennym kulturowo i o odmiennej orientacji seksualnej, pacjentem niedowidzącym i niewidzącym oraz niedostępującym i niesłyszającym;
- B.W48. znaczenie perspektywy pacjenta w opiece pielęgniarskiej, motywowania pacjenta do przestrzegania zaleceń i prozdrowotnego stylu życia;

- B.W49. metody okazywania empatii pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi;
- B.W50. zasady postępowania oraz radzenia sobie w przypadku mobbingu, dyskryminacji i innych zachowań patologicznych w środowisku pracy.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.U1. rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;
- B.U2. rozpoznawać zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym człowieka oraz oceniać proces adaptacji człowieka w różnych kontekstach zdrowia i choroby, a także wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad człowiekiem zdrowym i chorym;
- B.U3. oceniać związek choroby i hospitalizacji ze stanem fizycznym i psychicznym człowieka;
- B.U4. oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych takich jak stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba, przemoc fizyczna, przemoc seksualna, wprowadzać elementarne formy pomocy psychologicznej oraz informować o specjalistycznych formach pomocy;
- B.U5. identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się w sytuacjach trudnych, wykazywać umiejętność aktywnego słuchania oraz tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu interprofesjonalnego;
- B.U6. wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w praktyce pielęgniarstwa;
- B.U7. wskazywać i stosować właściwe techniki redukcji napięcia i metody relaksacyjne;
- B.U8. stosować techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego oraz rozwijać zasoby osobiste umożliwiające radzenie sobie z zespołem wypalenia zawodowego;
- B.U9. stosować techniki radzenia sobie w sytuacjach trudnych w pracy zawodowej pielęgniarki takich jak ciężka choroba pacjenta, śmierć, błąd medyczny, przemoc fizyczna i psychiczna;
- B.U10. proponować działania zapobiegające dyskryminacji, rasizmowi i dysfunkcjonalnościom w różnych grupach społecznych w oparciu o zasady humanizmu;
- B.U11. diagnozować czynniki wpływające na sytuację zdrowotną jednostki w obrębie rodziny i społeczności lokalnej;
- B.U12. rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarstwa;
- B.U13. opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców usług pielęgniarstwa;
- B.U14. stosować przepisy prawa dotyczące realizacji praktyki zawodowej pielęgniarki oraz praw pacjenta i zasad bezpieczeństwa;
- B.U15. analizować światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;
- B.U16. analizować funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- B.U17. stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF) oraz procedur medycznych;
- B.U18. rozwiązywać dylematy etyczne i moralne występujące w praktyce zawodowej pielęgniarki;
- B.U19. rozpoznawać potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów w zakresie odrębności kulturowych i religijnych oraz podejmować interwencje zgodne z zasadami etyki zawodowej pielęgniarki;
- B.U20. korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu oraz planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy;

- B.U21. identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej;
- B.U22. wskazywać sposoby rozwiązywania problemów przedstawianych przez członków zespołu;
- B.U23. stosować zasady prawidłowej i efektywnej komunikacji z członkami zespołu interprofesjonalnego;
- B.U24. korzystać z piśmiennictwa medycznego w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim - z piśmiennictwa medycznego w innym języku obcym;
- B.U25. porozumiewać się w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim - w innym języku obcym, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ (podstawy pielęgniarstwa, promocja zdrowia, pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej, dietetyka, organizacja pracy pielęgniarki, badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarki, zakażenia szpitalne, zasoby i system informacji w ochronie zdrowia, zajęcia fakultatywne do wyboru: język migowy lub telemedycyna i e-zdrowie)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- C.W1. uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;
- C.W2. pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia oraz rolę pacjenta w realizacji opieki pielęgniarskiej;
- C.W3. definicję zawodu pielęgniarki według Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN), funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki według Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization, WHO);
- C.W4. proces pielęgnowania (definicję, etapy, zasady) oraz metody organizacji pracy, w tym w ramach podstawowej opieki pielęgniarskiej (primary nursing), jej istotę i odrębności, z uwzględnieniem ich wpływu na jakość opieki pielęgniarskiej i rozwój praktyki pielęgniarskiej;
- C.W5. klasyfikacje praktyki pielęgniarskiej (Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej International Classification for Nursing Practice, ICNP, oraz Międzynarodowa Klasyfikacja Diagnoz Pielęgniarskich według NANDA NANDA's International Nursing Diagnoses, North American Nursing Diagnosis Association, NANDA);
- C.W6. istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);
- C.W7. istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich w ramach świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi wytycznymi;
- C.W8. zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą i chorym, w tym o niepomyślnym rokowaniu;
- C.W9. zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w przypadku deficytu samoopieki, zaburzonego komfortu i zaburzonej sfery psychofizycznej pacjenta;
- C.W10. zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich;

- C.W11. udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promocji zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;
- C.W12. zasady udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego;
- C.W13. koncepcje i założenia promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;
- C.W14. zadania pielęgniarki w promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia;
- C.W15. strategię promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;
- C.W16. organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań i uprawnień zawodowych pielęgniarki oraz innych pracowników systemu ochrony zdrowia;
- C.W17. warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej;
- C.W18. metody oceny środowiska zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki;
- C.W19. zasady koordynowania procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej;
- C.W20. szczepienia ochronne i rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich działanie;
- C.W21. standardy przeprowadzania badań kwalifikacyjnych do szczepień ochronnych przeciw grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby (WZW), tężcowi, COVID-19 i wykonywania szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz innych obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych zgodnie z przepisami prawa w zakresie szczepień ochronnych, z zapewnieniem zasad bezpieczeństwa pacjentowi oraz sobie;
- C.W22. procedury stosowane w sytuacji wystąpienia NOP oraz zasady prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych;
- C.W23. zapotrzebowanie na energię, składniki odżywcze i wodę u człowieka zdrowego oraz chorego w różnym wieku i stanie zdrowia;
- C.W24. zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku, żywienia dojelitowego i pozajelitowego oraz podstawy edukacji żywieniowej;
- C.W25. klasyfikację i rodzaje diet;
- C.W26. zasady oceny stanu odżywienia oraz przyczyny i rodzaje niedożywienia;
- C.W27. podstawy dietoterapii w najczęściej występujących chorobach dietozależnych u dzieci i dorosłych;
- C.W28. środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
- C.W29. pojęcia stanowiska pracy, zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności na pielęgniarskich stanowiskach pracy;
- C.W30. przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na pielęgniarskich stanowiskach pracy;
- C.W31. podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i ich znaczenie dla zapewnienia jakości tej opieki;
- C.W32. podstawy zarządzania, etapy planowania pracy własnej i podległego personelu;
- C.W33. zakresy uprawnień zawodowych i kwalifikacje w pielęgniarstwie, możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego;

- C.W34. uwarunkowania zapewnienia jakości opieki pielęgniarstwa oraz zasady zarządzania jakością tej opieki;
- C.W35. zasady tworzenia i rozwoju różnych form działalności zawodowej pielęgniarki;
- C.W36. pojęcie, zasady i sposób badania podmiotowego i jego dokumentowania;
- C.W37. system opisu objawów i dolegliwości pacjenta według schematów OLD CART (Onset - objawy/dolegliwości, Location - umiejscowienie, Duration - czas trwania, Character - charakter, Aggravating/Alleviating factors - czynniki nasilające/łagodzące, Radiation - promieniowanie, Timing - moment wystąpienia), FIFE (Feelings - uczucia, Ideas - idee, Function - funkcja, Expectations - oczekiwania), SAMPLE (Symptoms - objawy, Allergies - alergie, Medications - leki, Past medical history - przebyte choroby/przeszłość medyczna, Last meal - ostatni posiłek, Events prior to injury/illness - zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem);
- C.W38. system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki sprawowanej przez pielęgniarkę PES (Problem - problem, Etiology - etiologia, Symptom - objaw);
- C.W39. znaczenie uwarunkowań kulturowych i społecznych w ocenie stanu zdrowia;
- C.W40. metody i techniki kompleksowego badania fizykalnego i jego dokumentowania;
- C.W41. zasady przygotowania pacjenta do badania EKG i technikę wykonania badania EKG, EKG prawokomorowego oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi;
- C.W42. zasady rozpoznawania w zapisie EKG załamków P, Q, R, S, T, U cech prawidłowego zapisu i cech podstawowych zaburzeń (zaburzenia rytmu serca, zaburzenia przewodnictwa, elektrolitowe, niedokrwienie i martwica mięśnia sercowego);
- C.W43. rodzaj sprzętu i sposób jego przygotowania do wykonania spirometrii oraz zasady wykonania tego badania;
- C.W44. znaczenie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwa;
- C.W45. sposoby przeprowadzania badania podmiotowego i badania fizykalnego przez pielęgniarkę z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz sposoby gromadzenia danych o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych;
- C.W46. pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną, ich źródła, patogeny zakażeń szpitalnych, ich rezerwuary, drogi szerzenia się i łańcuch epidemiczny;
- C.W47. organizację nadzoru nad zakażeniami w podmiocie leczniczym oraz metody kontroli zakażeń, z uwzględnieniem roli pielęgniarki epidemiologicznej;
- C.W48. zasady profilaktyki oraz mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu odcewnikowym krwi, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu układu moczowego, zakażeniu układu pokarmowego o etiologii Clostridioides difficile, zakażeniu miejsca operowanego, zakażeniu ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowym oraz zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym;
- C.W49. zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania;
- C.W50. metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych oraz ich wykorzystanie w praktyce zawodowej pielęgniarki;
- C.W51. podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;

- C.W52. systemy telemedyczne i e-zdrowia oraz ich znaczenie dla usprawnienia udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń pielęgniarских;
- C.W53. rodzaje systemów telemedycznych z uwzględnieniem podziału na systemy synchroniczne i asynchroniczne;
- C.W54. narzędzia techniczne wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;
- C.W55. zakres i zasady udziału pielęgniarki w udzielaniu świadczeń zdrowotnych przy użyciu systemów telemedycznych i e-zdrowia.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- C.U1. stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;
- C.U2. gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarской;
- C.U3. ustalać plan opieki pielęgniarской oraz realizować go wspólnie z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;
- C.U4. monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;
- C.U5. dokonywać wstępnej, bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta (stan, problemy, potrzeby) i ewaluacji podejmowanych interwencji pielęgniarских;
- C.U6. wykonać pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe;
- C.U7. wykonywać procedurę higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, zakładać i zdejmować rękawice medyczne jednorazowego użycia, zakładać odzież operacyjną, stosować zasady aseptyki i antyseptyki, postępować z odpadami medycznymi oraz stosować środki ochrony indywidualnej i procedurę poekspozycyjną;
- C.U8. przygotować narzędzia i sprzęt medyczny do realizacji procedur oraz skontrolować skuteczność sterylizacji;
- C.U9. prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;
- C.U10. wykonywać u pacjenta w różnym wieku pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, talii, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI), wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: stosunek obwodu talii do obwodu bioder (Waist Hip Ratio, WHR), stosunek obwodu talii do wzrostu (Waist to Height Ratio, WHtR), grubości fałdów skórno-tłuszczowych, obwodów brzucha i kończyn) oraz interpretować ich wyniki;
- C.U11. pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;
- C.U12. wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;
- C.U13. stosować zabiegi przeciwzapalne;
- C.U14. przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami farmakoterapii i standardami opieki pielęgniarской;
- C.U15. obliczyć dawkę leku, samodzielnie podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza, oraz produkty

- lecnicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie, a także uczestniczyć w zabiegu podaży toksyny botulinowej przez lekarza w procedurach medycznych w leczeniu spastyczności;
- C.U16. wystawiać recepty na leki, w tym recepturowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne w ramach kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
  - C.U17. uczestniczyć w przetaczaniu krwi i jej składników oraz preparatów krwiozastępczych;
  - C.U18. wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliczynie oraz inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne zgodnie z przepisami prawa;
  - C.U19. rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u pacjenta, a także podejmować stosowne działania;
  - C.U20. wykonać testy skórne i próby uczuleniowe;
  - C.U21. wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;
  - C.U22. zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, w tym żyły szyjnej zewnętrznej, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego;
  - C.U23. dobrać i stosować dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłąbniak do żołądka lub przetokę odżywczą);
  - C.U24. przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik, metod i sprzętu, z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa pacjenta i swojego;
  - C.U25. wystawiać zlecenia na wyroby medyczne w ramach kontynuacji zlecenia lekarskiego;
  - C.U26. prowadzić gimnastykę oddechową oraz wykonywać drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych;
  - C.U27. podać pacjentowi doraźnie tlen z wykorzystaniem różnych metod oraz uczestniczyć w tlenoterapii z wykorzystaniem dostępu do centralnej instalacji gazów medycznych, butli z tlenem lub koncentratora tlenu;
  - C.U28. wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia bierne i czynne;
  - C.U29. wykonywać zabiegi higieniczne u dziecka i dorosłego, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;
  - C.U30. oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;
  - C.U31. wykonywać zabiegi doodbytnicze;
  - C.U32. pielęgnować przetoki jelitowe i moczowe, w tym stosować zasady i techniki zakładania oraz wymiany worka stomijnego i środki do pielęgnacji przetok;
  - C.U33. zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę, usuwać cewnik i prowokować mikcję;
  - C.U34. zakładać zgłąbniak do żołądka, monitorować jego położenie i drożność, usuwać go oraz wymienić PEG (niskoprofilową gastrostomię balonową);
  - C.U35. wystawiać zlecenia na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
  - C.U36. dobrać rodzaj i technikę zakładania bandaży i innych materiałów opatrunkowych oraz je stosować;
  - C.U37. zakładać odzież operacyjną;
  - C.U38. założyć opatrunek na ranę, zmienić go lub zdjąć;
  - C.U39. usunąć szwy z rany;

- C.U40. prowadzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej, oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa;
- C.U41. udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia;
- C.U42. doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;
- C.U43. doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;
- C.U44. oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem narzędzi pomiaru;
- C.U45. oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;
- C.U46. ocenić sytuację zdrowotną dorosłego wymagającego pomocy w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i ustalić plan działania;
- C.U47. dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób, kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych oraz opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych;
- C.U48. rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
- C.U49. organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;
- C.U50. implementować indywidualny plan opieki medycznej (IPOM) do opieki nad pacjentem oraz koordynować indywidualną opiekę w środowisku zamieszkania pacjenta;
- C.U51. planować opiekę nad pacjentem i jego rodziną z wykorzystaniem klasyfikacji praktyki pielęgniarskiej (ICNP, NANDA), oceny wydolności opiekuńczo-pielęgnacyjnej oraz ekomapy środowiska;
- C.U52. przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;
- C.U53. uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;
- C.U54. udzielać świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;
- C.U55. oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki;
- C.U56. oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia;
- C.U57. stosować i zlecać diety terapeutyczne;
- C.U58. dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;
- C.U59. podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole;
- C.U60. monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy;
- C.U61. współuczestniczyć w opracowywaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej;
- C.U62. nadzorować i oceniać pracę podległego personelu;
- C.U63. planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz analizować różne formy działalności zawodowej pielęgniarki;
- C.U64. przeprowadzić badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;
- C.U65. dobierać i stosować narzędzia klinimetryczne do oceny stanu pacjenta;

- C.U66. rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i dorosłego, w tym osoby starszej;
- C.U67. wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, narządów zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych pacjenta (badanie i samobadanie), jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;
- C.U68. przeprowadzać kompleksowe badanie fizykalne pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej, zastosować ocenę kompleksową stanu zdrowia pacjenta według schematu cztery A (Analgesia - znieczulenie, Activity of daily living - aktywność życia, Adverse effects - działania niepożądane, Aberrant behaviors - działania niepożądane związane z lekami), stosować system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej PES oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej pacjenta według schematu SOAP (Subjective - dane subiektywne, Objective - dane obiektywne, Assessment - ocena, Plan/Protocol - plan działania);
- C.U69. gromadzić dane o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych;
- C.U70. wykonywać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawać zaburzenia zagrażające zdrowiu i życiu;
- C.U71. wykonać badanie spirometryczne i dokonać wstępnej oceny wyniku badania u pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia;
- C.U72. stosować zasady zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną i zwalczania ich;
- C.U73. stosować zasady zapobiegania zakażeniom odcewnikowym krwi, szpitalnemu zapaleniu płuc, zakażeniom układu moczowego, zakażeniom układu pokarmowego o etiologii *Clostridioides difficile*, zakażeniom miejsca operowanego, zakażeniom ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowemu;
- C.U74. stosować środki ochrony indywidualnej niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa swojego, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną oraz wdrażać odpowiedni rodzaj izolacji pacjentów;
- C.U75. interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemów informacji w ochronie zdrowia z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;
- C.U76. posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych;
- C.U77. posługiwać się językiem migowym i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem niedosłyszącym i niesłyszącym;
- C.U78. stosować narzędzia wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;
- C.U79. dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi teleinformatycznych do gromadzenia danych;
- C.U80. wspierać pacjenta w zakresie wykorzystywania systemów teleinformatycznych do samoopieki w stanie zdrowia i stanie choroby.

NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ (choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne, pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne, geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne, neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne, psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne, medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe, anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece, opieka paliatywna, pielęgniarstwo w opiece długoterminowej, podstawy rehabilitacji, badania naukowe w pielęgniarstwie)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- D.W1. czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
- D.W2. etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwiej nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych;
- D.W3. rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;
- D.W4. zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;
- D.W5. zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;
- D.W6. właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
- D.W7. zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);
- D.W8. standardy i procedury pielęgniarstwiej stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;
- D.W9. reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
- D.W10. metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;
- D.W11. zasady żywienia pacjentów z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przedioperacyjnych według obowiązujących wytycznych, zaleceń i protokołów (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS);
- D.W12. rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych;
- D.W13. zasady opieki nad pacjentami z przetokami odżywczymi, w szczególności przezskórną endoskopową gastrostomią (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy, PEG), gastrostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią, urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań;
- D.W14. zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;
- D.W15. czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne;

- D.W16. zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;
- D.W17. metody i skale oceny bólu ostrego i oceny poziomu sedacji;
- D.W18. patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: chorób układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, układu moczowego, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i chorób krwi;
- D.W19. patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz istotę opieki pielęgniarstwa w tym zakresie;
- D.W20. cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej;
- D.W21. okresy porodu, zasady postępowania w sytuacji porodu nagłego oraz zasady opieki nad kobietą w połogu;
- D.W22. etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych;
- D.W23. proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym;
- D.W24. patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku podeszłego: zespołu otępiennego, majaczenia, depresji, zaburzeń chodu i równowagi, niedożywienia, osteoporozy, hipotonii ortostatycznej, chorób narządu wzroku i narządu słuchu, inkontynencji oraz urazów doznanych w wyniku upadków;
- D.W25. narzędzia i skale do całościowej oceny geriatrycznej i oceny wsparcia osób starszych oraz ich rodzin lub opiekunów;
- D.W26. zasady usprawniania i aktywizacji osób starszych;
- D.W27. metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;
- D.W28. etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób starszych;
- D.W29. możliwości budowania relacji terapeutycznej, stosowania komunikacji terapeutycznej, psychoterapii elementarnej i innych metod wsparcia oraz terapii pacjentów z zaburzeniami psychicznymi (dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób starszych), z uwzględnieniem wszystkich poziomów świadczeń zdrowotnych (ambulatoryjnych, pośrednich, szpitalnych oraz w środowisku życia pacjenta);
- D.W30. zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;
- D.W31. standardy i procedury postępowania w stanach nagłych oraz obowiązujące wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji (Polish Resuscitation Council, PRC) i Europejskiej Rady Resuscytacji (European Resuscitation Council, ERC);
- D.W32. algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS) i zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych (Advanced Life Support, ALS) zgodnie z wytycznymi PRC i ERC;
- D.W33. zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;
- D.W34. procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych oraz zasady zapewnienia bezpieczeństwa osobom udzielającym pomocy, poszkodowanym i świadkom zdarzenia;
- D.W35. zadania realizowane na stanowisku pielęgniarki w szpitalnym oddziale ratunkowym;
- D.W36. zasady przyjęcia chorego do szpitalnego oddziału ratunkowego i systemy segregacji medycznej mające zastosowanie w tym oddziale;

- D.W37. postępowanie ratownicze w szpitalnym oddziale ratunkowym w schorzeniach nagłych w zależności od jednostki chorobowej oraz wskazania do przyrządowego udrażniania dróg oddechowych metodami nadgłośniowymi;
- D.W38. metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu;
- D.W39. patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, zaburzenia układu nerwowego, wstrząs, sepsa);
- D.W40. działania prewencyjne zaburzeń snu u chorego, w tym w intensywnej opiece, oraz stany deliryczne, ich przyczyny i następstwa;
- D.W41. zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie zagrożenia życia;
- D.W42. proces umierania, objawy zbliżającej się śmierci i zasady opieki w ostatnich godzinach życia pacjentów z chorobami niepoddającymi się leczeniu;
- D.W43. organizację udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady przyjęć i pobytu pacjentów w zakładach opieki długoterminowej;
- D.W44. rolę i zadania pielęgniarki opieki długoterminowej w zapewnieniu kompleksowej opieki i leczenia pacjentów oraz zasady współpracy z instytucjami opieki zdrowotnej i społecznej;
- D.W45. światowe kierunki rozwoju opieki długoterminowej z uwzględnieniem wykorzystania najnowszych technologii medycznych i cyfrowych;
- D.W46. podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej;
- D.W47. przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach;
- D.W48. znaczenie badań naukowych dla praktyki pielęgniarskiej i rozwoju zawodu pielęgniarki;
- D.W49. pielęgniarskie organizacje naukowe i ich rolę w badaniach naukowych;
- D.W50. przedmiot, cel i obszar badań naukowych oraz paradygmaty pielęgniarstwa;
- D.W51. metody i techniki prowadzenia badań naukowych w pielęgniarstwie;
- D.W52. zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej pielęgniarki;
- D.W53. podstawowe zasady udziału pacjentów i personelu medycznego w badaniach klinicznych.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- D.U1. gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;
- D.U2. stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych;
- D.U3. dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;
- D.U4. przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;
- D.U5. oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;
- D.U6. asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii;

- D.U7. przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;
- D.U8. wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych;
- D.U9. rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;
- D.U10. dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez żłębnyk do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;
- D.U11. prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
- D.U12. prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów;
- D.U13. prowadzić rehabilitację przyłózkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;
- D.U14. edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;
- D.U15. prowadzić rozmowę terapeutyczną;
- D.U16. stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;
- D.U17. komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;
- D.U18. organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych;
- D.U19. doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych;
- D.U20. wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu;
- D.U21. obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny;
- D.U22. przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;
- D.U23. rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;
- D.U24. dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne;
- D.U25. dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;
- D.U26. pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową;
- D.U27. przekazać pacjenta, zgodnie z procedurami, na blok operacyjny na badania inwazyjne lub przyjąć pacjenta z bloku operacyjnego po badaniach inwazyjnych, przekazać pacjenta z oddziału do innego oddziału, pracowni, podmiotu leczniczego oraz przekazać informacje o pacjencie zgodnie z zasadami protokołu SBAR (Situation - sytuacja, Background - tło, Assessment - ocena, Recommendation - rekomendacja);
- D.U28. zapewnić bezpieczeństwo kobiecie i dziecku w sytuacji porodu nagłego;

- D.U29. ocenić możliwości i deficyty funkcjonalne osoby starszej w życiu codziennym, posługując się skalami wchodzącymi w zakres całościowej oceny geriatrycznej;
- D.U30. rozpoznać ryzyko zespołu kruchości (frailty syndrome) u osoby starszej, posługując się rekomendowanymi skalami oceny oraz ustalić na tej podstawie priorytety opieki pielęgniarzkiej i działania prewencyjne w zakresie zapobiegania pogłębianiu się deficytów funkcjonalnych;
- D.U31. stosować algorytmy postępowania resuscytacyjnego BLS i ALS zgodnie z wytycznymi PRC i ERC;
- D.U32. prowadzić dokumentację medyczną w szpitalnym oddziale ratunkowym zgodnie z przepisami prawa;
- D.U33. stosować system segregacji medycznej w szpitalnym oddziale ratunkowym;
- D.U34. analizować i krytycznie oceniać potrzeby pacjentów wymagających wzmożonej opieki medycznej (osób starszych, niedołączonych, samotnych, przewlekłe chorych oraz wymagających zastosowania przymusu bezpośredniego) w szpitalnym oddziale ratunkowym oraz reagować na te potrzeby, dostosowując do nich interwencje pielęgniarzkie;
- D.U35. przygotować pacjenta do transportu medycznego i zapewnić mu opiekę w trakcie tego transportu;
- D.U36. stosować procedury postępowania pielęgniarzkiego w stanach zagrożenia zdrowia i życia;
- D.U37. stosować wytyczne postępowania w stanach klinicznych w szpitalnym oddziale ratunkowym;
- D.U38. pielęgnować pacjenta z rurką intubacyjną lub tracheostomijną oraz wentylowanego mechanicznie;
- D.U39. wykonywać toaletę drzewa oskrzelowego systemem otwartym lub zamkniętym u pacjenta w określonych stanach klinicznych;
- D.U40. pielęgnować żyłny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy;
- D.U41. rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego;
- D.U42. postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;
- D.U43. przeprowadzić ocenę pacjenta w ramach procedury kwalifikacyjnej do przyjęcia do świadczeń opieki długoterminowej (domowych, dziennych i stacjonarnych);
- D.U44. planować, organizować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych dla pacjentów pielęgniarzkiej długoterminowej opieki domowej, opieki dziennej lub przebywających w stacjonarnych zakładach opieki długoterminowej;
- D.U45. wykorzystywać w opiece długoterminowej innowacje organizacyjne i najnowsze technologie medyczne oraz cyfrowe;
- D.U46. krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych oraz wskazać możliwości ich wykorzystania w praktyce zawodowej pielęgniarzki;
- D.U47. stosować regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej pielęgniarzki.

Dla standardu kształcenia zgodnego z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1573).

OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- 1) rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych;
- 2) etiologię, patomechanizm, objawy kliniczne, przebieg i sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych;
- 3) uwarunkowania i mechanizmy funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego;
- 4) system opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- 5) zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób;
- 6) modele opieki pielęgniarskiej nad osobą zdrową, chorą, z niepełnosprawnością i umierającą;
- 7) etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu pielęgniarki.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- 1) udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób;
- 2) udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze w ramach resuscytacji krążeniowo-oddechowej;
- 3) rozpoznawać problemy zdrowotne i określać priorytety w opiece pielęgniarskiej;
- 4) samodzielnie organizować, planować i sprawować całościową i zindywidualizowaną opiekę pielęgniarską nad osobą chorą, z niepełnosprawnością i umierającą, wykorzystując wskazania aktualnej wiedzy medycznej;
- 5) samodzielnie udzielać świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych (w zakresie określonym w przepisach);
- 6) decydować o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych;
- 7) współpracować z rodziną lub opiekunem pacjenta w realizacji ustalonych celów opieki pielęgniarskiej oraz prowadzonych działań edukacyjnych;
- 8) przeprowadzać badanie podmiotowe i przedmiotowe w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej;
- 9) wystawiać recepty na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
- 10) dokonywać analizy jakości opieki pielęgniarskiej;
- 11) organizować pracę własną i podległego personelu oraz współpracować w zespołach opieki zdrowotnej.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;

- 2) przestrzegania praw pacjenta;
- 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
- 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
- 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

A. NAUKI PODSTAWOWE (anatomia, fizjologia, patologia, genetyka, biochemia i biofizyka, mikrobiologia i parazytologia, farmakologia, radiologia)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- A.W1. budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno--stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna);
- A.W2. neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie;
- A.W3. udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy;
- A.W4. fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu;
- A.W5. podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego;
- A.W6. podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu;
- A.W7. wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawienego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego;
- A.W8. czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne;
- A.W9. uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;
- A.W10. problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;
- A.W11. budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy;
- A.W12. zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;
- A.W13. podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);
- A.W14. witaminy, aminokwasy, nukleozydy, monosacharydy, kwasy karboksylowe i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych;

- A.W15. mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie;
- A.W16. wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;
- A.W17. klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;
- A.W18. podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej;
- A.W19. poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne;
- A.W20. podstawowe zasady farmakoterapii;
- A.W21. poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postaci i drogi ich podawania;
- A.W22. wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;
- A.W23. ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;
- A.W24. zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich; A.W25. zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;
- A.W26. metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- A.U1. posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;
- A.U2. łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych;
- A.U3. szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych;
- A.U4. wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób;
- A.U5. współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki;
- A.U6. rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;
- A.U7. szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;
- A.U8. posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;
- A.U9. wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
- A.U10. przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;
- A.U11. stosować zasady ochrony radiologicznej.

B. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE (psychologia, socjologia, pedagogika, prawo medyczne, zdrowie publiczne, język angielski)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- B.W1. psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone;
- B.W2. problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;
- B.W3. etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości;
- B.W4. pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe;
- B.W5. istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;
- B.W6. techniki redukcji lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
- B.W7. pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;
- B.W8. wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;
- B.W9. zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;
- B.W10. pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;
- B.W11. zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć;
- B.W12. podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania);
- B.W13. problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej;
- B.W14. metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych;
- B.W15. podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;
- B.W16. podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- B.W17. podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków;
- B.W18. zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki;
- B.W19. prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta;
- B.W20. zadania z zakresu zdrowia publicznego;
- B.W21. kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;
- B.W22. podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;
- B.W23. istotę profilaktyki i prewencji chorób;
- B.W24. zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;

- B.W25. swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;
- B.W26. międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.U1. rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;
- B.U2. oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;
- B.U3. oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej;
- B.U4. identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się;
- B.U5. wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej;
- B.U6. tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki;
- B.U7. wskazywać i stosować właściwe techniki redukcji lęku i metody relaksacyjne;
- B.U8. stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
- B.U9. proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;
- B.U10. rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarskich;
- B.U11. opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców;
- B.U12. stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki;
- B.U13. oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;
- B.U14. analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania;
- B.U15. stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF);
- B.U16. analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim;
- B.U17. porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ (podstawy

pielęgniarstwa, etyka zawodu pielęgniarki, promocja zdrowia, podstawowa opieka zdrowotna, dietetyka, organizacja pracy pielęgniarskiej, badanie fizykalne, zakażenia szpitalne, system informacji w ochronie zdrowia, zajęcia fakultatywne do wyboru: język migowy lub współpraca w zespołach opieki zdrowotnej)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- C.W1. uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;
- C.W2. pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia;

- C.W3. funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarskiej;
- C.W4. proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i *primary nursing* (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej;
- C.W5. klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarskich;
- C.W6. istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);
- C.W7. istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;
- C.W8. zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu;
- C.W9. zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej;
- C.W10. zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich;
- C.W11. udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;
- C.W12. przedmiot etyki ogólnej i zawodowej;
- C.W13. istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki;
- C.W14. problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki;
- C.W15. kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej;
- C.W16. zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;
- C.W17. zasady konstruowania programów promocji zdrowia;
- C.W18. strategię promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;
- C.W19. organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia;
- C.W20. warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej;
- C.W21. metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży;
- C.W22. zapotrzebowanie organizmu na składniki pokarmowe;
- C.W23. zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego;
- C.W24. zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii;
- C.W25. rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
- C.W26. pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności;
- C.W27. przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarskich;
- C.W28. podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i ich znaczenie dla jakości tej opieki;
- C.W29. etapy planowania pracy własnej i podległego personelu;

- C.W30. możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego;
- C.W31. problematykę jakości w opiece zdrowotnej;
- C.W32. pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania;
- C.W33. metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego;
- C.W34. znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;
- C.W35. sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;
- C.W36. pojęcie zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia;
- C.W37. sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych;
- C.W38. mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego;
- C.W39. zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania;
- C.W40. metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych;
- C.W41. podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;
- C.W42. zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym;
- C.W43. priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;
- C.W44. znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy;
- C.W45. rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety;
- C.W46. proces podejmowania decyzji w zespole;
- C.W47. metody samooceny pracy zespołu;
- C.W48. czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- C.U1. stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;
- C.U2. gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej;
- C.U3. ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną;
- C.U4. monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;
- C.U5. dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarskich;
- C.U6. wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe;
- C.U7. prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;

- C.U8. wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych);
- C.U9. pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;
- C.U10. stosować zabiegi przeciwwzpalne;
- C.U11. przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami;
- C.U12. podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków;
- C.U13. wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi;
- C.U14. wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;
- C.U15. zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego;
- C.U16. wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze);
- C.U17. przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod;
- C.U18. wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację;
- C.U19. wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne;
- C.U20. wykonywać zabiegi higieniczne;
- C.U21. pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;
- C.U22. oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;
- C.U23. wykonywać zabiegi doodbytnicze;
- C.U24. zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik;
- C.U25. zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik;
- C.U26. prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią;
- C.U27. rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarstwa;
- C.U28. oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów;
- C.U29. rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
- C.U30. dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych;
- C.U31. uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;
- C.U32. opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych;
- C.U33. realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;
- C.U34. oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych;

- C.U35. oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia;
- C.U36. stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach;
- C.U37. dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;
- C.U38. podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole;
- C.U39. monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy;
- C.U40. współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej;
- C.U41. nadzorować i oceniać pracę podległego personelu;
- C.U42. planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy;
- C.U43. przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;
- C.U44. rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku;
- C.U45. wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;
- C.U46. przeprowadzać kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;
- C.U47. przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;
- C.U48. wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym;
- C.U49. stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami;
- C.U50. interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;
- C.U51. posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej;
- C.U52. posługiwać się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu;
- C.U53. analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej;
- C.U54. korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu;
- C.U55. wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu;
- C.U56. planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy;
- C.U57. identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej.

D. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ (choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne, położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne, psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne, anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia, pielęgniarstwo opieki długoterminowej, neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne, geriatrycja i pielęgniarstwo geriatryczne, opieka paliatywna, podstawy rehabilitacji, podstawy ratownictwa medycznego, badania naukowe w pielęgniarstwie, seminarium dyplomowe)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- D.W1. czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
- D.W2. etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwiej nad pacjentami w wybranych chorobach;
- D.W3. zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;
- D.W4. rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia;
- D.W5. zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;
- D.W6. właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
- D.W7. standardy i procedury pielęgniarstwiej stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;
- D.W8. reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
- D.W9. proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym;
- D.W10. zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);
- D.W11. etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego;
- D.W12. narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji;
- D.W13. patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi;
- D.W14. patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarstwiej w tym zakresie;
- D.W15. cel i zasady opieki prekonceptyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej;
- D.W16. okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu;
- D.W17. etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych;
- D.W18. metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;
- D.W19. etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych;

- D.W20. zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;
- D.W21. możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi;
- D.W22. zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołooperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (*Enhanced Recovery After Surgery, ERAS*);
- D.W23. czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne;
- D.W24. zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;
- D.W25. zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;
- D.W26. podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej;
- D.W27. przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach;
- D.W28. standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie;
- D.W29. zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;
- D.W30. metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu;
- D.W31. patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa);
- D.W32. metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia;
- D.W33. metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;
- D.W34. zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym;
- D.W35. zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (*Basic Life Support, BLS*) i zaawansowanego podtrzymywania życia (*Advanced Life Support, ALS*);
- D.W36. zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;
- D.W37. procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych;
- D.W38. przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty pielęgniarstwa;
- D.W39. metody i techniki prowadzenia badań naukowych;
- D.W40. zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- D.U1. gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;
- D.U2. prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;
- D.U3. prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;

- D.U4. organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;
- D.U5. oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;
- D.U6. dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;
- D.U7. dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;
- D.U8. rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;
- D.U9. doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;
- D.U10. wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;
- D.U11. modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej;
- D.U12. przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;
- D.U13. wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;
- D.U14. przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;
- D.U15. dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;
- D.U16. uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;
- D.U17. prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;
- D.U18. rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;
- D.U19. pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną;
- D.U20. prowadzić rozmowę terapeutyczną;
- D.U21. prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;
- D.U22. przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;
- D.U23. asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;
- D.U24. oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;
- D.U25. postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;
- D.U26. przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;
- D.U27. udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;
- D.U28. doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;
- D.U29. doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;
- D.U30. wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (*Automated External Defibrillator, AED*) i bezprzyrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych;
- D.U31. krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych;
- D.U32. przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi.

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Włodzimierz Usarek	Dr inż., prof. PAM – Rektor Uczelni – Przewodniczący zespołu
Andrzej Bolewski	Dr inż., prof. PAM – Prorektor
Anna Zbaraszewska	Dr, prof. PAM – Prorektor
Krzysztof Książek	Prof. dr hab. – Dziekan Wydziału Nauk Medycznych
Alicja Franek	Mgr – Prodziekan Wydziału Nauk Medycznych
Agnieszka Nowak	Mgr – Prodziekan Wydziału Nauk Medycznych
Agnieszka Ruta	Dr – Specjalista ds. jakości
Aleksandra Kopińska	Mgr – Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk
Marta Kapska	Mgr – Kierownik Biura Karier
Lucyna Krzyżanowska	Mgr – Kierownik Dziekanatu
Nadzieja Klimek	przedstawicielka Zarządu Rady Samorządu Studenckiego

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	2
Prezentacja uczelni	37
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	38
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	38
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	56
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	83
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	102
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	149
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	182
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	187
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	194
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	209
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	213
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	239
Część III. Załączniki	241
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	241
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	246

Prezentacja uczelni

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I (PAM), do dnia 31 stycznia 2024 r. funkcjonująca pod nazwą Akademia Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu, jest **uczelnia niepubliczną o profilu praktycznym, prowadzącą kształcenie w obszarze nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk społecznych**. Uczelnia rozpoczęła działalność na mocy pozwolenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu nr DSW-3-4001-549/JP/04 z dnia 23 lipca 2004 r. i została wpisana do rejestru uczelni niepaństwowych pod numerem 161. Obecnie, zgodnie z elektronicznym rejestrem uczelni niepublicznych, funkcjonuje pod numerem 305. Siedzibą Uczelni jest Poznań, a główny budynek mieści się przy ul. Bułgarskiej 55.

Uczelnia systematycznie rozwija swoją ofertę dydaktyczną, odpowiadając na potrzeby systemu ochrony zdrowia oraz uwarunkowania społeczno-gospodarcze regionu, w szczególności w zakresie przygotowania kadr medycznych i okołomedycznych.

Struktura organizacyjna PAM obejmuje cztery wydziały:

- Wydział Lekarski,
- Wydział Nauk Medycznych,
- Wydział Ratownictwa Medycznego,
- Wydział Nauk Społecznych.

Kształcenie na kierunku pielęgniarstwo – studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym (jak również studia drugiego stopnia) realizowane jest w ramach **Wydziału Nauk Medycznych**, który odpowiada za organizację procesu dydaktycznego, zapewnienie jakości kształcenia oraz rozwój kierunków medycznych i nauk o zdrowiu. Uczelnia prowadzi również działalność dydaktyczną w filiach w Nowym Tomysku, Wągrowcu, Świnoujściu oraz Kołobrzegu, co zwiększa dostępność studiów oraz wzmacnia oddziaływanie Uczelni w skali regionalnej.

Program studiów na kierunku pielęgniarstwo obejmuje zajęcia teoretyczne, zajęcia praktyczne oraz praktyki zawodowe realizowane we współpracy z podmiotami leczniczymi, co umożliwia studentom zdobywanie doświadczenia w rzeczywistych warunkach klinicznych oraz przygotowanie do wykonywania zawodu pielęgniarki zgodnie z obowiązującymi standardami kształcenia.

Uczelnia rozwija zarówno działalność naukową, jak i potencjał dydaktyczny. W obszarze nauki kadra badawczo-dydaktyczna aktywnie uczestniczy w procesie **aplikowania o granty naukowe, w tym finansowane przez Narodowe Centrum Nauki**, co wpisuje się w budowanie potencjału badawczego Uczelni. Kierunek ten znajduje potwierdzenie w **przystąpieniu PAM do procesu ewaluacji jakości działalności naukowej w latach 2026–2030**. Równolegle Uczelnia **skutecznie pozyskuje środki zewnętrzne w ramach Krajowego Planu Odbudowy**, w tym dwa komplementarne granty: grant infrastrukturalny, obejmujący rozbudowę i modernizację bazy dydaktycznej oraz doposażenie w nowoczesny sprzęt medyczny, a także grant ukierunkowany na wsparcie studentów poprzez system stypendiów. Pozyskane środki wzmacniają warunki realizacji kształcenia praktycznego i wspierają rozwój potencjału dydaktycznego Uczelni.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia) realizowanym w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I stanowi spójny system przygotowania do wykonywania zawodu pielęgniarki jako zawodu regulowanego, oparty na integracji wiedzy teoretycznej, umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych. Program studiów przyporządkowany jest do dyscypliny nauki o zdrowiu, **realizowany na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji, o profilu praktycznym**, a jego ukończenie prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego licencjata pielęgniarstwa.

Kształcenie na kierunku prowadzone jest w oparciu o standardy kształcenia określone w przepisach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Program studiów został opracowany i jest realizowany z uwzględnieniem wymagań właściwych dla zawodu pielęgniarki, w tym w zakresie minimalnej liczby punktów ECTS, liczby godzin zajęć oraz struktury kształcenia obejmującej komponent teoretyczny, zajęcia praktyczne oraz praktyki zawodowe.

Kształcenie na kierunku prowadzone jest obecnie równoległe według dwóch standardów wynikających z obowiązujących przepisów prawa, tj. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (**Dz.U. z 2019 r. poz. 1573**) – w odniesieniu do studentów II i III roku studiów, oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (**Dz.U. z 2024 r. poz. 1514**) – w odniesieniu do studentów rozpoczynających kształcenie od roku akademickiego 2025/2026.

Równoległe funkcjonowanie dwóch cykli kształcenia wynika z konieczności zapewnienia ciągłości procesu dydaktycznego oraz dostosowania programu studiów do zmieniających się uwarunkowań prawnych i systemowych. Uczelnia zapewnia realizację efektów uczenia się właściwych dla każdego z obowiązujących standardów, przy zachowaniu spójności koncepcji kształcenia oraz profilu praktycznego studiów.

Program studiów, niezależnie od obowiązującego standardu, oparty jest na logicznej i sekwencyjnej strukturze modułów kształcenia, obejmującej przygotowanie w zakresie nauk podstawowych i kierunkowych, rozwój umiejętności praktycznych w warunkach symulowanych oraz realizację zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w podmiotach leczniczych. Konstrukcja programu umożliwi stopniowe osiągnięcie efektów uczenia się oraz przygotowanie studentów do podejmowania zadań zawodowych w rzeczywistym środowisku pracy.

Znaczący udział zajęć o charakterze praktycznym, obejmujących zajęcia praktyczne oraz praktyki zawodowe realizowane w różnych typach podmiotów leczniczych, a także wykorzystanie symulacji medycznej jako elementu przygotowującego do pracy w warunkach klinicznych, stanowią podstawę realizacji profilu praktycznego studiów oraz osiągnięcia efektów uczenia się właściwych dla kierunku pielęgniarstwo.

1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i celami strategicznymi Uczelni, oczekiwania wobec kandydatów oraz organizacja kształcenia (moduły, specjalności)

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia) realizowanym w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I pozostaje w bezpośrednim związku z kierunkami rozwoju Uczelni określonymi w **Strategii Rozwoju PAM na lata 2025–2029**.

Strategia Rozwoju Uczelni wyznacza kompleksowy i spójny kierunek rozwoju, obejmujący zarówno doskonalenie jakości kształcenia, jak i wzmacnianie potencjału naukowego, kadrowego oraz infrastrukturalnego, przy jednoczesnym silnym ukierunkowaniu na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy. Dokument ten akcentuje rolę Uczelni jako nowoczesnego ośrodka kształcenia o profilu praktycznym, którego działalność opiera się na wartościach takich jak: • **wiedza** – rozumiana jako fundament kompetencji absolwentów, • **sukces** – utożsamiany z przygotowaniem do efektywnego funkcjonowania na rynku pracy, • **praktyka** – stanowiąca kluczowy element procesu dydaktycznego, • **innowacja** – przejawiająca się w stosowaniu nowoczesnych metod kształcenia i prowadzeniu badań, • **aktywność** – odnosząca się do zaangażowania studentów i kadry w rozwój Uczelni.

W obszarze kształcenia strategia zakłada systematyczne podnoszenie jakości dydaktyki poprzez monitorowanie efektów uczenia się, rozwój kompetencji nauczycieli akademickich, zwiększanie oferty edukacyjnej, umiędzynarodowienie procesu kształcenia oraz ścisłą współpracę z pracodawcami. W zakresie badań naukowych priorytetem jest rozwój infrastruktury badawczej, intensyfikacja działalności publikacyjnej i grantowej, tworzenie zespołów badawczych oraz osiąganie wyższych kategorii naukowych, przy jednoczesnym wzmacnianiu współpracy krajowej i międzynarodowej. Strategia przewiduje również działania ukierunkowane na rozwój kadry, obejmujące podnoszenie kwalifikacji, wspieranie awansu zawodowego oraz umiędzynarodowienie środowiska akademickiego. Istotnym elementem jest także rozbudowa i modernizacja infrastruktury dydaktycznej, w tym laboratoriów i Centrum Symulacji Medycznej, rozwój zaplecza informatycznego oraz zwiększanie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

W obszarze współpracy z otoczeniem podkreślono znaczenie partnerstw z podmiotami leczniczymi, udziału praktyków w kształceniu oraz dostosowywania programów studiów do realnych potrzeb rynku pracy. Strategia obejmuje również rozwój działalności studenckiej, w tym wspieranie aktywności naukowej, mobilności i udziału studentów w zarządzaniu Uczelnią, a także działania na rzecz budowania pozytywnego wizerunku instytucji oraz profesjonalizacji systemu zarządzania. Całość założeń strategicznych wskazuje na konsekwentne dążenie Uczelni do integracji obszarów dydaktyki, nauki i praktyki zawodowej, co ma bezpośrednie przełożenie na jakość kształcenia, w szczególności na kierunkach o profilu praktycznym, takich jak pielęgniarstwo.

Realizacja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia) na Wydziale Nauk Medycznych stanowi bezpośrednie odzwierciedlenie przyjętej Strategii Rozwoju Uczelni. Przyjęte rozwiązania dydaktyczne, organizacyjne oraz sposób prowadzenia kształcenia odpowiadają założeniom modelu uczelni o profilu praktycznym, integrującej proces dydaktyczny z wymaganiami rynku pracy, potrzebami systemu ochrony zdrowia oraz rozwojem kompetencji zawodowych i społecznych studentów.

W szczególności kierunek pielęgniarstwo realizuje cele strategiczne Uczelni poprzez: zapewnienie wysokiej jakości kształcenia ukierunkowanego na efekty uczenia się, silne osadzenie procesu dydaktycznego w realiach praktyki klinicznej, współpracę z podmiotami leczniczymi oraz systematyczne doskonalenie programu studiów w oparciu o opinie interesariuszy wewnętrznych i

zewnątrznych. Tym samym funkcjonowanie kierunku stanowi operacjonalizację założeń Strategii w obszarze kształcenia praktycznego i przygotowania absolwentów do wykonywania zawodu.

Konsekwencją przyjętego podejścia jest sposób sformułowania celów kształcenia, które pozostają w pełnej zgodności zarówno z misją i strategią Uczelni, jak i z wymaganiami stawianymi absolwentom kierunku pielęgniarstwo.

a) Wykształcenie kompetencji zawodowych

Program studiów zakłada wyposażenie studenta w wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji zadań zawodowych obejmujących opiekę nad osobami zdrowymi i chorymi, profilaktykę, działania diagnostyczne i terapeutyczne oraz współuczestniczenie w procesie leczenia i rehabilitacji. W ramach zajęć przekazywana jest wiedza z zakresu nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk pielęgniarstwa, umożliwiającą rozpoznawanie problemów zdrowotnych, planowanie i prowadzenie opieki, monitorowanie stanu pacjenta oraz adekwatne reagowanie na zmieniające się potrzeby zdrowotne. Tak zdefiniowany cel pozostaje w ścisłej zgodności z sylwetką absolwenta przygotowanego do samodzielnego wykonywania świadczeń pielęgniarstwa, opartego na wiedzy naukowej oraz zasadach dobrej praktyki klinicznej.

b) Rozwój umiejętności praktycznych

Zajęcia praktyczne, symulacje medyczne oraz praktyki zawodowe stanowią podstawę kształcenia na kierunku o profilu praktycznym. Studenci nabywają umiejętności wykonywania procedur pielęgniarstwa, prowadzenia obserwacji stanu pacjenta, realizacji czynności diagnostyczno-pielęgniarstwa, udzielania świadczeń zdrowotnych w zróżnicowanych warunkach organizacyjnych oraz podejmowania działań w sytuacjach nagłych. Proces kształcenia obejmuje przygotowanie w warunkach symulowanych, a następnie w rzeczywistym środowisku klinicznym, co zapewnia stopniowe nabywanie samodzielności zawodowej. Cel ten odpowiada sylwetce absolwenta, który potrafi realizować czynności zawodowe w sposób bezpieczny, zgodny z aktualną wiedzą medyczną oraz efektywnie funkcjonować jako członek zespołu terapeutycznego.

c) Poszerzenie wiedzy ogólnej i specjalistycznej

Program studiów zapewnia zdobycie wiedzy teoretycznej z zakresu podstaw naukowych, procesów życiowych, chorób i zaburzeń, farmakoterapii oraz funkcjonowania systemu ochrony zdrowia. Treści ogólne, kierunkowe i specjalistyczne tworzą spójny fundament umożliwiający rozumienie mechanizmów zdrowia i choroby, a także roli pielęgniarstwa w procesie diagnostyczno-terapeutycznym i rehabilitacji. Zakres ten odpowiada sylwetce absolwenta, który rozumie istotę opieki nad pacjentem jako procesu interdyscyplinarnego, potrafi interpretować podstawowe dane kliniczne, rozpoznawać zagrożenia zdrowotne oraz współuczestniczyć w działaniach ukierunkowanych na poprawę stanu zdrowia pacjenta.

d) Rozwój kompetencji społecznych i interpersonalnych

W programie kształcenia szczególny nacisk położony jest na rozwój kompetencji komunikacyjnych, umiejętności współpracy z pacjentem i jego rodziną, pracy zespołowej, odpowiedzialności zawodowej, postaw etycznych oraz empatii. Student przygotowany jest do prowadzenia skutecznej komunikacji w różnych sytuacjach klinicznych, radzenia sobie z problemami emocjonalnymi i społecznymi pacjentów oraz współdziałania z personelem medycznym. Kompetencje te są kluczowe dla realizacji

roli zawodowej pielęgniarki, obejmującej m.in. wsparcie pacjenta, edukację zdrowotną, promocję zdrowia, respektowanie praw pacjenta oraz podejmowanie działań w sposób odpowiedzialny, profesjonalny i zgodny z zasadami etyki zawodowej.

Organizacja procesu kształcenia i profil praktyczny

Realizacja założeń koncepcji kształcenia przejawia się przede wszystkim w przyjęciu profilu praktycznego studiów oraz w strukturze programu, w której dominują zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. Całkowita liczba godzin kształcenia wynosi **4792 godziny** w programie realizowanym według aktualnego standardu oraz **4822 godziny** w programie wcześniejszym, przy zachowaniu łącznej liczby **180 (i 182) punktów ECTS**.

Istotnym elementem programu jest wysoki udział kształcenia praktycznego, obejmującego:

- 1100 godzin zajęć praktycznych,
- 1200 godzin praktyk zawodowych,
- wykorzystanie symulacji medycznej (w tym symulacji wysokiej wierności),
- stosowanie ustrukturyzowanych metod oceny kompetencji praktycznych, w tym egzaminów typu OSCE.

Tak zaprojektowana struktura programu zapewnia osiągnięcie efektów uczenia się niezbędnych do wykonywania zawodu pielęgniarki oraz odpowiada wymaganiom standardu kształcenia.

Model kształcenia

Proces kształcenia oparty jest na sekwencyjnym modelu przechodzenia od wiedzy teoretycznej do praktyki klinicznej:

zajęcia teoretyczne → symulacja medyczna → zajęcia praktyczne → praktyki zawodowe

Model ten umożliwia stopniowe nabywanie kompetencji, rozwijanie samodzielności studenta oraz bezpieczne przygotowanie do pracy w rzeczywistych warunkach klinicznych.

Struktura modułowa programu

Struktura programu oparta jest na wyodrębnionych grupach zajęć (modułach), które realizowane są w sposób progresywny – od treści podstawowych do zaawansowanych kompetencji klinicznych.

- **Moduł A** – nauki przedkliniczne (nauki podstawowe),
- **Moduł B** – nauki społeczne i humanizm w pielęgniarstwie (nauki społeczne i humanistyczne),
- **Moduł C** – nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwiej,
- **Moduł D** – nauki w zakresie opieki specjalistycznej,
- **Moduł E** – zajęcia praktyczne,
- **Moduł F** – praktyki zawodowe.

W początkowym etapie kształcenia realizowane są moduły obejmujące treści z zakresu nauk podstawowych i ogólnych (**moduł A**), które stanowią fundament dla dalszego kształcenia kierunkowego. Równolegle wprowadzane są treści z zakresu kompetencji społecznych i komunikacyjnych (**moduł B**), przygotowujące studentów do pracy z pacjentem i funkcjonowania w zespole terapeutycznym. Kolejny etap obejmuje kształcenie w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwiej (**moduł C**), w ramach którego studenci nabywają pierwsze umiejętności praktyczne, początkowo w warunkach symulowanych, a następnie wprowadzani są do zajęć realizowanych w środowisku klinicznym. Na dalszych etapach kształcenia realizowane są moduły odpowiadające opiece specjalistycznej (**moduł D**), obejmujące m.in. pielęgniarstwo internistyczne, chirurgiczne, pediatryczne

czy geriatryczne. Integralnym elementem programu są zajęcia praktyczne (**moduł E**) oraz praktyki zawodowe (**moduł F**), realizowane w podmiotach leczniczych, które stanowią końcowy etap procesu kształcenia i umożliwiają zastosowanie nabytej wiedzy i umiejętności w rzeczywistych warunkach pracy. Sekwencyjność kształcenia przejawia się w logicznym powiązaniu poszczególnych etapów procesu dydaktycznego, zapewniając stopniowe osiąganie efektów uczenia się oraz bezpieczne przygotowanie studentów do wykonywania zawodu pielęgniarki.

Wspieranie aktywnej postawy studenta oraz przygotowanie do odpowiedzialnego funkcjonowania w środowisku zawodowym znajduje wyraz w organizacji procesu kształcenia opartego na **sekwencyjnym przechodzeniu** od zajęć teoretycznych, przez kształcenie w warunkach symulowanych, do zajęć praktycznych i praktyk zawodowych realizowanych w podmiotach leczniczych reprezentujących różny poziom systemu ochrony zdrowia, w tym szpitale, podstawową opiekę zdrowotną oraz placówki opieki długoterminowej. Tak zaprojektowany model kształcenia zapewnia stopniowe rozwijanie kompetencji zawodowych oraz przygotowanie absolwentów do podejmowania pracy w rzeczywistych warunkach klinicznych.

Rozwój naukowy studentów i kadry

Uzupełnieniem koncepcji kształcenia jest wspieranie aktywności naukowej studentów oraz rozwoju naukowej kadry dydaktycznej. Na Wydziale Nauk Medycznych funkcjonuje **studenckie koło naukowe „Akademia Pielęgniarstwa”**, umożliwiające studentom rozwijanie zainteresowań naukowych oraz udział w inicjatywach o charakterze badawczym. Działalność naukowa studentów i kadry wspierana jest również przez powołane w Uczelni **Centrum Innowacji, Badań i Rozwoju**, którego celem jest rozwój projektów badawczych oraz wzmacnianie potencjału naukowego. Działania te, przy jednoczesnym rozwoju kompetencji nauczycieli akademickich, wpisują się w strategiczne kierunki rozwoju Uczelni i sprzyjają podnoszeniu jakości procesu kształcenia.

Przykładem rozwoju naukowego oraz potencjału badawczego kadry jest m.in. aktywność w zakresie aplikowania o granty **Narodowego Centrum Nauki w konkursie OPUS**. Wśród wnioskodawców znajduje się zespół kierowany przez prof. Krzysztofa Książka, który złożył projekt pt. **„Badania mechanizmów, skutków i strategii zapobiegania aktywacji systemów kontroli jakości białka w raku jajnika pod wpływem senescentnych komórek nowotworowych”** (nr 2025/59/B/NZ4/01578), pozostający obecnie w trakcie procedury oceny.

Oczekiwania wobec kandydatów

Koncepcja kształcenia uwzględnia również oczekiwania wobec kandydatów na studia. Kandydaci powinni posiadać przygotowanie z zakresu nauk przyrodniczych oraz predyspozycje do wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza, w szczególności odpowiedzialność, komunikatywność, umiejętność pracy w zespole oraz gotowość do pracy z pacjentem. Kompetencje te są rozwijane w toku studiów w sposób systematyczny i progresywny.

Brak specjalności

Na kierunku pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia) nie przewiduje się wyodrębnionych specjalności. Wynika to z regulowanego charakteru zawodu oraz obowiązującego jednolitego standardu kształcenia, który określa zakres kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu pielęgniarki.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Koncepcja kształcenia realizowana jest w ścisłej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności z podmiotami systemu ochrony zdrowia stanowiącymi bazę realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Współpraca ta obejmuje różne poziomy opieki zdrowotnej, w tym szpitale wieloprofilowe, podstawową opiekę zdrowotną oraz placówki opieki długoterminowej.

Istotną rolę w tym zakresie odgrywa funkcjonująca na Wydziale **Rada Interesariuszy**, która wspiera proces doskonalenia koncepcji kształcenia oraz umożliwia dostosowanie programu studiów do aktualnych potrzeb rynku pracy i systemu ochrony zdrowia.

Szczegółowy charakter współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym został przedstawiony w dalszej części niniejszego Raportu

2. Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej/gospodarczej właściwymi dla kierunku

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo pozostaje w bezpośrednim związku z obszarami działalności zawodowej właściwymi dla zawodu pielęgniarki, określonymi w przepisach prawa oraz wynikającymi z funkcjonowania systemu ochrony zdrowia. Program studiów został zaprojektowany w sposób zapewniający przygotowanie absolwenta do realizacji świadczeń zdrowotnych w różnych obszarach opieki nad pacjentem, w tym w zakresie profilaktyki, diagnostyki, leczenia, rehabilitacji oraz opieki długoterminowej.

Zakres kształcenia odpowiada rzeczywistym zadaniom zawodowym pielęgniarki, obejmując przygotowanie do sprawowania kompleksowej opieki nad osobą zdrową, chorą i zagrożoną chorobą, w różnych etapach życia oraz w zróżnicowanych warunkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia. Program studiów uwzględnia specyfikę pracy w podmiotach leczniczych różnych poziomów, w tym w lecznictwie szpitalnym, podstawowej opiece zdrowotnej oraz w opiece długoterminowej i paliatywnej.

Istotnym elementem powiązania kształcenia z praktyką zawodową jest organizacja procesu dydaktycznego, zakładająca stopniowe przygotowanie studenta do wykonywania czynności zawodowych – od kształcenia w warunkach symulowanych, przez zajęcia praktyczne, aż do praktyk zawodowych realizowanych w rzeczywistym środowisku pracy. Taki model umożliwia nabywanie kompetencji odpowiadających rzeczywistym wymaganiom stawianym absolwentom kierunku pielęgniarstwo oraz zapewnia ich przygotowanie do podejmowania pracy zawodowej bezpośrednio po ukończeniu studiów.

Program studiów uwzględnia również przygotowanie do pracy w zespole interprofesjonalnym oraz współpracy z przedstawicielami innych zawodów medycznych, co odzwierciedla rzeczywiste uwarunkowania funkcjonowania systemu ochrony zdrowia. W ramach kształcenia, w bloku B. Nauki społeczne i humanizm w pielęgniarstwie realizowany jest przedmiot **„Współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym”**. Przedmiot obejmuje zajęcia prowadzone w warunkach symulowanych, z udziałem studentów PAM co najmniej trzech kierunków studiów objętych standardami kształcenia, tj.:

- pielęgniarstwa,
- kierunku lekarskiego,
- ratownictwa medycznego.

Zajęcia ukierunkowane są na kształtowanie kompetencji w zakresie podstaw współpracy zespołowej, skutecznej komunikacji interpersonalnej oraz rozumienia ról i odpowiedzialności poszczególnych zawodów medycznych w procesie opieki nad pacjentem. Zajęcia te realizowane są w **trzecim semestrze** w łącznym wymiarze **25 godzin dydaktycznych**, w podziale na następujące formy: **wykład** –

10 godzin, zajęcia z wykorzystaniem symulacji wysokiej wierności – 10 godzin, samodzielna praca studenta – 5 godzin.

Tematyka zajęć obejmuje:

Wykłady:

- Efektywna współpraca między przedstawicielami zawodów medycznych;
- Komunikacja interpersonalna jako czynnik warunkujący współpracę w zespole;
- Rola przywódcy w zespole – zarządzanie zespołem i ocena pracy zespołowej;
- Komunikacja i współdziałanie zespołu interprofesjonalnego w różnych kontekstach klinicznych

Zajęcia z wykorzystaniem symulacji wysokiej wierności:

- Nagłe pogorszeniu stanu klinicznego pacjenta podczas przyjęcia na SOR
- Zdarzenie niepożądane podczas opieki nad pacjentem - debriefing zespołu interprofesjonalnego.
- Przekazanie pacjenta z SOR na oddziały szpitalne z wykorzystaniem protokołu SBAR.
- Postępowanie zespołu interprofesjonalnego podczas zdarzenia epidemiologicznego na oddziale szpitalnym.

Praca własna studenta:

- Analiza studiów przypadków dotyczących pracy zespołowej w środowisku medycznym;
- Przygotowanie refleksji indywidualnej na temat własnej roli w zespole;
- Opracowanie planu komunikacji w sytuacjach trudnych i konfliktowych w zespole interprofesjonalnym.

Dokumentacja realizacji zajęć obejmuje:

- Sylabus i karty przedmiotów zawierające szczegółowe efekty uczenia się;
- Harmonogram zajęć z podziałem na formy dydaktyczne;
- Scenariusze zajęć symulacyjnych wysokiej wierności wraz z check-listami do oceny osiągnięcia efektów uczenia się;
- Listy obecności studentów;
- Raporty z hospitacji zajęć.

Zajęcia interprofesjonalne realizowane są zgodnie ze standardem kształcenia, kładąc nacisk na praktyczne umiejętności współpracy w zespole, komunikację interpersonalną, rozwiązywanie konfliktów i podejmowanie decyzji w środowisku wielozawodowym. Efekty uczenia się są weryfikowane m.in. poprzez obserwację podczas symulacji, analizę zadań w ramach samodzielnej pracy, dyskusje podsumowujące zajęcia oraz test wiedzy, co pozwala na ocenę kompetencji współpracy w zespole, komunikacji i rozwiązywania problemów w sytuacjach rzeczywistych i symulowanych.

Kształcenie obejmuje także rozwijanie kompetencji w zakresie komunikacji z pacjentem i jego rodziną, prowadzenia edukacji zdrowotnej oraz podejmowania działań w sytuacjach nagłych i stanach zagrożenia życia.

Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej przejawia się również w dostosowaniu treści programowych do aktualnych potrzeb systemu ochrony zdrowia, w tym rosnącego zapotrzebowania na świadczenia pielęgniarskie wynikającego ze zmian demograficznych, w

szczególności starzenia się społeczeństwa oraz zwiększonej liczby pacjentów wymagających opieki długoterminowej. Program studiów przygotowuje absolwentów do funkcjonowania w warunkach zmieniających się potrzeb zdrowotnych populacji oraz do podejmowania działań ukierunkowanych na promocję zdrowia i profilaktykę chorób.

Realizacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w podmiotach leczniczych stanowi istotny element powiązania procesu kształcenia z rzeczywistym środowiskiem pracy. Współpraca z podmiotami systemu ochrony zdrowia umożliwia studentom zdobywanie doświadczenia zawodowego oraz poznanie specyfiki pracy w różnych obszarach działalności zawodowej pielęgniarstwa.

3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, rola interesariuszy

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo jest systematycznie dostosowywana do aktualnych i prognozowanych potrzeb systemu ochrony zdrowia oraz rynku pracy, w szczególności w zakresie zapotrzebowania na wykwalifikowaną kadrę pielęgniarską. Kluczową rolę w tym procesie odgrywa współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, która zapewnia praktyczny i rynkowy charakter programu studiów.

Weryfikacja zgodności koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia odbywa się poprzez analizę rekomendacji interesariuszy, obejmujących m.in. oczekiwane kompetencje absolwentów, zmiany w organizacji świadczeń zdrowotnych oraz nowe wyzwania systemu ochrony zdrowia. Wnioski te są wykorzystywane do aktualizacji celów kształcenia, efektów uczenia się oraz treści programowych, a także do doskonalenia organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Istotnym elementem jest również uwzględnianie opinii studentów, którzy jako bezpośredni uczestnicy procesu kształcenia dostarczają informacji o stopniu przygotowania do wykonywania zawodu oraz adekwatności programu studiów do realiów praktyki zawodowej.

Proces doskonalenia koncepcji kształcenia ma charakter ciągły, a jego efektem jest utrzymanie wysokiego poziomu zgodności programu studiów z wymaganiami rynku pracy, w tym w obszarach takich jak rozwój opieki długoterminowej, opieki psychiatrycznej, geriatrycznej oraz rosnące znaczenie profilaktyki i edukacji zdrowotnej.

Dodatkowo, Dziekan Wydziału dokonuje corocznej rewizji zakresu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, uwzględniając nowe podmioty, z którymi Uczelnia nawiązała współpracę, co pozwala na bieżące rozszerzanie perspektywy rynkowej i wzmacnianie adekwatności koncepcji kształcenia. **Szczegółowe informacje dotyczące współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym funkcjonowania Rady Interesariuszy, zostały przedstawione w odpowiedzi na Kryterium nr 6.**

4. Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo zakłada przygotowanie absolwenta do wykonywania zawodu regulowanego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, standardami kształcenia oraz zasadami etyki zawodowej. Absolwent studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym posiada kwalifikacje **odpowiadające poziomowi 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji** oraz jest przygotowany do realizacji świadczeń zdrowotnych w różnych obszarach systemu ochrony zdrowia.

Zakres kompetencji zawodowych absolwenta

Absolwent jest przygotowany do udzielania świadczeń zdrowotnych w szczególności w zakresie:

- opieki pielęgniarskiej,
- promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej,

- profilaktyki chorób,
- opieki terapeutycznej, rehabilitacyjnej i paliatywnej,
- opieki nad pacjentem w różnych okresach życia,
- rozpoznawania problemów zdrowotnych i ustalania diagnozy pielęgniarskiej,
- podawania leków różnymi drogami,
- pobierania materiałów do badań ,
- podawania określonych leków bez zlecenia lekarskiego w sytuacjach nagłych (zagrożenie życia),
- wystawiania recept na określone leki oraz ordynowania wyrobów medycznych.

Kluczowe kompetencje zawodowe (efekty uczenia się w praktyce)

Absolwent posiada kompetencje umożliwiające:

- przeprowadzanie całościowej oceny stanu pacjenta, z wykorzystaniem:
  - wywiadu,
  - obserwacji,
  - badania fizykalnego,
  - pomiarów parametrów życiowych,
  - analizy dokumentacji medycznej,
- planowanie, realizację i ocenę procesu pielęgnowania, w tym:
  - formułowanie diagnoz pielęgniarskich,
  - określanie celów opieki,
  - dobór interwencji,
  - monitorowanie efektów działań,
- wykonywanie procedur pielęgniarskich i wybranych procedur medycznych zgodnie z aktualną wiedzą i standardami, w szczególności w zakresie:
  - prawidłowego prowadzenia dokumentacji medycznej,
  - aseptyki i antyseptyki,
  - profilaktyki zakażeń,
  - profilaktyki i leczenia odleżyn,
  - farmakoterapii,
  - terapii bólu,
  - żywienia,
  - pielęgnacji ran,
  - monitorowania stanu pacjenta,
- podejmowanie działań w stanach nagłych i zagrożenia życia, zgodnie z obowiązującymi algorytmami oraz współpracę w zespole terapeutycznym,
- prowadzenie edukacji zdrowotnej pacjentów i ich rodzin oraz wspieranie ich w zakresie samopielęgnacji i samokontroli,
- stosowanie komunikacji terapeutycznej oraz efektywnej współpracy w interdyscyplinarnym zespole medycznym, z poszanowaniem praw pacjenta i zasad etycznych.

Kompetencje społeczne i organizacyjne

Absolwent:

- funkcjonuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz odpowiedzialności za podejmowane działania,

- potrafi organizować pracę własną oraz współdziałać w zespole terapeutycznym,
- prowadzi dokumentację medyczną zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- uwzględnia zasady bezpieczeństwa pacjenta i jakości świadczeń zdrowotnych,
- podejmuje decyzje zawodowe z uwzględnieniem aspektów klinicznych, etycznych i prawnych.

Kompetencje rozwojowe i uczenie się przez całe życie

Absolwent:

- wykazuje gotowość do ustawicznego kształcenia i doskonalenia zawodowego,
- stosuje zasady praktyki opartej na dowodach naukowych (EBM),
- posiada umiejętność krytycznej analizy danych i informacji medycznych,
- rozwija kompetencje w zakresie nowych technologii medycznych i jakości świadczeń,
- jest przygotowany do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia oraz w ramach kształcenia podyplomowego.

Możliwości zatrudnienia absolwentów

Absolwent jest przygotowany do podjęcia pracy w różnych obszarach systemu ochrony zdrowia i opieki społecznej, w szczególności w:

- podmiotach lecznictwa szpitalnego i jednostkach klinicznych,
- ambulatoryjnej opiece specjalistycznej oraz podstawowej opiece zdrowotnej,
- opiece długoterminowej, w tym:
- zakładach opiekuńczo-leczniczych,
- zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych,
- opiece domowej,
- opiece paliatywnej i hospicyjnej,
- opiece środowiskowej i rodzinnej,
- jednostkach rehabilitacyjnych i sanatoryjnych,
- instytucjach pomocy społecznej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- placówkach oświatowych oraz instytucjach realizujących programy profilaktyczne i promocji zdrowia,
- innych jednostkach systemu ochrony zdrowia wymagających kompetencji pielęgniarских.

Spójność sylwetki absolwenta z koncepcją kształcenia

Sylwetka absolwenta pozostaje w pełni spójna z koncepcją kształcenia o profilu praktycznym, ukierunkowaną na:

- osiągnięcie efektów uczenia się odpowiadających wymaganiom zawodu regulowanego,
- przygotowanie do pracy w rzeczywistych warunkach klinicznych,
- rozwój kompetencji zawodowych, społecznych i organizacyjnych,
- dostosowanie do aktualnych i przyszłych potrzeb systemu ochrony zdrowia.

5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe i międzynarodowe

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I oparta jest na założeniu **kształcenia poprzez jakość**, rozumianą jako spójne połączenie wysokiego poziomu dydaktyki, doświadczenia zawodowego kadry, powiązania z praktyką kliniczną oraz systemowego doskonalenia programu studiów.

Kształcenie poprzez jakość – model oparty na kompetentnej kadrze

Wyróżnikiem koncepcji kształcenia jest jej oparcie na potencjale kadry dydaktycznej, którą tworzą:

- pielęgniarki i pielęgniarze posiadający bogate doświadczenie zawodowe,
- specjaliści z zakresu różnych dziedzin pielęgniarstwa,
- osoby aktywnie uczestniczące w działalności stowarzyszeń i organizacji zawodowych,
- nauczyciele akademicki posiadający dorobek naukowy i doświadczenie badawcze.

Tak ukształtowany zespół dydaktyczny zapewnia:

- powiązanie treści kształcenia z realiami praktyki zawodowej,
- przekazywanie wiedzy aktualnej i opartej na doświadczeniu klinicznym,
- wysoki poziom merytoryczny procesu dydaktycznego.

Systemowe zarządzanie jakością kształcenia

Koncepcja kształcenia wyróżnia się jasno określoną strukturą odpowiedzialności za program studiów oraz jego jakość:

- program studiów tworzony i rozwijany jest przez **Radę Programową** kierunku pielęgniarstwo,
- nad poprawnością realizacji procesu kształcenia czuwa **Wydziałowa Komisja ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia**,
- proces kształcenia podlega systematycznej analizie i doskonaleniu.

Takie rozwiązanie zapewnia:

- spójność koncepcji kształcenia i jej realizacji,
- ciągłe monitorowanie jakości kształcenia,
- szybkie reagowanie na zmieniające się wymagania systemowe i rynkowe.

Wielopoziomowe włączenie interesariuszy w proces kształcenia

Cechą wyróżniającą jest szerokie i systemowe włączenie interesariuszy w proces projektowania i doskonalenia kształcenia. **Interesariusze zewnętrzni oraz studenci uczestniczą w pracach wszystkich kluczowych gremiów Wydziału Nauk Medycznych** związanych z kierunkiem pielęgniarstwo, w tym:

- Rady Wydziału,
- Rady Dydaktycznej,
- Rady Programowej,
- Wydziałowej Komisji ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Zapewnia to:

- realny wpływ środowiska zawodowego i studentów na program studiów,
- stały przepływ informacji pomiędzy Uczelnią a praktyką zawodową,
- dostosowanie kształcenia do aktualnych potrzeb rynku pracy.

Nowoczesny model dydaktyczny i metody kształcenia

Koncepcja kształcenia wykorzystuje rozwiązania charakterystyczne dla nowoczesnej edukacji medycznej:

- integrację kształcenia teoretycznego, symulacyjnego i praktycznego,
- zastosowanie symulacji medycznej, w tym symulacji wysokiej wierności,
- wykorzystanie metod aktywizujących w procesie dydaktycznym,
- stosowanie ustrukturyzowanych metod oceny kompetencji, w tym egzaminów typu OSCE.

Model ten zapewnia:

- rozwój kompetencji praktycznych i decyzyjnych,

- przygotowanie do pracy w warunkach klinicznych,
- obiektywną weryfikację efektów uczenia się.

Powiązanie kształcenia z działalnością naukową

Istotnym elementem wyróżniającym koncepcję kształcenia jest jej oparcie na aktualnej wiedzy naukowej oraz doświadczeniu badawczym kadry dydaktycznej. Proces kształcenia uwzględnia:

- wykorzystanie aktualnych wyników badań naukowych,
- odniesienie do standardów evidence-based medicine (EBM) oraz evidence-based nursing (EBN),
- rozwijanie kompetencji analitycznych i krytycznego myślenia studentów.

Dzięki temu:

- kształcenie ma charakter nowoczesny i aktualny,
- absolwenci przygotowani są do podejmowania decyzji opartych na dowodach naukowych,
- zapewniona jest wysoka jakość merytoryczna programu studiów.

Wykorzystane wzorce krajowe i międzynarodowe

Koncepcja kształcenia opiera się na uznanych standardach i dobrych praktykach edukacji medycznej, obejmujących:

- standardy kształcenia określone w przepisach prawa krajowego,
- zasady Polskiej Ramy Kwalifikacji,
- podejście oparte na efektach uczenia się (learning outcomes),
- wykorzystanie symulacji medycznej jako standardu w kształceniu klinicznym,
- stosowanie metod oceny kompetencji funkcjonujących w edukacji międzynarodowej (OSCE),
- odniesienie do praktyki opartej na dowodach naukowych (EBM/EBN).

6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, ze wskazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany, jak również stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku

Efekty uczenia się określone dla kierunku pielęgniarstwo zostały opracowane zgodnie ze standardem kształcenia dla zawodu pielęgniarki oraz przyporządkowane do poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji (jest to odzwierciedlone w Programie studiów). Ich konstrukcja pozostaje w bezpośrednim związku z przyjętą koncepcją kształcenia o profilu praktycznym, ukierunkowaną na przygotowanie absolwenta do samodzielnego i odpowiedzialnego wykonywania zawodu pielęgniarki w rzeczywistych warunkach systemu ochrony zdrowia. Jednocześnie efekty te pozostają spójne z przyporządkowaniem kierunku do dyscypliny nauki o zdrowiu, wykorzystując aktualny stan wiedzy medycznej, pielęgniarstwa i interdyscyplinarnej oraz jej praktyczne zastosowanie w opiece nad pacjentem.

Powiązanie efektów uczenia się z koncepcją kształcenia oraz profilem praktycznym studiów

Przyjęta koncepcja kształcenia zakłada **integrację przygotowania teoretycznego z intensywnym kształceniem praktycznym**, realizowanym w warunkach symulowanych oraz w środowisku klinicznym.

Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się zostały więc sformułowane w taki sposób, aby:

- odzwierciedlały rzeczywiste zadania zawodowe pielęgniarki,
- umożliwiały stopniowe osiągnięcie samodzielności zawodowej,
- łączyły wiedzę z umiejętnością jej praktycznego zastosowania,

- rozwijały odpowiedzialność zawodową, kompetencje komunikacyjne i społeczne.

Profil praktyczny studiów znajduje odzwierciedlenie przede wszystkim w tym, że efekty uczenia się nie ograniczają się do opanowania wiedzy deklaratywnej, lecz obejmują umiejętność wykonywania świadczeń zdrowotnych, podejmowania decyzji klinicznych, organizowania opieki pielęgniarstwa oraz funkcjonowania w interdyscyplinarnym zespole terapeutycznym.

Kluczowe obszary kierunkowych efektów uczenia się

W strukturze efektów uczenia się można wyodrębnić kilka podstawowych obszarów, które stanowią rdzeń przygotowania zawodowego absolwenta kierunku pielęgniarstwo.

1. Efekty dotyczące biologicznych i klinicznych podstaw opieki

Pierwszy obszar obejmuje efekty związane z rozumieniem budowy i funkcjonowania organizmu człowieka, mechanizmów zdrowia i choroby, etiopatogenezy wybranych jednostek chorobowych oraz zasad diagnostyki i terapii. Efekty te stanowią podstawę bezpiecznego i odpowiedzialnego wykonywania świadczeń zdrowotnych.

Obszar ten obejmuje w szczególności:

- znajomość anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii i mikrobiologii,
- rozumienie zaburzeń homeostazy i ich konsekwencji klinicznych,
- interpretację wyników badań diagnostycznych i laboratoryjnych,
- wykorzystanie wiedzy o procesach chorobowych w planowaniu opieki.

Znaczenie tego obszaru polega na tym, że absolwent nie tylko wykonuje określone czynności zawodowe, ale rozumie ich podstawy biologiczne i kliniczne, co jest niezbędne dla prawidłowej oceny stanu pacjenta oraz podejmowania adekwatnych interwencji pielęgniarstwa.

2. Efekty dotyczące oceny stanu pacjenta i procesu pielęgnowania

Drugim kluczowym obszarem są efekty odnoszące się do rozpoznawania problemów zdrowotnych pacjenta oraz planowania, realizowania i oceny procesu pielęgnowania. Jest to centralny obszar kompetencji zawodowych pielęgniarki, bezpośrednio związany z koncepcją kształcenia ukierunkowaną na samodzielne sprawowanie opieki.

Obejmuje on m.in.:

- gromadzenie informacji metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów i badania fizykalnego,
- formułowanie diagnozy pielęgniarstwa,
- ustalanie celów opieki i planowanie interwencji,
- planowania działań i interwencji oraz ocenę ich skuteczności,
- realizację i ewaluację procesu pielęgnowania,
- dokumentowanie uzyskanych danych i podejmowanych działań.

Efekty te pozostają w bezpośrednim związku z praktyką zawodową, ponieważ odpowiadają rzeczywistemu przebiegowi pracy pielęgniarki w opiece szpitalnej, ambulatoryjnej, środowiskowej i długoterminowej.

3. Efekty dotyczące wykonywania procedur pielęgniarstwa i świadczeń zdrowotnych

Kolejny obszar obejmuje efekty uczenia się związane z realizacją świadczeń zdrowotnych, do których pielęgniarka jest przygotowywana i uprawniona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Jest to obszar szczególnie istotny z punktu widzenia profilu praktycznego studiów oraz oczekiwań rynku pracy. Obejmuje on m.in.:

- wykonywanie procedur pielęgniarских i wybranych procedur medycznych,
- podawanie leków różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi,
- wykonywanie EKG, spirometrii i innych czynności diagnostycznych,
- prowadzenie opieki nad raną, dostępnymi naczyniowymi, cewnikami i przetokami,
- realizację świadczeń w podstawowej opiece zdrowotnej, opiece specjalistycznej i długoterminowej,
- wystawianie recept i skierowań w zakresie określonym przepisami prawa.

To właśnie ten obszar szczególnie wyraźnie pokazuje, że efekty uczenia się są osadzone nie tylko w teorii, ale w realnych zadaniach zawodowych wykonywanych przez pielęgniarki w codziennej praktyce.

4. Efekty dotyczące działania w stanach nagłych i zagrożenia życia

Za szczególnie istotny należy uznać obszar efektów związanych z rozpoznawaniem stanów nagłych, reagowaniem w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia oraz podejmowaniem działań ratunkowych. Obszar ten odpowiada aktualnym wymaganiom praktyki klinicznej oraz rosnącemu znaczeniu kompetencji szybkiego reagowania w systemie ochrony zdrowia.

Obejmuje on:

- udzielanie pierwszej pomocy,
- stosowanie algorytmów BLS i ALS,
- podejmowanie działań w stanach nagłych,
- rozpoznawanie zagrożeń klinicznych,
- współdziałanie w zespole terapeutycznym w warunkach nagłych i krytycznych.

Efekty te pozostają w bezpośrednim związku z aktualnym stanem praktyki zawodowej oraz oczekiwaniami pracodawców wobec absolwentów kierunków medycznych.

5. Efekty dotyczące komunikacji terapeutycznej, edukacji zdrowotnej i współpracy zespołowej

Ważnym obszarem efektów uczenia się są kompetencje komunikacyjne i społeczne, niezbędne do funkcjonowania w zawodzie pielęgniarki. Współczesna praktyka pielęgniarська wymaga nie tylko poprawności proceduralnej, ale także zdolności do prowadzenia skutecznej komunikacji z pacjentem, jego rodziną i zespołem terapeutycznym.

Obszar ten obejmuje:

- komunikację terapeutyczną z pacjentem i jego bliskimi,
- współpracę w zespole interdyscyplinarnym,
- prowadzenie edukacji zdrowotnej,
- wspieranie pacjenta w zakresie samopielęgnacji i samokontroli,
- rozwiązywanie problemów i sytuacji trudnych w relacjach zawodowych.

Efekty te pozostają ściśle związane z potrzebami rynku pracy, ponieważ pracodawcy oczekują od absolwentów nie tylko sprawności technicznej, ale także wysokiej kultury komunikacji, umiejętności współpracy i profesjonalnych postaw wobec pacjenta.

6. Efekty dotyczące etyki, prawa i odpowiedzialności zawodowej

Kierunkowe efekty uczenia się obejmują także obszar etyczno-prawny, który ma fundamentalne znaczenie dla zawodu regulowanego. Dotyczy on zarówno znajomości podstaw prawnych wykonywania zawodu, jak i gotowości do podejmowania działań zgodnych z normami etycznymi i odpowiedzialnością zawodową.

Obszar ten obejmuje:

- znajomość praw pacjenta,
- znajomość zasad wykonywania zawodu pielęgniarki,
- rozumienie odpowiedzialności zawodowej, cywilnej i karnej,
- respektowanie godności, autonomii i bezpieczeństwa pacjenta,
- podejmowanie decyzji z uwzględnieniem aspektów etycznych, prawnych i społecznych.

Jest to obszar szczególnie istotny dla jakości świadczeń zdrowotnych i bezpieczeństwa pacjenta, a zarazem dla właściwego funkcjonowania absolwenta w środowisku zawodowym.

7. Efekty dotyczące jakości opieki, organizacji pracy i rozwoju zawodowego

Kolejnym ważnym obszarem są efekty odnoszące się do jakości opieki, organizacji pracy oraz gotowości do dalszego rozwoju zawodowego. Odpowiadają one współczesnym wymaganiom systemu ochrony zdrowia, w którym od pielęgniarki oczekuje się nie tylko wykonywania świadczeń, ale także świadomego uczestnictwa w organizacji procesu opieki oraz jego doskonaleniu.

Obejmują one:

- analizę jakości opieki pielęgniarskiej,
- organizację pracy własnej i współpracę z personelem,
- nadzór nad realizacją zadań w zespole,
- wykorzystanie systemów informacji medycznej i dokumentacji elektronicznej,
- planowanie rozwoju zawodowego i gotowość do kształcenia ustawicznego.

Ten obszar efektów ma bezpośrednie znaczenie dla rynku pracy, ponieważ współczesne podmioty lecznicze oczekują od absolwentów nie tylko przygotowania klinicznego, ale także dojrzałości organizacyjnej, umiejętności pracy zespołowej oraz gotowości do rozwoju kompetencji.

8. Efekty dotyczące wykorzystania aktualnej wiedzy naukowej i praktyki opartej na dowodach

Ważnym wyróżnikiem kierunkowych efektów uczenia się jest ich powiązanie z aktualnym stanem wiedzy naukowej oraz z praktyką opartą na dowodach naukowych. Dotyczy to zarówno wykorzystywania aktualnych standardów postępowania, jak i rozwijania umiejętności krytycznej analizy informacji medycznych.

Obszar ten obejmuje:

- korzystanie z aktualnej wiedzy naukowej w planowaniu i realizacji opieki,
- krytyczną analizę wyników badań naukowych,
- stosowanie zasad evidence-based medicine i evidence-based nursing,
- gotowość do aktualizowania wiedzy w związku z rozwojem nauki i praktyki klinicznej.

Dzięki temu efekty uczenia się nie mają charakteru wyłącznie odtwórczego, lecz przygotowują absolwenta do funkcjonowania w nowoczesnym systemie ochrony zdrowia, opartym na jakości, bezpieczeństwie i aktualnych danych naukowych.

Związek kluczowych efektów uczenia się z dyscypliną nauki o zdrowiu

Kierunek pielęgniarstwo został przyporządkowany do dyscypliny nauki o zdrowiu, a kluczowe efekty uczenia się w pełni odzwierciedlają specyfikę tej dyscypliny. Łączą one:

- wiedzę o zdrowiu i chorobie,
- wiedzę o organizacji opieki zdrowotnej i roli zawodów medycznych,
- umiejętność realizacji świadczeń zdrowotnych,
- kompetencje społeczne i organizacyjne właściwe dla zawodów opiekuńczych.

Efekty te wskazują na praktyczny, aplikacyjny charakter nauk o zdrowiu i ich bezpośrednie zastosowanie w opiece nad pacjentem, promocji zdrowia, profilaktyce, leczeniu i rehabilitacji.

Związek kluczowych efektów uczenia się ze stanem praktyki zawodowej i rynku pracy

Konstrukcja efektów uczenia się odpowiada aktualnemu stanowi praktyki zawodowej oraz oczekiwaniom rynku pracy właściwego dla kierunku pielęgniarstwo. Uwzględnia ona:

- potrzebę przygotowania absolwenta do pracy w różnych typach podmiotów leczniczych,
- rosnące znaczenie opieki długoterminowej, środowiskowej i koordynowanej,
- konieczność zapewnienia bezpieczeństwa pacjenta i jakości opieki,
- wzrost znaczenia kompetencji komunikacyjnych, organizacyjnych i cyfrowych,
- potrzebę stosowania aktualnych standardów klinicznych i naukowych.

W tym sensie kluczowe kierunkowe efekty uczenia się są nie tylko zgodne ze standardem kształcenia, ale również adekwatne do rzeczywistych zadań zawodowych pielęgniarki i aktualnych potrzeb systemu ochrony zdrowia.

Efekty uczenia się prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich

Kryterium nie dotyczy kierunku Pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia), ponieważ kierunek nie kończy się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera ani magistra inżyniera. Program studiów realizowany jest zgodnie ze standardem kształcenia dla zawodu pielęgniarki i nie obejmuje efektów uczenia się właściwych dla kompetencji inżynierskich.

Spełnienie wymagań standardu kształcenia

Kształcenie na kierunku pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia) w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I realizowane jest z pełnym uwzględnieniem wymagań odnoszących się do ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia dla zawodu pielęgniarki, wydanym na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Zgodność efektów uczenia się ze standardem

- efekty uczenia się przypisane do programu studiów odpowiadają efektom określonym w obowiązującym standardzie kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych
- zachowano zgodność strukturalną efektów z podziałem na grupy zajęć odpowiadające obszarom kształcenia wskazanym w standardzie

Kompletność realizacji wymagań standardu

- program studiów obejmuje wszystkie wymagane grupy zajęć oraz przypisane im efekty uczenia się
- zapewniono realizację wymagań dotyczących:
  - liczby godzin kształcenia
  - liczby punktów ECTS
  - udziału zajęć praktycznych i praktyk zawodowych
- każdemu efektowi uczenia się przyporządkowano odpowiednie zajęcia oraz metody jego osiągnięcia i weryfikacji

Powiązanie efektów z procesem dydaktycznym i ich weryfikacją

- efekty uczenia się zostały powiązane z treściami programowymi, metodami kształcenia oraz metodami ich weryfikacji
- weryfikacja efektów uczenia się realizowana jest z wykorzystaniem zróżnicowanych metod oceny, adekwatnych do ich charakteru, obejmujących sprawdzanie wiedzy, umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych, w tym z zastosowaniem standaryzowanych metod oceny kompetencji klinicznych (np. OSCE)

Warunki zapewniające realizację standardu kształcenia

- dobór kadry dydaktycznej spełniającej wymagania standardu, obejmującej nauczycieli akademickich oraz praktyków zawodu pielęgniarki, posiadających doświadczenie kliniczne, specjalizacje zawodowe oraz dorobek naukowy
- zapewnienie infrastruktury dydaktycznej umożliwiającej realizację kształcenia praktycznego, w tym pracowni umiejętności pielęgniarskich, pracowni symulacji medycznej oraz bazy podmiotów leczniczych
- organizację zajęć w grupach o liczebności dostosowanej do specyfiki kształcenia praktycznego, umożliwiającej właściwy nadzór dydaktyczny oraz rzetelną weryfikację efektów uczenia się
- wykorzystanie zróżnicowanych metod kształcenia, w tym metod aktywizujących, symulacji medycznej oraz kształcenia w warunkach rzeczywistych

Mechanizmy monitorowania i doskonalenia zgodności ze standardem

- zgodność programu studiów z wymaganiami standardu podlega systematycznej weryfikacji w ramach prac:
  - Rady Programowej
  - Rady Dydaktycznej,
  - Wydziałowej Komisji ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia
- prowadzona jest okresowa analiza osiągnięcia efektów uczenia się oraz adekwatności metod dydaktycznych i weryfikacyjnych
- wyniki analiz stanowią podstawę do aktualizacji programu studiów oraz jego dostosowywania do zmian przepisów prawa i potrzeb praktyki klinicznej

Dostosowanie do obowiązujących regulacji prawnych

- program studiów został dostosowany do zmian wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (**Dz.U. z 2019 r. poz. 1573**) – w odniesieniu do studentów II i III roku studiów, oraz rozporządzeniem Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (**Dz.U. z 2024 r. poz. 1514**) – w odniesieniu do studentów rozpoczynających kształcenie od roku akademickiego 2025/2026.
- równoległa realizacja dwóch cykli kształcenia zapewnia pełną zgodność efektów uczenia się z właściwymi standardami dla poszczególnych roczników studentów

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy) – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z praktycznymi zastosowaniami wiedzy w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, normami i zasadami, a także aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się

Dobór treści kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia, profil praktyczny) został opracowany w sposób zapewniający spójność z kierunkowymi efektami uczenia się, aktualnym stanem wiedzy medycznej i pielęgniarstwa oraz wymaganiami praktyki zawodowej. Treści programowe odpowiadają zakresowi kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu pielęgniarki oraz pozostają zgodne ze standardem kształcenia dla kierunku przygotowującego do wykonywania zawodu regulowanego.

Treści kształcenia zostały przyporządkowane do dyscypliny nauki o zdrowiu, przy jednoczesnym wykorzystaniu dorobku nauk medycznych oraz nauk społecznych. Ich układ jest sekwencyjny i progresywny — od treści podstawowych i przedklinicznych, przez podstawy opieki pielęgniarstwa, aż po treści specjalistyczne, zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe.

Kluczowe obszary treści kształcenia

Treści kształcenia obejmują obszary odpowiadające rzeczywistym zadaniom zawodowym pielęgniarki. W zakresie **nauk podstawowych i przedklinicznych** istotne miejsce zajmują treści umożliwiające rozumienie mechanizmów zdrowia i choroby oraz interpretację zmian patologicznych stanowiących podstawę dalszego kształcenia klinicznego. Przykładem są treści realizowane w ramach przedmiotu **Patologia**, obejmujące m.in.:

- etiologię i patomechanizmy chorób,
- adaptację komórek do stresu i uszkodzeń,
- zaburzenia gospodarki kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej,
- patofizjologię układu hormonalnego, krwiotwórczego, oddechowego, pokarmowego i nerwowego,
- patofizjologię reakcji zapalnej, chorób nowotworowych, zaburzeń odporności oraz procesu starzenia.

Treści te mają bezpośrednie znaczenie praktyczne, ponieważ przygotowują studenta do rozumienia objawów klinicznych, oceny stanu pacjenta oraz prawidłowego planowania opieki pielęgniarstwa w różnych stanach chorobowych.

W zakresie **podstaw opieki pielęgniarstwa** program obejmuje treści budujące tożsamość zawodową, rozumienie istoty pielęgnowania oraz opanowanie podstawowych zasad i modeli opieki. W ramach przedmiotu **Podstawy pielęgniarstwa** studenci realizują treści dotyczące m.in.:

- rozwoju pielęgniarstwa i profesjonalizacji zawodu,
- funkcji i zadań pielęgniarki,
- procesu pielęgnowania i modeli opieki,
- opieki nad pacjentem zdrowym, chorym i z niepomyślnym rokowaniem,
- klasyfikacji praktyki pielęgniarstwa (ICNP, NANDA),
- organizacji pracy pielęgniarki i jakości opieki.

Treści te są ściśle powiązane z praktyką zawodową, ponieważ przygotowują studentów do planowania, realizowania i dokumentowania opieki oraz do funkcjonowania w zespole terapeutycznym.

W zakresie **praktycznych zastosowań wiedzy** szczególne znaczenie mają treści kształtujące umiejętności wykonywania procedur pielęgniarских i świadczeń zdrowotnych. W ramach ćwiczeń i symulacji z podstaw pielęgniarstwa studenci uczą się m.in.:

- zasad aseptyki, antyseptyki i profilaktyki zakażeń,
- przygotowywania i podawania leków różnymi drogami,
- wykonywania szczepień ochronnych i postępowania w przypadku NOP,
- oceny wydolności opiekuńczo-pielęgnacyjnej,
- planowania opieki nad pacjentem i jego rodziną,
- pobierania materiału do badań, kaniulacji żył obwodowych i prowadzenia infuzji,
- pielęgnacji ran, przetok, stomii i cewników,
- monitorowania parametrów życiowych, bilansu płynów oraz stanu pacjenta,
- udzielania pierwszej pomocy i podejmowania działań w stanach nagłych.

Dobór tych treści jednoznacznie odpowiada aktualnemu stanowi praktyki zawodowej i oczekiwaniom rynku pracy, ponieważ obejmuje działania wykonywane przez pielęgniarki w codziennej praktyce klinicznej, w podstawowej opiece zdrowotnej, w leczeniu szpitalnym oraz w opiece długoterminowej.

Treści związane z normami, zasadami i aktualnym stanem praktyki

Treści kształcenia uwzględniają normy i zasady właściwe dla wykonywania zawodu pielęgniarki, w szczególności:

- zasady bezpieczeństwa pacjenta,
- zasady aseptyki i antyseptyki,
- standardy farmakoterapii i opieki pielęgniarской,
- zasady dokumentowania świadczeń zdrowotnych, w tym dokumentacji elektronicznej,
- zasady postępowania zgodnego z prawami pacjenta, etyką zawodową i odpowiedzialnością zawodową.

W programie uwzględniono także treści odpowiadające aktualnym kierunkom rozwoju praktyki klinicznej, takie jak:

- wykorzystanie systemów teleinformatycznych i technologii cyfrowych w gromadzeniu danych o stanie zdrowia pacjenta,
- elementy telemedycyny i e-zdrowia,
- stosowanie narzędzi klinimetrycznych,
- wykorzystanie ustrukturyzowanych schematów oceny stanu pacjenta, takich jak PES, SOAP czy cztery A.

Tak dobrane treści zwiększają adekwatność programu studiów do współczesnych realiów systemu ochrony zdrowia.

Powiązanie treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się – przykłady

Treści kształcenia są bezpośrednio powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Przykładowo:

- Treści realizowane w ramach **Patologii** pozostają w bezpośrednim związku z efektami uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności, w szczególności: efektów ogólnych EO.A.W2 i EO.A.W3 oraz efektów szczegółowych A.W7–A.W10 oraz A.U3 i A.U4, dotyczących rozumienia mechanizmów chorób, interpretacji zmian patologicznych oraz analizy wyników badań diagnostycznych.

Treści kształcenia można pogrupować w następujące obszary:

- **Podstawy patologii i mechanizmy choroby** – obejmujące etiologię chorób, czynniki chorobotwórcze, teorie rozwoju chorób oraz metody diagnostyczne stosowane w patologii – **EO.A.W2, EO.A.W3; A.W7, A.W8; A.U3**
- **Patologia na poziomie komórkowym i zaburzenia homeostazy** – w tym mechanizmy uszkodzeń komórkowych, śmierci komórki, stres oksydacyjny oraz zaburzenia gospodarki kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej – **EO.A.W2, EO.A.W3; A.W7, A.W8, A.W9**
- **Patofizjologia układów i narządów** – obejmująca zaburzenia funkcjonowania układów: hormonalnego, krwiotwórczego, pokarmowego, oddechowego, nerwowego oraz narządów takich jak wątroba i trzustka – **EO.A.W2, EO.A.W3; A.W7–A.W9; A.U3, A.U4**
- **Procesy zapalne, immunologiczne i nowotworowe** – w tym reakcja zapalna, zaburzenia odporności, choroby autoimmunologiczne oraz mechanizmy kancerogenezy i progresji nowotworów – **EO.A.W2, EO.A.W3; A.W7–A.W10; A.U3, A.U4**
- **Diagnostyka patomorfologiczna i zastosowania kliniczne** – obejmujące interpretację zmian morfologicznych, analizę przypadków klinicznych oraz powiązanie obrazu patomorfologicznego z przebiegiem choroby – **EO.A.W2, EO.A.W3; A.W7–A.W10; A.U3, A.U4; K.S7**

- Treści realizowane w ramach **Podstaw pielęgniarstwa** pozostają w bezpośrednim związku z efektami uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności, w szczególności: efektów ogólnych EO.C.W6, EO.C.W7 oraz EO.C.U2, EO.C.U3, EO.C.U5 i EO.C.U13 oraz efektów szczegółowych C.W1–C.W11 oraz C.U1–C.U3, C.U15, C.U40, dotyczących rozumienia istoty zawodu pielęgniarstwa, organizacji opieki, procesu pielęgnowania oraz realizacji świadczeń zdrowotnych.

Treści kształcenia można pogrupować w następujące obszary:

- **Podstawy teoretyczne i rozwój pielęgniarstwa** – obejmujące rozwój zawodu, jego profesjonalizację, podstawowe pojęcia oraz teorie pielęgniarstwa (m.in. Nightingale, Henderson, Orem, Roy, Neuman) – **EO.C.W6, EO.C.W7; C.W1, C.W2, C.W3, C.W6**
- **Organizacja pracy i rola zawodowa pielęgniarstwa** – w tym funkcje i zadania personelu pielęgniarstwa, organizacja pracy w różnych formach opieki oraz współpraca w zespole interdyscyplinarnym – **EO.C.W6; C.W3, C.W4, C.W11**
- **Proces pielęgnowania i modele opieki** – obejmujące definicję, etapy i zasady procesu pielęgnowania, planowanie opieki oraz wykorzystanie modeli opieki (np. Primary Nursing) – **EO.C.W7; C.W4; EO.C.U2, EO.C.U3, EO.C.U5; C.U1–C.U3**
- **Opieka pielęgniarska nad pacjentem w różnych stanach zdrowia** – w tym opieka nad pacjentem zdrowym, chorym i zagrożonym chorobą, z deficytem samoopieki, zaburzeniami komfortu oraz problemami psychoruchowymi – **EO.C.W7; C.W8, C.W9, C.W10**
- **Umiejętności praktyczne i dokumentacja w pielęgniarstwie** – obejmujące komunikację zawodową (ICNP, NANDA), zasady farmakoterapii, obliczanie dawek leków, prowadzenie dokumentacji medycznej oraz realizację procedur pielęgniarskich – **EO.C.U13; C.W5; C.U15, C.U40**

- Treści realizowane w ramach **Badania fizycznego w praktyce zawodowej pielęgniarstwa** pozostają w bezpośrednim związku z efektami uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności, w szczególności:

efektów ogólnych EO.C.U7, EO.C.U9, EO.C.U10, EO.C.U18 oraz efektów szczegółowych C.W36–C.W45 oraz C.U10, C.U64–C.U71, dotyczących kompleksowej oceny stanu zdrowia pacjenta, interpretacji wyników badań oraz ich wykorzystania w procesie podejmowania decyzji pielęgniarских.

Treści kształcenia można pogrupować w następujące obszary:

- **Badanie podmiotowe i analiza danych klinicznych** – obejmujące prowadzenie wywiadu (m.in. schematy OLD CART, SAMPLE), dokumentowanie danych oraz ich analizę z wykorzystaniem schematów PES, SOAP i czterech A – **C.W36–C.W40; C.U64; EO.C.U7, EO.C.U9**
- **Badanie przedmiotowe pacjenta i ocena układów i narządów** – w tym kompleksowa ocena stanu zdrowia pacjenta (badanie ogólne, układ oddechowy, krążenia, pokarmowy, nerwowy, mięśniowo-szkieletowy) oraz różnice w badaniu dziecka, osoby dorosłej i starszej – **C.W40–C.W44; C.U66; EO.C.U9, EO.C.U10**
- **Diagnostyka i interpretacja wyników badań** – obejmujące wykonywanie i interpretację badań takich jak EKG, spirometria, pomiary parametrów życiowych oraz wykorzystanie narzędzi klinimetrycznych – **C.W41–C.W45; C.U10, C.U65–C.U71; EO.C.U10, EO.C.U18**
- **Dokumentowanie i wykorzystanie technologii cyfrowych w ocenie pacjenta** – w tym prowadzenie dokumentacji medycznej (również elektronicznej) oraz wykorzystanie systemów teleinformatycznych w gromadzeniu i analizie danych o stanie zdrowia pacjenta – **C.W45; C.U64; EO.C.U7**
- **Zastosowanie badania fizykalnego w praktyce klinicznej i sytuacjach symulowanych** – obejmujące kompleksową ocenę pacjenta, podejmowanie decyzji klinicznych oraz reakcję w stanach nagłych w oparciu o scenariusze symulacyjne – **EO.C.U7, EO.C.U9, EO.C.U10, EO.C.U18; C.U66–C.U71; K.S1–K.S7**

Treści kształcenia w zakresie znajomości języków obcych

Program studiów uwzględnia również rozwój kompetencji językowych, zwłaszcza w zakresie języka angielskiego medycznego. Treści te obejmują:

- terminologię specjalistyczną,
- korzystanie z piśmiennictwa medycznego w języku angielskim,
- rozwijanie umiejętności rozumienia źródeł naukowych i zawodowych.

Ma to istotne znaczenie dla dostępu studentów do aktualnej wiedzy naukowej, zaleceń klinicznych i standardów postępowania stosowanych w praktyce międzynarodowej.

2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w szczególności umożliwiających rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym posługiwania się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Wybór metod kształcenia w programie studiów na kierunku Pielęgniarstwo został dokonany w sposób systemowy i celowy, z uwzględnieniem zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych. Metody dydaktyczne dobrano tak, aby umożliwiały stopniowe rozwijanie kompetencji studenta – od opanowania wiedzy teoretycznej, poprzez nabywanie umiejętności praktycznych w warunkach kontrolowanych, aż po przygotowanie do pracy w rzeczywistych sytuacjach zawodowych oraz funkcjonowania w zespole interdyscyplinarnym. Szczególny nacisk położono na wykorzystanie metod aktywizujących, symulacji medycznej oraz pracy w małych grupach, które wspierają zarówno rozwój kompetencji praktycznych, jak i interpersonalnych.

Charakterystyka metod dydaktycznych

W procesie kształcenia stosowane są zróżnicowane grupy metod dydaktycznych:

- metody podające – wykorzystywane głównie w wykładach informacyjnych i problemowych (przekaz wiedzy teoretycznej),
- metody poszukujące – obejmujące m.in. metodę problemową, sytuacyjną, burzę mózgów, analizę źródeł, studium przypadku (case study), projekt oraz dyskusję dydaktyczną,
- metody eksponujące – w tym prezentacje multimedialne, pokazy, symulacje oraz demonstracje procedur,
- metody kształtujące umiejętności praktyczne – obejmujące ćwiczenia praktyczne, zajęcia kliniczne, symulacje oraz pracę z pacjentem,
- metody samokształcenia – projekt, analiza literatury, kwerenda, pakiety edukacyjne oraz e-learning.

Takie zróżnicowanie metod umożliwi kompleksową realizację efektów uczenia się we wszystkich ich kategoriach.

Zróżnicowanie metod kształcenia w odniesieniu do grup zajęć

Dobór metod dydaktycznych jest zróżnicowany w zależności od charakteru modułów kształcenia:

Grupa A – Nauki przedkliniczne

W module A stosowane są metody ukierunkowane na przekazywanie i rozumienie wiedzy teoretycznej, w tym:

- wykłady problemowe i informacyjne z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych,
- konwersatoria i dyskusje dydaktyczne,
- analiza wyników badań laboratoryjnych i obrazowych,
- studium przypadku (case study),
- pokazy z wykorzystaniem multimedialnych (elektronicznych) atlasów anatomicznych i mikrobiologicznych oraz stołu anatomicznego.

Metody te wspierają osiągnięcie efektów w zakresie wiedzy, w szczególności: **A.W1–A.W9, A.U1–A.U4**, związanych z rozumieniem mechanizmów funkcjonowania organizmu i procesów patologicznych.

Grupa B – Nauki społeczne i humanizm w pielęgniarstwie

W module B stosowane są metody rozwijające kompetencje społeczne i komunikacyjne:

- wykłady i prezentacje multimedialne,
- dyskusje dydaktyczne,
- ćwiczenia praktyczne i sytuacyjne,
- praca w grupach.

Metody te umożliwiają osiągnięcie (przykładowych) efektów w zakresie: **B.W1–B.W10, B.U1–B.U10 oraz K.S1–K.S7**, związanych z komunikacją, etyką zawodową, pracą zespołową i rozumieniem uwarunkowań społecznych zdrowia.

Grupa C – Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwiej

W module C dominują metody praktyczne i symulacyjne:

- pokazy z instruktazem (metoda 4 kroków),
- ćwiczenia w pracowni umiejętności pielęgniarstwiej,
- symulacje niskiej wierności,

- metoda inscenizacji,
- planowanie opieki nad pacjentem (proces pielęgnowania),
- studium przypadku,
- praca w małych grupach.

Metody te umożliwiają osiągnięcie (przykładowych) efektów: **C.W1–C.W7, C.U1–C.U10, C.U21–C.U24, C.U40**, w szczególności w zakresie wykonywania procedur pielęgniarstwa, planowania opieki oraz prowadzenia dokumentacji.

Grupa D – Nauki w zakresie opieki specjalistycznej

W module D stosowane są metody rozwijające zaawansowane kompetencje kliniczne:

- symulacje medyczne pośredniej i wysokiej wierności (Centrum Symulacji Medycznej),
- analiza przypadków klinicznych,
- warsztaty i zajęcia problemowe,
- planowanie opieki w sytuacjach złożonych,
- metody poszukujące (analiza tekstów źródłowych, obserwacja).

Metody te wspierają osiągnięcie (przykładowych) efektów: **D.U1–D.U4, D.U31–D.U36**, w tym podejmowanie decyzji klinicznych, reagowanie w stanach nagłych oraz integrację wiedzy i umiejętności.

Grupy E i F – Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe

W ramach zajęć praktycznych i praktyk zawodowych stosowane są metody oparte na bezpośrednim działaniu w środowisku klinicznym:

- praca z pacjentem,
- obserwacja 360°,
- metoda „mistrz–uczeń”,
- metoda przypadków i sytuacyjna,
- dyskusje kliniczne,
- elementy symulacji.

Metody te umożliwiają osiągnięcie efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych, w szczególności: **C.U, D.U oraz K.S w pełnym zakresie**, poprzez realizację rzeczywistych zadań zawodowych.

Wykorzystanie technik informacyjno-komunikacyjnych

W procesie kształcenia wykorzystywane są również nowoczesne technologie wspierające dydaktykę oraz przygotowanie do pracy zawodowej:

- elektroniczna dokumentacja medyczna (symulowana i rzeczywista), min. aplikacja mydr.pl
- systemy teleinformatyczne wykorzystywane w ochronie zdrowia,
- platformy e-learningowe,
- analiza danych klinicznych.

Działania te wspierają osiągnięcie efektów m.in.: **C.U40 i C.U69 dotyczących e-zdrowia i dokumentacji medycznej**.

Kształcenie kompetencji językowych

W zakresie kształcenia językowego stosowane są:

- konwersatoria i ćwiczenia z języka angielskiego medycznego,

- analiza literatury naukowej,
- praca z materiałami multimedialnymi.

Metody te umożliwiają osiągnięcie poziomu **B2 ESOKJ** oraz realizację efektów: **B.U24, B.U25**, związanych z komunikacją zawodową w języku obcym.

3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Kształcenie na kierunku Pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia, profil praktyczny) realizowane jest przede wszystkim w formie zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich oraz studentów. Wynika to ze specyfiki kierunku przygotowującego do wykonywania zawodu regulowanego, w którym kluczowe znaczenie ma bezpośrednie kształtowanie umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych w warunkach rzeczywistych i symulowanych.

Aktualne zasady wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość zostały uregulowane w sposób formalny w **Zarządzeniu nr 11/2025 Dziekana Wydziału Nauk Medycznych z dnia 23 października 2025 r.**, które określa szczegółowe warunki organizacji zajęć e-learningowych.

Zakres i formy kształcenia na odległość

Zgodnie z przyjętymi regulacjami, w procesie dydaktycznym dopuszcza się wykorzystanie kształcenia na odległość w dwóch formach:

- **synchronicznej** – z wykorzystaniem platform do wideokonferencji (Zoom, Microsoft Teams, Google Meet),
- **asynchronicznej** – poprzez udostępnianie studentom autorskich nagrań audio-wideo przygotowanych przez nauczycieli akademickich (dla przykładu – część wykładów z przedmiotów Fizjologia, Patologia).

Zajęcia te realizowane są zgodnie z harmonogramem studiów i podlegają nadzorowi władz wydziału.

Udział kształcenia na odległość w programie studiów

Udział zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość został określony w sposób zgodny z obowiązującymi standardami kształcenia:

- w przypadku programu realizowanego zgodnie z aktualnym standardem (z 2024 r.) – wynosi **19,2% punktów ECTS**, przy dopuszczalnym limicie **do 30% ECTS**,
- w odniesieniu do roczników realizujących kształcenie według wcześniejszego standardu (z 2019 r.) – wynosi **9,0% punktów ECTS**, przy dopuszczalnym limicie **do 10% ECTS**.

Zakres dopuszczalności stosowania e-learningu

Zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Uczelni, kształcenie z wykorzystaniem metod i technik na odległość może być prowadzone **wyłącznie w zakresie efektów uczenia się w kategorii wiedzy**.

Oznacza to, że:

- wykorzystywane jest głównie do realizacji treści teoretycznych,
- nie obejmuje zajęć kształtujących umiejętności praktyczne ani kompetencje kliniczne,
- stanowi uzupełnienie procesu dydaktycznego.

Ograniczenia wynikające ze specyfiki kierunku

Zgodnie ze standardami kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo:

- zajęcia praktyczne,
- zajęcia w pracowniach umiejętności pielęgniarstkich i centrach symulacji medycznej,

- zajęcia kliniczne oraz praktyki zawodowe realizowane są wyłącznie w formie bezpośredniej.

Zapewnienie jakości kształcenia na odległość

W celu zapewnienia jakości procesu dydaktycznego:

- zajęcia są planowane zgodnie z harmonogramem studiów,
- materiały dydaktyczne (nagrania) podlegają weryfikacji i zatwierdzeniu przez Dziekana,
- zapewniony jest bieżący kontakt studentów z nauczycielami akademickimi,
- prowadzony jest nadzór nad realizacją zajęć, w tym możliwość ich kontroli (hospitacje).

4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Proces kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I realizowany jest z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych studentów, zarówno na poziomie grupowym, jak i indywidualnym. Przyjęte rozwiązania organizacyjne i dydaktyczne umożliwiają osiąganie efektów uczenia się przez wszystkich studentów, przy jednoczesnym zachowaniu wymagań wynikających ze standardów kształcenia dla zawodu regulowanego.

Dostosowanie procesu kształcenia do potrzeb grupowych

Dostosowanie procesu uczenia się do potrzeb grupowych realizowane jest poprzez:

- stosowanie zróżnicowanych metod dydaktycznych, w tym wykładów problemowych, ćwiczeń, symulacji medycznych, analizy przypadków (case study) oraz pracy zespołowej,
- organizację zajęć w małych grupach, szczególnie w zakresie zajęć praktycznych i symulacyjnych, co umożliwia indywidualizację procesu nauczania w obrębie grupy,
- sekwencyjne i progresywne ułożenie treści kształcenia – od podstaw teoretycznych do zaawansowanych kompetencji klinicznych,
- wykorzystanie symulacji medycznej jako środowiska bezpiecznego nabywania i doskonalenia umiejętności praktycznych,
- zapewnienie bieżącej informacji zwrotnej od nauczycieli akademickich oraz władz wydziału.

Dostosowanie do indywidualnych potrzeb studentów

Indywidualizacja procesu kształcenia realizowana jest poprzez:

- możliwość korzystania z indywidualnych konsultacji z nauczycielami akademickimi,
- zapewnienie dostępu do materiałów dydaktycznych w różnych formach (w tym elektronicznych), wspierających samokształcenie,
- stosowanie – w uzasadnionych przypadkach – elastycznych form weryfikacji efektów uczenia się,
- wsparcie ze strony opiekunów roku oraz kadry dydaktycznej w planowaniu procesu uczenia się,
- możliwość dostosowania organizacji zajęć i terminów zaliczeń zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi.

System wsparcia studentów z niepełnosprawnością i szczególnymi potrzebami

Uczelnia zapewnia systemowe wsparcie studentów ze szczególnymi potrzebami poprzez działalność **Biura ds. Osób Niepełnosprawnych** oraz Pełnomocnika Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych.

Wsparcie to obejmuje w szczególności:

- możliwość ubiegania się o indywidualne formy wsparcia na podstawie wniosku studenta,
- diagnozę potrzeb edukacyjnych z wykorzystaniem ankiety dotyczącej potrzeb studentów ze szczególnymi potrzebami,
- dostosowanie organizacji i realizacji zajęć do rodzaju i stopnia niepełnosprawności,
- możliwość korzystania z konsultacji specjalistycznych, w tym wsparcia psychologicznego,
- zapewnienie wsparcia asystenta dydaktycznego (np. pomoc w uczestnictwie w zajęciach, sporządzaniu notatek, tłumacz języka migowego),
- dostosowanie materiałów dydaktycznych (np. formy elektroniczne, materiały dostępne dla osób z dysfunkcjami sensorycznymi),
- możliwość zmiany formy egzaminu, wydłużenia czasu jego trwania oraz zastosowania indywidualnej organizacji studiów,
- dostęp do specjalistycznego sprzętu i oprogramowania wspomagającego proces uczenia się,
- wsparcie organizacyjne i administracyjne na każdym etapie kształcenia.

Działania te są rozwijane m.in. w ramach programu „**Uczelnia dostępna**”, realizowanego przy wsparciu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, co umożliwi systematyczne podnoszenie poziomu dostępności edukacyjnej. Uczelnia zapewnia również dostępność cyfrową materiałów dydaktycznych i narzędzi informatycznych, zgodnie z obowiązującymi standardami.

Indywidualne ścieżki kształcenia (IOS)

W ramach indywidualizacji procesu kształcenia studenci mogą korzystać z systemu **Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS)**, funkcjonującego na podstawie **zarządzenia Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 21/2025 z dnia 15 listopada 2025 r.** IOS stanowi sformalizowaną formę wsparcia studentów wymagających elastycznej organizacji procesu dydaktycznego, w szczególności w sytuacjach związanych z problemami zdrowotnymi, obowiązkami rodzinnymi, aktywnością zawodową lub innymi szczególnymi okolicznościami.

Zgodnie z przyjętymi zasadami:

- IOS nie zmienia programu studiów ani zakładanych efektów uczenia się – modyfikacji podlega wyłącznie sposób ich osiągnięcia oraz harmonogram realizacji,
- przyznawany jest na wniosek studenta, na określony czas (semestr lub rok akademicki), z możliwością przedłużenia,
- obejmuje indywidualne ustalenia dotyczące organizacji zajęć i sposobów zaliczania przedmiotów.

W ramach IOS możliwe jest m.in.:

- ustalenie indywidualnego harmonogramu zajęć,
- zmiana grup zajęciowych,
- realizacja części zajęć w formie konsultacji lub pracy własnej,
- ustalenie indywidualnych terminów zaliczeń i egzaminów,
- odrabianie zajęć w alternatywnych terminach.

Jednocześnie zachowana jest zasada, że wszystkie efekty uczenia się muszą zostać osiągnięte i zweryfikowane, a zajęcia o charakterze praktycznym – w szczególności kliniczne – realizowane są w sposób zapewniający bezpieczeństwo i jakość kształcenia. Przebieg IOS dokumentowany jest w formie indywidualnej karty studenta, zatwierdzanej przez Dziekana, co umożliwia bieżące monitorowanie realizacji programu studiów.

Urlopy dziekańskie jako element indywidualizacji procesu kształcenia

Istotnym elementem dostosowania procesu kształcenia do indywidualnej sytuacji studentów jest możliwość uzyskania urlopu dziekańskiego, regulowana zapisami § 27 Regulaminu studiów. Rozwiązanie to umożliwi czasowe zawieszenie realizacji programu studiów w sytuacjach uzasadnionych względami zdrowotnymi lub życiowymi, przy jednoczesnym zachowaniu statusu studenta.

Student może ubiegać się o:

- **urlop zdrowotny** – udzielany w przypadku choroby, na podstawie orzeczenia lekarskiego,
- **urlop okolicznościowy** – przyznawany m.in. z tytułu urodzenia dziecka, sprawowania opieki nad dzieckiem, podjęcia studiów w innej uczelni lub w innych ważnych sytuacjach losowych.

Urlop zdrowotny może mieć charakter krótkoterminowy (do jednego miesiąca), który nie zwalnia studenta z obowiązku zaliczenia semestru lub roku studiów, lub długoterminowy (do jednego roku akademickiego), skutkujący odpowiednim wydłużeniem okresu realizacji studiów. Po zakończeniu urlopu zdrowotnego student zobowiązany jest do przedłożenia zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego zdolność do kontynuowania kształcenia. Urlop okolicznościowy może zostać przyznany maksymalnie dwukrotnie w toku studiów. W przypadku studentów realizujących więcej niż jeden kierunek studiów decyzję o udzieleniu urlopu podejmuje dziekan właściwy dla kierunku podstawowego, a udzielony urlop obejmuje wszystkie realizowane kierunki.

W okresie urlopu student zachowuje prawa studenta, z wyjątkiem świadczeń pomocy materialnej, chyba że urlop został udzielony na okres krótszy niż jeden semestr. Szczególne uprawnienia w zakresie urlopów przysługują również studentkom w ciąży oraz studentom będącym rodzicami, zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Możliwość skorzystania z urlopu dziekańskiego stanowi istotny mechanizm elastycznego kształtowania indywidualnej ścieżki kształcenia, umożliwiający dostosowanie toku studiów do sytuacji zdrowotnej i życiowej studenta, przy jednoczesnym zachowaniu ciągłości procesu dydaktycznego oraz osiągania efektów uczenia się.

5. Harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów, zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, zajęć rozwijających kompetencje językowe oraz zajęć do wyboru

Harmonogram realizacji programu studiów na kierunku Pielęgniarstwo został opracowany w sposób systemowy i szczegółowy, co znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji programowej (załączniki harmonogramów dla cykli kształcenia realizowanych według obowiązujących standardów kształcenia – 2025/2026 oraz 2023/2024). Harmonogram obejmuje pełny cykl kształcenia, z wyszczególnieniem przedmiotów, form zajęć, liczby godzin, punktów ECTS oraz form zaliczenia.

Szczegółowy harmonogram realizacji programu studiów, przedstawiony w formie tabelarycznej, stanowi integralny element Programu studiów dołączonego do niniejszego Raportu.

Standard oparty na rozporządzeniu z 2024 r.

I rok studiów

Semestr 1

W semestrze 1 realizowane są przede wszystkim przedmioty z grup: A. Nauki przedkliniczne, B. Nauki społeczne i humanizm w pielęgniarstwie, C. Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwiej oraz przedmioty ogólne.

Do grupy A należą: Anatomia (75 godz., 3 ECTS), Fizjologia (75 godz., 3 ECTS), Biochemia (25 godz., 1 ECTS), Biofizyka (25 godz., 1 ECTS), Genetyka (50 godz., 2 ECTS).

Do grupy B należą: Psychologia (50 godz., 2 ECTS), Socjologia (30 godz., 1 ECTS), Pedagogika (30 godz., 1 ECTS), Etyka zawodu pielęgniarki (50 godz., 2 ECTS), Język angielski (30 godz., 1 ECTS).

Do grupy C należą: Podstawy pielęgniarstwa (205 godz., 8 ECTS), Promocja zdrowia (50 godz., 2 ECTS), Dietetyka (30 godz., 1 ECTS), A. Język migowy / B. Telemedycyna i e-zdrowie (50 godz., 2 ECTS). W grupie przedmiotów ogólnych realizowane są: BHP (10 godz., 0 ECTS) oraz Przystosowanie biblioteczne (2 godz., 0 ECTS).

łącznie w semestrze 1 zaplanowano 787 godz. i 30 ECTS.

Semestr 2

W semestrze 2 kontynuowane są treści z grup A, B i C.

Do grupy A należą: Patologia (75 godz., 3 ECTS), Mikrobiologia i parazytologia (50 godz., 2 ECTS), Farmakologia (75 godz., 3 ECTS), Radiologia (50 godz., 2 ECTS).

Do grupy B należą: Prawo medyczne (35 godz., 1,5 ECTS), Zdrowie publiczne (40 godz., 1,5 ECTS), Język angielski (30 godz., 1 ECTS).

Do grupy C należą: Podstawy pielęgniarstwa (340 godz., 12 ECTS), Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarki (75 godz., 3 ECTS), Zakażenia szpitalne (30 godz., 1 ECTS).

łącznie w semestrze 2 zaplanowano 800 godz. i 30 ECTS.

łącznie na I roku studiów realizowanych jest 1587 godz. i 60 ECTS.

II rok studiów

Semestr 3

W semestrze 3 dominują już przedmioty z grupy D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej, przy zachowaniu wybranych treści z grup B i C.

Do grupy B należą: Współpraca i komunikacja w zespole interdyscyplinarnym (25 godz., 1 ECTS), Język angielski (30 godz., 1 ECTS).

Do grupy C należą: Zasoby i system informacji w ochronie zdrowia (30 godz., 1 ECTS).

Do grupy D należą: Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne (315 godz., 11 ECTS), Chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne (315 godz., 13 ECTS), Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne (75 godz., 3 ECTS).

W grupie przedmiotów ogólnych realizowane jest również Wychowanie fizyczne (30 godz., 0 ECTS).

łącznie w semestrze 3 zaplanowano 820 godz. i 30 ECTS.

Semestr 4

W semestrze 4 kontynuowane są treści z grup B, C, D oraz przedmioty ogólne.

Do grupy B należą: Język angielski (30 godz., 2 ECTS).

Do grupy C należą: Organizacja pracy pielęgniarki (30 godz., 1 ECTS).

Do grupy D należą: Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne (355 godz., 13 ECTS), Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne (120 godz., 4 ECTS), Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne (220 godz., 8 ECTS), Badania naukowe w pielęgniarstwie (50 godz., 2 ECTS).

W grupie przedmiotów ogólnych realizowane jest Wychowanie fizyczne (30 godz., 0 ECTS).

łącznie w semestrze 4 zaplanowano 835 godz. i 30 ECTS.

łącznie na II roku studiów realizowanych jest 1655 godz. i 60 ECTS.

III rok studiów

Semestr 5

W semestrze 5 realizowane są wyłącznie **przedmioty z grupy D**. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej. Są to: Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne (215 godz., 8 ECTS), Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe (135 godz., 6 ECTS), Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece (215 godz., 8 ECTS), Opieka paliatywna (135 godz., 6 ECTS), Seminarium dyplomowe/Egzamin dyplomowy (50 godz., 2 ECTS).

łącznie w semestrze 5 zaplanowano 750 godz. i 30 ECTS.

Semestr 6

W semestrze 6 realizowane są przedmioty z grup C i D.

Do grupy C należy: Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej (260 godz., 9 ECTS).

Do grupy D należą: Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne (220 godz., 8 ECTS), Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej (135 godz., 6 ECTS), Podstawy rehabilitacji (30 godz., 1 ECTS), PZ wybierane indywidualnie przez studenta (80 godz., 3 ECTS), Egzamin dyplomowy (75 godz., 3 ECTS).

łącznie w semestrze 6 zaplanowano 800 godz. i 30 ECTS.

łącznie na III roku studiów realizowanych jest 1550 godz. i 60 ECTS.

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów: zajęcia w bezpośrednim kontakcie nauczyciel-student obejmują wykłady, ćwiczenia/seminaria, symulacje medyczne oraz zajęcia praktyczne (bez PWS i PZ). Wartość ta wynosi: **2962 godziny**

Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne: liczba godzin przypisana do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wynosi **2750** co odpowiada **110 punktom ECTS** i stanowi **61,1%** punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów (*stosowne zestawienie przedstawiono w załącznikach do części III Raportu - Załącznik nr 1, Tabela 4*).

Uwaga – przedstawione wyliczenia procentowe obejmują wyłącznie zajęcia bezpośrednio kształtujące umiejętności praktyczne o charakterze zawodowym, związane z przygotowaniem do wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza. Do wskazanej kategorii nie włączono ćwiczeń realizowanych w ramach przedmiotów przedklinicznych (podstawowych) oraz społeczno-humanistycznych, które – mimo że w istotnym stopniu przyczyniają się do rozwijania umiejętności praktycznych – nie są bezpośrednio ukierunkowane na wykonywanie czynności zawodowych właściwych dla kierunku studiów.

Zajęcia rozwijające kompetencje językowe: Język angielski (120 godzin, 5 ECTS)

Zajęcia do wyboru: Język migowy oraz Telemedycyna i e-zdrowie.

Standard oparty na rozporządzeniu z 2019 r.

I rok studiów

Semestr 1

W semestrze 1 realizowane są: Anatomia (75 godz., 3 ECTS), Biochemia (25 godz., 1 ECTS), Biofizyka (25 godz., 1 ECTS), Mikrobiologia i parazytologia (50 godz., 2 ECTS), Farmakologia (75 godz., 3 ECTS), Język angielski (30 godz., 1 ECTS), Psychologia (50 godz., 2 ECTS), Socjologia (50 godz., 2 ECTS), Pedagogika (50 godz., 2 ECTS), Podstawy pielęgniarstwa (180 godz., 7 ECTS), Etyka zawodu pielęgniarki

(30 godz., 1 ECTS), Promocja zdrowia (70 godz., 3 ECTS), Dietetyka (30 godz., 1 ECTS), A. Język migowy / B. Współpraca w zespołach opieki zdrowotnej (50 godz., 2 ECTS), BHP (10 godz., 0 ECTS), Przystosowanie biblioteczne (2 godz., 0 ECTS).

Semestr 2

W semestrze 2 realizowane są: Fizjologia (75 godz., 3 ECTS), Patologia (75 godz., 3 ECTS), Genetyka (50 godz., 2 ECTS), Radiologia (50 godz., 2 ECTS), Język angielski (30 godz., 1 ECTS), Prawo medyczne (50 godz., 2 ECTS), Zdrowie publiczne (100 godz., 4 ECTS), Podstawy pielęgniarstwa (260 godz., 9 ECTS), Badanie fizykalne (55 godz., 2 ECTS), Zakażenia szpitalne (30 godz., 1 ECTS), Podstawy rehabilitacji (40 godz., 1,5 ECTS).

łącznie na I roku studiów realizowanych jest 1482 godz. i 62 ECTS.

II rok studiów

Semestr 3

W semestrze 3 realizowane są: Język angielski (30 godz., 1 ECTS), Systemy informacji w ochronie zdrowia (30 godz., 1 ECTS), Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne (195 godz., 7 ECTS), Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne (355 godz., 13 ECTS), Położnictwo / ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne (155 godz., 6 ECTS), Badania naukowe w pielęgniarstwie (50 godz., 2 ECTS).

Semestr 4

W semestrze 4 realizowane są: Język angielski (30 godz., 2 ECTS), Organizacja pracy pielęgniarki (30 godz., 1 ECTS), Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne (160 godz., 6 ECTS), Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne (395 godz., 15 ECTS), Położnictwo / ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne (40 godz., 2 ECTS), Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne (60 godz., 2 ECTS), Podstawy ratownictwa medycznego (45 godz., 2 ECTS), Wychowanie fizyczne (30 godz., 0 ECTS).
łącznie na II roku studiów realizowanych jest 1490 godz. i 60 ECTS.

III rok studiów

Semestr 5

W semestrze 5 realizowane są: Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne (220 godz., 8 ECTS), Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia (220 godz., 8 ECTS), Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne (160 godz., 6 ECTS), Opieka paliatywna (135 godz., 6 ECTS), Seminarium dyplomowe / egzamin dyplomowy (50 godz., 2 ECTS), Wychowanie fizyczne (30 godz., 0 ECTS).

Semestr 6

W semestrze 6 realizowane są: Podstawowa opieka zdrowotna (355 godz., 13 ECTS), Pielęgniarstwo opieki długoterminowej (135 godz., 6 ECTS), Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne (220 godz., 8 ECTS), Seminarium dyplomowe / egzamin dyplomowy (75 godz., 3 ECTS).
łącznie na III roku studiów realizowanych jest 1580 godz. i 60 ECTS.

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów: zajęcia w bezpośrednim kontakcie nauczyciel-student obejmują wykłady, ćwiczenia/seminaria, symulacje medyczne oraz zajęcia praktyczne (bez PWS i PZ). Wartość ta wynosi: **2867 godzin**

Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne: liczba godzin przypisana do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wynosi **2610** co odpowiada **104,4 punktom ECTS** i stanowi **57,4%** punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów (*stosowne zestawienie przedstawiono w załącznikach do części III Raportu - Załącznik nr 1, Tabela 4*).

*Uwaga – przedstawione wyliczenia procentowe obejmują **wyłącznie zajęcia bezpośrednio kształtujące umiejętności praktyczne o charakterze zawodowym**, związane z przygotowaniem do wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarza. Do wskazanej kategorii nie włączono ćwiczeń realizowanych w ramach przedmiotów przedklinicznych (podstawowych) oraz społeczno-humanistycznych, które – mimo że w istotnym stopniu przyczyniają się do rozwijania umiejętności praktycznych – nie są bezpośrednio ukierunkowane na wykonywanie czynności zawodowych właściwych dla kierunku studiów.*

Zajęcia rozwijające kompetencje językowe: Język angielski (120 godzin, 5 ECTS)

Zajęcia do wyboru: Język migowy oraz Współpraca w zespołach opieki zdrowotnej.

6. Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia

Dobór form zajęć na kierunku Pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia, profil praktyczny) został określony w sposób celowy i pozostaje bezpośrednio powiązany z charakterem efektów uczenia się oraz wymaganiami standardu kształcenia dla zawodu pielęgniarki. Struktura programu obejmuje wykłady, ćwiczenia, seminaria, zajęcia w pracowniach umiejętności pielęgniarskich i Centrum Symulacji Medycznej, zajęcia praktyczne oraz praktyki zawodowe. Taki układ zapewnia stopniowe przechodzenie od kształcenia teoretycznego do praktycznego i klinicznego.

Dobór form zajęć

W programie studiów zastosowano zróżnicowane formy zajęć, dostosowane do specyfiki treści programowych i zakładanych efektów uczenia się. Obejmują one:

- wykłady – służące przekazywaniu i porządkowaniu wiedzy teoretycznej,
- ćwiczenia – ukierunkowane na utrwalanie wiedzy i rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym zajęcia w pracowniach umiejętności pielęgniarskich i Centrum Symulacji Medycznej – umożliwiające kształtowanie umiejętności w warunkach kontrolowanych,
- seminaria i konwersatoria – wspierające analizę zagadnień problemowych, dyskusję i integrację wiedzy,
- zajęcia praktyczne – realizowane w podmiotach leczniczych pod nadzorem nauczycieli akademickich i opiekunów,
- praktyki zawodowe – stanowiące integralny element procesu przygotowania do wykonywania zawodu.

Proporcje liczby godzin przypisanych poszczególnym formom zajęć

Struktura godzinowa programu odzwierciedla praktyczny profil studiów. Zasadniczy udział mają formy zajęć ukierunkowane na rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe. Łączna liczba punktów ECTS przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przekracza 50% ogólnej liczby punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów. W programie realizowanym według wcześniejszego standardu udział ten wynosi około **61%**, natomiast w programie

realizowanym według aktualnego standardu około **57,4%**. Potwierdza to zgodność organizacji programu z profilem praktycznym kierunku.

Liczebność grup studenckich

Liczebność grup studenckich została określona w **Zarządzeniu nr 20/2025 Dziekana Wydziału Nauk Medycznych z dnia 14 listopada 2025 r.** i pozostaje dostosowana do specyfiki poszczególnych form zajęć oraz wymagań bezpieczeństwa i jakości kształcenia.

Na kierunku Pielęgniarstwo obowiązują następujące zasady:

- wykłady – co do zasady do **150 studentów** (jeśli on-line – brak ograniczeń liczby),
- seminaria i konwersatoria – w grupach od **24 do 30 studentów**,
- ćwiczenia z grup zajęć A i B – w grupach od **24 do 30 studentów**, z wyłączeniem zajęć realizowanych w warunkach symulowanych,
- zajęcia w pracowniach umiejętności pielęgniarskich i pracowniach symulacji wysokiej wierności – w grupach **nie większych niż 8 studentów**,
- zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe – w grupach **nie większych niż 8 studentów**,
- zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe realizowane w oddziałach intensywnej terapii, neonatologicznych, pediatrycznych, w blokach operacyjnych oraz w podstawowej opiece zdrowotnej – w grupach **nie większych niż 4 studentów**.

Tak określona liczebność grup umożliwia indywidualizację procesu kształcenia, bieżącą ocenę osiągnięcia efektów uczenia się, bezpieczne wykonywanie procedur oraz właściwy nadzór dydaktyczny.

Organizacja procesu kształcenia

Proces kształcenia został zaplanowany w sposób sekwencyjny i progresywny. W początkowych semestrach dominują wykłady, ćwiczenia i seminaria, które budują podstawy wiedzy z zakresu nauk przedklinicznych, społecznych i podstaw opieki pielęgniarskiej. W kolejnych etapach zwiększa się udział zajęć realizowanych w warunkach symulowanych, a następnie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w środowisku klinicznym.

Tak zaprojektowana organizacja procesu kształcenia:

- zapewnia właściwą kolejność osiągnięcia efektów uczenia się,
- umożliwia stopniowe rozwijanie samodzielności studenta,
- integruje przygotowanie teoretyczne z praktyką zawodową,
- odpowiada specyfice zawodu pielęgniarki jako zawodu regulowanego.

Harmonogram zajęć

Harmonogram realizacji programu studiów został opracowany w sposób zapewniający równomierne obciążenie studentów, właściwe rozmieszczenie form zajęć w poszczególnych semestrach oraz zachowanie ciągłości i progresji kształcenia. Uwzględnia on zarówno specyfikę zajęć dydaktycznych realizowanych w uczelni, jak i warunki organizacyjne podmiotów leczniczych, w których odbywają się zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe.

Forma studiów

Na ocenianym kierunku kształcenie prowadzone jest wyłącznie w formie studiów stacjonarnych.

7. Program i organizacja praktyk, w tym ich wymiar, termin realizacji, dobór instytucji, w których odbywają się praktyki, oraz liczba miejsc praktyk

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe na kierunku Pielęgniarstwo stanowią integralny i kluczowy element procesu kształcenia, wynikający z profilu praktycznego studiów oraz standardu kształcenia dla zawodu pielęgniarki. Ich organizacja została zaprojektowana w sposób zapewniający studentom możliwość stopniowego nabywania, doskonalenia i weryfikowania efektów uczenia się w rzeczywistych warunkach klinicznych oraz w warunkach odpowiadających specyfice przyszłej pracy zawodowej. Kształcenie praktyczne realizowane jest zgodnie z harmonogramem trzyletnich studiów i obejmuje zarówno zajęcia praktyczne, jak i praktyki zawodowe, odbywane w podmiotach leczniczych, z którymi Uczelnia zawarła porozumienia o współpracy, a także – w uzasadnionych przypadkach – na podstawie indywidualnych umów imiennych.

Wymiar zajęć praktycznych i praktyk zawodowych

W obu realizowanych cyklach kształcenia – zarówno według aktualnego standardu, jak i według standardu wcześniejszego – zachowano ten sam łączny wymiar kształcenia praktycznego:

- **zajęcia praktyczne – 1100 godzin, 41 ECTS,**
- **praktyki zawodowe – 1200 godzin, 46 ECTS.**

Łącznie kształcenie praktyczne obejmuje zatem: **2300 godzin i 87 punktów ECTS**

Rozkład zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w programie studiów

Standard 2024

W programie realizowanym według aktualnego standardu zajęciom praktycznym i praktykom zawodowym przypisano następujące wartości:

- **Podstawy pielęgniarstwa – zajęcia praktyczne 120 godz. / 4 ECTS, praktyka zawodowa 120 godz. / 4 ECTS,**
- **Promocja zdrowia – zajęcia praktyczne 20 godz. / 1 ECTS,**
- **Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej – zajęcia praktyczne 80 godz. / 3 ECTS, praktyka zawodowa 120 godz. / 4 ECTS,**
- **Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne – zajęcia praktyczne 60 godz. / 2 ECTS, praktyka zawodowa 60 godz. / 2 ECTS,**
- **Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne – zajęcia praktyczne 140 godz. / 5 ECTS, praktyka zawodowa 140 godz. / 5 ECTS,**
- **Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne – zajęcia praktyczne 120 godz. / 4 ECTS, praktyka zawodowa 120 godz. / 4 ECTS,**
- **Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne – zajęcia praktyczne 120 godz. / 4 ECTS (w tym blok operacyjny 40 godz.), praktyka zawodowa 120 godz. / 4 ECTS (w tym blok operacyjny 40 godz.),**
- **Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej – zajęcia praktyczne 40 godz. / 2 ECTS, praktyka zawodowa 40 godz. / 2 ECTS,**
- **Geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne – zajęcia praktyczne 80 godz. / 3 ECTS, praktyka zawodowa 80 godz. / 3 ECTS,**
- **Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne – zajęcia praktyczne 80 godz. / 3 ECTS, praktyka zawodowa 80 godz. / 3 ECTS,**
- **Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne – zajęcia praktyczne 80 godz. / 3 ECTS, praktyka zawodowa 80 godz. / 3 ECTS,**
- **Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece – zajęcia praktyczne 80 godz. / 3 ECTS,**

praktyka zawodowa **80 godz. / 3 ECTS**,

- **Opieka paliatywna** – zajęcia praktyczne **40 godz. / 2 ECTS**, praktyka zawodowa **40 godz. / 2 ECTS**,
- **Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe** – zajęcia praktyczne **40 godz. / 2 ECTS**, praktyka zawodowa **40 godz. / 2 ECTS**,
- **praktyka zawodowa wybierana indywidualnie przez studenta** – **80 godz. / 3 ECTS**.

Standard 2019

- **Podstawy pielęgniarstwa** – zajęcia praktyczne **80 godz. / 3 ECTS**, praktyka zawodowa **120 godz. / 4 ECTS**,
- **Promocja zdrowia** – zajęcia praktyczne **20 godz. / 1 ECTS**,
- **Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej** – zajęcia praktyczne **120 godz. / 4 ECTS**, praktyka zawodowa **160 godz. / 6 ECTS**,
- **Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne** – zajęcia praktyczne **80 godz. / 3 ECTS**, praktyka zawodowa **40 godz. / 2 ECTS**,
- **Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne** – zajęcia praktyczne **160 godz. / 6 ECTS**, praktyka zawodowa **160 godz. / 6 ECTS**,
- **Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne** – zajęcia praktyczne **120 godz. / 4 ECTS**, praktyka zawodowa **160 godz. / 6 ECTS**,
- **Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne** – zajęcia praktyczne **120 godz. / 4 ECTS (w tym blok operacyjny 40 godz.)**, praktyka zawodowa **160 godz. / 6 ECTS (w tym blok operacyjny 40 godz.)**,
- **Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej** – zajęcia praktyczne **40 godz. / 2 ECTS**, praktyka zawodowa **40 godz. / 2 ECTS**,
- **Geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne** – zajęcia praktyczne **80 godz. / 3 ECTS**, praktyka zawodowa **80 godz. / 3 ECTS**,
- **Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne** – zajęcia praktyczne **80 godz. / 3 ECTS**, praktyka zawodowa **80 godz. / 3 ECTS**,
- **Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne** – zajęcia praktyczne **80 godz. / 3 ECTS**, praktyka zawodowa **80 godz. / 3 ECTS**,
- **Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia** – zajęcia praktyczne **80 godz. / 3 ECTS**, praktyka zawodowa **80 godz. / 3 ECTS**,
- **Opieka paliatywna** – zajęcia praktyczne **80 godz. / 2 ECTS**, praktyka zawodowa **80 godz. / 2 ECTS**.

Cele zajęć praktycznych i praktyk zawodowych

Cele kształcenia praktycznego obejmują w szczególności:

- zapoznanie studentów z organizacją i funkcjonowaniem podmiotów leczniczych różnych poziomów opieki, zarówno w lecznictwie zamkniętym, jak i otwartym,
- poznanie wymagań sanitarno-epidemiologicznych obowiązujących w placówkach medycznych,
- nabycie umiejętności prowadzenia dokumentacji medycznej,
- integrowanie wiedzy teoretycznej z praktycznymi umiejętnościami udzielania świadczeń zdrowotnych,
- kształtowanie samodzielności, odpowiedzialności i zdolności podejmowania decyzji w granicach kompetencji zawodowych,
- przygotowanie do funkcjonowania na rynku pracy oraz rozwijanie postawy ustawicznego doskonalenia zawodowego.

Organizacja i przebieg zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych

Student realizuje zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe w miejscu i czasie określonym przez Uczelnię, zgodnie z harmonogramem oraz obowiązującymi regulacjami. Przebieg praktyk zawodowych określony jest na poziomie uczelnianym i doprecyzowany na poziomie wydziałowym, co zapewnia jednolite zasady ich realizacji. Obsługę organizacyjną praktyk wspiera Biuro Karier, które prowadzi ewidencję miejsc praktyk oraz współpracuje z podmiotami leczniczymi w zakresie zapewnienia bazy klinicznej. Student ma możliwość samodzielnego wskazania miejsca realizacji praktyki, pod warunkiem uzyskania zgody instytucji oraz jej akceptacji przez Uczelnię.

Przed rozpoczęciem praktyki student zobowiązany jest do spełnienia wymogów formalnych, w tym posiadania aktualnych badań lekarskich, badań sanitarno-epidemiologicznych, ubezpieczenia OC i NNW oraz potwierdzenia szczepienia przeciwko WZW typu B. Praktyki realizowane są na podstawie umowy zawartej pomiędzy Uczelnią a podmiotem leczniczym.

Po rozpoczęciu praktyki student zapoznaje się z organizacją pracy jednostki, zasadami bezpieczeństwa, strukturą oddziału oraz zakresem obowiązków. W toku kształcenia praktycznego uczestniczy w pracy zespołu pielęgniarskiego, wykonuje przewidziane procedury, prowadzi dokumentację oraz systematycznie zalicza wymagane umiejętności zgodnie z programem studiów.

Do podstawowych obowiązków studenta należy:

- realizacja wszystkich przewidzianych godzin,
- przestrzeganie regulaminu uczelni i przepisów obowiązujących w placówce,
- stosowanie właściwego stroju ochronnego i identyfikatora,
- prowadzenie dokumentacji praktyk zgodnie z ustalonymi wzorami,
- uzyskanie wymaganych zaliczeń poszczególnych umiejętności praktycznych.

Dokumentacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych

Dokumentacja kształcenia praktycznego obejmuje:

- regulamin praktyk,
- umowę lub porozumienie z podmiotem leczniczym,
- skierowanie na praktykę zawodową,
- zeszyt zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, zawierający m.in. efekty uczenia się, karty zaliczeń, skalę ocen, kryteria oceny, świadectwo odbycia praktyki oraz sprawozdanie studenta i opiekuna,
- dodatkowe dokumenty wymagane przez placówkę, np. potwierdzenie szczepień, ubezpieczenie, zaświadczenia, wyniki badań.

Weryfikacja efektów uczenia się i zasady zaliczenia

Ocena zajęć praktycznych i praktyk zawodowych ma charakter wieloelementowy i opiera się na:

- obserwacji pracy studenta przez opiekuna praktyk,
- potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się w zeszycie praktyk i kartach zaliczenia,
- opinii opiekuna praktyk zawartej w świadectwie odbycia praktyki,
- sprawozdaniu sporządzanym przez studenta.

Warunkiem zaliczenia jest:

- odbycie wszystkich przewidzianych godzin,
- systematyczne zaliczenie wymaganych umiejętności praktycznych,
- przestrzeganie zasad etycznych, organizacyjnych i sanitarnych,

- uzyskanie pozytywnej opinii opiekuna,
- terminowe złożenie kompletnej dokumentacji.

Ocena umiejętności praktycznych odbywa się według jednoznacznych kryteriów, obejmujących m.in.:

- przestrzeganie zasad i właściwą technikę wykonywania procedur,
- sprawność działania,
- skuteczność i samodzielność postępowania,
- komunikowanie się z pacjentem,
- postawę zawodową, współpracę z zespołem i zdolność do autooceny.

Nadzór uczelni nad kształceniem praktycznym

Za organizację oraz nadzór nad realizacją zajęć praktycznych i praktyk zawodowych odpowiada **Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk** zawodowych oraz hospitacji praktyk, powołany **Zarządzeniem nr 9/2025 Dziekana Wydziału Nauk Medycznych z dnia 18.10.2025 r.**

Do zakresu zadań Pełnomocnika należy w szczególności:

- monitorowanie realizacji porozumień zawartych z podmiotami leczniczymi, we współpracy z Biurem Karier,
- planowanie i koordynowanie przebiegu zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych,
- aktualizowanie i rozwijanie współpracy z podmiotami leczniczymi stanowiącymi bazę kształcenia praktycznego,
- nadzór nad doбором miejsc realizacji praktyk oraz opiekunów praktyk,
- prowadzenie dokumentacji związanej z przebiegiem kształcenia praktycznego,
- współpraca z dziekanatem oraz jednostkami organizacyjnymi Uczelni w zakresie organizacji i realizacji praktyk.

Kadra prowadząca zajęcia praktyczne i opiekunowie praktyk zawodowych

Uczelnia współpracuje z **26 podmiotami leczniczymi**, w których realizowane są zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe dla studentów kierunku Pielęgniarstwo. W realizację kształcenia praktycznego zaangażowanych jest łącznie **135 opiekunów praktyk**, w tym:

- **129** z tytułem magistra pielęgniarstwa,
- **124** posiadających specjalizacje zawodowe,
- **41** z ukończonymi kursami kwalifikacyjnymi,
- **2** z przygotowaniem pedagogicznym.

Średni staż pracy opiekunów wynosi **25–35 lat**, co potwierdza wysoki poziom doświadczenia zawodowego i praktycznego.

W placówkach funkcję koordynatorów praktyk pełni łącznie **19 pielęgniarek naczelnych i/lub przełożonych**, a dodatkowo w części placówek zadania organizacyjne pełnią wyznaczeni koordynatorzy pomocniczy. Dobór nauczycieli akademickich, innych osób prowadzących zajęcia praktyczne oraz opiekunów praktyk zawodowych odbywa się zgodnie z kryteriami określonymi w **Zarządzeniu Dziekana WNM nr 23/2025 z dn. 18.11.2025 r.**, opartymi na systemie punktowym uwzględniającym wykształcenie, doświadczenie zawodowe, kompetencje dydaktyczne i rozwój zawodowy.

Dobór i kwalifikacja miejsc realizacji praktyk

Miejsca realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych dobierane są zgodnie z procedurą określoną w **Zarządzeniu Dziekana WNM nr 24/2025 z dn. 18.11.2025 r.** Ocena placówek obejmuje m.in.:

- doświadczenie jednostki w prowadzeniu kształcenia praktycznego,
- kwalifikacje i staż pracy personelu,
- wyposażenie w nowoczesną aparaturę i sprzęt medyczny,
- możliwość realizacji wymaganych efektów uczenia się,
- warunki organizacyjne dla studentów, w tym dostęp do szatni, sal seminaryjnych, miejsc do sporządzania dokumentacji i zaplecza socjalnego,
- możliwość udziału studentów w szkoleniach organizowanych przez jednostkę.

Placówki oceniane są według mierzalnych kryteriów punktowych, a wynik tej oceny decyduje o dopuszczeniu do współpracy, dopuszczeniu warunkowym albo odmowie kwalifikacji jako miejsca realizacji kształcenia praktycznego.

Charakterystyka bazy klinicznej

Zajęcia praktyczne

Baza zajęć praktycznych obejmuje **27 podmiotów leczniczych**, reprezentujących różne poziomy i profile świadczeń zdrowotnych, co zapewnia studentom możliwość realizacji efektów uczenia się w zróżnicowanych warunkach klinicznych.

Wśród nich znajdują się:

- **Szpitala, o charakterze wielospecjalistycznym** – są to podmioty lecznicze o zasięgu wojewódzkim, które – poza podstawowymi oddziałami, takimi jak: Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Oddział Chirurgiczny, Oddział Chorób Wewnętrznych, Oddział Ginekologiczno-Położniczy, Oddział Dziecięcy oraz Szpitalny Oddział Ratunkowy – posiadają również oddziały o charakterze specjalistycznym, m.in.: Oddział Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu, Oddział Kardiologiczny, Oddział Neurologiczny, Oddział Urologiczny, Oddział Diabetologiczny oraz inne. Na podstawie zawartych porozumień dotyczących realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych dla studentów kierunku pielęgniarstwo, studenci mogą w tych podmiotach odbywać wszystkie zakresy kształcenia praktycznego przewidziane w trzyletnim programie studiów, realizowane na oddziałach szpitalnych. Szpitale te charakteryzują się dużym zaangażowaniem w kształcenie studentów, posiadają doświadczenie w realizacji zajęć dydaktycznych, wykwalifikowaną kadrę, nowoczesną aparaturę oraz sprzęt medyczny, a także odpowiednie zaplecze organizacyjne na potrzeby studentów, takie jak szatnie, sale seminaryjne oraz zaplecze socjalne (barek/stołówka).

1. Szpital Wojewódzki w Poznaniu, ul. Juraszów 7/19, 60-479 Poznań,
2. Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu, ul. Wrzoska 1, 60-663 Poznań
3. Centrum Medyczne HCP Sp. z o.o., ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 194, 61-485 Poznań
4. Szpital w Puszczykowie im. prof. S.T. Dąbrowskiego S.A., ul. Kraszewskiego 11, 62-041 Puszczykowo
5. Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. Józefa Strusia z Zakładem Pielęgnacyjno - Opiekuńczym ul. Szwajcarska 3, 61-285 Poznań
6. Wojewódzki Szpital dla Psychicznie i Nerwowo Chorych „Dziekanka” ul. Poznańska 15, 62-200
7. Szpital Uniwersytecki im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze , ul. Zyty 26, 64-046 Zielona Góra

8. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szczecin „Zdroje” ul. Mączna 4, 70-780 Szczecin

- **Szpitalne, o charakterze i zasięgu powiatowym** - są to podmioty lecznicze najczęściej posiadające podstawowe oddziały szpitalne, takie jak: Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Oddział Chirurgiczny, Oddział Chorób Wewnętrznych, Oddział Ginekologiczno-Położniczy, Oddział Dziecięcy oraz Szpitalny Oddział Ratunkowy. Na podstawie zawartych porozumień dotyczących realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych dla studentów kierunku pielęgniarstwo, studenci mogą w tych podmiotach odbywać wybrane zakresy kształcenia praktycznego przewidziane w trzyletnim programie studiów na oddziałach szpitalnych, w szczególności w zakresie: Podstaw Pielęgniarstwa; Anestezjologii i Pielęgniarstwa w intensywnej opiece; Chirurgii i Pielęgniarstwa chirurgicznego; Chorób Wewnętrznych i Pielęgniarstwa internistycznego; Geriatrii i Pielęgniarstwa geriatrycznego; Pediatrii i Pielęgniarstwa pediatrycznego; Ginekologii i Położnictwa oraz Pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego; a także Medycyny ratunkowej i Pielęgniarstwa ratunkowego. Szpitale te posiadają również doświadczenie w zakresie kształcenia praktycznego studentów, dysponują wyspecjalizowaną kadrą, odpowiednią aparaturą oraz sprzętem medycznym umożliwiającymi realizację umów na udzielanie świadczeń zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia, a także zapewniają właściwe zaplecze organizacyjne na potrzeby studentów.

9. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Szamotułach, ul. Sukiennicza 13, 64-500 Szamotuły

10. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Obornikach, ul. Szpitalna 2, 64-600 Oborniki,

11. Szpital Powiatowy im. Alfreda Sokołowskiego, ul. Szpitalna 28, 77-400 Złotów

12. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej ul. Wschowska 3, 64-200 Wolsztyn

13. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. Doktora Kazimierza Hołogi, ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl,

14. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej ul. Szpitana 10, 64-400 Międzychód

15. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej SP ZOZ w Grodzisku Wielkopolskim, ul. Mossego 17, 62-065 Grodzisk Wielkopolski

16. Szpital im. Ryszarda Rzepki, ul. Zwycięstwa 1, 66-100 Sulechów

- **Zakłady o charakterze długoterminowej opieki pielęgniarzkiej** - podmioty te umożliwiają realizację praktyk w zakresie Podstaw pielęgniarstwa, Opieki długoterminowej oraz Geriatrii i Pielęgniarstwa geriatrycznego. Kadra zakładów posiada bogate doświadczenie zarówno w opiece nad pacjentami, jak i w praktycznym kształceniu przyszłych pielęgniarek i pielęgniarzy. Realizacja praktyk w podmiotach funkcjonujących na rynku usług medycznych w formie stacjonarnej opieki pielęgniarzkiej umożliwia studentom utrwalenie i pogłębienie wiedzy oraz doskonalenie umiejętności w zakresie holistycznej opieki nad pacjentem, a także rozwijanie zdolności rozwiązywania problemów i samodzielnego podejmowania decyzji w granicach posiadanych kompetencji.

17. Pielęgniarski Ośrodek Opieki Długoterminowej i Hospicyjnej AEGIS s.c ul. Lechicka 100, 61-619 Poznań

18. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Opalenicy, ul. 27 Grudnia 2, 64-330 Opalenica

- **Podmioty z obszaru Podstawowej Opieki Zdrowotnej** - udzielają gwarantowanych świadczeń zdrowotnych w ramach umów z Narodowym Funduszem Zdrowia, funkcjonując w formie indywidualnych lub grupowych praktyk pielęgniarskich, prowadzonych przez pielęgniarki w zakresie opieki pielęgniarki rodzinnej w miejscu zamieszkania pacjenta. Kadra tych podmiotów posiada wieloletnie doświadczenie w pracy z pacjentem w środowisku domowym oraz w kształceniu studentów, a w niektórych przypadkach również doświadczenie dydaktyczne zdobyte w charakterze wykładowców akademickich uczelni.

19. Pielęgniarski ośrodek medycyny środowiskowo – rodzinnej „Vital” E. Szymańska, M. Strugarek s.c., ul. Galla Anonima 2, 60-534 Poznań,
20. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Środowiskowo-Rodzinnej „Panaceum” Sp. z o.o. – ul. Cieszkowskiego 2/1b, 62 - 030 Luboń,
21. Pielęgniarki Środowiskowo-Rodzinne Assistance” Sp.P. ul. Jana pawła II 26, 61-139
22. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Szkolnej "Childmed" s.c., ul. Prądyńskiego 53, 61-527 Poznań.
23. VENI-MED Magdalena Mikulska ul. Leśna 1, 61-160 Daszewice
24. Prywatna Praktyka Pielęgniarska Katarzyna Złoch, 64-611 Gościejewo 18 A
25. Medyczne Centrum Zdrovita, ul. Zbąszyńska 9, 64-300 Nowy Tomyśl
26. Centrum Medyczne Panaceum, ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl
27. HELMED usługi pielęgniarskie Barbara Wojciechowska i partnerzy; ul. Taczaka 10; 61-818 Poznań

Praktyki zawodowe:

1. Szpital Wojewódzki w Poznaniu, ul. Juraszów 7/19, 60-479 Poznań,
2. Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu, ul. Wrzoska 1, 60-663 Poznań
3. Centrum Medyczne HCP Sp. z o.o., ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 194, 61-485 Poznań
4. Szpital w Puszczykowie im. prof. S.T. Dąbrowskiego S.A., ul. Kraszewskiego 11, 62-041 Puszczykowo
5. Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. Józefa Strusia z Zakładem Pielęgnacyjno - Opiekuńczym ul. Szwajcarska 3, 61-285 Poznań
6. Szpital Uniwersytecki im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze , ul. Zyty 26, 64-046 Zielona Góra
7. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Szamotułach, ul. Sukiennicza 13, 64-500 Szamotuły
8. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Obornikach, ul. Szpitalna 2, 64-600 Oborniki,
9. Szpital Powiatowy im. Alfreda Sokołowskiego, ul. Szpitalna 28, 77-400 Złotów
10. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej ul. Wschowska 3, 64-200 Wolsztyn
11. Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Opalenicy, ul. 27 Grudnia 2, 64-330 Opalenica
12. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. Doktora Kazimierza Hołogi, ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl,
13. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej SP ZOZ w Grodzisku Wielkopolskim, ul. Mossego 17, 62-065 Grodzisk Wielkopolski
14. Pielęgniarski Ośrodek Opieki Długoterminowej i Hospicyjnej AEGIS s.c ul. Lechicka 100, 61-619 Poznań
15. Panaceum Sp. z o.o. – sp. k. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny, ul. Cieszkowskiego 2/1b, 62 - 030 Luboń,

16. Vital s.c. Pielęgniarski ośrodek medycyny środowiskowo – rodzinnej, ul. Galla Anonima 2, 60-534 Poznań,
17. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Szkolnej "CHILDMED" s.c., ul. Prądyńskiego 53, 61-527 Poznań.
18. Medyczne Centrum Zdrowita, ul. Zbąszyńska 9, 64-300 Nowy Tomyśl
19. Centrum Medyczne Panaceum, ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl
20. Szpital Miejski im. Fr. Raszei ul. Mickiewicza 3 , 60-834 Poznań
21. Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii im. Eugenii i Janusza Zeylandów ul. Szamarzewskiego 62, 60-569 Poznań
22. Wielkopolskie Centrum Onkologii ul. Garbary 15, 61-866 Poznań
23. Wielospecjalistyczny Szpital Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. Sp. z o.o. ul. Dekerta 1, 66-400 Gorzów Wlkp.
24. Szpital Powiatowy im. prof. Romana Drewsa ul. Żeromskiego 29, 64-800 Chodzież
25. Szpital Średzki Serca Jezusowego Sp. z o.o. ul. Żwirki i Wigury 10, 63-000 Środa Wlkp.
26. Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 PUM w Szczecinie ul. Unii Lubelskiej 1, 21-252 Szczecin
27. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny dla Nerwowo i Psychicznie Chorych SPZOZ, Cibórz 3, 66-213 Cibórz
28. Wojewódzki Szpital Wielospecjalistyczny im.dr Jana Jonstona ul. J. Kiepury 45, 64-100 Leszno
29. Dolnośląskie Centrum Onkologii , Pulmonologii i Hematologii Plac Ludwika Hirszfelda 12, 53-413 Wrocław
30. Uniwersytecki Szpital Kliniczny ul. Przybyszewskiego 49, 60-355 Poznań
31. Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu Szpital Świętej Rodziny ul. Jarochońskiego 18, 60-214 Poznań
32. Szpital Pomnik Chrztu Polski ul. św. Jana 9, 62-200 Gniezno
33. Nowy Szpital w Nakle i Szubinie aleja Mickiewicza 7, 89-100 Nakło nad Notecią
34. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej ul. Szpitalna 3, 88-200 Radziejów
35. Prywatne Szkoły Mieszko ul. Świerzawska 18 63-121 Poznań
36. Przedszkole Prywatne MUMULA w Rokietnicy Osiedle Kalinowe 13B 62-090 Rokietnica

Oprócz wskazanych podmiotów leczniczych studenci mają możliwość realizacji zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych na podstawie indywidualnych umów imiennych.

Praktyka zawodowa wybierana indywidualnie przez studenta

Od roku akademickiego 2025/2026 student ma możliwość wyboru miejsca realizacji **80 godzin praktyki zawodowej**, realizowanej w ostatnim semestrze studiów. Rozwiązanie to umożliwia ukierunkowanie własnej ścieżki zawodowej, rozpoznanie indywidualnych preferencji oraz weryfikację planów dotyczących przyszłego miejsca zatrudnienia.

8. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie programu studiów i sposobu organizacji kształcenia, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

◆ **Czas trwania studiów** – 6 semestrów

◆ **Nakład pracy konieczny do ukończenia studiów, mierzony łączną liczbą punktów ECTS**

- 180 punktów ECTS (nowy standard)

- 182 punkty ECTS (stary standard)

◆ **Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**

- 19,2% punktów ECTS – nowy standard (limit: maks. 30%),

- 9,0% punktów ECTS – stary standard (limit: maks. 10%).

◆ **Wymiar pracy własnej studentów**

- 630 godzin / 25 ECTS (nowy standard)

- 755 godzin / 30 ECTS (stary standard)

◆ **Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów**

- 2962 godziny/118 ECTS (nowy standard)

- 2867 godzin/115 ECTS (stary standard)

◆ **Rozplanowanie zajęć**

Rozplanowanie zajęć na kierunku pielęgniarstwo realizowane jest w sposób systemowy i skoordynowany, z zapewnieniem spójności programu studiów oraz efektywnego osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Za przygotowanie harmonogramów zajęć odpowiada wyspecjalizowana jednostka Uczelni – Dział Planowania, który działa we współpracy z Wydziałem Nauk Medycznych, a ostateczne harmonogramy zatwierdzane są przez Dziekana. Proces planowania dydaktyki opiera się na analizie programu studiów oraz harmonogramu jego realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem sekwencyjności kształcenia – zarówno na poziomie przedmiotów, jak i treści programowych.

Sekwencyjność ta ma charakter wielowymiarowy i obejmuje zarówno logiczne następstwo treści dydaktycznych w kolejnych semestrach, jak i ich wzajemne powiązanie w obrębie danego semestru.

Przykładowo, w początkowym etapie kształcenia realizowane są przedmioty takie jak anatomia i fizjologia, których treści programowe wzajemnie się uzupełniają, przy czym są one uporządkowane w sposób następczy – zagadnienia z zakresu anatomii danego układu stanowią bezpośrednią podstawę do realizacji odpowiadających im treści z fizjologii. Taki układ (anatomia – fizjologia dla kolejnych układów) umożliwia studentowi systematyczne budowanie wiedzy o strukturze i funkcji organizmu. W efekcie, w kolejnym semestrze student dysponuje pełnym, zintegrowanym przygotowaniem do realizacji treści z zakresu patologii. Takie podejście zapewnia komplementarność kształcenia oraz sprzyja efektywnemu przyswajaniu wiedzy i jej praktycznemu zastosowaniu.

Planowanie zajęć uwzględnia ponadto **równomierne obciążenie studentów w poszczególnych tygodniach**, właściwe proporcje między zajęciami teoretycznymi, praktycznymi i praktykami

zawodowymi, a także dostępność infrastruktury dydaktycznej (sale, pracownie, Centrum Symulacji Medycznej) oraz podmiotów leczniczych, w których realizowane są zajęcia kliniczne. Harmonogramy są konstruowane w sposób umożliwiający łączenie zajęć teoretycznych z praktycznymi, co wzmacnia integrację wiedzy i umiejętności oraz pozwala na bieżące odniesienie treści programowych do praktyki zawodowej.

Cykl tygodniowy zajęć obejmuje dni od wtorku do niedzieli, co umożliwia optymalne wykorzystanie bazy dydaktycznej i klinicznej oraz zapewnia elastyczność organizacyjną. Jednocześnie zachowane są wszystkie przerwy wynikające z organizacji roku akademickiego, w tym dni ustawowo wolne oraz przerwy świąteczne. Rok akademicki trwa od 1 października do 30 września i podzielony jest na dwa semestry, a cały cykl kształcenia obejmuje sześć semestrów studiów pierwszego stopnia. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe stanowią integralny element harmonogramu i są rozplanowane w sposób progresywny – od zajęć realizowanych w warunkach symulowanych, poprzez zajęcia praktyczne, aż po praktyki zawodowe w rzeczywistych warunkach klinicznych. Ich rozmieszczenie w planie studiów uwzględnia zarówno wymagania standardu kształcenia, jak i dostępność placówek medycznych oraz możliwość osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się.

Harmonogramy zajęć są publikowane z odpowiednim wyprzedzeniem, co zapewnia transparentność organizacji procesu dydaktycznego oraz umożliwia studentom efektywne planowanie własnej pracy. Przyjęty sposób planowania i realizacji zajęć potwierdza, że proces kształcenia jest przemyślany, spójny, wykonalny organizacyjnie oraz ukierunkowany na osiągnięcie wysokiej jakości kształcenia zgodnej z wymaganiami standardów dla kierunku pielęgniarstwo.

Ocena programu praktyk, osób sprawujących nadzór nad praktykami oraz opiekunów praktyk, realizacji praktyk i efektów uczenia.

System oceny programu praktyk zawodowych na kierunku pielęgniarstwo ma charakter kompleksowy i obejmuje wszystkie kluczowe elementy procesu kształcenia praktycznego, tj. program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad ich realizacją, opiekunów praktyk w podmiotach leczniczych, przebieg praktyk oraz osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Proces ten ma charakter ciągły i służy doskonaleniu jakości kształcenia praktycznego.

Ocena programu praktyk zawodowych

Program praktyk zawodowych podlega systematycznej analizie i ocenie pod kątem zgodności ze standardem kształcenia, aktualnymi wymaganiami rynku pracy oraz potrzebami systemu ochrony zdrowia. Weryfikacja obejmuje m.in.:

- zgodność treści programowych z efektami uczenia się,
- adekwatność liczby godzin i punktów ECTS,
- właściwy dobór miejsc realizacji praktyk,
- możliwość osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Wnioski z oceny wykorzystywane są do modyfikacji programu praktyk oraz jego dostosowania do zmieniających się uwarunkowań systemowych i organizacyjnych.

Bezpośredni nadzór nad realizacją praktyk sprawowany jest przez Pełnomocnika Dziekana ds. Praktyk zawodowych, którego kompetencje i doświadczenie zawodowe zapewniają właściwą organizację i monitoring procesu kształcenia praktycznego.

Ocena pracy Pełnomocnika przeprowadzana jest przez Dziekana i obejmuje:

- skuteczność organizacji praktyk,

- współpracę z podmiotami leczniczymi,
- prawidłowość prowadzenia dokumentacji,
- efektywność rozwiązywania problemów organizacyjnych.

Opiekunowie praktyk podlegają ocenie w oparciu o przyjęte w Uczelni kryteria, określone w zarządzeniach Dziekana. Ocena obejmuje:

- poziom przygotowania zawodowego i dydaktycznego,
- zaangażowanie w proces kształcenia studentów,
- umiejętność przekazywania wiedzy i kształtowania umiejętności praktycznych,
- przestrzeganie standardów kształcenia i zasad bezpieczeństwa.

Ocena dokonywana jest m.in. na podstawie opinii studentów, wyników hospitacji oraz analizy dokumentacji praktyk. Jej wyniki mają wpływ na dalszą współpracę z danym opiekunem.

Realizacja praktyk podlega bieżącemu monitorowaniu oraz okresowej ocenie. Obejmuje ona:

- zgodność przebiegu praktyk z programem i harmonogramem,
- warunki organizacyjne w podmiotach leczniczych,
- dostęp studentów do realizacji wymaganych procedur,
- zapewnienie odpowiedniego nadzoru dydaktycznego.

Dodatkowo prowadzone są hospitacje praktyk oraz analiza dokumentacji (zeszyty praktyk, karty zaliczeń, świadectwa praktyk).

Ocena efektów uczenia się osiąganych w trakcie praktyk ma charakter wieloetapowy i obejmuje:

- ocenę opiekuna praktyk, dokonywaną na podstawie obserwacji wykonywanych czynności oraz stopnia opanowania umiejętności praktycznych,
- analizę dokumentacji prowadzonej przez studenta (zeszyt praktyk, karty zaliczeń),
- sprawozdanie studenta z przebiegu praktyki,
- ocenę postaw zawodowych, w tym przestrzegania zasad etyki i pracy w zespole.

Stosowane są jednolite kryteria oceny, obejmujące m.in.: poprawność wykonywania procedur, samodzielność działania, skuteczność podejmowanych interwencji, komunikację z pacjentem oraz współpracę w zespole terapeutycznym.

Istotnym elementem systemu zapewniania jakości jest udział studentów w ocenie praktyk. Studenci dokonują oceny:

- organizacji i przebiegu praktyk,
- jakości nadzoru ze strony opiekunów,
- możliwości osiągnięcia efektów uczenia się.

Kompleksowa ocena prawidłowości w zakresie organizacji i przebiegu zajęć praktycznych i praktyk zawodowych leży w kompetencji Wydziałowej Komisji ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia (w jej skład wchodzi także studenci) oraz Pełnomocnika Dziekana ds. Praktyk.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy) – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

1) Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów

Rekrutacja na studia pierwszego stopnia na kierunku **Pielęgniarstwo** w Poznańskiej Akademii Medycznej im. Księcia Mieszka I w Poznaniu prowadzona jest w sposób przejrzysty, jednolity i zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi Uczelni. Warunki i tryb rekrutacji określone są corocznie w drodze uchwały Senatu Uczelni, natomiast za organizację i obsługę procesu rekrutacyjnego odpowiada **Dział Rekrutacji**.

Przyjęcie na studia następuje poprzez:

- rekrutację,
- potwierdzenie efektów uczenia się,
- przeniesienie z innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej, zgodnie z postanowieniami Statutu Uczelni.

O przyjęcie na studia pierwszego stopnia może ubiegać się kandydat, który ukończył szkołę średnią i posiada świadectwo dojrzałości. **Warunkiem przyjęcia jest uzyskanie pozytywnego wyniku egzaminu maturalnego z przedmiotów określonych w zasadach rekrutacji, w tym z przedmiotów istotnych dla kształcenia na kierunku medycznym, takich jak biologia, chemia, fizyka, matematyka, język polski i język obcy, na poziomie co najmniej 30%.** W przypadku kandydatów posiadających świadectwo tzw. starej matury wymagane jest uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej z przedmiotów wskazanych w uchwale rekrutacyjnej.

Przyjęte warunki rekrutacji pozostają spójne z profilem praktycznym kierunku oraz umożliwiają wstępną weryfikację przygotowania kandydatów do realizacji efektów uczenia się w zakresie nauk podstawowych i nauk o zdrowiu. Szczególne znaczenie przypisuje się przygotowaniu w obszarze nauk przyrodniczych, stanowiących fundament dalszego kształcenia zawodowego, a także kompetencjom poznawczym i komunikacyjnym niezbędnym w procesie kształcenia pielęgniarskiego.

W przypadku liczby kandydatów spełniających wymagania formalne przekraczającej możliwości przyjęcia, **o zakwalifikowaniu decyduje kolejność zgłoszeń.** Kandydaci zobowiązani są ponadto do przedłożenia zaświadczenia lekarskiego wydanego przez lekarza medycyny pracy, potwierdzającego brak przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia studiów na kierunku Pielęgniarstwo, co pozostaje w bezpośrednim związku ze specyfiką kształcenia praktycznego i realizacją zajęć w warunkach klinicznych.

Proces rekrutacji prowadzony jest z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych. Kandydaci dokonują rejestracji za pośrednictwem systemu dostępnego na stronie internetowej Uczelni, co umożliwia sprawne zarządzanie procesem naboru oraz zapewnia jego transparentność. **Szczegółowe informacje dotyczące zasad rekrutacji na studia, w tym oferta kształcenia, sylwetka absolwenta, elektroniczny Przewodnik kandydata i formularz rejestracyjny oraz inne informacje organizacyjne dla kandydatów, publikowane są na stronie internetowej Uczelni w zakładce „Kandydat” (<https://pam.poznan.pl/>).** Kandydaci zobowiązani są do złożenia kompletu wymaganych dokumentów w Dziale Rekrutacji. Wykaz dokumentów publikowany jest corocznie na stronie internetowej Uczelni i obejmuje w szczególności:

- świadectwo dojrzałości – oryginał do wglądu oraz kserokopię,
- dowód osobisty do wglądu (lub inny dokument potwierdzający tożsamość kandydata),
- wypełnioną ankietę osobową (formularz dostępny również w Dziale Rekrutacji),

- nośnik elektroniczny ze zdjęciem (płyta CD),
- oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych,
- dwie koperty zaadresowane zwrotnie,
- białą papierową teczkę zamykaną na gumkę,
- dokument potwierdzający dane osobowe w przypadku zmiany nazwiska,
- umowę o naukę w dwóch egzemplarzach wraz z załącznikami,
- aktualne zaświadczenie lekarskie wydane przez lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do podjęcia studiów na kierunku pielęgniarstwo,
- inne dokumenty wymagane w szczególnych przypadkach.

Postępowanie rekrutacyjne prowadzi komisja rekrutacyjna powoływana przez Rektora Uczelni. Od decyzji komisji kandydatowi przysługuje odwołanie do Rektora, którego decyzja jest ostateczna. Rozwiązanie to zapewnia formalną poprawność procedury oraz gwarantuje kandydatom możliwość skorzystania z trybu odwoławczego.

Uczelnia określa również oczekiwane od kandydatów **kompetencje cyfrowe** oraz wymagania sprzętowe związane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Kandydat powinien posiadać podstawowe umiejętności w zakresie obsługi narzędzi informatycznych, w tym edytorów tekstu, arkuszy kalkulacyjnych, poczty elektronicznej oraz platform wykorzystywanych w procesie dydaktycznym (m.in. Moodle, ZOOM), a także dysponować sprzętem umożliwiającym udział w zajęciach realizowanych z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość.

Analiza jakościowa procesu rekrutacji

Proces rekrutacji na kierunek Pielęgniarstwo podlega systematycznej analizie jakościowej prowadzonej przez jednostki Uczelni odpowiedzialne za organizację naboru oraz zapewnianie jakości kształcenia. Analiza obejmuje w szczególności:

- liczbę kandydatów i dynamikę zgłoszeń,
- skuteczność działań informacyjnych i kanałów komunikacji,
- zgodność przebiegu rekrutacji z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
- adekwatność przyjętych warunków rekrutacji do specyfiki kierunku,
- identyfikację barier w dostępie do studiów.

Wnioski z analiz wykorzystywane są do doskonalenia procedur rekrutacyjnych, w tym usprawniania komunikacji z kandydatami oraz zwiększania przejrzystości procesu. Przyjęte zasady rekrutacji, uwzględniające zarówno wymagania formalne, jak i elementy przygotowania kandydatów do podjęcia kształcenia na kierunku medycznym, pozostają spójne z profilem praktycznym studiów oraz wymaganiami stawianymi absolwentom przygotowującym do wykonywania zawodu regulowanego.

2) Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Na Wydziale Nauk Medycznych Poznańskiej Akademii Medycznej im. Księcia Mieszka I funkcjonuje spójny i sformalizowany system uznawania efektów uczenia się, okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innych uczelniach, w tym uczelniach zagranicznych. System ten oparty jest na Regulaminie studiów oraz **Zarządzeniu Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 22/2025 z dn. 15.11.2025 r.** i zapewnia transparentność procedur oraz zachowanie jakości kształcenia.

Uznawanie osiągnięć dydaktycznych obejmuje:

- wyniki egzaminów i zaliczeń uzyskanych w innych uczelniach krajowych i zagranicznych,

- osiągnięcia uzyskane podczas studiowania na innym kierunku w Uczelni,
- efekty uczenia się zdobyte w ramach programów mobilności (np. Erasmus+, MOST),
- efekty uzyskane w wyniku przeniesienia z innej uczelni lub wznowienia studiów,
- inne osiągnięcia edukacyjne możliwe do uznania jako równoważne efektom określonym w programie studiów.

Celem procedury jest umożliwienie studentowi kontynuowania kształcenia bez powielania treści już zaliczonych, przy jednoczesnym zachowaniu standardów jakości oraz pełnej realizacji efektów uczenia się przypisanych do kierunku. Warunkiem uznania efektów uczenia się jest ich zgodność z efektami wymaganymi w programie studiów na kierunku Pielęgniarstwo. W procesie weryfikacji uwzględnia się w szczególności:

- zgodność efektów uczenia się,
- zgodność treści programowych,
- porównywalny nakład pracy (liczbę godzin zajęć) i liczbę punktów ECTS,
- formę zajęć oraz sposób weryfikacji efektów,
- poziom studiów.

Uznanie efektów uczenia się nie może prowadzić do obniżenia wymagań programowych ani pominięcia kluczowych efektów określonych w standardzie kształcenia dla zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza.

Procedura uznania osiągnięć inicjowana jest przez studenta poprzez złożenie wniosku:

- do Dziekana – w przypadku przeniesienia z innej uczelni,
- do nauczyciela akademickiego koordynującego przedmiot – w przypadku uznania pojedynczych zaliczeń.

Do wniosku student zobowiązany jest dołączyć dokumentację potwierdzającą osiągnięcia, w tym:

- wykaz ocen i zaliczeń (transkrypt, suplement, karta osiągnięć),
- sylabusy przedmiotów (efekty uczenia się, treści, liczba godzin, ECTS),
- dokumenty potwierdzające udział w programach mobilności (np. Learning Agreement, Transcript of Records),
- dokument potwierdzający status studenta – w przypadku przeniesienia.

Decyzję o uznaniu podejmuje Dziekan lub upoważniony nauczyciel akademicki. Możliwe jest:

- uznanie zaliczenia w całości,
- uznanie częściowe – z określeniem różnic programowych,
- odmowa uznania w przypadku braku równoważności efektów lub niepełnej dokumentacji.

W przypadku wystąpienia różnic programowych student zobowiązany jest do ich uzupełnienia w terminie wskazanym przez Dziekana. Realizacja różnic dokumentowana jest w Karcie różnic programowych i stanowi warunek zaliczenia danego etapu studiów.

Oceny uzyskane w innych uczelniach są przenoszone z zachowaniem oryginalnej skali ocen lub podlegają konwersji zgodnie z zasadami obowiązującymi w Uczelni. Uznaniu nie podlegają:

- prace dyplomowe i ich obrona,

- seminaria dyplomowe,
- wybrane moduły specjalistyczne i kliniczne, które – ze względu na specyfikę kierunku – muszą być realizowane w Uczelni.

Przeniesienie studenta z innej uczelni możliwe jest w trakcie roku akademickiego, po spełnieniu wymogów formalnych oraz uzyskaniu zgody Dziekana. Warunkiem jest również uregulowanie zobowiązań wobec uczelni macierzystej. Przyjęte rozwiązania zapewniają porównywalność osiągnięć edukacyjnych, wspierają mobilność studentów oraz gwarantują, że absolwent kierunku Pielęgniarstwo osiąga wszystkie efekty uczenia się wymagane standardem kształcenia dla zawodu regulowanego.

3) Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów

W Poznańskiej Akademii Medycznej im. Księcia Mieszka I funkcjonuje sformalizowany system potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, uregulowany w Regulaminie potwierdzania efektów uczenia się. Procedura ta umożliwia osobom posiadającym doświadczenie zawodowe oraz kompetencje zdobyte w edukacji pozaformalnej i nieformalnej ubieganie się o zaliczenie części programu studiów.

Potwierdzanie efektów uczenia się może dotyczyć efektów odpowiadających efektom przypisanym do zajęć w programie studiów na kierunku Pielęgniarstwo i odbywa się na wniosek zainteresowanej osoby.

Do procedury mogą przystąpić osoby spełniające wymagania określone w przepisach prawa, w tym m.in.:

- posiadające świadectwo dojrzałości oraz co najmniej 5-letnie doświadczenie zawodowe – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia,
- posiadające odpowiednie kwalifikacje zgodne z poziomami PRK lub ich odpowiedniki w systemach zagranicznych,
- spełniające dodatkowe wymagania określone w regulaminie uczelnianym.

W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się **możliwe jest zaliczenie nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do programu studiów**. Jednocześnie liczba studentów przyjętych na studia w tym trybie nie może przekraczać 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku, poziomie i profilu.

Postępowanie prowadzone jest przez **Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia**, na podstawie uprawnień udzielonych przez Dziekana Wydziału Nauk Medycznych, na podstawie **Zarządzenia nr 19/2025 z dn. 8.11.2025 r. w sprawie w sprawie określenia procedury weryfikacji osiągniętych efektów uczenia**. W skład komisji wchodzi nauczyciele akademicy posiadający odpowiednie kompetencje merytoryczne i dydaktyczne.

Komisja:

- dokonuje oceny kompletności dokumentacji,
- określa formę weryfikacji efektów uczenia się (np. egzamin, zadanie praktyczne, analiza dokumentacji),
- przeprowadza weryfikację w terminie do 30 dni od złożenia wniosku,
- sporządza protokół z postępowania.

Ocena efektów uczenia się opiera się na analizie:

- zgodności efektów uczenia się,
- treści programowych,

- liczby godzin i punktów ECTS,
- form zajęć oraz sposobów weryfikacji efektów.

Decyzję o potwierdzeniu efektów uczenia się podejmuje Dziekan na podstawie protokołu komisji. Wnioskodawcy przysługuje prawo odwołania do Rektora.

Efekty uczenia się uznane w wyniku procedury:

- są dokumentowane w dokumentacji przebiegu studiów oraz suplemencie do dyplomu,
- skutkują przypisaniem odpowiedniej liczby punktów ECTS,
- zwalniają studenta z obowiązku realizacji zaliczonych zajęć,
- nie są wliczane do średniej ocen (zamiast oceny stosuje się zapis „zaliczono”).

Potwierdzenie efektów uczenia się zachowuje ważność przez jeden rok akademicki.

Pomimo obowiązywania w Uczelni regulacji umożliwiających przyjęcie na studia poprzez potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, ze względu na specyfikę kierunku Pielęgniarstwo jako zawodu regulowanego, wymagającego osiągnięcia ściśle określonych efektów uczenia się, w tym kompetencji praktycznych realizowanych w warunkach klinicznych, procedura ta nie była dotychczas wszczynana w Poznańskiej Akademii Medycznej im. Księcia Mieszka I w Poznaniu.

4) Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (w tym liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów oraz liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działania podejmowane na podstawie tych informacji, jak również sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Poznańska Akademia Medyczna im. Księcia Mieszka I prowadzi kompleksowy, wieloetapowy system monitorowania i oceny postępów studentów, obejmujący cały cykl kształcenia – od etapu rekrutacji, poprzez przebieg studiów, aż do ich ukończenia. System ten oparty jest na analizie danych ilościowych i jakościowych oraz stanowi istotny element wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Monitoring liczby kandydatów i przyjętych na studia

Proces monitorowania rozpoczyna się na etapie rekrutacji i realizowany jest przez **Dział Rekrutacji**, który prowadzi bieżące zestawienia:

- liczby kandydatów,
- liczby osób przyjętych na studia,
- struktury naboru według kierunków i form studiów.

W trakcie rekrutacji sporządzane są raporty dzienne i miesięczne, które przekazywane są władzom Uczelni (Założycielowi-Kanclerzowi, Rektorowi, Prorektorom, Dziekanom). Analiza tych danych umożliwia:

- bieżące korygowanie działań promocyjnych,
- dostosowanie strategii rekrutacyjnej,
- optymalizację liczby uruchamianych grup dydaktycznych.

Analiza wieloletnia wskazuje na stabilizację liczby przyjęć przy jednoczesnym wpływie czynników zewnętrznych (niż demograficzny, konkurencja edukacyjna).

Monitoring odsiewu studentów i jego przyczyn

Uczelnia prowadzi systemowy monitoring odsiewu studentów na podstawie **Zarządzenia nr 21/2023–2024 Rektora PAM**, które określa procedurę analizy rezygnacji i skreśleń z listy studentów.

Monitoring obejmuje:

- liczbę studentów rezygnujących lub skreślonych,
- moment (semestr) wystąpienia rezygnacji,
- przyczyny formalne i pozaformalne.

Najczęściej identyfikowane przyczyny odsiewu to:

- trudności w godzeniu studiów z pracą zawodową lub obowiązkami rodzinnymi,
- niewystarczające przygotowanie do przedmiotów kierunkowych,
- problemy zdrowotne,
- zmiana ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Największy odsiew występuje na pierwszym roku studiów i ma głównie charakter rezygnacyjny, natomiast liczba skreśleń wynikających z niezaliczenia semestru pozostaje niewielka, co świadczy o adekwatności wymagań dydaktycznych.

Monitoring postępów w toku studiów

Postępy studentów analizowane są semestralnie przez Dziekana Wydziału na podstawie danych Dziekanatu i systemu wirtualnego dziekanatu. Ocenie podlegają:

- uzyskiwane wyniki zaliczeń i egzaminów,
- realizacja efektów uczenia się,
- liczba zdobytych punktów ECTS,
- liczba wpisów warunkowych i powtarzanych przedmiotów.

Warunkiem zaliczenia roku jest uzyskanie liczby punktów ECTS zgodnej z programem studiów oraz zaliczenie wszystkich zajęć, w tym zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Monitoring liczby studentów kończących studia w terminie

Uczelnia systematycznie analizuje liczbę studentów kończących studia w regulaminowym czasie.

Wysoki odsetek terminowego ukończenia studiów wskazuje na:

- prawidłowe zaplanowanie programu studiów,
- adekwatne oszacowanie nakładu pracy studenta,
- skuteczność systemu wsparcia dydaktycznego.

Przypadki wydłużenia toku studiów wynikają głównie z przyczyn losowych, zdrowotnych lub zawodowych. Jednocześnie obserwuje się wzrost wykorzystania procedury wznowienia studiów, co świadczy o elastyczności organizacji kształcenia.

Działania podejmowane na podstawie analiz

Wyniki monitoringu stanowią podstawę podejmowania konkretnych działań doskonalących, w tym:

- wprowadzania zajęć wyrównawczych,
- wzmocnienia opieki dydaktycznej i indywidualnego wsparcia studentów,
- usprawniania procedur indywidualnej organizacji studiów,
- modyfikacji programów studiów i treści kształcenia,
- rozwoju infrastruktury dydaktycznej i zaplecza klinicznego,
- dostosowania działań promocyjnych i informacyjnych na etapie rekrutacji.

Wykorzystanie analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu kształcenia

Analiza wyników nauczania (w tym rozkładu ocen, stopnia osiągnięcia efektów uczenia się oraz problemów dydaktycznych) wykorzystywana jest do:

- doskonalenia metod kształcenia i form zajęć,
- optymalizacji sekwencyjności i organizacji treści programowych,
- dostosowania metod weryfikacji efektów uczenia się,
- identyfikacji obszarów wymagających wsparcia dydaktycznego.

Wnioski z analiz omawiane są w ramach cyklicznych spotkań władz Uczelni, Wydziału oraz jednostek organizacyjnych, co umożliwia bieżące reagowanie na zidentyfikowane problemy oraz systematyczne podnoszenie jakości procesu nauczania i uczenia się studentów.

5) Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Proces weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na kierunku pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia, profil praktyczny) realizowany jest w sposób systemowy, zgodnie z Regulaminem studiów PAM oraz wewnętrznymi procedurami, w szczególności **Zarządzeniem Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 19/2025 z dnia 8 listopada 2025 r.** System obejmuje wszystkie etapy kształcenia i ma na celu uzyskanie obiektywnych, rzetelnych i porównywalnych dowodów potwierdzających osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. **Szczegółowe zasady zaliczania zajęć i roku studiów określa Regulamin studiów PAM.** Zaliczenia roku studiów dokonuje Dziekan Wydziału po uzyskaniu przez studenta pozytywnych ocen ze wszystkich zajęć oraz praktyk zawodowych ujętych w harmonogramie realizacji programu studiów, potwierdzonych wpisem do protokołów końcowych oraz indeksu elektronicznego. Wpisy te stanowią formalne potwierdzenie osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Warunkiem przystąpienia do egzaminu z danego przedmiotu jest uprzednie zaliczenie zajęć, w szczególności ćwiczeń, potwierdzone wpisem do protokołu końcowego oraz indeksu elektronicznego. Studentowi przysługuje prawo do przystąpienia do egzaminu/zaliczenia poprawkowego nr 1 oraz egzaminu/zaliczenia poprawkowego nr 2 z każdego przedmiotu. Ostatnią instancją zgodną z Regulaminem studiów jest ustny egzamin komisyjny.

Zasady ogólne weryfikacji efektów uczenia się

Każdy przedmiot posiada szczegółowo określone efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji, zawarte w sylabusach. Obejmują one:

- formy sprawdzania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych,
- szczegółowe kryteria ocen dla każdej oceny,
- nakład pracy studenta wyrażony w punktach ECTS,
- zakres treści wymaganych do zaliczenia i egzaminu.

Metody weryfikacji mają charakter zróżnicowany i są dostosowane do specyfiki przedmiotu oraz kategorii efektów uczenia się.

Skala ocen i kryteria oceniania

Zgodnie z § 11 Regulaminu studiów PAM w Uczelni obowiązuje następująca skala ocen:

- bardzo dobry (5,0),
- dobry plus (4,5),
- dobry (4,0),
- dostateczny plus (3,5),

- dostateczny (3,0),
- niedostateczny (2,0).

Ocena niedostateczna oznacza niezyskanie zaliczenia bądź niezdanie egzaminu.

Do składowych ocen uzyskiwanych w trakcie procesu kształcenia zalicza się w szczególności:

- a) w odniesieniu do zajęć kończących się zaliczeniem z oceną: obecność na zajęciach, aktywność, rozliczenie się studenta z materiału realizowanego w ramach pracy własnej, uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium kończącego zajęcia,
- b) w odniesieniu do zajęć kończących się egzaminem: uzyskanie pozytywnej oceny z części ćwiczeniowej, obecność na zajęciach, rozliczenie się studenta z materiału realizowanego w ramach pracy własnej, uzyskanie pozytywnej oceny z pracy śródsesemestralnej lub innych form weryfikacji.

Kompleksowość i ciągłość oceny

Weryfikacja efektów uczenia się ma charakter ciągły i obejmuje:

- ocenę bieżącą w trakcie zajęć,
- zaliczenia etapowe i egzaminy,
- ocenę w warunkach symulowanych i klinicznych,
- ocenę końcową w ramach egzaminu dyplomowego.

Zapewnia to możliwość systematycznego monitorowania postępów studenta na każdym etapie kształcenia.

Weryfikacja efektów w kształceniu praktycznym

Ocena efektów uczenia się w ramach zajęć praktycznych i praktyk zawodowych ma charakter wieloetapowy i obejmuje:

- dokumentowanie osiągnięć w Zeszytach praktyk,
- egzamin ewaluacyjny pre-OSCE po 2. Semestrze studiów, dokumentowany check-listami,
- ocenę przez opiekuna praktyk w podmiocie leczniczym,
- weryfikację przez opiekuna z ramienia Uczelni,
- hospitacje realizowane przez Wydziałową Komisję ds. Zapewniania i Oceny Jakości Kształcenia.

Ocena obejmuje zarówno umiejętności praktyczne, jak i kompetencje społeczne.

Egzamin dyplomowy jako końcowy etap weryfikacji

Egzamin dyplomowy stanowi kompleksową formę potwierdzenia osiągnięcia efektów uczenia się i obejmuje:

- część teoretyczną,
- część praktyczną (OSCE),
- pracę dyplomową (dla roczników objętych wcześniejszym standardem kształcenia).

Zasady dyplomowania regulują akty wewnętrzne Uczelni.

Monitorowanie i doskonalenie procesu oceniania

Na zakończenie każdego roku akademickiego stopień osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się podlega analizie na posiedzeniu Rady Wydziału. W ramach tej analizy dokonuje się oceny skuteczności przyjętych metod weryfikacji oraz podejmuje decyzje dotyczące działań doskonalących, w szczególności w zakresie doboru kadry dydaktycznej, przyporządkowania nauczycieli do form zajęć oraz ewentualnej modyfikacji sposobów weryfikacji i formułowania efektów uczenia się. Ponadto, w

ramach wewnętrznego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia, Dziekan Wydziału po zakończeniu każdego semestru przedkłada Senatowi Uczelni okresowe sprawozdanie z działalności Wydziału oraz ocenę realizacji procesu dydaktycznego, które stanowią podstawę do podejmowania stosownych uchwał Senatu PAM.

Dokumentowanie i wykorzystanie wyników oceny

Proces oceniania jest dokumentowany poprzez:

- prace pisemne, testy i projekty,
- dokumentację praktyk,
- wpisy w systemie elektronicznym (protokoły końcowe i indeks elektroniczny).

Oceny uzyskane w wyniku zaliczeń i egzaminów są wpisywane przez nauczyciela do protokołu końcowego oraz indeksu elektronicznego. Wyniki ocen podlegają analizie i są wykorzystywane do doskonalenia programu studiów, metod dydaktycznych oraz organizacji procesu kształcenia.

6) Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do umiejętności praktycznych

Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się na kierunku pielęgniarstwo ma charakter celowy i jest ściśle powiązany z kategorią efektów uczenia się (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne), etapem kształcenia oraz specyfiką zajęć, w tym zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Dobór metod w zakresie wiedzy

Weryfikacja efektów w zakresie wiedzy realizowana jest poprzez:

- egzaminy pisemne i ustne,
- testy (MCQ, MRQ),
- kolokwia i zadania problemowe,
- eseje, raporty i prezentacje.

Metody te umożliwiają ocenę efektów takich jak:

- rozumienie procesów fizjologicznych i patologicznych,
- analiza danych klinicznych,
- interpretacja wyników badań.

Dobór metod w zakresie umiejętności praktycznych

Efekty w zakresie umiejętności praktycznych weryfikowane są poprzez:

- ćwiczenia praktyczne i laboratoryjne,
- obserwację wykonywania procedur,
- symulacje medyczne (niska, pośrednia i wysoka wierność) – w oparciu o scenariusze i check-listy
- egzaminy praktyczne typu OSCE.

Przykładowe powiązania:

- wykonanie procedury pielęgniarstwa → obserwacja bezpośrednia i OSCE,
- planowanie opieki nad pacjentem → studium przypadku i zadania praktyczne,
- reagowanie w sytuacjach nagłych → symulacja wysokiej wierności.

W odniesieniu do przykładowego przedmiotu:

Geriatrya i pielęgniarstwo geriatryczne – Ćwiczenia w warunkach symulowanych wysokiej wierności.
Scenariusz: *Postępowanie w przypadku podejrzenia zawału mięśnia sercowego u osoby w podeszłym wieku*. Metody weryfikacji efektów uczenia (D.U3, D.U16, D.U20): Przygotowanie procesu pielęgnowania, analiza opisu przypadku (pisemna praca lub prezentacja) oraz Ocena realizacji zadań praktycznych (weryfikacja i ocena poziomu wykonania poszczególnych czynności), check-listy, obserwacja, dyskusja

Dobór metod w zakresie kompetencji społecznych

Kompetencje społeczne oceniane są poprzez:

- obserwację postaw i zachowań studenta,
- ocenę komunikacji i współpracy w grupie,
- ocenę funkcjonowania w zespole terapeutycznym,
- opinie opiekunów praktyk.

Przykładowe powiązania:

- współpraca w zespole → obserwacja podczas zajęć i praktyk,
- odpowiedzialność zawodowa → ocena opiekuna praktyk,
- komunikacja z pacjentem → ocena w warunkach symulowanych i klinicznych.

Weryfikacja efektów na praktykach zawodowych

W odniesieniu do praktyk zawodowych stosowane są metody takie jak:

- obserwacja pracy studenta w warunkach klinicznych,
- ocena realizacji procedur,
- analiza dokumentacji medycznej,
- ocena przez opiekuna praktyk.

Weryfikacja efektów związanych z wykorzystaniem metod i narzędzi (w tym ICT)

Efekty dotyczące stosowania metod i narzędzi, w tym technologii informacyjno-komunikacyjnych, weryfikowane są poprzez:

- pracę z dokumentacją medyczną (w tym elektroniczną),
- analizę danych klinicznych,
- projekty i zadania problemowe.

Weryfikacja kompetencji językowych (B2 ESOKJ)

W zakresie języka angielskiego stosowane są metody takie jak:

- egzaminy końcowe na poziomie B2,
- zadania sprawdzające rozumienie tekstów specjalistycznych,
- ćwiczenia komunikacyjne w sytuacjach zawodowych,
- prezentacje i prace pisemne z zakresu terminologii medycznej.

Dobór metod w procesie dyplomowania

Na zakończenie studiów stosowane są metody kompleksowe:

- egzamin teoretyczny – weryfikujący wiedzę,
- egzamin praktyczny OSCE – weryfikujący umiejętności kliniczne,
- (dla starego standardu) obrona pracy dyplomowej – weryfikująca umiejętności analityczne i badawcze.

7) Zasady, warunki i tryb dyplomowania

Zasady, warunki i tryb dyplomowania na kierunku pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia, określają: Regulamin studiów PAM oraz **Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 31/2025 z dnia 22 grudnia 2025 r.** – dla studentów kształconych według standardu 2019 i **Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 32/2025 z dnia 22 grudnia 2025 r.** – dla studentów kształconych według standardu 2024 (w tym regulamin egzaminu praktycznego OSCE). Przyjęte rozwiązania zapewniają zgodność procesu dyplomowania z obowiązującymi standardami kształcenia oraz umożliwiają kompleksową weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się.

Studenci kształceni według nowego standardu (standard 2024)

Studia pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo kończą się egzaminem dyplomowym o charakterze kompleksowym, obejmującym część teoretyczną oraz część praktyczną. Celem egzaminu jest weryfikacja i ocena osiągniętych efektów uczenia się określonych w programie studiów. Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie wszystkich zajęć i praktyk zawodowych przewidzianych planem studiów, uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS oraz złożenie kompletu dokumentów w Dziekanacie.

Egzamin dyplomowy ma charakter dwuetapowy. Część teoretyczna realizowana jest w formie testu jednokrotnego wyboru i stanowi warunek dopuszczenia do części praktycznej. Część praktyczna przeprowadzana jest metodą OSCE w warunkach symulowanych, w Centrum Symulacji Medycznej oraz pracowniach umiejętności pielęgniarstkich. Zadania egzaminacyjne przygotowywane są przez nauczycieli akademickich posiadających kierunkowe wykształcenie zawodowe, a ich poprawność nadzorowana jest przez właściwą komisję egzaminacyjną. Wynik egzaminu dyplomowego stanowi średnia arytmetyczna ocen uzyskanych z części teoretycznej i praktycznej. Uzyskanie pozytywnej oceny z obu części jest warunkiem ukończenia studiów. Student, który nie przystąpił do egzaminu lub nie zdał części praktycznej w pierwszym terminie, może przystąpić ponownie do tej części bez konieczności powtarzania egzaminu teoretycznego, pod warunkiem wyznaczenia drugiego terminu w tym samym roku akademickim. Ostateczny wynik studiów ustalany jest jako średnia ważona obejmująca średnią ocen z całego okresu studiów oraz wynik egzaminu dyplomowego, zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie studiów PAM. Wynik ten wpisywany jest do dokumentacji przebiegu studiów.

Studenci kształceni według starego standardu (standard 2019)

Egzamin dyplomowy ma charakter trzystopniowy i obejmuje: egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny oraz egzamin dyplomowy licencjacki w formie obrony pracy dyplomowej. Celem egzaminu jest potwierdzenie stopnia opanowania wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych określonych standardem kształcenia. Warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie wszystkich przedmiotów i praktyk zawodowych, uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS, uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej (promotor i recenzent), pozytywna weryfikacja pracy w systemie antyplagiatowym oraz złożenie wymaganej dokumentacji.

Egzamin teoretyczny przeprowadzany jest w formie testu pisemnego i stanowi pierwszy etap weryfikacji efektów uczenia się. Uzyskanie pozytywnego wyniku warunkuje dopuszczenie do egzaminu praktycznego. Egzamin praktyczny obejmuje wykonanie procedur pielęgniarstkich oraz rozwiązanie zadania problemowego na podstawie opisu przypadku. Ocena dokonywana jest na podstawie ustandaryzowanych list kontrolnych. Trzeci etap stanowi egzamin dyplomowy licencjacki w formie obrony pracy dyplomowej. Praca ma charakter kazuistyczny i dotyczy analizy przypadku z uwzględnieniem procesu pielęgnowania. Obrona polega na prezentacji pracy oraz udzieleniu

odpowiedzi na pytania komisji egzaminacyjnej. Student, który nie zdał egzaminu dyplomowego lub jego części, może przystąpić do egzaminu w drugim terminie wyznaczonym przez Dziekana. W przypadku niezaliczenia części praktycznej przy wcześniejszym zaliczeniu części teoretycznej student nie jest zobowiązany do ponownego zdawania egzaminu teoretycznego.

Przywołane wyżej Zarządzenia Dziekana WNM dotyczące zasad dyplomowania na kierunku pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia, wprowadzają także szczegółowe regulaminy egzaminu dyplomowego oraz instrukcje przygotowania pracy dyplomowej.

8) Spełnienia reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy

◆ **Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych oraz zapobieganie zachowaniom nieetycznym**

W procesie oceniania stosuje się zasadę przejrzystości, bezstronności oraz równego traktowania studentów. Studentowi przysługuje prawo do odwołania od wyniku oceny, w tym wnioskowania o egzamin komisyjny lub ponowną weryfikację osiągniętych efektów uczenia się, zgodnie z Regulaminem studiów PAM.

Zapobieganie zachowaniom nieetycznym realizowane jest poprzez:

- stosowanie zróżnicowanych metod weryfikacji ograniczających możliwość niesamodzielnej pracy (zadania problemowe, case study, OSCE),
- wykorzystanie systemów antyplagiatowych w odniesieniu do prac pisemnych,
- bezpośredni nadzór nauczycieli akademickich podczas egzaminów i zaliczeń,
- jednoznaczną identyfikację studentów.

W przypadku stwierdzenia naruszenia zasad uczciwości akademickiej stosowane są procedury przewidziane w przepisach wewnętrznych, w tym przerwanie egzaminu oraz udokumentowanie zdarzenia. Spory rozstrzygane są przez właściwe organy Uczelni z zachowaniem trybu odwoławczego.

Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych dotyczących zarówno studentów, jak i nauczycieli akademickich zostały opisane w **Zarządzeniu Dziekana WNM nr 35/2025 z dn. 29.12.2025 r.**

Weryfikacja efektów uczenia się związanych z realizacją pracy własnej studenta

Weryfikacja efektów uczenia się osiąganych w ramach pracy własnej studenta, realizowanej pod kierunkiem nauczyciela akademickiego, odbywa się zgodnie ze standardami kształcenia oraz z uwzględnieniem zasad określanych każdorazowo przez prowadzącego zajęcia. **Na pierwszych zajęciach nauczyciel akademicki określa zasady realizacji pracy własnej, w tym w szczególności: formę opracowania (np. prezentacja multimedialna, esej, opracowanie pisemne, przygotowanie do odpowiedzi ustnej), zakres i szczegółowość treści, objętość pracy oraz wymagane elementy merytoryczne.** Jednocześnie przedstawiane są kryteria oceny pracy, umożliwiające studentowi poznanie oczekiwanego poziomu osiągnięcia efektów uczenia się.

Zakres tematyczny pracy własnej obejmuje zagadnienia wykraczające poza treści realizowane w trakcie zajęć dydaktycznych lub je pogłębiające. Przykładowo, **w ramach przedmiotu „Patologia”** praca własna polega na samodzielnym opracowaniu patogenezy, objawów oraz przebiegu wybranych zaburzeń budowy i funkcjonowania organizmu, przy czym dobór tematów dokonywany jest w sposób

zapewniający ich komplementarność względem treści omawianych podczas zajęć. Prócz informacji udzielanej przez koordynatora przedmiotu na pierwszym wykładzie, studenci otrzymują pisemny regulamin realizacji pracy własnej.

Weryfikacja efektów uczenia się w tym zakresie realizowana jest poprzez zadania wymagające integracji wiedzy oraz jej zastosowania w kontekście praktycznym.

Stosowane metody obejmują w szczególności:

- opracowanie procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study),
- przygotowanie wskazówek poszpitalnych dla pacjenta i jego otoczenia,
- analizę artykułów naukowych,
- ocenę znajomości aktualnych wytycznych i zaleceń klinicznych.

Zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Informacja zwrotna przekazywana jest w sposób terminowy i zapewniający studentowi możliwość odniesienia się do uzyskanych wyników. Oceny wprowadzane są do systemu Wirtualny Dziekanat w terminie do 7 dni od przeprowadzenia zaliczenia lub egzaminu. Student ma prawo wglądu do swojej pracy egzaminacyjnej lub zaliczeniowej na podstawie wniosku złożonego w terminie do 3 dni od ogłoszenia wyników. W przypadku egzaminów i zaliczeń ustnych ocena przekazywana jest bezpośrednio po ich zakończeniu. Nauczyciele akademicki zapewniają studentom informację o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się, w tym wskazanie obszarów wymagających uzupełnienia. W procesie dyplomowania informacja zwrotna ma charakter podsumowujący – przewodniczący komisji odnosi się do przebiegu egzaminu oraz poziomu realizacji efektów uczenia się przed ogłoszeniem wyniku końcowego.

Weryfikacja efektów uczenia się w przypadku zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Metody i techniki kształcenia na odległość wykorzystywane są wyłącznie w odniesieniu do efektów uczenia się z zakresu wiedzy. Weryfikacja osiągnięcia tych efektów odbywa się w formie stacjonarnej, w warunkach kontrolowanych, zapewniających rzetelność i wiarygodność oceny. Egzaminy i zaliczenia realizowane są w salach komputerowych z wykorzystaniem portalu egzaminacyjnego. Student identyfikuje się poprzez dane osobowe (imię i nazwisko, numer albumu, numer PESEL), co zapewnia pełną identyfikowalność i zgodność osoby przystępującej do egzaminu z osobą ocenianą.

Informacje uzupełniające do Kryterium nr 3.

a) Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych, egzaminacyjnych oraz projektów

W procesie kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia stosowane są zróżnicowane formy weryfikacji efektów uczenia się, obejmujące prace etapowe, egzaminy końcowe oraz projekty. Przyjęte rozwiązania zapewniają adekwatność metod oceny do charakteru efektów uczenia się oraz umożliwiają ich systematyczną i wieloaspektową weryfikację. Prace etapowe stanowią formę bieżącej oceny postępów studenta w trakcie realizacji zajęć i obejmują w szczególności kolokwia, testy śródsemestralne, zadania problemowe oraz opracowania pisemne. W obszarze nauk podstawowych (np. anatomia, fizjologia, patologia) mają one charakter sprawdzianów wiedzy i rozumienia procesów biologicznych, realizowanych w formie testów, pytań opisowych oraz analizy przypadków (case study), umożliwiających powiązanie mechanizmów patofizjologicznych z obrazem klinicznym.

W obszarze nauk społecznych i humanistycznych (np. prawo medyczne, etyka zawodu pielęgniarki) prace etapowe przyjmują formę analiz sytuacji problemowych, opracowań pisemnych lub wypowiedzi ustnych, ukierunkowanych na ocenę umiejętności interpretacji przepisów prawa, rozwiązywania dylematów etycznych oraz podejmowania decyzji w praktyce zawodowej.

W przypadku przedmiotów kierunkowych i klinicznych szeroko stosowana jest metoda analizy przypadku (case study), która stanowi podstawową formę weryfikacji umiejętności praktycznych. Obejmuje ona opracowanie problemów zdrowotnych pacjenta, planowanie i realizację procesu pielęgnowania oraz ocenę podejmowanych działań. Metoda ta stosowana jest w szczególności w takich obszarach jak choroby wewnętrzne, pediatria, neurologia, psychiatria, geriatryka oraz opieka długoterminowa i paliatywna.

Egzaminy końcowe realizowane są w formie pisemnej (testy, pytania problemowe) lub ustnej i służą kompleksowej weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przewidzianych dla danego przedmiotu. W przypadku zajęć o charakterze praktycznym stosowane są również egzaminy praktyczne, w tym z wykorzystaniem metod symulacyjnych (np. pre-OSCE po 2. semestrze).

b) Rodzaje, tematyka i metodyka prac dyplomowych ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji umiejętności praktycznych

Proces dyplomowania na kierunku pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia) jest zróżnicowany w zależności od obowiązującego standardu kształcenia i zapewnia kompleksową weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się, ze szczególnym uwzględnieniem przygotowania do wykonywania zawodu o charakterze praktycznym.

Studenci kształceni według nowego standardu (standard 2024)

W przypadku studentów kształconych według standardu 2024 **proces dyplomowania nie obejmuje realizacji pracy dyplomowej**. Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się, w tym umiejętności praktycznych, odbywa się w ramach egzaminu dyplomowego składającego się z części teoretycznej oraz praktycznej. Część teoretyczna ma formę testu jednokrotnego wyboru i służy ocenie wiedzy kierunkowej. Kluczowe znaczenie w ocenie przygotowania zawodowego ma część praktyczna realizowana metodą OSCE.

Weryfikacja umiejętności praktycznych ma charakter etapowy i obejmuje:

- egzamin typu pre-OSCE realizowany po 2. semestrze, weryfikujący efekty uczenia się w zakresie podstaw pielęgniarstwa, badań fizykalnych oraz farmakologii, oparty na scenariuszach i ustandaryzowanych listach kontrolnych,
- egzamin praktyczny OSCE jako końcową formę weryfikacji umiejętności praktycznych.

Egzamin OSCE przeprowadzany jest w warunkach symulowanych i ma charakter ustrukturyzowany. Obejmuje realizację zadań praktycznych na stanowiskach egzaminacyjnych o zróżnicowanym poziomie wierności, w tym wykonywanie procedur pielęgniarstkich oraz rozwiązywanie problemów klinicznych na podstawie analizy przypadku. Proces egzaminowania zapewnia:

- dopuszczenie wyłącznie studentów, którzy uzyskali pozytywny wynik z części teoretycznej,
- losowy przydział stanowisk i zadań egzaminacyjnych,
- realizację zadań w warunkach indywidualnej pracy studenta,
- ocenę czynności na podstawie ustandaryzowanych list kontrolnych (check-list),
- nadzór komisji egzaminacyjnej nad prawidłowością przebiegu egzaminu.

Ogólne zasady organizacji i przebiegu egzaminu OSCE jako weryfikacji umiejętności praktycznych

Egzamin praktyczny na kierunku Pielęgniarstwo realizowany jest w formie *OSCE (Objective Structured Clinical Examination)* – Obiektywnego Strukturyzowanego Egzaminu Klinicznego, stanowiącego ustandaryzowane narzędzie oceny efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych, klinicznych oraz kompetencji społecznych. Metoda ta opiera się na wykonywaniu przez studentów zadań praktycznych w warunkach symulowanych, na kolejnych, zorganizowanych stacjach egzaminacyjnych. Egzamin przeprowadzany jest w Centrum Symulacji Medycznej i obejmuje realizację zadań odzwierciedlających rzeczywiste sytuacje kliniczne, takich jak procedury aseptyczne i nieaseptyczne, podawanie leków, elementy badania fizykalnego, komunikacja z pacjentem oraz podejmowanie działań wynikających z diagnozy pielęgniarskiej. Na studiach pierwszego stopnia egzamin uwzględnia co najmniej sześć stacji, obejmujących m.in. ocenę stanu pacjenta, planowanie i realizację opieki, wykonywanie procedur oraz kompetencje w zakresie komunikacji interpersonalnej i współpracy w zespole terapeutycznym.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnego wyniku z egzaminu teoretycznego oraz zaliczenie wszystkich wymaganych form kształcenia przewidzianych w sylabusie przedmiotu. Studenci są uprzednio informowani o zasadach egzaminu oraz zakresie obowiązujących procedur, co zapewnia przejrzystość i adekwatne przygotowanie do jego realizacji.

Egzamin ma charakter w pełni standaryzowany – wszyscy studenci wykonują zadania według jednolitych kryteriów, w określonym czasie i w porównywalnych warunkach. Każda stacja egzaminacyjna dotyczy konkretnej umiejętności praktycznej opisanej w formie zadania klinicznego. Student realizuje zadania samodzielnie, pod nadzorem egzaminatora, a przebieg egzaminu regulowany jest sygnałami dźwiękowymi wyznaczającymi czas rozpoczęcia i zakończenia pracy na stacji oraz przejścia między nimi.

Ocena wykonywanych zadań odbywa się na podstawie **standaryzowanych list kontrolnych (check-list)**, opracowanych przez nauczycieli akademickich posiadających kierunkowe wykształcenie zawodowe. Każda czynność podlega ocenie punktowej, a suma punktów uzyskanych na wszystkich stacjach stanowi podstawę ustalenia wyniku egzaminu. W procesie oceniania uwzględnia się zarówno poprawność wykonania procedur, jak i organizację pracy, bezpieczeństwo pacjenta oraz komunikację interpersonalną. Istotnym elementem oceny jest identyfikacja tzw. błędów krytycznych, których popełnienie skutkuje niezaliczeniem danej stacji niezależnie od liczby uzyskanych punktów. Warunkiem zaliczenia egzaminu jest uzyskanie minimalnej liczby punktów na każdej stacji oraz brak błędów dyskwalifikujących.

Egzamin OSCE cechuje wysoki poziom obiektywizmu i porównywalności wyników dzięki zastosowaniu jednolitych kryteriów oceniania, standaryzacji przebiegu egzaminu oraz przygotowaniu zadań w oparciu o obowiązujące standardy kształcenia i rekomendacje krajowe oraz międzynarodowe. Metoda ta umożliwia kompleksową weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo, w szczególności w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania zawodu pielęgniarki. Egzamin kończy się analizą wyników przez komisję egzaminacyjną oraz ich ogłoszeniem. W przypadku niezaliczenia egzaminu lub nieprzystąpienia do niego z przyczyn losowych student ma możliwość przystąpienia do egzaminu w terminie poprawkowym, zgodnie z obowiązującymi zasadami.

Studenci kształceni według starego standardu (standard 2019)

W przypadku studentów kształconych według standardu 2019 proces dyplomowania obejmuje również przygotowanie pracy dyplomowej licencjackiej, która ma charakter kazuistyczny. Tematyka prac dyplomowych koncentruje się na analizie indywidualnych przypadków klinicznych i obejmuje proces diagnozowania pielęgniarstwa, planowania, realizacji oraz oceny opieki nad pacjentem w różnych stanach zdrowia i choroby.

Metodyka opracowania pracy opiera się na analizie przypadku (case study) i obejmuje:

- identyfikację problemów zdrowotnych pacjenta,
- formułowanie diagnoz pielęgniarstwa,
- opracowanie i realizację planu opieki,
- ocenę skuteczności podjętych działań,
- odniesienie działań do aktualnej wiedzy oraz obowiązujących standardów i wytycznych.

Praca przygotowywana jest pod kierunkiem promotora i podlega ocenie recenzenta, co zapewnia jej merytoryczną i formalną weryfikację. Studenci otrzymują pisemne wytyczne co do formy, w jakiej powinna być przygotowana praca dyplomowa (części, zawartość, styl pisanie). Zagadnienia te omawiane są także podczas seminariów dyplomowych.

c) Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów

Dokumentowanie efektów uczenia się osiągniętych przez studentów na kierunku pielęgniarstwo ma charakter systemowy i obejmuje gromadzenie oraz archiwizację zróżnicowanych materiałów stanowiących dowody osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Materiał dowodowy stanowią w szczególności:

- testy i arkusze egzaminacyjne,
- pisemne prace etapowe i egzaminacyjne,
- projekty, raporty i prezentacje,
- zadania praktyczne oraz karty zaliczeń umiejętności (check-listy),
- dokumentacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych (arkusze ocen, dzienniki praktyk/portfolio),
- protokoły zaliczeń i egzaminów,
- dokumentacja egzaminu dyplomowego,
- (dla standardu 2019) prace dyplomowe.

Prace etapowe archiwizowane są przez nauczycieli akademickich **przez okres co najmniej 12 miesięcy** od zakończenia semestru, w którym realizowany był dany przedmiot. Dokumentacja może być przechowywana w formie papierowej lub elektronicznej, z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych i bezpieczeństwa informacji. Oceny uzyskane przez studentów oraz wyniki weryfikacji efektów uczenia się są dokumentowane poprzez wpisy w protokołach zaliczeniowych oraz w systemie elektronicznym (Wirtualny Dziekanat), co zapewnia ich trwałość, dostępność oraz możliwość analizy.

Dokumentowanie efektów uczenia się w kształceniu praktycznym

Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych dokumentowana jest poprzez ocenę realizacji zadań zawodowych w warunkach klinicznych. Podstawowym dokumentem jest **Zeszyt praktyk** wypełniany przez opiekuna praktyk w podmiocie leczniczym. Dodatkowym elementem dokumentowania i monitorowania jakości kształcenia praktycznego są:

- opinie opiekunów praktyk,
- karty hospitacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych,
- dokumentacja przebiegu zajęć prowadzonych w warunkach symulowanych.

Dokumentacja praktyk zawodowych przechowywana jest przez okres **co najmniej 5 lat**.

Dokumentowanie efektów uczenia się w warunkach symulowanych i egzaminacyjnych

Wyniki weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych w warunkach symulowanych, w tym egzaminów OSCE, zajęć symulacyjnych oraz innych form sprawdzania umiejętności praktycznych, są dokumentowane i archiwizowane w postaci arkuszy ocen, list kontrolnych (check-list) oraz protokołów egzaminacyjnych. Zastosowanie ustrukturyzowanych narzędzi oceny zapewnia obiektywizację procesu oceniania oraz umożliwia weryfikację umiejętności praktycznych, w tym kompetencji klinicznych, komunikacyjnych oraz organizacyjnych w warunkach kontrolowanych.

Egzamin dyplomowy jako końcowy dowód osiągnięcia efektów uczenia się

Szczególne rolę w dokumentowaniu osiągnięcia efektów uczenia się pełni egzamin dyplomowy, obejmujący weryfikację wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Wyniki egzaminu dyplomowego dokumentowane są w protokołach egzaminacyjnych oraz indywidualnej dokumentacji przebiegu studiów i stanowią ostateczne potwierdzenie uzyskania kwalifikacji przewidzianych programem studiów. W przypadku studentów kształconych według standardu 2019 dodatkowym materiałem dowodowym są prace dyplomowe, podlegające archiwizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami. Przyjęty system dokumentowania efektów uczenia się zapewnia możliwość weryfikacji prawidłowości procesu oceniania oraz tworzy kompletny „ślad audytowy” wykorzystywany w procesie monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia.

d) Wyniki monitoringu losów absolwentów oraz ocena przydatności efektów uczenia się na rynku pracy

Monitoring losów absolwentów kierunku Pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia, profil praktyczny) realizowany jest w sposób systematyczny i wieloźródłowy, z wykorzystaniem danych pozyskiwanych przez **Biuro Karier** oraz poprzez bieżące kontakty z interesariuszami zewnętrznymi, w szczególności przedstawicielami podmiotów leczniczych współpracujących z Wydziałem Nauk Medycznych. Wyniki monitoringu poddawane są analizie na posiedzeniach Rady Interesariuszy oraz wykorzystywane w procesie doskonalenia programu studiów. Zapewnia to bezpośrednie powiązanie efektów uczenia się z aktualnymi wymaganiami rynku pracy oraz umożliwia bieżące reagowanie na zmieniające się potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego.

Monitoring prowadzony jest m.in. w oparciu o badania ankietowe absolwentów. Narzędzie badawcze obejmuje 14 pytań odnoszących się do kluczowych obszarów funkcjonowania absolwenta na rynku pracy, w tym:

- podjęcia pracy,
- rodzaju wykonywanej pracy,
- zgodności pracy z ukończonym profilem kształcenia,
- przyczyn niepodjęcia zatrudnienia,
- stopnia przygotowania do wykonywania zawodu,
- przydatności wiedzy i umiejętności nabytych w trakcie studiów,

- potrzeby uzupełniania kompetencji,
- znaczenia praktyk zawodowych i staży w procesie zatrudnienia.

Analiza wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów kierunku wskazuje na następujące prawidłowości:

- 86% ankietowanych absolwentów podejmuje zatrudnienie po ukończeniu studiów,
- 19% pracuje w oparciu o umowy cywilnoprawne, natomiast 13% podejmuje działalność gospodarczą w formie samozatrudnienia,
- 15% absolwentów czasowo nie podejmuje pracy z przyczyn niezależnych (problemy zdrowotne lub obowiązki rodzinne),
- 73% absolwentów wykonuje pracę zgodną z profilem ukończonego kierunku studiów, co potwierdza wysoką adekwatność programu kształcenia do potrzeb rynku pracy,
- 77% absolwentów nie planuje kontynuacji kształcenia w najbliższym czasie, co może świadczyć o gotowości do podjęcia aktywności zawodowej bezpośrednio po ukończeniu studiów,
- 8% planuje dalsze kształcenie w formie kursów kwalifikacyjnych, natomiast 15% zamierza kontynuować edukację na studiach wyższych w trybie niestacjonarnym, łącząc naukę z pracą zawodową,
- 50% respondentów wskazuje, że Uczelnia w pełni spełniła ich oczekiwania w zakresie przygotowania do pracy zawodowej, a 65% ocenia poziom studiów jako dobry,
- 55–67% absolwentów ocenia nabyte w trakcie studiów umiejętności jako przydatne w pracy zawodowej, przy czym 20–34% wskazuje trudność w jednoznacznej ocenie ich praktycznego zastosowania,
- 60% absolwentów uznaje wybór Uczelni i kierunku za trafny, wskazując na poziom kształcenia, atmosferę studiowania oraz relacje z kadrą dydaktyczną i administracyjną jako istotne czynniki tej oceny.

Analiza jakościowa odpowiedzi wskazuje, że do najważniejszych atutów procesu kształcenia absolwenci zaliczają:

- przyjazną i wspierającą atmosferę na Uczelni,
- wysoki poziom zajęć praktycznych,
- dobrze zorganizowane praktyki zawodowe.

Wśród obszarów wymagających doskonalenia absolwenci wskazują przede wszystkim:

- potrzebę ograniczenia obciążeń administracyjnych,
- zwiększenie zakresu cyfryzacji procesów obsługi studenta (załatwianie spraw drogą elektroniczną).

Dane pozyskiwane od interesariuszy zewnętrznych, w tym pielęgniarek naczelnych oraz kadry zarządzającej podmiotami leczniczymi, potwierdzają wysoką ocenę przygotowania zawodowego absolwentów. Podkreślana jest w szczególności ich gotowość do wykonywania świadczeń pielęgniarskich, umiejętność pracy w zespole terapeutycznym oraz kompetencje praktyczne nabyte w trakcie studiów. Istotnym wskaźnikiem przydatności efektów uczenia się na rynku pracy pozostaje wysoka zatrudnialność absolwentów oraz fakt podejmowania przez nich pracy w podmiotach, w których realizowali praktyki zawodowe. Potwierdzeniem zapotrzebowania na absolwentów kierunku są również liczne oferty pracy kierowane do studentów przez podmioty lecznicze, zarówno z regionu, jak i spoza niego.

Luki kompetencyjne i działania doskonalące

Analiza wyników monitoringu nie wskazuje na istotne luki kompetencyjne absolwentów, jednak identyfikuje obszary wymagające dalszego doskonalenia, w szczególności w zakresie:

- rozwijania kompetencji praktycznych w warunkach rzeczywistych,
- wzmacniania kompetencji komunikacyjnych,
- przygotowania do funkcjonowania w warunkach wysokiego obciążenia pracą.

Wnioski te są systematycznie wykorzystywane w procesie doskonalenia programu studiów, w tym poprzez modyfikację treści kształcenia, metod dydaktycznych oraz organizacji zajęć praktycznych, zgodnie z zasadą ciągłego doskonalenia jakości (PDCA).

Kontynuowanie kształcenia przez absolwentów

Absolwenci kierunku pielęgniarstwo pierwszego stopnia kontynuują kształcenie na studiach drugiego stopnia oraz podejmują różnorodne formy doskonalenia zawodowego. Wysoki poziom zainteresowania dalszym kształceniem potwierdza adekwatność programu studiów do potrzeb rynku pracy oraz świadomość konieczności rozwoju zawodowego w zawodzie pielęgniarstwa.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – **NIE DOTYCZY**

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

1. Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencji dydaktycznych (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). W tym kontekście warto wymienić najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja)

Liczba i struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich

W celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia oraz odpowiedniego poziomu dostępności nauczycieli akademickich dla studentów, analizie poddano relację liczby kadry dydaktycznej do liczby studentów na kierunku Pielęgniarstwo (tzw. **wskaźnik dostępności**).

- **Standard 2024:** Na dzień sporządzenia Raportu liczba nauczycieli akademickich realizujących zajęcia wynosi 92 osoby. W odniesieniu do liczby studentów na kierunku 404 osób wskaźnik dostępności kadry dydaktycznej wynosi **4,39**.
- **Standard 2019:** Na dzień sporządzenia Raportu liczba nauczycieli akademickich realizujących zajęcia wynosi 52 osoby. W odniesieniu do liczby studentów na kierunku 441 wskaźnik dostępności kadry dydaktycznej wynosi **8,48**.

Rodzaje etatów

- Osoby ze stopniem magistra zatrudnione są na etatach dydaktycznych
- Osoby ze stopniem doktora, dr hab. lub tytułem profesora zatrudnione są na etatach badawczo-dydaktycznych.

Kadra realizująca zajęcia wg standardu 2024

Stopień/ tytuł naukowy/ zawodowy		Liczba nauczycieli/ innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku
Prof. dr hab.	n. med.	3
Doktor habilitowany	n. med.	1
	n. o zdr.	1
	n. biol.	1
	n. przyr.	1
Doktor	n. med.	15
	n. farm.	1
	n. biol.	2
	n. chem.	2
	n. o kult. fiz.	2
	n. human.	1
	n. społ.	1
n. praw.	1	

Magister	pielęgniarstwa	43
	położnictwa	2
	zdrowia publicznego	1
	filologii angielskiej	5
	pedagogiki	2
	farmacji	1
	biologii	1
	wychowania fizycznego	1
	administracji	1
	zarządzania	1
Lekarz		2

Kadra realizująca zajęcia wg standardu 2019

Stopień/ tytuł naukowy/ zawodowy		Liczba nauczycieli/ innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku
Prof. dr hab.	n. med.	1
Doktor habilitowany	n. farm.	1
Doktor	n. med.	14
	n. o kult. fiz.	2
	n. biol.	1
	n. społ.	1
	n. human.	1
	n. prawnych	1
Magister	pielęgniarstwa	20
	biotechnologii	1
	filologii angielskiej	3
	elektroradiologii	2
	historii	1
	wych. fiz.	1
	zarządzania	1
	administracji	1

Realizacja poszczególnych grup zajęć i zajęć wg kwalifikacji, doświadczenia zawodowego i dorobku naukowego.

Realizacja poszczególnych grup zajęć odbywa się z pełnym uwzględnieniem kwalifikacji formalnych, doświadczenia zawodowego oraz dorobku naukowego osób prowadzących, co zapewnia zgodność kompetencyjną kadry z zakresem treści programowych oraz wymogami standardów kształcenia dla kierunku Pielęgniarstwo.

Realizacja zajęć w ramach nauk przedklinicznych/podstawowych (grupa A) powierzona jest nauczycielom akademickim posiadającym wysokie kwalifikacje naukowe oraz doświadczenie dydaktyczne adekwatne do charakteru prowadzonych treści. Osoby te legitymują się znaczącym

dorobkiem naukowym, obejmującym publikacje w czasopismach naukowych, udział w projektach badawczych oraz wieloletnią praktykę w prowadzeniu zajęć akademickich. Kompetencje kadry są spójne z zakresem merytorycznym realizowanych przedmiotów, a aktywność zawodowa wykładowców pozostaje w bezpośrednim związku z obszarami nauk przedklinicznych.

Zajęcia z zakresu nauk społecznych i humanistycznych w pielęgniarstwie (grupa B) prowadzone są przez specjalistów reprezentujących właściwe dyscypliny naukowe, posiadających przygotowanie merytoryczne i dydaktyczne do realizacji treści programowych. Dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe wykładowców zapewniają właściwe osadzenie zagadnień społecznych, psychologicznych, pedagogicznych i etycznych w kontekście wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prowadzenie zajęć o charakterze praktycznym i warsztatowym.

Zajęcia realizowane w ramach grup: Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwie (C) oraz Nauki w zakresie opieki specjalistycznej (D) prowadzone są przez osoby posiadające kierunkowe wykształcenie oraz doświadczenie zawodowe w obszarze pielęgniarstwa, co zapewnia ich ścisłe powiązanie z praktyką kliniczną oraz specyfiką pracy w zawodzie pielęgniarki. Przedmioty związane bezpośrednio z wykonywaniem zawodu pielęgniarki realizowane są przez osoby wykonujące ten zawód, posiadające rozbudowane kompetencje praktyczne i teoretyczne, systematycznie doskonalone w ramach specjalizacji, kursów kwalifikacyjnych oraz innych form ustawicznego kształcenia. **Kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod symulacji medycznej, w tym pracy z symulatorami wysokiej i pośredniej wierności, a także posiada kompetencje w zakresie projektowania i przeprowadzania obiektywnych egzaminów strukturyzowanych (OSCE)**, co umożliwi rzetelną ocenę kompetencji praktycznych studentów. Przedmioty o charakterze interdyscyplinarnym realizowane są przez wykładowców o kwalifikacjach dostosowanych do specyfiki danego obszaru, co zapewnia właściwą realizację efektów uczenia się oraz wysoki poziom merytoryczny kształcenia praktycznego, zgodny z obowiązującymi standardami kształcenia na kierunku pielęgniarstwo.

Ponadto nauczyciele akademicy **posiadają przygotowanie do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**, a odpowiedni instruktaż w tym zakresie zapewniają pracownicy Działu IT Uczelni. Jak również wskazano w kartach przedmiotów, **nauczyciele przygotowani są do prowadzenia zajęć w języku angielskim**.

Dorobek naukowy (za ostatnie 5 lat)

Publikacje nauczycieli akademickich (wyłącznie w recenzowanych czasopismach zagranicznych)

1. Brienza, F., Van Aelst, K., Devred, F., Magnin, D., Tschulkow, M., Nimmegeers, P., Van Passel, S., Sels, B. F., Gerin, P., Debecker, D. P., **Cybulska, (aktualnie Gołębiewska) I.** 2022. Unleashing lignin potential through the dithionite-assisted organosolv fractionation of lignocellulosic biomass. *Chemical Engineering Journal*, 450: 138-79. IF: 16,7.
2. Oz T, Verma SK, Kuznetsov A, Nagarajan P, Cole I, Naser SS, **Książek K**, Yin H, Kujawska M.: Selenium-modified graphene oxide: A tri-dimensional study of its cytotoxicity and developmental effects. *Mater Today Bio*. 2025 Dec 8;36:102650. doi: 10.1016/j.mtbio.2025.102650
3. Uruski P., Mikuła-Pietrasik J., **Książek K.**, Tykarski A., The TGF- β 1-oxidative stress axis underlies accelerated senescence of endothelial cells exposed to serum from hypertensive patients. *Mech Ageing Dev* 2025, doi: 10.1016/j.mad.2025.112128. Online ahead of print.
4. Brienza, F., Van Aelst, K., Thielemans, K., Sels, B. F., Debecker, D.P., **Cybulska, I.**, 2021. Enhancing lignin depolymerization via a dithionite-assisted organosolv fractionation of birch sawdust. *Green Chemistry*, 23 (9), 3268-76. IF: 10,2.

5. Przybylska, D., Kucharska, A., **Cybulska**, I., Sozański, T., Piórecki, N., Fecka, I., 2020. Cornus mas L. stones: A valuable by-product as an ellagitannin source with high antioxidant potential. *Molecules*, 25, (20), 4646. IF: 4,93.
6. Majcherek E, **Jaskulska J**, Drejza M, Plagens-Rotman K, Kapczuk K, Kędzia W, Wilczak M, Pisarska-Krawczyk M, Mizgier M, Opydo-Szymaczek J, Linke J, Wójcik M, Jarząbek-Bielecka G. *Pediatr Rep.* 2025 wrz 8;17(5):91.
7. Banaś, A.K., **Grzyb, J.**, Zgłobicki, P., Pacak, A., Myśliwa-Kurdziel, B., Leja, K., Kozieradzka-Kiskurno, M., Kłodawska, K., Konieczny, R., Pilarska, M., Niewiadomska, E., Bażant, A., Szewc, Ł., Kowalska, E.B., Strzałka, W., 2026. GERALT, a cryptochrome/photolyase family protein, is essential for young chloroplast development and function with its importance decreasing in older plants. *Plant Cell Physiol.*, 67, (2), 157–177.
8. **Grzyb, J.**, 2025. Stromules: An Incident or Formalized Pathway for Molecules Transfer Between Organelles? *Int J Mol Sci.*, 26, (21), 10680.
9. Uruski P, Mikuła-Pietrasik J, Tykarski A, **Książek K**. Diversified, endothelial cell-dependent cancer cell response to hypertensive serum modified by antihypertensive drugs. *Sci Rep.* 2025 Dec 9;15(1):43463. doi: 10.1038/s41598-025-27414-x
10. Lewandowska K., Mikuła-Pietrasik J., **Książek K.**, Tykarski A., Uruski P. Allopurinol Attenuates Senescence and Oxidative Stress in Endothelial Cells Exposed to Serum from Hypertensive Patients with Hyperuricemia - a Pilot Study. *Cellular Physiology and Biochemistry* 2025, 59(S2):124-137
11. Szczerbal I., **Komosa M.**, Nowacka-Woszek J., Uzar T., Houszka M., Semrau J., Musiał M., Barczykowski M., Łukomska A., Świtoński M. (2021): A Disorder of Sex Development in a Holstein–Friesian Heifer with a Rare Mosaicism (60,XX/90,XXY): A Genetic, Anatomical, and Histological Study. *Animals* 11, 285.
12. Bagińska Z.H., Paczkowska-Walendowska M., **Basa A.**, Rachalewski M., Lendzion K., Cielecka-Piontek J., Szymańska E., *Chitosan/pomegranate seed oil emulgel composition as a new strategy for dermal delivery of hydrocortisone*, *Int. J. Mol. Sci.*, 2024, 25(7), art. 3765, s. 1–17.
13. Pinto M.R., Simoes J., Reis A., Cunha F., Caseiro H., Patrzała A., Bączyk G., Jankowiak-Bernaciak A., **Basa A.**, Valverde E., Yurrebaso-Macho A., Guzman-Ordaz R., Mendez J., Ward M.A., Perez Iglesias J., Canela J.M., Silen-Lipponen M., Korhonen U., Koponen L., Myllymaki M., Costa P.S., Serambeque B., Fernandes E., Pardal J., Oliveira A.S., Graveto J., Parreira P., *Innovative educational approach in healthcare-associated infection prevention and control. Results of a European study*, w: *Gerontechnology IV*, Springer, Cham, 2022, s. 399–407.
14. Darzynkiewicz, Z.M., Sławski, J., Rydz, M., **Grzyb, J.**, 2025. Binding of Cytochrome c to CdTe Colloidal Quantum Dots—Investigation of Stoichiometry and Thermodynamics of the Nanohybrid Creation Process. *ACS Omega*, 10, (27), 29628–29636.
15. Banaś, A.K., Leja, K., Zgłobicki, P., Jedynek, P., Kowalska, E., Strzałka, W., **Grzyb, J.**, Myśliwa-Kurdziel, B., 2024. De-etiolation is Almost Color Blind: The Study of Photosynthesis Awakening under Blue and Red Light. *Plant Cell Physiol.*, 65, (12), 1993–2017.
16. Zgłobicki, P., Hermanowicz, P., Kłodawska, K., Bażant, A., Łabuz, J., **Grzyb, J.**, Dutka, M., Kowalska, E., Jawor, J., Leja, K., Banaś, A.K., 2024. The photoreactivation of 6-4 photoproducts in chloroplast and nuclear DNA depends on the amount of the Arabidopsis UV repair defective 3 protein. *BMC Plant Biol.*, 24, (1), 723.
17. Parreira P., Santos-Costa P., Pardal J., Neves T., Bernardes R.A., Serambeque B., Sousa L.B., Graveto J., Silen-Lipponen M., Korhonen U., Koponen L., Myllymaki M., Yurrebaso Macho A., Ward M.A.L., Picado Valverde E.M., Guzman Ordaz R., Juanes Mendez J.A., Perez Iglesias J.L., Miron Canelo J.A.,

- Jankowiak-Bernaciak A., Patrzala A., Bączyk G., **Basa A.**, Costa Reis A.M.S., Simoes J.A., Torres A.L., Pinto M.R., Salgueiro-Oliveira A., *Nursing students' perceptions on healthcare-associated infection control and prevention teaching and learning experience in Portugal*, *J. Pers. Med.*, 2022, 12(2), art. 180, s. 1–11.
18. Yurrebaso Macho A., Ward M.A.L., Picado Valverde E.M., Guzman Ordaz R., Juanes Mendez J.A., Perez Iglesias J.L., Miron Canelo J.A., Pinto M.R., Costa Reis A.M.S., Simoes J.A., Torres A.L., Silen-Lipponen M., Korhonen U., Koponen L., Myllymaki M., Jankowiak-Bernaciak A., Patrzala A., Bączyk G., **Basa A.**, Costa P.S., Serambeque B., Salgueiro Oliveira A., Pardal J., Graveto J.M.G.D.N., Parreira P., *Nursing students' perceptions on healthcare-associated infection control and prevention teaching and learning experience: development and validation of a scale in four European countries*, *Front. Psychol.*, 2021, 12, art. 701208, s. 1–17.
19. M. Dzierżęcka, S. Paśko, M. **Komosa, K.** Barszcz, B. Bartyzel, E. Czerniawska-Piątkowska (2021): Impact of Horse Age and Body Weight on the Angle Between the Parietal Surface of the Coffin Bone and the Ground. *Pakistan Journal of Zoology* 53, 895 – 901.
20. Lewandowska K., Mikuła-Pietrasik J., **Książek K.**, Tykarski A., Uruski P.: Uric acid promotes human umbilical vein endothelial cell senescence in vitro. *Metabolites*, 2025, 15, 402
21. Krawiec A., Pietrasik J., Pietrasik Z., Mikuła-Pietrasik J., **Książek K.**: Unveiling the role of extracellular matrix elements and regulators in shaping ovarian cancer growth and metastasis. *Cell Signal*. 2025, 132, 111843
22. Anna Łukomska, Katarzyna Serwańska-Leja, Tomasz Uzar, Bartosz Perz, Grzegorz Paczkowski, Emilian Małek, **Marcin Komosa**, Marek Houszka (2021): Hemorrhagic and Necrotizing Pleurisy as the Cause of Death of a Migrating Wolf. *Pol. J. Environ. Stud.* Vol. 30, 5917-5921.
23. Dzierżęcka M., Jaworski M., **Komosa M.**, Łuszczewska-Sierakowska I., Charuta A. (2022): Comparison of the strength parameters of the bilateral third metacarpal bones in horses by pQCT. *Med. Wet.* 78, 617-623.
24. Ruszkowski J.J., Hanć A., **Komosa M.**, Dzierżęcka M., Mizera T., Gogulski M., Zaworska-Zakrzewska A. (2022): Profile of Selected Mineral Elements in Tibiotarsal Bone of the White-Tailed Sea Eagle in Its Natural Habitat. *Animals*, 12, 1 – 9.
25. Uruski P., Mikuła-Pietrasik J., Tykarski A., **Książek K.**: Serum from hypertensive patients induces cancer-supporting phenotype of vascular endothelium in vitro. *Biomolecules*, 2024, 14, 1374.
26. Matuszewska J., Krawiec A., Radziemski A., Uruski P., Tykarski A., Mikuła-Pietrasik J., **Książek K.**: Alterations of receptors and insulin-like growth factor binding proteins in senescent cells. *Eur J Cell Biol* 2024, 103, 3, 151438
27. Sławski, J., Maciejewski, J., Szukiewicz, R., Gieczewska, K., **Grzyb, J.**, 2023. Quantum Dots Assembled with Photosynthetic Antennae on a Carbon Nanotube Platform: A Nanohybrid for the Enhancement of Light Energy Harvesting. *ACS Omega*, 8, (44), 41991–42003.
28. Rydzy, M., Kolesiński, P., Szczepaniak, A., **Grzyb, J.**, 2023. DnaK and DnaJ proteins from Hsp70/40 family are involved in Rubisco biosynthesis in *Synechocystis* sp. PCC6803 and sustain the enzyme assembly in a heterologous system. *BMC Plant Biol.*, 23, (1), 109.
29. Gieczewska, K.B., Myśliwa-Kurdziel, B., **Grzyb, J.**, Photosynthetic Reactions: From Molecules to Function, and from Simple Models to Complex Systems.
30. Maćkowiak B., Ostrowska K., Kulcenty K., Kaźmierska J., Ostapowicz J., Nowicka H., Szewczyk M., **Książek K.**, Suchorska WM., Golusiński W.: The impact of XPC gene single nucleotide polymorphism rs2228001 on head and neck cancer patients' response to radiotherapy treatment. *Rep Practical Oncol Radiotherapy*, 2024, 29, 148-154

- 31.J. Wach, M. **Komosa, K.** Serwańska-Leja, B. Babiński, W. Nowicki (2023): Comparison of the nutritional value of meat from farm-raised and wild fallow deer (*Dama dama*). *Anim. Sci. Genet.* 19: 81 – 90.
- 32.Wach J., Dzierżęcka M., Nowicki W., **Komosa M.**, Łuszczewska-Sierakowska I., Charuta A. (2024): Effect of the upkeep method, in natural habitat or farm maintenance, on selected morphometrics of the digestive tract in fallow deer (*Dama dama*). *Med. Wet.* 80, 336-342.
- 33.Rutecki S, Pakuła-Iwańska M, Leśniewska-Bocianowska A, Matuszewska J, Rychlewski D, Uruski P, Stryczyński Ł, Naumowicz E, Szubert S, Tykarski A, Mikuła-Pietrasik J, **Książek K.**: Mechanisms of carboplatin- and paclitaxel-dependent induction of premature senescence and pro-cancerogenic conversion of normal peritoneal mesothelium and fibroblasts. *Journal of Pathol* 2024, 262, 198-211
- 34.Rutecki S, Leśniewska-Bocianowska A, Chmielewska K, Matuszewska J, Naumowicz E, Uruski P, Radziemski A, Mikuła-Pietrasik J, Tykarski A, **Książek K.**: Serum starvation-based method of ovarian cancer cell dormancy induction and termination *in vitro*. *Biol Methods Protoc.* 2023 Nov 2;8(1):bpad029. doi: 10.1093/biomethods/bpad029. eCollection 2023
- 35.**Budzyńska A**, Talarska D, Bączyk G. Wound pain as a determinant of function in patients hospitalised for burns. *Int. J. Environ. Res. Public Health*;2023. doi: [10.3390/ijerph20031951](https://doi.org/10.3390/ijerph20031951)
- 36.Uruski P., Matuszewska J., Leśniewska A., Rychlewski D., Niklas A., Mikuła-Pietrasik J., Tykarski A., **Książek K.**: An integrative review of nonobvious puzzles of cellular and molecular cardiooncology. *Cell Mol Biol Lett*, 2023, 28, 44
- 37.Wójtowicz, K., Antoniak, M.A., Trojnar, M., Nyk, M., Trombik, T., **Grzyb, J.**, 2022. QD:Puf Nanohybrids Are Compatible with Studies in Cells. *Nanomaterials* (Basel), 12, (18), 3174.
- 38.Wójtowicz, J., **Grzyb, J.**, Szach, J., Mazur, R., Gieczewska, K.B., 2021. Bean and Pea Plastoglobules Change in Response to Chilling Stress. *Int J Mol Sci.*, 22, (21), 11895.
- 39.**Gawryjolek, M.**; Wiciński, M.; Michalska Gawryjolek, M.; Zabrzyński, J. Vitamin D Supplementation Effects on Markers Related with Endothelial Function and Coagulation in Obese Orthopedic Patients: Insights from Acute and Chronic Cases. *Nutrients* 2025, 17, 882. <https://doi.org/10.3390/nu17050882>
- 40.Data Krzysztof, **Kranc Wiesława**, Błatkiewicz Małgorzata, Domagała Dominika, Niebora Julia, Chmielewski Piotr P., Bryja Artur, Berdowska Izabela, Żok Agnieszka, Kulus Magdalena, Kulus Jakub, Wysocka Teresa, Spaczyński Robert Z., Piotrowska-Kempisty Hanna, Mozdziak Paul, Kempisty Bartosz, Antosik Paweł, Bukowska Dorota, Skowroński Mariusz T..Expression of new gene markers regulating protein metabolism in porcine ovarian granulosa cells in vitro. *Int. J. Mol. Sci.*2025 : Vol. 26, nr 24, art. 11942
- 41.**Kranc Wiesława**, Kaczmarek Mariusz, Kowalska Katarzyna, Pieńkowski Wojciech, Ciesiółka Sylwia, Konwerska Aneta, Mozdziak Paul, Brązert Maciej, Jeseta Michał, Spaczyński Robert Z., Pawelczyk Leszek, Kempisty Bartosz. Morphological characteristics, extracellular vesicle structure and stem-like specificity of human follicular fluid cell subpopulation during osteodifferentiation., *Exp. Mol. Pathol.* 2025 : Vol. 142, art. 104965
- 42.Rutecki S., Szulc P., Pakuła M., Uruski P., Radziemski A., Naumowicz E. Moszyński R., Tykarski A., Mikuła-Pietrasik J., **Książek K.**: Pro-cancerogenic effects of spontaneous and drug-induced senescence of ovarian cancer cells in vitro and in vivo: a comparative analysis. *J Ovarian Res* 2022, 15, 87, 1-13
- 43.**Książek K.**: Where does cellular senescence belong in the pathophysiology of ovarian cancer? *Seminars in Cancer Biol* 2022, 81, 14-23

44. Mikuła-Pietrasik J., Rutecki S., **Książek K.**: The functional multipotency of transforming growth factor β signaling at the intersection of senescence and cancer. *Cell Mol Life Sci* 2022, 79, 4, 196-214.
45. Świątek Wiktor, Kłodziński Olgierd, Ciesielski Michał, Adamkiewicz Zuzanna, Podolak Marcin, Mozdziak Paul Edward, **Kranc Wiesława**. Glioblastoma: a molecular insight into current discoveries and treatment directions. *Med. J. Cell Biol. [d. Adv. Cell Biol.]*, 2024 : Vol. 12, nr 1, s. 1-20,
46. Zgórecka Wiktoria, **Kranc Wiesława**, Błatkiewicz Małgorzata, Kamiński Kacper, Farzaneh Maryam, Bryja Artur, Mozdziak Paul, Antosik Paweł, Zabel Maciej, Podhorska-Okołów Marzenna, Dzięgiel Piotr, Kempisty Bartosz, Bukowska Dorota. Long-term in vitro culture alters gene expression pattern of genes involved in ontological groups representing cellular processes. *Int. J. Mol. Sci.* 2024 : Vol. 25, nr 13, art. 7109
47. Borowiec Blanka Maria, **Kranc Wiesława**, Kulus Magdalena, Sujka-Kordowska Patrycja, Konwerska Aneta, Celichowski Piotr, Józkwiać Małgorzata, Kulus Jakub, Błatkiewicz Małgorzata, Jeseta Michał, Mozdziak Paul, Kempisty Bartosz. New gene markers regulating the process of vascularization in pig preovulatory oocytes during growth and maturation. *J. Biol. Regul. Homeost. Agents* 2024 : Vol. 38, nr 4, s. 2807-2824
48. Zientarska A, Mikuła-Pietrasik J, Kaczmarek M, Witkowska A, Rozpłochowski B, Kowala-Piaskowska A, **Książek K**, Żeromski J, Mozer-Lisewska I. Gender as a factor affecting the NK cell activity in patients successfully treated for chronic hepatitis C with DAA. *Cent Eur J Immunol* 2021, 46, 4, 481-491.
49. Uruski P, Sepetowska A, Konieczna C, Pakuła M, Wyrwa M, Tussupkaliyev A, Tykarski A, Mikuła-Pietrasik J, **Książek K.**: Primary high-grade serous ovarian cancer cells are sensitive to senescence induced by carboplatin and paclitaxel in vitro. *Cell Mol Biol Lett*, 2021, 26,44
50. Uruski P., Mikuła-Pietrasik J., Pakuła M., Budkiewicz S., Drzewiecki M., Gaiday AN., Wierzowiecka M., Naumowicz E., Moszyński R., Tykarski A., **Książek K.**: Malignant ascites promote adhesion of ovarian cancer cells to peritoneal mesothelium and fibroblasts. *Int J Mol Sci* 2021, 22, 4222
51. Kulus Magdalena, Jankowski Maurycy, **Kranc Wiesława**, Narenji Afsaneh Golkar, Farzaneh Maryam, Dzięgiel Piotr, Zabel Maciej, Antosik Paweł, Bukowska Dorota, Mozdziak Paul, Kempisty Bartosz. Bioreactors, scaffolds and microcarriers and in vitro meat production - current obstacles and potential solutions. *Front. Nutr.* 2023 : Vol. 10, art. 1225233
52. Leśków Natasza, Karp Zuzanna, Banaszewski Mateusz, Popielska Klaudia, Grześkowiak Michalina, Mikołajski Jakub, Mozdziak Paul, **Kranc Wiesława**. Characteristics and cellular mechanism of the wound healing process in the oral mucosa., *Med. J. Cell Biol.*, 2023 : Vol. 11, nr 1, s. 1-12
53. Mikuła-Pietrasik J., **Książek K.**: Aging correlates with lower threshold cycle values for RdRP/RdRP+S genes during molecular detection of SARS-CoV-2. *Exp Gerontol* 2021, 150, 111361
54. **Książek K.**: Molecular biology of ovarian cancer: from mechanisms of intraperitoneal metastasis to therapeutic opportunities. *Cancers*, 2021, 13, 1661
55. Uruski P., Mikuła-Pietrasik J., Naumowicz E., Kazmierczak K., Gaiday AN., Królak J., Nowakowski B., Moszyński R., Tykarski A., **Książek K.**: Patient-specific variables determine the extent of cellular senescence biomarkers in ovarian tumors in vivo. *Biomedicines* 2021, 9, 330.
56. Świątek Wiktor, Kłodziński Olgierd, Brzęczek Julia, Kosiorowski Ignacy, Grzybowska Natalia, Mozdziak Paul Edward, **Kranc Wiesława**. Components of the fascia - cells and extracellular matrix., *Med. J. Cell Biol.* , 2023 : Vol. 11, nr 1, s. 13-19,
57. Kulus Jakub, **Kranc Wiesława**, Kulus Magdalena, Dzięgiel Piotr, Bukowska Dorota, Mozdziak Paul, Kempisty Bartosz, Antosik Paweł. Expression of genes regulating cell division in porcine follicular granulosa cells. *Cell Div.* 2023 : Vol. 18, art. 12 [s. 1-23],

58. Kulus Jakub, **Kranc Wiesława**, Kulus Magdalena, Bukowska Dorota, Piotrowska-Kempisty Hanna, Mozdziak Paul, Kempisty Bartosz, Antosik Paweł. New gene markers of exosomal regulation are involved in porcine granulosa cell adhesion, migration, and proliferation. *Int. J. Mol. Sci* 2023 : Vol. 24, nr 14, art. 11873 [s. 1-22],
59. Chermuła Błażej, **Kranc Wiesława**, Celichowski Piotr, Stelmach Bogusława, Piotrowska-Kempisty Hanna, Mozdziak Paul, Pawelczyk Leszek, Spaczyński Robert Zygmunt, Kempisty Bartosz. Cellular processes in human ovarian follicles are regulated by expression profile of new gene markers - clinical approach. *J. Clin. Med.* 2022 : Vol. 11, nr 1, art. 73
60. Uruski P., Mikula-Pietrasik J., Drzewiecki M., Budkiewicz S., Gładki M., Kurmanalina G., Tykarski A., **Książek K.**: Diverse functional responses to high glucose by primary and permanent hybrid endothelial cells in vitro. *J Mol Cell Cardiol* 2021, 156, 1-6
61. Mikula-Pietrasik J, Pakuła M, Markowska M, Uruski P, Szczepaniak-Chicheł L, Tykarski A, **Książek K.**: Nontraditional systems of aging: an update. *Cell Mol Life Sci* 2021, 78, 1275-1304.
62. Kierepa A., Witkowska A., Kaczmarek M., **Książek K.**, Mikula-Pietrasik J., Żeromski J., Kowala-Piaskowska A., Mozer-Lisewska I: Impact of chronic HCV treatment on quality of life of patients with metabolic disorders in context of immunological disturbances. *Sci Rep* 2020, 10(1):10388
63. Zgórecka Wiktoria, Golar Narenji Afsaneh, Krajnik Kornelia, Antosik Paweł, Bukowska Dorota, Grzesiak Małgorzata, Prochazka Radek, Mozdziak Paul, Skowroński Mariusz T., **Kranc Wiesława**. Follicular renewal and stemness potency of follicular cells depended of telomerase activity and TERT expression - short review. *Med. J. Cell Biol.* 2022 : Vol. 10, nr 1, s. 29-33
64. Zgórecka Wiktoria, Błatkiewicz Małgorzata, Jankowski Maurycy, **Kranc Wiesława**, Bryja Artur, Brzęt Maciej, Chermuła Błażej, Pieńkowski Wojciech, Pawelczyk Leszek, Mozdziak Paul. Human ovarian follicular granulosa cells isolated during ART procedure reflect substantial changes in activation of hormonal signaling pathways, during long-term in vitro conditions. *Med. J. Cell Biol.* 2022 : Vol. 10, nr 4, s. 163-175
65. **Lewandowska MA**, Różycka A, Grzelak T, Kempisty B, Jagodziński PP, Lianeri M, Dorszewska J. Expression of Neuronal Nicotinic Acetylcholine Receptor and Early Oxidative DNA Damage in Aging Rat Brain-The Effects of Memantine. *Int J Mol Sci.* 2025 Feb 14;26(4):1634. doi: 10.3390/ijms26041634.PMID: 40004097
66. **Lewandowska M**, Englert-Golon M, Krasiński Z, Jagodziński PP, Sajdak S. A Rare Case of HELLP Syndrome with Hematomas of Spleen and Liver, Eclampsia, Severe Hypertension and Prolonged Coagulopathy-A Case Report. *Int J Environ Res Public Health.* 2022 Jun 23;19(13):7681. doi: 10.3390/ijerph19137681.PMID: 35805359
67. Grabowska M, Baum E, **Lewandowska M**, Sajdak S, Dolińska-Kaczmarek K, Englert-Golon A Unique Glassy Cell Carcinoma (GCC) of the Cervix Diagnosed during Pregnancy-A Case Report. *M. Healthcare (Basel).* 2022 Aug 21;10(8):1583. doi: 10.3390/healthcare10081583.PMID: 36011240
68. Englert-Golon M, Budny B, **Lewandowska M**, Burchardt B, Smolarek N, Ziemnicka K, Jagodziński PP, Ruchała M, Grabowska M, Sajdak S. *Curr Oncol.* 2022 Progressing Vulvar Melanoma Caused by Instability in cKIT Juxtamembrane Domain: A Case Report and Review of Literature. *Apr 29;29(5):3130-3137.* doi: 10.3390/curroncol29050254.PMID: 35621644
69. Veith T, Beck R, Tagal V, Li T, Alahmari S, Cole JP, **Maksin K**, et al. CLONEID: A Framework for Longitudinal Integration of Phenotypic and Genotypic Data to Monitor and Steer Subclonal Dynamics. *bioRxiv* (preprint). 2025-05-10. doi:10.1101/2025.05.07.652202
70. **Gawryjotek, M.**; Wiciński, M.; Michalska Gawryjotek, M.; Zabrzyński, J. Vitamin D Supplementation Effects on Markers Related with Endothelial Function and Coagulation in Obese Orthopedic

Patients: Insights from Acute and Chronic Cases. *Nutrients* 2025, 17, 882. <https://doi.org/10.3390/nu17050882>

71. Budzianowski J., Faron W., Rzeźniczak J., **Słomczyński M.**, Hiczkiewicz D., Olejniczak J., Hiczkiewicz J., Burchardt P. Predictors of Revascularization in Patients with Unstable Angina. *Journal of Clinical Medicine*. 2024;13(4):1096. doi: 10.3390/jcm13041096.
72. Pakuła M., Mały E., Uruski P., Witucka A., Bogucka M., Jaroszewska N., Makowska N., Niklas A., Moszyński R., Sajdak S., Tykarski A., Mikuła-Pietrasik J., **Książek K.**: Deciphering the molecular mechanism of spontaneous senescence of primary epithelial ovarian cancer cells. *Cancers* 2020, 12, 296
73. Mikuła-Pietrasik J, Niklas A, Uruski P, Tykarski A, **Książek K.**: Mechanisms and significance of therapy-induced and spontaneous senescence of cancer cells. *Cell Mol Life Sci* 2020, 77, 213-229.
74. Budzianowski J., Kaczmarek-Majer K., Rzeźniczak J., **Słomczyński M.**, Wichrowski F., Hiczkiewicz D., Musielak B., Grydz Ł., Hiczkiewicz J., Burchardt P. Machine learning model for predicting late recurrence of atrial fibrillation after catheter ablation. *Scientific Reports*. 2023;13(1):15213. doi: 10.1038/s41598-023-42542-y.
75. **Plagens-Rotman K**, Merks P, Pisarska-Krawczyk M, Kędzia W, Justyna J, Czarnecka-Operacz M, Jarząbek-Bielecka G. Possible Interdisciplinary Standard for the Care of Pregnant Women Living with HIV-Polish Experience. *Healthcare (Basel)*. 2022 Oct 5;10(10):1949. doi: 10.3390/healthcare10101949.
76. Mizgier M, Jarząbek-Bielecka G, Drejza M, Luwański D, Wójcik M, **Plagens-Rotman K**, Gozdiewicz T, Pisarska-Krawczyk M, Kędzia W. J Associations between Diet and Changes in Pain Levels among Young Women with Premenstrual Syndrome-A Preliminary Study during the COVID-19 Pandemic. *Clin Med*. 2023 Jun 13;12(12):4015. doi: 10.3390/jcm12124015.
77. Merks P, Religioni U, Pinto de Castro N, Augustynowicz A, **Plagens-Rotman K**, Brindley D, Kowalczyk A, Kaźmierczak J, Neumann-Podczaska A, Blicharska E, Sola KF, Hug MJ, Gajewski K, Piątkiewicz P. Falsified Medicines Directive in a Secondary Care Environment-Impact on Supply Chain. *Int J Environ Res Public Health*. 2022 Mar 10;19(6):3276. doi: 10.3390/ijerph19063276.
78. Strocka J, Religioni U, **Plagens-Rotman K**, Drab A, Merks P, Kaźmierczak J, Blicharska E, Pinkas J. Knowledge and Practices Regarding Dietary Supplements Among Healthcare Professionals in Poland. *Nutrients*. 2024 Oct 29;16(21):3691. doi: 10.3390/nu16213691.
79. Rylewicz K, Drejza MA, Łopiński G, Majcherek E, Barwińska J, Mizgier M, **Plagens-Rotman K**, Pisarska-Krawczyk M, Kędzia W, Jarząbek-Bielecka G. Correlates of Premenstrual Syndrome in Polish Adolescents-Results from POLKA 18 Youth-Led Cross-Sectional Study. *J Clin Med*. 2024 Dec 2;13(23):7342. doi: 10.3390/jcm13237342.
80. **Niepolski L.**, Malinowska-Loba K. Association of circulating endothelial nitric oxide synthase levels with phosphataemia in patients on haemodialysis. *Biomedicines*. 2024;12:687.
81. de Mezer M., Rogaliński J., Przewoźny S., Chojnicki M., **Niepolski L.**, Sobieska M., Przysańska A. SERPINA3: Stimulator or Inhibitor of Pathological Changes. *Biomedicines*. 2023;11(1):156.
82. Malesza I.J., Bartkowiak-Wieczorek J., Winkler-Galicki J., Nowicka A., Dzieciotłowska D., Błaszczyk M., Gajniak P., Słowińska K., **Niepolski L.**, Walkowiak J., Mądry E. The Dark Side of Iron: The Relationship between Iron, Inflammation and Gut Microbiota in Selected Diseases Associated with Iron Deficiency Anaemia. *Nutrients*. 2022;14:3478.
83. **Maksin K.**, Nadolna M., Woźniak M., **Bocharova T.**, Jasiński P., Nowicki M., Nowak-Markwitz E., Szubert S. Apoptosis of mesothelial cells is associated with the pattern of peritoneal metastases in ovarian cancer. *Cancers*. 2025;18:102.

84. Drejza M, Rylewicz K, Majcherek E, Barwińska J, Łopiński G, Mizgier M, **Plagens-Rotman K**, Pisarska-Krawczyk M, Jarząbek-Bielecka G, Kędzia W.J Dysmenorrhea in Polish Adolescent Girls: Impact on Physical, Mental, and Social Well-Being-Results from POLKA 18 Study. *Clin Med*. 2024 Oct 21;13(20):6286. doi: 10.3390/jcm13206286.
85. Lewandowski M, Religioni U, Świetlik D, Kobayashi A, Czech M, Wierziński P, Śliż D, Wierzbica W, **Plagens-Rotman K**, Perception of Generic Drugs Among Pharmacists in Poland: The Role of Sociodemographic Factors in Shaping Professional Attitudes and Practices. *Merks P. Healthcare (Basel)*. 2025 Oct 20;13(20):2629. doi: 10.3390/healthcare13202629.
86. Religioni U, Vaillancourt R, Kazmierczak J, Blicharska E, Borowska M, Chełstowska B, Pinkas J, Barańska A, Wdowiak K, Neumann-Podczaska A, **Plagens-Rotman K**, Fehir-Sola K, Pochrzęst-Motyczyńska A, Merks P.J Patient Opinions and Satisfaction Regarding Pharmacists Delivering Vaccinations in Community Pharmacies. *Patient Exp*. 2025 Mar 13;12:23743735241309473. doi: 10.1177/23743735241309473. eCollection 2025.
87. Merks P, Religioni U, Bilmin K, Lewicki J, Jakubowska M, Waksmundzka-Walczuk A, Czerw A, Barańska A, Bogusz J, **Plagens-Rotman K**, Świetlik D, Drelich E, Świeczkowski D, Lambert J, Jaguszewski M, Juszczak G, Balkhi B, Vaillancourt R. Gender and Education Influences on Dietary Supplement Awareness in Poland: A Nationally Representative Survey. *Int J Environ Res Public Health*. 2021 Jan 12;18(2):599. doi: 10.3390/ijerph18020599
88. Merks P, Vaillancourt R, Roux D, Gierczyński R, Juszczak G, **Plagens-Rotman K**, Religioni U, Cameron J, Zender M. Pictograms for safer medication handling by health care workers: a validation study in nursing students in Poland. *BMC Health Serv Res*. 2022 May 13;22(1):642. doi: 10.1186/s12913-022-08029-8.
89. Dembiński Ł., Krzesiek E., **Klincewicz B.**, Grzybowska-Chlebowczyk U., Demkow U., Banaszkiwicz A., Radzikowski A. Immunogenicity of Diphtheria Booster Vaccination in Adolescents With Inflammatory Bowel Disease. *Pediatric Infectious Disease Journal*. 2020;39:244–246.
90. **Waszak M**, Cieślik K, Wielgus K, Słomski R, Szalata M, Skrzypczak-Zielińska M, Kempniak J, Bręborowicz G. Microchimerism in twins. *Arch Med Sci*. 2013 Dec 30;9(6):1102-6. doi: 10.5114/aoms.2013.39212. Epub 2013 Nov 29. PMID: 24482657; PMCID: PMC3902707.
91. Nowaczyk M, Cieślik K, **Waszak M**. Assessment of the Impact of Increased Physical Activity on Body Mass and Adipose Tissue Reduction in Overweight and Obese Children. *Children (Basel)*. 2023 Apr 23;10(5):764. doi: 10.3390/children10050764. PMID: 37238312; PMCID: PMC10217524.
92. Ratajczak M, **Waszak M**, Śliwicka E, Wendt M, Skrypnik D, Zieliński J, Krutki P. In search of biomarkers for low back pain: can traction therapy effectiveness be prognosed by surface electromyography or blood parameters? *Front Physiol*. 2023 Dec 8;14:1290409. doi: 10.3389/fphys.2023.1290409. PMID: 38143914; PMCID: PMC10739392.
93. Ratajczak M, Wendt M, Śliwicka E, Skrypnik D, Zieliński J, Kusy K, Krutki P, **Waszak M**. Subjective assessment and biochemical evaluation of traction therapy in women with chronic low back pain: does body mass index matter? A clinical study. *BMC Musculoskelet Disord*. 2023 Mar 16;24(1):196. doi: 10.1186/s12891-023-06300-5. PMID: 36927409; PMCID: PMC10018835.
94. Lewandowski J, Kocur P, Wendt M, Wiernicka M, Ogurkowska M, Straburzyńska-Lupa A, Goliwąg M, Cieślik K, **Waszak M**. Sexual dimorphism of lumbar lordosis and lumbar spine mobility during the period of progressive development. *Anthropol Anz*. 2021 Nov 18;78(4):331-346. doi: 10.1127/anthranz/2021/1355. PMID: 34160544.
95. Kasprzak D., Kaczmarek-Majer K., Rzeźniczak J., Klamecka-Pohl K., Ganowicz-Kaatz T., **Słomczyński M.**, Budzianowski J., Pieszko K., Hiczkiwicz J., Tykarski A., Burchardt P. Cognitive Impairment in

- Cardiovascular Patients after Myocardial Infarction: Prospective Clinical Study. *Journal of Clinical Medicine*. 2023;12(15):4954. doi: 10.3390/jcm12154954.
96. Kasprzak D., Rzeźniczak J., Kaczmarek-Majer K., Grabarczyk A., Ganowicz-Kaatz T., **Słomczyński M.**, Budzianowski J., Ficner H., Pieszko K., Makowski B., Hiczekiewicz J., Burchardt P. Attention as the primary cognitive domain affected in post-myocardial infarction cognitive impairment: a prospective multicenter study. *Scientific Reports*. 2025;15:16025. doi: 10.1038/s41598-025-00421-8
97. Wendt M, **Waszak M.** Assessment of the stiffness of the upper trapezius muscle in a group of asymptomatic people with cervical spine rotation asymmetry. *PLoS One*. 2024 Feb 22;19(2):e0298544. doi: 10.1371/journal.pone.0298544. PMID: 38386652; PMCID: PMC10883562.
98. Przybył M, Przewoźniak K, **Barabasz M**, Wojtyła E. Sociodemographic inequalities in cigarette smoking, alcohol drinking and simultaneous use of cigarettes and alcohol among Polish farmers: findings from a questionnaire survey conducted among patients of a voivodeship farmers' rehabilitation centre in Poland. *Journal of Health Inequalities*. 2025;11(1):55-64. doi:10.5114/jhi.2025.149278.
99. Wendt M, **Waszak M.** Evaluation of the Combination of Muscle Energy Technique and Trigger Point Therapy in Asymptomatic Individuals with a Latent Trigger Point. *Int J Environ Res Public Health*. 2020 Nov 14;17(22):8430. doi: 10.3390/ijerph17228430. PMID: 33202559; PMCID: PMC7696776.
100. Drejza M.A., Rylewicz K., Majcherek E., Gross-Tyrkin K., Mizgier M., **Plagens-Rotman K.**, Wójcik M., Panecka-Mysza K., Pisarska-Krawczyk M., Kędzia W., Jarzabek-Bielecka G. Markers of oxidative stress in obstetrics and gynaecology – a systematic literature review. *Antioxidants*. 2022;11:1477.
101. Pośluszny MO, **Waszak MM.** The Influence of Sacroiliac Joint Manipulation on Changes in the Values of the Center of Pressure in the Process of Maintaining Static Body Balance. *J Manipulative Physiol Ther*. 2021 Jun;44(5):408-419. doi: 10.1016/j.jmpt.2021.05.003. Epub 2021 Aug 8. PMID: 34376320.
102. **Wochna K.**, Stemplewski R., Leszczyński P., Kocur P. (2025) The effect of Nordic walking with poles with an integrated resistance shock absorber on muscle stiffness and elasticity indicators in postmenopausal women. *Frontiers in Physiology*, 16:1587514.
103. Durkalec-Michalski K., Główna N., Podgórski T., **Wochna K.**, Woźniewicz M., Nowaczyk P. M. (2025) Twelve-Week Colostrum Bovinum Supplementation Supports Aerobic Capacity but has No Effect on Body Composition in Endurance-Trained Males: A Randomized Placebo-Controlled Crossover Study. *European Journal of Sport Science*, 25(5), e12288.
104. Malvandi A.M., Vernillo G., Sansoni V., Faraldi M., Verdelli C., Coratella G., Varesco G., Rozand V., **Wochna K.**, Mourt L., Lombardi G. (2025) Metabolic reprogramming for body adaptation and inflammatory control in eccentric damaging exercise: comprehensive molecular insights from repeated downhill running. *MedComm*, 6:e70480.
105. Chawłowska E, Karasiewicz M, Lipiak A, Staszewski R, Cofta M, **Biskupska M**, Giernaś B, Zawiejska A. Oral Health Behaviours, Knowledge, and Literacy of Expectant Mothers: A Cross-Sectional Study among Maternity Ward Patients. *Int J Environ Res Public Health*. 2022 Sep 18;19(18):11762. doi: 10.3390/ijerph191811762. PMID: 36142035; PMCID: PMC9517493.
106. Antosiak-Cyrak K., Demuth A., Czerniak U., Ratajczak J., Bryl E., Kowalski P., **Wochna K.**, Lewandowska M., Domaszewska K. (2025) The Impact of Dietary Nutrient Intake on Red Blood Cell Distribution Width- Coefficient of Variation in Pregnant Women: A Cross-sectional Observational Pilot Study. *Nutrients*, 17(21), 3396.2024,
107. Durkalec-Michalski, K. Główna N., Podgórski T., Szymocha M., Przybylik B., **Wochna K.**

- Woźniewicz M., Nowaczyk P. M. (2024) Does Colostrum Bovinum Supplementation Affect Swimming Performance in Endurance-Trained Males? A Randomized Placebo-Controlled Crossover Study. *Nutrients*, 16(18), 3204.
108. Antosiak-Cyrak K., Ratajczak J., Lewandowska M., **Wochna K.**, Sobczak K., Domaszewska K., Rąglewska P., Urbański P., Czerniak U., Demuth A. (2024) Validity and reliability of the Polish version of the Pregnancy Mobility Index (PMI-PL). *Frontiers in Public Health*, 12, 1443616.
109. Bilska A., **Wochna K.**, Habiera M., Serwańska-Leja K. (2024) Health Hazard Associated with the Presence of Clostridium Bacteria in Food Products. *Foods*, 13 (16), 2578.2023
110. Olek R. A., Samborowska E., Wiśniewski P., Wojtkiewicz P., **Wochna K.**, Zieliński J. (2023) Effect of a 3-month L-carnitine supplementation and resistance training program on circulating markers and bone mineral density in postmenopausal women: a randomized controlled trial. *Nutrition & Metabolism*, 20(1), 32.
111. Sobczak K., Nowinka P., **Wochna K.**, Domaszewska, K. (2023) The Effects of Nordic Walking with Poles with an Integrated Resistance Shock Absorber on Red Blood Cell Distribution and Cardiorespiratory Efficiency in Postmenopausal Women-A Randomized Controlled Trial. *Biology*, 12(2), 179.
112. Sobczak K., **Wochna K.**, Antosiak-Cyrak K., Domaszewska K. (2023) The Effects of 6-Month Aqua Aerobics Training on Cardiometabolic Parameters in Perimenopausal Women-A Randomized Controlled Trial. *Biology*, 12(4), 588.2022
113. **Wochna K.**, Ogurkowska M., Leszczyński P., Stemplewski R., Huta-Osiecka A., Błaszczuk A., Mączyński J., Nowak A. (2022) Nordic walking with an integrated resistance shock absorber affects the femur strength and muscles torques in postmenopausal women. *Scientific Reports*, 12(1), 20089.
114. Huta-Osiecka A., **Wochna K.**, Stemplewski R., Marciniak K., Podgórski T., Kasprzak Z., Leszczyński P., Nowak A. (2022) Influence of Nordic walking with poles with an integrated resistance shock absorber on carbohydrate and lipid metabolic indices and white blood cell subpopulations in postmenopausal women. *PeerJ*, 10, e13643.
115. Domaszewska K., Boraczyński M., Tang Y. Y., Gronek J., **Wochna K.**, Boraczyński T., Wieliński D., Gronek P. (2022) Protective Effects of Exercise Become Especially Important for the Aging Immune System in The Covid-19 Era. *Aging and Disease*, 13(1), 129–143.
116. Zdarta A., Smułek W., Pacholak A., **Dudzińska-Bajorek B.**, Kaczorek E. Surfactant addition in diesel oil degradation—how can it help the microbes? *Journal of Environmental Health Science and Engineering*, 2020,

Monografie i rozdziały w podręcznikach

Poniżej przedstawiono wykaz nauczycieli akademickich będących autorami, współautorami lub redaktorami podręczników, monografii oraz rozdziałów, co stanowi potwierdzenie aktywności naukowej kadry oraz jej zaangażowania w rozwój i upowszechnianie wiedzy w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

1. Bałuka B., **Tritt R. J.**, *Patofizjologia i etiopatogeneza uwarunkowań zaburzeń neuropsychiatrycznych zakażeń SARS-CoV-2- jako fundament wiedzy dla nauczycieli wychowania fizycznego*, (w): Białas M., Sklaski D., *Spektrum peregrynacji po kulturze fizycznej dla mistrzów wychowania fizycznego*, Wyd. Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego, Gdańsk, 2022.
2. Bałuka B., **Tritt R.J.**, *Ewolucja pojęcia rasy człowieka, w kontekście antropologii fizycznej- jako podstawa naukowych poszukiwań mistrzów wychowania fizycznego*, (w): Białas M., Sklaski D.,

- Spektrum peregrynacji po kulturze fizycznej dla mistrzów wychowania fizycznego, Wyd. Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego, Gdańsk, 2022.
3. Sławski J., **Grzyb J.**, *Chapter 2 - Fluorescence-based techniques to assess biomolecular structure and dynamics*, (w): *Advanced Spectroscopic Methods to Study Biomolecular Structure and Dynamics*, 2023
  4. **Jaskulska J.**, **Plagens-Rotman K.**, Bielecki M., Jarząbek-Bielecka G., *Opieka pielęgniarska w medycynie wieku rozwojowego*, (w): *Medycyna wieku rozwojowego - zagadnienia wybrane w kontekście nauki o płci*, pod red.: Grażyny Jarząbek-Bieleckiej, Kariny Kapczuk, Michaliny Drejzy, Wydaw. Nauk. Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, 2024, s. 109-124 : bibliogr., ISBN: 978-83-7597-464-5
  5. **Jaskulska J.**, **Plagens-Rotman K.**, Jarząbek-Bielecka G., *Wybrane aspekty z dziedziny etyki pielęgniarskiej w ginekologii wieku rozwojowego (Selected aspects of nursing ethics in developmental gynaecology)*, (w): *Choroba w świetle filozofii, teologii i historii medycyny*, pod red.: Michała K. Oweckiego, Wydaw. Nauk. Kontekst, Poznań 2024, s. 113-119 : bibliogr. abstr. streszcz., ISBN: 978-83-66476-95-0
  6. **Kiejda J.**, Górna K., Gołębowska K., Jaracz K., *Choroby afektywne. Opieka pielęgniarska*, (w): *Pielęgniarstwo psychiatryczne*, red. nauk.: K. Górna, K. Jaracz, A. Kochański, Wyd. 2 uaktual. rozszerz., Wydaw. Lek. PZWL; Warszawa 2024, s. 320-348, bibliogr., ISBN: 978-83-01-23887-2, DOI: 10.53271/2024.116
  7. **Kiejda J.**, Górna K., *Zaburzenia jedzenia. Opieka pielęgniarska*, (w): *Pielęgniarstwo psychiatryczne*, red. nauk.: K. Górna, K. Jaracz, A. Kochański, Wyd. 2 uaktual. rozszerz., Wydaw. Lek. PZWL; Warszawa 2024, s. 396-410, bibliogr., ISBN: 978-83-01-23887-2, DOI: 10.53271/2024.116
  8. **Kiejda J.**, Górna K., Jaracz K., Gołębowska K., *Założenia teoretyczne i specyfika pielęgniarstwa psychiatrycznego*, (w): *Pielęgniarstwo psychiatryczne*, red. nauk.: K. Górna, K. Jaracz, A. Kochański, Wyd. 2 uaktual. rozszerz., Wydaw. Lek. PZWL; Warszawa 2024, s. 249-271, tab. bibliogr., ISBN: 978-83-01-23887-2, DOI: 10.53271/2024.116
  9. **Kiejda J.**, Górna K., Gołębowska K., Jaracz K., *Zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi. Zaburzenia zachowania - zachowania destrukcyjne lub zaburzenia dysocjalne. Opieka pielęgniarska*, (w): *Pielęgniarstwo psychiatryczne*, red. nauk.: K. Górna, K. Jaracz, A. Kochański, Wyd. 2 uaktual. rozszerz., Wydaw. Lek. PZWL; Warszawa 2024, s. 510-530 : bibliogr., ISBN: 978-83-01-23887-2, DOI: 10.53271/2024.116
  10. **Komosa M.** *Anatomia funkcjonalna konia sportowego 2017 Deum Sequere*, ISBN: 9788394971403
  11. **Książek K.**, Wiczerowska-Tobis K., *Patofizjologia procesu starzenia*, (w): *Patofizjologia kliniczna. Podręcznik dla studentów medycyny*, red.: M. Olszanecka-Glinianowicz, E. Małecka-Tendera, J. Chudek, Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2023, s. 509-518 : il. tab. bibliogr., ISBN: 978-83-67447-29-4
  12. **Stefaniak M.**, *Wielotorowość postępowania fizjoterapeutycznego z zaburzeniami w obrębie rozciągniętego podszwowego – opis przypadku*, (w): *Fizjoterapia i aktywność fizyczna w profilaktyce i leczeniu*, red. M. Maciąg, K. Kalbarczyk, Wydawnictwo Naukowe TYGIEL, Lublin 2022, s. 24-31, ISBN: 978-83-67104-56-2
  13. **Stefaniak M.**, Sufinowicz L., *Wspomaganie na etapie okołoperacyjnym pacjentek z nowotworem piersi przez Amazonki-Ochotniczki*, (w): *Fizjoterapia i aktywność fizyczna w profilaktyce i leczeniu*, red. M. Maciąg, K. Kalbarczyk, Wydawnictwo Naukowe TYGIEL, Lublin 2022, s. 71-79, ISBN: 978-83-67104-56-2

14. **Stefaniak M.**, *Miejsce i rola tańca w fizjoterapeutycznych programach profilaktyki hipodynamii* [w]: *Badania naukowe dotyczące aktywności fizycznej i jej znaczenia w życiu człowieka*, red. E. Chodźko, P. Pomajda, Wydawnictwo Naukowe TYGIEL, Lublin 2023, s. 107-117, ISBN: 978-83-67881-06-7
15. **Stefaniak M.**, Pachuc K. (2023): *Terapia motoryki małej z elementami integracji sensorycznej u dzieci z zespołem Williamsa*. [w]: *Fizjoterapia w medycynie i ochronie zdrowia człowieka*, red. M. Maciąg, A. Danielewska, Wydawnictwo Naukowe TYGIEL, Lublin 2023, s. 141-170, ISBN: 978-83-67881-07-4
16. **Stefaniak M.**, *Fizjoterapia zaburzeń integracji sensorycznej u dzieci z wybranymi chorobami genetycznymi. Innowacyjna fizjoterapia*, (w): *Fizjoterapia i aktywność fizyczna jako podstawy zdrowia człowieka*, T. I, red. M. Maciąg, A. Danielewska, Wydawnictwo Naukowe Tygiel, Lublin 2023, s. 143-155, ISBN: 978-83-67670-60-9
17. **Szczapa J.** *Neonatologia*, PZWL Warszawa, 2022 ISBN: 9788301225094
18. **Tritt R. J.**, *Biologiczne determinanty orientacji homoseksualnej- jako podstawa wiedzy dla nauczycieli i trenerów sportu*, (w): *Białas M., Sklaski D., Spektrum peregrynacji po kulturze fizycznej dla mistrzów wychowania fizycznego*, Wyd. Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego, Gdańsk, 2022
19. **Pudło A., Waszak M., Krenz-Niedbała M., Tomczyk J.**, *Polskie Towarzystwo Antropologiczne w kształtowaniu świadomości społecznej na temat zmienności biologicznej i ewolucji człowieka*, [w]: *Społeczny wymiar działalności towarzystw naukowych*, red. naukowa I. Hofman, J. Błażejowski, A. Kansy, Wyd. PAN Warszawa, 2023, s. 323-336
20. **Waszak M.**, *Ciąża wielopłodowa w zaawansowanym wieku rozrodczym*, [w]: *Ciąża wielopłodowa / red. G. H. Bręborowicz, W. Malinowski, Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Wydawnictwo Naukowe PWN S.A., 2022, s. 214-228*
21. **Waszak M.**, *Czynniki genetyczne i środowiskowe w zmienności cech w okresie okołourodzeniowym*, [w]: *Ciąża wielopłodowa / red. G. H. Bręborowicz, W. Malinowski, Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie: Wydawnictwo Naukowe PWN S.A., 2022, s. 515-530*

Udział w konferencjach naukowych (czynny)

1. Renata Adamek, –, Next Bite (EIT Food), Bruksela, Belgia, 2025
2. Grzegorz Bręczewski, „O rozwoju inteligencji emocjonalnej - obszary niejasności z perspektywy psychologa sceptycznego”, Konferencja naukowa „Inteligencja emocjonalna wobec wyzwań współczesności”, Polska, 2025
3. Krzysztof Drews, „Bakteryjna waginoza”, III Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Zakażenia w Perinatologii i Ginekologii, Polska, 2025
4. Krzysztof Drews, „Konsekwencje stanów zapalnych i zakażeń pierwszej połowy ciąży a FGR”, III Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Zakażenia w Perinatologii i Ginekologii, Polska, 2025
5. Krzysztof Drews, „Profilaktyka raka szyjki macicy”, Międzyuczelniane Sympozjum Naukowe „Zdrowie i integracja: nowotwory, niepełnosprawność i wolontariat we współczesnych wyzwaniach medycyny i społeczeństwa”, Polska, 2024
6. Krzysztof Drews, „Rola kolagenu na różnych etapach życia – czy suplementacja zasadna?”, VI Konferencja Żywność a Zdrowie Prokreacyjne Kobiety, Polska, 2024
7. Krzysztof Drews, „Przydatność oznaczeń CRP, PCT, IL-6 w zakażeniach w ginekologii i położnictwie”, II Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Zakażenia w Perinatologii i Ginekologii, Polska, 2024
8. Krzysztof Drews, „Anemia w ciąży”, V Konferencja Żywność a Zdrowie Prokreacyjne Kobiety, Polska, 2023

9. Krzysztof Drews, „Gospodarka żelaza w przebiegu ciąży”, IV Konferencja Żywnienie a Zdrowie Prokreacyjne Kobiety, Polska, 2022
10. Krzysztof Drews, „Wpływ diety i czynników środowiskowych na rozwój ciąży”, III Konferencja Żywnienie a Zdrowie Prokreacyjne Kobiety, Polska, 2021
11. Krzysztof Drews, „Cholina – rola w rozwoju płodu i noworodka oraz w okresie karmienia”, II Konferencja Żywnienie a Zdrowie Prokreacyjne Kobiety, Polska, 2020
12. Krzysztof Drews, „Postępy w ginekologii i położnictwie”, I Międzynarodowa Konferencja Naukowa dla studentów „Postępy w medycynie”, Poznań, Polska, 2025
13. Przemysław Michał Filipiak, „Zespoły abstynencyjne”, wykład dla koła naukowego psychiatrii dorosłych, Poznań, Polska, 2025
14. Joanna Grzyb, „Proteins and nanoparticles - can we improve their junctions with de novo design”, ICIQ Symposium for Protein Design, Tarragona, Hiszpania, 2024
15. Joanna Grzyb, „Nanomaterials - a platform or a cargo in delivery into a living cell”, Saxony meets Lower Silesia - Science Across Borders Conference, Drezno, Niemcy, 2024
16. Joanna Grzyb, „Bind me, repair me, and then leave me alone”, UV4Plants conference, Kraków, Polska, 2022
17. Joanna Grzyb, „Nanomaterials with proteins - a net for energy and electron transfer”, 3rd International Workshop on Functional Nanostructured Materials (FuNaM-3), Kraków, Polska, 2021
18. Joanna Grzyb, Zjazd Polskiego Towarzystwa Biofizycznego, Polska, 2022
19. Justyna Jaskulska, –, Medycyna – Historia – Filozofia – Teologia: Problemy pogranicza, Poznań, Polska, 2024
20. Justyna Jaskulska, „Opieka pielęgniarska w ginekologii i seksuologii wieku rozwojowego – konteksty etyczne”, Międzynarodowa Konferencja PTS „Budowanie mostów”, Polska, 2025
21. Justyna Jaskulska, „Wybrane zagadnienia związane z promocją zdrowia”, Międzynarodowa Konferencja Pielęgniarstwa i Opieki Zdrowotnej, Amsterdam, Holandia, 2024
22. Justyna Jaskulska, „Onkoseksologia – wybrane zagadnienia...”, IV Światowa Konferencja Zdrowia Rodziny, Kalisz, Polska, 2024
23. Maria Karczewska, –, II Konferencja naukowo-szkoleniowa Profilaktyka zakażeń odcewnikowych, Warszawa, Polska, 2024
24. Maria Karczewska, –, I Ogólnopolska Konferencja „Systemowe zarządzanie jakością w ochronie zdrowia”, Kraków, Polska, 2024
25. Maria Karczewska, –, II Ogólnopolska Konferencja „Systemowe zarządzanie jakością w ochronie zdrowia”, Poznań, Polska, 2025
26. Maria Karczewska, –, XXII Ogólnopolska Konferencja „Zakażenia i choroby zakaźne...”, Stare Jabłonki, Polska, 2025
27. Emilia Kłos-Jasińska, „Szczepienia szansą dla zdrowia”, Konferencja „Ochrona zdrowia w Unii Europejskiej”, Polska, 2024
28. Emilia Kłos-Jasińska, „Ocena kompetencji opiekuńczych pielęgniarek...”, Polska, 2022
29. Zuzanna Konrady, –, Forum pielęgniarstwa anestezjologicznego, Polska, 2023–2025
30. Zuzanna Konrady, –, Forum leczenia ran, Polska, 2025
31. Zuzanna Konrady, –, Forum zakażeń, Polska, 2025
32. Wiesława Aneta Kranc, poster, Sympozjum Cytochemików i Histochemików, Bydgoszcz, Polska, 2022
33. Łukasz Krypel, „Zespół Wczesnego Reagowania – organizacja i rola ratownika medycznego...”, UMP, Poznań, Polska, 2024

34. Łukasz Krypel, „Zespół Wczesnego Reagowania...”, działalność koła naukowego, Poznań, Polska, 2025
35. Rita Krzysińska, –, „Podmiotowość pacjenta w zintegrowanej opiece zdrowotnej”, Polska, 2025
36. Krzysztof Książek, „Chemotherapy-induced premature senescence in normal peritoneal cells supports the progression of ovarian cancer”, Young ICSA Symposium, Sztokholm, Szwecja, 2025
37. Krzysztof Książek, „Spontaneously senescent ovarian cancer cells may lead to the disease's recurrence...”, Young ICSA Symposium, Sztokholm, Szwecja, 2025
38. Krzysztof Książek, „A neosis-like de-differentiation...”, EACR Congress, Rotterdam, Holandia, 2024
39. Krzysztof Książek, „Peritoneal mesothelial cells and fibroblasts...”, EACR Congress, Rotterdam, Holandia, 2024
40. Krzysztof Książek, „An easy-to-use and reliable method of ovarian cancer cell dormancy induction...”, EACR Congress, Rotterdam, Holandia, 2024
41. Krzysztof Książek, „Pathophysiology of senescent mesothelial cell-driven ovarian cancer metastasis”, XXIX Congress of the Polish Physiological Society, Łódź, Polska, 2023
42. Krzysztof Książek, „Carboplatin and paclitaxel-dependent premature senescence...”, XXIX Congress of the Polish Physiological Society, Łódź, Polska, 2023
43. Krzysztof Książek, „Oxidative stress contributes to carboplatin and paclitaxel-dependent premature senescence...”, Bio2023 Congress, Szczecin, Polska, 2023
44. Krzysztof Książek, „Wykorzystanie modelu mysiego w badaniach nad rozwojem...”, New Trends in Polish and global pharmacy, Poznań, Polska, 2022
45. Małgorzata Lewandowska, „Ferroptoza i kuproptoza – nowe kierunki badań nad antybiotykoodpornością”, cykl prezentacji, Polska, 2025
46. Konstantin Maksin, –, Digital Pathology and AI Congress, Londyn, Wielka Brytania, 2025
47. Konstantin Maksin, –, Evolutionary Biology and Ecology of Cancer, Cambridge, Wielka Brytania, 2025
48. Konstantin Maksin, –, Cell Plasticity in Cancer Evolution, Plön, Niemcy, 2025
49. Konstantin Maksin, –, Spatial Biology Congress, Haga, Holandia, 2024
50. Konstantin Maksin, –, Integrated Mathematical Oncology Workshop, Tampa, USA, 2023
51. Konstantin Maksin, –, Society of Molecular Biology and Evolution Congress, Ferrara, Włochy, 2023
52. Konstantin Maksin, –, 4th International Congress of Rare Diseases, Wiedeń, Austria, 2022
53. Leszek Niepolski, „Wpływ regularnego zanurzania w zimnej wodzie...”, Ogólnopolska Konferencja Fizjologii, Polska, 2024
54. Leszek Niepolski, „Stres pacjentów dializowanych. Droga do akceptacji”, Konferencja „Niepodzielne zdrowie...”, Polska, 2024
55. Leszek Niepolski, „Nowe koncepcje w fizjologii nerek...”, I Międzynarodowa Konferencja „Postępy w medycynie”, Polska, 2025
56. Leszek Niepolski, „Postępy w nefrologii”, I Międzynarodowa Konferencja „Postępy w medycynie”, Polska, 2025
57. Katarzyna Plagens-Rotman, „Ciało obce w organizmie...”, Femina Forum, Opalenica, Polska, 2025
58. Katarzyna Plagens-Rotman, „Wybrane zagadnienia związane ze zdrowiem seksualnym...”, Femina Forum, Opalenica, Polska, 2025
59. Katarzyna Plagens-Rotman, „Zaburzenia erekcji...”, Femina Forum, Opalenica, Polska, 2025
60. Katarzyna Plagens-Rotman, „Zaburzenia seksualne...”, Femina Forum, Opalenica, Polska, 2025
61. Katarzyna Plagens-Rotman, „A female patient with Martin-Bell syndrome...”, 35th Jubilee Congress..., Łódź, Polska, 2025

62. Katarzyna Plagens-Rotman, „Oncosexology...”, IV Światowa Konferencja Zdrowia Rodziny, Kalisz, Polska, 2024
63. Maria Połocka-Molińska, „Poczucie koherencji u kobiet po amputacji piersi”, Interdyscyplinarne Sympozjum Naukowe, Polska, 2023
64. Maria Połocka-Molińska, „Ocena wiedzy mężczyzn na temat nowotworów płuc”, Interdyscyplinarne Sympozjum Naukowe, Polska, 2023
65. Hanna Przybysz, –, Konferencja „Badania kliniczne w Polsce”, Polska, 2024
66. Magdalena Sobalik, „Regulacja prawna wykonywania zawodu pielęgniarki...”, Konferencja PAM, Gniezno, Polska, 2025
67. Magdalena Sobalik, „Inicjatywy i działania samorządu zawodowego...”, konferencja pielęgniarska, Polska, 2025
68. Magdalena Sobalik, „Przyszłość pielęgniarstwa...”, Jubileusz 50-lecia WNoZ UMP, Poznań, Polska, 2025
69. Magdalena Sobalik, „Problemy środowiska pielęgniarskiego...”, konferencja WUW, Polska, 2024
70. Magdalena Sobalik, „Kierunek działalności OIPiP...”, konferencja, Polska, 2024
71. Magdalena Sobalik, „Kształcenie kadr medycznych...”, XXII Forum Szpitali, Polska, 2024
72. Magdalena Sobalik, „Odpowiedzialność prawna pielęgniarek”, Konferencja „Nowe Trendy w Pielęgniarstwie”, Polska, 2024
73. Magdalena Sobalik, „Nowoczesne pielęgniarstwo a odpowiedzialność zawodowa”, Polska, 2023
74. Danuta Staszewska-Kryślak, „Pielęgniarka i położna w POZ – praktyka i rozwój zawodu”, Polska
75. Monika Stefaniak, „Platforma internetowa jako narzędzie...”, Konferencja EUREKA, Polska, 2021
76. Monika Stefaniak, „Assisted Animal Therapy...”, konferencja, Polska, 2021
77. Monika Stefaniak, „Fizjoterapia zaburzeń integracji sensorycznej...”, Poznań, Polska, 2024
78. Monika Stefaniak, „Turystyka jako forma rehabilitacji...”, Politechnika Poznańska, Polska, 2024
79. Remigiusz J. Tritt, „Trajektoria badań nad HIV...”, ANS, Polska, 2022
80. Remigiusz J. Tritt, „Orientacje seksualne człowieka...”, konferencja, Polska, 2024
81. Remigiusz J. Tritt, –, Międzynarodowa Konferencja „Człowiek żyjący z HIV...”, Polska, 2019
82. Remigiusz J. Tritt, –, Międzynarodowa Konferencja „Człowiek żyjący z HIV...”, Polska, 2020
83. Remigiusz J. Tritt, –, Międzynarodowa Konferencja „Człowiek żyjący z HIV...”, Polska, 2021
84. Remigiusz J. Tritt, –, Międzynarodowa Konferencja „Człowiek żyjący z HIV...”, Polska, 2022
85. Remigiusz J. Tritt, –, Międzynarodowa Konferencja „Człowiek żyjący z HIV...”, Polska, 2023
86. Remigiusz J. Tritt, –, Międzynarodowa Konferencja „Człowiek żyjący z HIV...”, Polska, 2024
87. Remigiusz J. Tritt, –, Międzynarodowa Konferencja „Człowiek żyjący z HIV...”, Polska, 2025
88. Agnieszka Ulatowska, „Problem niedożywienia...”, konferencja „Hot topics in public health”, Poznań, Polska
89. Agnieszka Ulatowska, „Zapobieganie zakażeniom...”, konferencja pielęgniarska, Poznań, Polska
90. Agnieszka Ulatowska, „Ocena bólu pooperacyjnego...”, konferencja, Poznań, Polska
91. Agnieszka Ulatowska, „Wykorzystanie symulacji medycznej...”, konferencja, Polska
92. Justyna Walkowiak, „Współpraca asystenta rodziny z pracownikiem socjalnym”, konferencje ROPS, Poznań, Polska
93. Małgorzata Waszak, „Wpływ terapii trakcyjnej...”, Konferencja TYGIEL, Lublin, Polska, 2020
94. Małgorzata Waszak, „Palenie papierosów przez ciężarną...”, Konferencja PTA, Łódź, Polska, 2022
95. Małgorzata Waszak, „Ocena oddziaływania aktywności fizycznej...”, Konferencja PTA, Gdańsk, Polska, 2023

96. Małgorzata Waszak, „Zmiana gęstości mineralnej kręgow...”, Konferencja PTA, Poznań, Polska, 2025
97. Anna Wochelska, –, Kongres Pearson, webinaria „Pewni wobec zmian”, 2025
98. Anna Wochelska, –, Kongres Pearson, webinaria „From first hellos...”, 2025

Udział w konferencjach (bierny)

100. Renata Adamek, udział, Konferencja Farmakoekonomiczna, Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego, Poznań, Polska.
101. Renata Adamek, „Zdrowie prokreacyjne kobiety”, Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego, Poznań, Polska, 2024.
102. Renata Adamek, udział, Dietetyka XXI wieku, Łódź, Polska, 2024.
103. Renata Adamek, udział, GCLS Semester Symposium „Advancing Health Lifespan in the Middle East”, Dubaj, Zjednoczone Emiraty Arabskie, 2025.
104. Małgorzata Barabasz, udział, Konferencja „Współczesne wyzwania w zakresie HIV i AIDS”, Poznań, Polska, 29.10.2022.
105. Małgorzata Barabasz, udział, Konferencja „Nurse SM Works”, Warszawa, Polska, 07.12.2024.
106. Małgorzata Barabasz, udział bierny, Warsztaty online „Komunikacja z pacjentem w sytuacjach szczególnych”, online, 09.10.2025.
107. Małgorzata Cichy, udział, Konferencja „Symulacja medyczna w edukacji pielęgniarek i położnych. Metoda, kadra, narzędzia – od czego zacząć?”, Gniezno, Polska, 03.03.2020.
108. Małgorzata Cichy, udział, II Międzynarodowa Konferencja MEDSIM 2022 „Symulacja medyczna – praktyczne zastosowania i technologie”, Poznań, Polska, 11–12.03.2022.
109. Małgorzata Cichy, udział, III Konferencja Naukowa i Warsztaty MEDSIM 2023 „Symulacja medyczna – praktyczne zastosowania i technologie”, Bydgoszcz, Polska, 08–10.09.2023.
110. Krzysztof Drews, udział, Konferencja naukowa „Ochrona zdrowia w Unii Europejskiej” cz. III, Pielęgniarstwo, Poznań, Polska, 2024.
111. Krzysztof Drews, udział, Konferencja naukowa „Ochrona zdrowia w Unii Europejskiej” cz. II, Fizjoterapia, Poznań, Polska, 2024.
112. Krzysztof Drews, udział, Konferencja naukowa „Ochrona zdrowia w Unii Europejskiej” cz. I, Ratownictwo medyczne, Poznań, Polska, 2024.
113. Katarzyna Falkowska, udział, XXI Powszechny Zjazd Historyków Polskich, Białystok, Polska, 17–20.09.2024.
114. Urszula Filipowska, udział, XXVII Ogólnopolska Konferencja „Jakość w Opiece Zdrowotnej”, Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia, 22–23.05.2025.
115. Urszula Filipowska, udział, III edycja Konferencji „Wyzwanie Szpital”, panel menedżerski „Bezpiecznie już było”, 20–21.11.2025.
116. Urszula Filipowska, udział, Regionalna konferencja SHL i Inspekcji Sanitarnej „Zakażenia pozaszpitalne, szpitalne”, Poznań, Polska, 10.04.2025.
117. Urszula Filipowska, udział, XXVI Ogólnopolska Konferencja „Jakość w Opiece Zdrowotnej”, Polska, 24–25.10.2024.
118. Urszula Filipowska, udział, Szkolenie „Zdrowe zarządzanie. Efektywne zarządzanie w systemie ochrony zdrowia”, Polska, 2021.
119. Maria Fortuniak, udział, konferencje dotyczące pielęgnowania ran, w tym wydarzenia online.
120. Justyna Hasij, „Instytucje medyczne a budowanie kapitału zdrowotnego społeczeństwa”, AJP, Gorzów Wielkopolski, Polska, kwiecień 2024.

121. Justyna Hasij, członek komitetu organizacyjnego, cykl konferencji „Instytucje medyczne a budowanie kapitału zdrowotnego społeczeństwa”, AJP, Gorzów Wielkopolski, Polska, kwiecień 2024.
122. Justyna Jaskulska, udział, „Restrukturyzacja i konsolidacja szpitali w nowych przepisach i praktyce zarządczej”, 2025.
123. Justyna Jaskulska, udział, „Identyfikacja obszarów zmian w zarządzaniu podmiotami leczniczymi”, 2023.
124. Justyna Jaskulska, udział, „Strategie poprawy wyników finansowych w praktyce prowadzenia działalności leczniczej”, 2022.
125. Agnieszka Kapturek, udział, konferencja stomijna, 2025.
126. Maria Karczewska, „Rola przełożonych w kształtowaniu pozytywnych relacji interpersonalnych w zespole pracowniczym i prewencji mobbingu”, OIPiP, Poznań, Polska, 29.04.2024.
127. Maria Karczewska, wykład i udział w panelu dyskusyjnym, II Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Profilaktyka zakażeń odcewnikowych – interdyscyplinarnie, kompleksowo, praktycznie”, Warszawa, Polska, 23–24.05.2024.
128. Maria Karczewska, udział, „Instytucja dostępna dla wszystkich”, SZOZ nad Matką i Dzieckiem, Poznań, Polska, 28.08.2024.
129. Maria Karczewska, udział, Ogólnopolska Konferencja „Nowe Trendy w Pielęgniarstwie”, Poznań, Polska, 04.06.2024.
130. Maria Karczewska, udział, Regionalna konferencja naukowo-szkoleniowa „Infuzja lokalnie”, Poznań, Polska, 06.09.2024.
131. Maria Karczewska, udział, Konferencja „Wyzwanie Szpital”, Poznań, Polska, 27.09.2024.
132. Maria Karczewska, udział, kurs antybiotykoterapii szpitalnej, Stare Jabłonki, Polska, 05–06.10.2024.
133. Agnieszka Nowak, udział w ECMO Wyzwania 2022 - krajobraz po COVID-19 Poznań, 21-22 października 2022
134. Maria Karczewska, udział, XXII Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Zakażenia i choroby zakaźne – interdyscyplinarnie, kompleksowo, praktycznie”, Polska, 06–09.10.2024.
135. Maria Karczewska, prowadzenie i udział w panelu dyskusyjnym, XXII Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Zakażenia i choroby zakaźne, zdrowie publiczne – interdyscyplinarnie, kompleksowo, praktycznie”, Stare Jabłonki, Polska, 06–08.10.2025.

*Kwalifikacje i dorobek naukowy nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia znajdujących się w obsadzie kadrowej kierunku pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia, są zgodne z zakresem prowadzonych przez nich zajęć i opisane zostały w **Załączniku nr 2. Cz.1.4** do Raportu samooceny. Obsada kadrowa poszczególnych zajęć z uzasadnieniem doboru osoby prowadzącej zajęcia zawarta została w **Załączniku nr 2. Cz.1.2** do Raportu samooceny*

2. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową lub zawodową

Tematyka badań naukowych

Badania naukowe prowadzą wykładowcy ze stopniem naukowym doktora lub wyższym

Dr Renata Adamek:

Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach związanych z długowiecznością oraz zdrowym starzeniem się, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu czynników dietetycznych na utrzymanie zdrowia w cyklu życia. Obszar zainteresowań obejmuje również szeroko rozumianą dietetykę współczesną oraz jej znaczenie w profilaktyce chorób cywilizacyjnych. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia dotyczące zdrowia prokreacyjnego kobiet, analizowane w kontekście stylu życia i żywienia. W kręgu zainteresowań znajduje się także ocena efektywności interwencji zdrowotnych w ujęciu farmakoekonomicznym.

Dr Anna Basa

Tematyka badań koncentruje się na pielęgniarstwie pediatrycznym oraz opiece nad dzieckiem z chorobami przewlekłymi, ze szczególnym uwzględnieniem schorzeń metabolicznych, alergologicznych, pulmonologicznych i onkologicznych. Istotny obszar zainteresowań stanowi także monitorowanie rozwoju dziecka oraz zagadnienia auksologii klinicznej w praktyce pielęgniarstwie. Równolegle prowadzone badania obejmują problematykę jakości i bezpieczeństwa opieki zdrowotnej, w szczególności profilaktyki zakażeń związanych z opieką zdrowotną (HAI) oraz efektywności kształcenia studentów pielęgniarstwa w tym zakresie. W kręgu zainteresowań znajdują się również nowoczesne metody dydaktyczne w naukach o zdrowiu oraz ocena kompetencji i percepcji studentów w procesie kształcenia. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia z pogranicza nauk biomedycznych i farmaceutycznych, dotyczące innowacyjnych systemów dostarczania leków (np. formulacji dermatologicznych), co wskazuje na interdyscyplinarny charakter badań łączących praktykę kliniczną z nowoczesnymi rozwiązaniami terapeutycznymi.

Dr Grzegorz Bręczewski

Tematyka badań koncentruje się na psychologicznych uwarunkowaniach zdrowia i funkcjonowania człowieka w różnych kontekstach życiowych, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji kryzysowych, takich jak pandemia COVID-19. Istotny obszar zainteresowań stanowią również zagadnienia psychodietetyki, w tym relacje między otyłością a funkcjonowaniem psychicznym oraz zachowaniami zdrowotnymi. Ważnym nurtem badań jest problematyka niepełnosprawności, analizowana z perspektywy psychologicznej i społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem jakości wsparcia, procesów rehabilitacji oraz promowania rozwojowego podejścia do niepełnosprawności. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia psychologii sportu, obejmujące m.in. cechy osobowości, strategie radzenia sobie ze stresem oraz komunikację interpersonalną w środowisku sportowym, w tym zastosowanie koncepcji analizy transakcyjnej w optymalizacji relacji zespołowych.

Dr Anna Budzyńska

Tematyka badań koncentruje się na ocenie funkcjonowania pacjentów hospitalizowanych z powodu oparzeń, ze szczególnym uwzględnieniem roli bólu jako kluczowego czynnika wpływającego na stan funkcjonalny. Istotnym obszarem zainteresowań są również psychologiczne konsekwencje urazów oparzeniowych, w tym poziom depresji oraz akceptacja własnego wyglądu. Badania obejmują analizę zależności między czynnikami klinicznymi (takimi jak rozległość oparzeń), natężeniem bólu a zdolnością do wykonywania codziennych czynności. W kręgu zainteresowań znajduje się także poprawa jakości opieki pielęgniarstwiej poprzez identyfikację determinantów wpływających na proces zdrowienia oraz funkcjonowanie pacjentów w trakcie hospitalizacji.

Prof. dr hab. Krzysztof Drews

Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach ginekologii i położnictwa, ze szczególnym uwzględnieniem patofizjologii ciąży oraz czynników ryzyka jej powikłań. Istotny obszar zainteresowań stanowią uwarunkowania genetyczne i molekularne, w tym rola polimorfizmów genów związanych z procesami krzepnięcia oraz transportu komórkowego w etiologii poronień nawracających i cholestazy ciężarnych. Badania obejmują również problematykę trombofilii wrodzonej jako czynnika wpływającego na niepowodzenia położnicze oraz przebieg ciąży, porodu i połogu. W kręgu zainteresowań znajdują się także aspekty profilaktyki i terapii w położnictwie, w tym zastosowanie progesteronu w zapobieganiu porodowi przedwczesnemu oraz wykorzystanie probiotyków w leczeniu schorzeń ginekologicznych. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia opieki przedkoncepcyjnej oraz opracowywania rekomendacji klinicznych, co wskazuje na praktyczny i aplikacyjny charakter prowadzonych badań.

Dr Beata Dudzińska-Bajorek

Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach biologii molekularnej i biotechnologii, ze szczególnym uwzględnieniem struktury i funkcji RNA oraz mechanizmów translacji białek. Istotny obszar zainteresowań stanowią badania nad rybosomalnym RNA, w tym wykorzystanie strategii antysensowych oligomerów do analizy funkcjonowania aparatu translacyjnego. Równolegle prowadzone badania obejmują wpływ substancji pochodzenia roślinnego na aktywność enzymów metabolizujących leki, zwłaszcza z rodziny cytochromu P450, co wskazuje na powiązania z farmakologią i fitochemią. Kolejny nurt badawczy dotyczy mikrobiologii środowiskowej i procesów bioremediacji, w tym wpływu związków ropopochodnych, surfaktantów oraz biosurfaktantów na właściwości komórek mikroorganizmów oraz ich zdolność do degradacji węglowodorów. Badania te mają charakter aplikacyjny i koncentrują się na wykorzystaniu mikroorganizmów w oczyszczaniu środowiska.

Dr hab. Iwona Gołębiowska (z domu Cybulska)

Tematyka badań koncentruje się na biotechnologii środowiskowej i przemysłowej, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania biomasy roślinnej oraz surowców odnawialnych do produkcji biochemikaliów, biofarmaceutyków i biopaliw. Istotny obszar zainteresowań stanowią procesy frakcjonowania i depolimeryzacji ligniny oraz rozwój koncepcji biorafinerii opartych na lignocelulozie. Równolegle prowadzone badania obejmują zastosowanie roślin ekstremofilnych (halofitów) jako źródła bioaktywnych związków o potencjale przeciwzapalnym oraz ich wykorzystanie w suplementacji diety i produktach funkcjonalnych. W kręgu zainteresowań znajduje się także integracja systemów produkcji żywności i energii (np. akwaponika) w celu zrównoważonego pozyskiwania surowców biologicznych. Badania mają charakter interdyscyplinarny i aplikacyjny, łącząc inżynierię chemiczną, biotechnologię, nauki o żywności oraz ochronę środowiska, ze szczególnym naciskiem na gospodarkę obiegu zamkniętego i zrównoważony rozwój.

Dr hab. Joanna Grzyb

Tematyka badań koncentruje się na biologii molekularnej i biofizyce procesów fotosyntetycznych oraz funkcjonowaniu chloroplastów, ze szczególnym uwzględnieniem mechanizmów regulujących rozwój, organizację i aktywność aparatu fotosyntetycznego u roślin. Istotny obszar zainteresowań stanowią procesy fotoreaktywacji DNA oraz odpowiedzi roślin na stresy środowiskowe (m.in. stres świetlny i chłodowy), obejmujące mechanizmy naprawy uszkodzeń oraz adaptacji struktur chloroplastowych. Badania obejmują również rolę białek opiekuńczych (Hsp70/Hsp40) oraz czynników molekularnych

zaangażowanych w biosyntezę i składanie kluczowych kompleksów fotosyntetycznych, takich jak Rubisco, a także funkcjonowanie struktur subkomórkowych (np. stromuli, plastoglobul) w kontekście komunikacji między organellami. Ważnym nurtem badawczym jest także rozwój i charakterystyka układów nanobiotechnologicznych, w tym nanohybryd opartych na kropkach kwantowych i elementach aparatu fotosyntetycznego, ukierunkowanych na zwiększenie efektywności pozyskiwania energii świetlnej oraz zastosowania w systemach biohybrydowych. Badania te obejmują analizę oddziaływań białko–nanomateriał, ich właściwości fizykochemicznych oraz potencjalnych zastosowań w biologii komórki i biotechnologii. Całość podejmowanych zagadnień ma charakter interdyscyplinarny, łącząc biologię roślin, biochemię, biofizykę oraz nanotechnologię, z wyraźnym potencjałem aplikacyjnym w obszarze nowoczesnych technologii energetycznych i biomedycznych.

Dr Justyna Hasij

Tematyka badań koncentruje się na funkcjonowaniu systemu ratownictwa medycznego, ze szczególnym uwzględnieniem jego organizacji, planowania oraz roli w zapewnieniu bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa. Istotny obszar zainteresowań stanowią procedury postępowania w stanach zagrożenia życia, takich jak hipotermia, odmrożenia czy oparzenia, analizowane w kontekście opieki przedszpitalnej. Badania obejmują również zagadnienia związane z bezpieczeństwem publicznym i zdrowotnym, w tym wpływ współczesnych zagrożeń (np. broń masowego rażenia) na system ochrony zdrowia. W kręgu zainteresowań znajdują się także psychospołeczne aspekty pracy służb ratowniczych, w szczególności stres i czynniki stresogenne w pracy funkcjonariuszy. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia nierówności zdrowotnych oraz ich społecznych i ekonomicznych determinant, ze szczególnym uwzględnieniem dostępności do opieki zdrowotnej i stylu życia populacji.

Mgr Justyna Kiejda

Tematyka badań koncentruje się na pielęgniarstwie psychiatrycznym i neurologicznym, ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad pacjentami z zaburzeniami psychicznymi stwarzającymi zagrożenie dla zdrowia i życia. Istotny obszar zainteresowań stanowią procedury postępowania oraz bezpieczeństwo pacjenta i personelu medycznego w sytuacjach kryzysowych.

Badania obejmują również funkcjonowanie środowiskowej opieki psychiatrycznej, w tym identyfikację wyzwań stojących przed pielęgniarkami oraz ocenę efektywności opieki realizowanej w centrach zdrowia psychicznego. W kręgu zainteresowań znajduje się także doskonalenie jakości opieki psychiatrycznej poprzez wdrażanie nowoczesnych rozwiązań organizacyjnych i praktyk klinicznych, odpowiadających na zmieniające się potrzeby pacjentów i systemu ochrony zdrowia.

Dr Beata Klincewicz

Tematyka badań koncentruje się na gastroenterologii dziecięcej, ze szczególnym uwzględnieniem nieswoistych chorób zapalnych jelit (IBD), takich jak choroba Crohna i wrzodziejące zapalenie jelita grubego. Istotny obszar zainteresowań stanowią uwarunkowania kliniczne, genetyczne i immunologiczne tych schorzeń oraz ich wpływ na stan odżywienia, rozwój i funkcjonowanie dzieci. Badania obejmują również zagadnienia związane z profilaktyką i immunizacją pacjentów pediatrycznych z chorobami przewlekłymi, w tym ocenę skuteczności szczepień ochronnych w warunkach immunosupresji. W kręgu zainteresowań znajdują się także aspekty diagnostyczne i terapeutyczne chorób przewodu pokarmowego, w tym zakażeń *Helicobacter pylori* oraz leczenia biologicznego. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia żywienia dzieci, niedożywienia szpitalnego

oraz edukacji zdrowotnej pacjentów i ich rodzin, co podkreśla praktyczny i kompleksowy charakter badań w obszarze pediatrii.

Dr hab. Marcin Komosa

Tematyka badań koncentruje się na biologii i medycynie weterynaryjnej, ze szczególnym uwzględnieniem anatomii, histologii oraz fizjologii zwierząt gospodarskich i dzikich. Istotny obszar zainteresowań stanowią zaburzenia rozwoju płci (DSD) oraz ich uwarunkowania genetyczne, analizowane w ujęciu interdyscyplinarnym (genetycznym, anatomicznym i histologicznym). Badania obejmują również biomechanikę i morfologię układu kostnego, w tym ocenę wytrzymałości kości oraz wpływu czynników takich jak wiek, masa ciała czy warunki utrzymania na parametry anatomiczne u zwierząt. W kręgu zainteresowań znajdują się także analizy składu mineralnego tkanek oraz patomorfologia chorób prowadzących do śmierci zwierząt dzikich. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia związane z jakością produktów pochodzenia zwierzęcego oraz wpływem środowiska i systemu utrzymania na wartość odżywczą mięsa i funkcjonowanie układu pokarmowego, co wskazuje na aplikacyjny charakter badań w obszarze nauk o zwierzętach.

Dr Wiesława Kranc

Tematyka badań koncentruje się na biologii molekularnej i komórkowej, ze szczególnym uwzględnieniem procesów zachodzących w komórkach rozrodczych oraz tkankach jajnika. Istotny obszar zainteresowań stanowi regulacja ekspresji genów związanych z metabolizmem białek, angiogenezą oraz różnicowaniem komórek, analizowana głównie w modelach *in vitro*, w tym w komórkach ziarnistych i oocytach. Badania obejmują również mechanizmy komunikacji międzykomórkowej, w tym rolę pęcherzyków zewnątrzkomórkowych oraz procesy osteogenezy i transformacji komórek o potencjale macierzystym. W kręgu zainteresowań znajduje się także wpływ długoterminowych hodowli *in vitro* na zmiany ekspresji genów i funkcjonowanie komórek. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia z zakresu biologii nowotworów, w tym molekularnych mechanizmów rozwoju glejaka wielopostaciowego, oporności na leczenie oraz interakcji w mikrośrodowisku guza, co podkreśla interdyscyplinarny charakter badań łączących biologię, medycynę i biotechnologię.

Prof. dr hab. Krzysztof Książek

Tematyka badań koncentruje się na biologii molekularnej i patofizjologii starzenia komórkowego, ze szczególnym uwzględnieniem mechanizmów senescencji oraz ich roli w rozwoju chorób przewlekłych i nowotworowych. Istotny obszar zainteresowań stanowią procesy stresu oksydacyjnego oraz szlaki sygnałowe (m.in. TGF- β), wpływające na starzenie komórek śródbłonna, zwłaszcza w kontekście nadciśnienia tętniczego i hiperurykemii. Badania obejmują również patogenezę nowotworów, w szczególności raka jajnika, analizując rolę mikrośrodowiska guza, macierzy zewnątrzkomórkowej oraz zjawisk takich jak senescencja komórkowa, dormancja i oporność na leczenie. W kręgu zainteresowań znajduje się także wpływ terapii przeciwnowotworowych na indukcję procesów prokancerogennych oraz interakcje między komórkami nowotworowymi a otoczeniem. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia z pogranicza kardiologii i terapii celowanych, w tym możliwości wykorzystania strategii senoterapii w leczeniu chorób nowotworowych i neurodegeneracyjnych, co podkreśla translacyjny i interdyscyplinarny charakter badań.

Dr Justyna Kupsz

Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach żywienia człowieka oraz regulacji metabolicznej, ze szczególnym uwzględnieniem hormonalnych mechanizmów kontroli gospodarki energetycznej. Istotny obszar zainteresowań stanowi wpływ sposobu żywienia (np. karmienie piersią vs. żywienie sztuczne) na wydzielanie hormonów i adipocytokin oraz ich znaczenie dla metabolizmu. Badania obejmują również analizę wpływu czynników dietetycznych na procesy metaboliczne oraz regulację homeostazy energetycznej organizmu. W kręgu zainteresowań znajdują się także zachowania zdrowotne i żywieniowe w specyficznych grupach populacyjnych, takich jak osoby pracujące w systemie zmianowym. Podejmowane zagadnienia mają charakter aplikacyjny i wpisują się w obszar profilaktyki zdrowotnej oraz promocji prawidłowych nawyków żywieniowych.

Dr hab. Małgorzata Lewandowska

Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach z pogranicza neurologii, onkologii i ginekologii, ze szczególnym uwzględnieniem molekularnych mechanizmów chorób oraz ich manifestacji klinicznych. Istotny obszar zainteresowań stanowią procesy neurodegeneracyjne, w tym rola receptorów cholinergicznym oraz stresu oksydacyjnego i uszkodzeń DNA w starzejącym się mózgu. Badania obejmują również diagnostykę i przebieg rzadkich oraz złożonych przypadków klinicznych w ginekologii i położnictwie, takich jak zespół HELLP, powikłania ciąży czy nowotwory narządów płciowych. W kręgu zainteresowań znajdują się także molekularne uwarunkowania rozwoju nowotworów, w tym mutacje genetyczne i ich wpływ na progresję choroby.

Podejmowane zagadnienia mają charakter interdyscyplinarny, łącząc badania eksperymentalne z analizą przypadków klinicznych, co pozwala na lepsze zrozumienie patomechanizmów chorób oraz doskonalenie diagnostyki i terapii.

Dr Konstantin Maksin

Tematyka badań koncentruje się na molekularnych i komórkowych mechanizmach rozwoju oraz progresji nowotworów, ze szczególnym uwzględnieniem raka jajnika. Kluczowy obszar zainteresowań stanowi rola starzenia komórkowego (senescencji) w kształtowaniu mikrośrodowiska nowotworu, zwłaszcza w obrębie mezotelium otrzewnej, które może sprzyjać inwazji, angiogenezie oraz powstawaniu przerzutów. Badania obejmują również znaczenie stresu oksydacyjnego, zaburzeń połączeń międzykomórkowych oraz sygnalizacji czynników wzrostowych w modulowaniu właściwości prokancerogennych komórek. W kręgu zainteresowań znajduje się także analiza interakcji między komórkami nowotworowymi a otoczeniem, w tym mechanizmów sprzyjających kolonizacji otrzewnej przez komórki raka. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia związane z heterogennością nowotworów oraz monitorowaniem dynamiki subklonalnej, co wskazuje na zaawansowane, systemowe podejście do badania procesów nowotworzenia i potencjalnych kierunków terapii.

Dr Leszek Niepolski

Tematyka badań koncentruje się na zaburzeniach metabolicznych, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki lipidowej u pacjentów z przewlekłą chorobą nerek, zwłaszcza leczonych hemodializą. Istotny obszar zainteresowań stanowi rola nowych peptydów regulatorowych (takich jak adropina i salusiny) oraz czynników genetycznych w patogenezie dyslipidemii i miażdżycy.

Badania obejmują również analizę polimorfizmów genów związanych z metabolizmem lipidów i wapnia oraz ich wpływu na współistniejące choroby i przeżycie pacjentów. W kręgu zainteresowań znajdują

się także mechanizmy naczyniowe, w tym rola receptorów czynników wzrostu śródbłonna oraz zaburzeń funkcji śródbłonna.

Dodatkowo podejmowane są zagadnienia terapeutyczne, obejmujące wpływ farmakoterapii (np. statyn, leków kalcymimetycznych) oraz modyfikacji stylu życia na poprawę parametrów metabolicznych i rokowanie pacjentów z niewydolnością nerek.

Dr Katarzyna Plagens-Rotman

Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach ginekologii, dermatologii i wenerologii, ze szczególnym uwzględnieniem chorób przenoszonych drogą płciową oraz infekcji układu rozrodczego u kobiet i dziewcząt. Istotny obszar zainteresowań stanowią również aspekty zdrowia seksualnego, w tym funkcjonowanie seksualne kobiet oraz rozwój narzędzi diagnostycznych i oceny jakości życia w tym zakresie. Badania obejmują także problematykę zdrowia reprodukcyjnego w różnych grupach wiekowych, w tym u młodzieży, oraz czynniki wpływające na dolegliwości takie jak zespół napięcia przedmiesiączkowego czy bolesne miesiączkowanie. W kręgu zainteresowań znajdują się również zagadnienia opieki nad kobietami w ciąży, w tym z zakażeniem HIV, oraz interdyscyplinarne standardy postępowania klinicznego. Dodatkowo podejmowane są tematy związane z mikrobiomem, stresem oksydacyjnym, dietą oraz suplementacją, a także organizacją systemu ochrony zdrowia i bezpieczeństwem farmakoterapii. Badania mają charakter interdyscyplinarny i aplikacyjny, łącząc aspekty kliniczne, profilaktyczne i edukacyjne.

Dr Jacek Pokładecki

Tematyka badań koncentruje się na funkcjonowaniu samorządu terytorialnego oraz jego roli w rozwoju lokalnym i regionalnym. Istotny obszar zainteresowań stanowią mechanizmy zarządzania na poziomie gminy, w tym organizacja władzy wykonawczej oraz porównania systemów samorządowych w ujęciu europejskim. Badania obejmują również zagadnienia partycypacji społecznej i politycznej, w tym udział obywateli w procesach decyzyjnych, aktywność wyborczą oraz współpracę jednostek samorządu z organizacjami pozarządowymi. W kręgu zainteresowań znajduje się także rola kobiet w strukturach samorządowych oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Dodatkowo podejmowane są kwestie związane z bezpieczeństwem lokalnym, wpływem globalizacji na samorząd oraz dostosowywaniem polskich rozwiązań do standardów europejskich, co wskazuje na politologiczny i aplikacyjny charakter badań.

Dr Maria Połocka-Molińska

Tematyka badań koncentruje się na ginekologii i położnictwie, ze szczególnym uwzględnieniem ginekologii onkologicznej oraz czynników ryzyka rozwoju nowotworów narządu rodowego i piersi. Istotny obszar zainteresowań stanowią uwarunkowania genetyczne (np. mutacje BRCA1/2), czynniki reprodukcyjne oraz znaczenie profilaktyki, w tym dietoprofilaktyki w zapobieganiu chorobom nowotworowym. Badania obejmują również dostępność i wykorzystanie nowoczesnych metod diagnostycznych oraz aspekty prawne i etyczne związane z leczeniem pacjentek. W kręgu zainteresowań znajduje się także opieka nad kobietą w szczególnych sytuacjach klinicznych, takich jak ciąża obumarła, poród martwego płodu czy leczenie niepłodności. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia psychospołeczne, w tym wpływ doświadczeń okołoporodowych na zdrowie psychiczne kobiet, co podkreśla holistyczne podejście do opieki ginekologiczno-położniczej.

Dr Monika Stefaniak

Tematyka badań koncentruje się na fizjoterapii w ujęciu interdyscyplinarnym, ze szczególnym uwzględnieniem terapii osób w różnym wieku – od dzieci po seniorów. Istotny obszar zainteresowań stanowi wykorzystanie nowoczesnych narzędzi, w tym platform internetowych, w pracy fizjoterapeutycznej oraz dostosowanie metod terapii do warunków zmieniających się, np. w czasie pandemii. Badania obejmują również zastosowanie różnych form terapii wspomagających, takich jak animaloterapia, taniec czy turystyka, w profilaktyce i rehabilitacji schorzeń narządu ruchu oraz w pracy z osobami z niepełnosprawnościami i chorobami genetycznymi. W kręgu zainteresowań znajduje się także fizjoterapia zaburzeń integracji sensorycznej u dzieci. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia kliniczne, w tym indywidualizacja postępowania fizjoterapeutycznego w konkretnych jednostkach chorobowych, co wskazuje na praktyczny i aplikacyjny charakter badań.

Prof. dr hab. Jerzy Szczapa

Tematyka badań koncentruje się na neonatologii i pediatrii, ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad noworodkami przedwcześnie urodzonymi oraz z bardzo małą masą urodzeniową. Istotny obszar zainteresowań stanowią zakażenia u noworodków, ich epidemiologia, mechanizmy szerzenia oraz narastająca oporność drobnoustrojów w warunkach oddziałów intensywnej terapii. Badania obejmują również funkcjonowanie układu odpornościowego u noworodków, w tym rolę elementów układu dopełniacza oraz uwarunkowania genetyczne odpowiedzi immunologicznej. W kręgu zainteresowań znajduje się także profilaktyka i leczenie powikłań wcześniactwa, takich jak martwicze zapalenie jelit czy zakażenia krwi. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia związane z nowoczesnymi metodami terapii i wsparcia noworodków, w tym wpływ probiotyków na mikrobiotę jelitową oraz stan kliniczny pacjentów, a także rozwój i efektywność technik wentylacji nieinwazyjnej.

Działalność zawodowa nauczycieli akademickich

Wydział Nauk Medycznych zapewnia **ściśle powiązanie działalności dydaktycznej z praktyką zawodową kadry**. Istotną część zespołu dydaktycznego stanowią doświadczeni praktycy – głównie osoby ze stopniem magistra, aktywnie wykonujące zawód w systemie ochrony zdrowia. Ich kompetencje dydaktyczne wynikają bezpośrednio z wieloletniego doświadczenia zawodowego, posiadanych specjalizacji oraz bieżącej praktyki klinicznej. **Choć osoby te w większości nie prowadzą działalności naukowej, reprezentują wysoki poziom eksperckości zawodowej, równoważny – w zakresie kształcenia praktycznego – kompetencjom kadry o profilu naukowym**. Jednocześnie wielu nauczycieli akademickich pozostaje aktywnych zawodowo oraz uczestniczy w działalności towarzystw naukowych i zawodowych związanych z zawodem pielęgniarstwa. Tak ukształtowana struktura kadry gwarantuje, że proces kształcenia opiera się zarówno na aktualnej wiedzy naukowej, jak i na rzeczywistych uwarunkowaniach praktyki klinicznej.

Wykaz nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, zaangażowanych w działalność organizacji działających na rzecz rozwoju praktyki pielęgniarstwa

Zestawienie obejmuje nauczycieli realizujących zajęcia w cyklu kształcenia prowadzonym zarówno zgodnie z nowym, jak i dotychczas obowiązującym standardem kształcenia. Uwzględniono wyłącznie aktualnie pełnione funkcje w wskazanych organizacjach; pominięto członkostwa oraz aktywności o charakterze historycznym lub zakończonym.

- **Anna Budzyńska, dr n. o zdr., mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Polskie Stowarzyszenie Pielęgniarek Onkologicznych (członek)

- **Beata Czekąła, mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Polskie Towarzystwo Leczenia Ran (członek)

- **Urszula Filipowska, mgr**

Organizacja (funkcja): Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych w Poznaniu (członek)

- **Agnieszka Kamińska-Nowak, mgr. poł.**

Organizacja (funkcja): Ogólnopolskie Stowarzyszenie Położnych Rodzinnych (Prezes, członek honorowy)

- **Maria Karczewska, mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Stowarzyszenie Higieny Lecznictwa (członek, sekretarz), Stowarzyszenia Pełnomocników ds. Jakości w Ochronie Zdrowia (członek, komisja rewizyjna)

- **Piotr Kowalski, mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Okręgowy Sąd Pielęgniarek i Położnych w Bydgoszczy (członek)

- **Monika Kurpisz, mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Wielkopolskie Stowarzyszenie Wolontariuszy Opieki Paliatywnej w Poznaniu (członek)

- **Agnieszka Nowak, mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Poznaniu (delegat), Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie (członek)

- **Maria Połocka-Molińska, dr n. med., mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Polskie Towarzystwo Pielęgniarek Onkologicznych (członek), Polskie Towarzystwo Pielęgniarek Geriatrycznych (członek), Polskie Towarzystwo Położnych (członek)

- **Alla Rejniak, mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie (członek), Polskie Stowarzyszenie Pielęgniarek Epidemiologicznych (członek)

- **Magdalena Sobalik, mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Poznaniu (Przewodnicząca)

- **Sylwia Stasik, mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Polskie Towarzystwo Pielęgniarnictwa Anestezjologicznego i Intensywnej Opieki (wiceprezes regionu), Polskie Towarzystwo Pielęgniarnictwa Ratunkowego (członek)

- **Danuta Staszewska-Kryślak, mgr piel**

Organizacja (funkcja): Stowarzyszenie Pielęgniarek Szkolnych (członek), Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych - zespół ds. środowiska nauczania i wychowania (członek)

- **Anna Świt, mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Konsultant Wojewódzki w Dziedzinie Pielęgniarnictwa Opieki Palliatywnej (członek)

- **Monika Zysnarska, dr n. biol., mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie (członek)

Wykaz wykładowców, pracujących zawodowo jako pielęgniarka/pielęgniarz

- Mgr piel. Elżbieta Bąkowska, mgr piel. – Oddział Neurologii, Centrum Medyczne HCP, Poznań
- Mgr piel. Małgorzata Barabasz – Oddział neurologii, Szpital Miejski im. J. Strusia w Poznaniu
- Mgr piel. Patryk Batycki – SOR, Centrum Medyczne HCP

- Mgr piel. Beata Czekąła – Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Środowiskowo-Rodzinej w Poznaniu
- Mgr piel. Katarzyna Drożdżyńska – pielęgniarka hospicyjna, Poznań
- Mgr piel. Izabela Fątowicz – Oddział Neurologii, Szpital Miejski im. J. Strusia w Poznaniu
- Mgr piel. Urszula Filipowska – SZOZ nad matką i dzieckiem w Poznaniu
- Mgr piel. Jolanta Jankowska - Pielęgniarka POZ w CenterMed Poznań
- Mgr piel. Justyna Jaskulska – pielęgniarka w Fundacji Zakłady Kórnickie
- Mgr położn. Agnieszka Kamińska Nowak - Servmed i Centrum Nauk o Laktacji, Poznań
- Mgr piel. Maria Karczewska – pielęgniarka naczelną SZOZ nad matką i dzieckiem w Poznaniu
- Mgr piel. Justyna Kiejda – Oddział Psychiatrii, Centrum Medyczne HCP, Poznań
- Mgr Ewa Kiljańczył - Szpital Kliniczny im. K. Jonschera w Poznaniu
- Mgr piel. Tomasz Kolonko - Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii
- Mgr piel. Małgorzata Kordońska - pielęgniarka w ORSK nr 4 w Poznaniu
- Mgr piel. Monika Kurpisz – pielęgniarka hospicyjna, Poznań
- Mgr piel. Małgorzata Małuszek - pielęgniarka w 4MED sp. z o.o. Krzycko Wielkie
- Mgr piel. Angela Mika – Oddział Psychiatrii Dzieci i Młodzieży, Centrum Medyczne HCP, Poznań
- Mgr piel. Wiesława Napierała – blok operacyjny
- Mgr piel. Agnieszka Nowak – Oddział AiIT, Centrum Medyczne HCP, Poznań
- Mgr piel. Arleta Nowicka – Oddział AiIT, Szpital Miejski im. Franciszka Raszei w Poznaniu
- Mgr piel. Agnieszka Soszyńska – SZOZ nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu
- Mgr piel. Sylwia Stasiak – pielęgniarka epidemiologiczna
- Mgr piel. Mirella Strugarek – Oddział Chirurgii Onkologicznej, WCO, Poznań
- Mgr piel. Wiktoria Szczech - Oddział Chirurgii Onkologicznej, WCO, Poznań
- Mgr piel. Monika Taczowska – Oddział Onkologii Klinicznej, WCPiT, Poznań
- Mgr piel. Barbara Trochimowicz – POZ Opalenica
- Mgr piel. Robert Walkowiak – Oddział AiIT, WCPiT, Poznań
- Mgr piel. Katarzyna Złoch – medycyna szkolna

Wykładowcy, aktywnie pracujący w innych zawodach medycznych:

- Dr Renata Adamek – dietetyk
- Dr Konstantin Maksin – lekarz patomorfolog
- Dr Tetiana Bocharova – lekarz patomorfolog
- Dr Artur Drózd – lekarz neurolog
- Prof. dr hab. Krzysztof Drews – lekarz ginekolog
- Prof. dr hab. Jerzy Szczapa – lekarz pediatra/neonatolog
- Dr hab. Małgorzata Lewnadowska – lekarz anestezjolog
- Mgr Sandra Dubiel – elektroradiolog w Wielkopolskim Centrum Onkologii w Poznaniu
- Lek. Michał Filipiak – lekarz psychiatra, Oddział Detoksykacji z Pododdziałem Psychiatrii i Psychiatrii Sądowej HCP w Poznaniu
- Mgr Julia Kachel – elektroradiolog Medflow, Poznań
- Dr n. med. Beata Klincewicz – lekarz pediatra, gastroenterolog
- Mgr Łukasz Krypel – ratownik medyczny
- Lek. Piotr Pisula – lekarz chirurg
- Lek. Mikołaj Skonieczny – lekarz anestezjolog
- Dr Monika Stefaniak – fizjoterapeuta

3. Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry

Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej

Polityka kadrowa realizowana na Wydziale Nauk Medycznych Poznańskiej Akademii Medycznej im. Księcia Mieszka I w Poznaniu w odniesieniu do kierunku **Pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia, profil praktyczny)** ma charakter systemowy i projakościowy. Jej nadrzędnym założeniem jest zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia poprzez dobór, rozwój i utrzymanie kadry dydaktycznej posiadającej kwalifikacje odpowiadające wymaganiom standardu kształcenia dla zawodu pielęgniarki oraz specyfice zajęć praktycznych i klinicznych.

Podstawowe założenia polityki kadrowej obejmują:

- zapewnienie odpowiedniej liczby nauczycieli akademickich posiadających kwalifikacje zgodne z efektami uczenia się oraz zakresem realizowanych zajęć,
- zatrudnianie kadry posiadającej aktualne doświadczenie zawodowe w obszarze praktyki klinicznej,
- zapewnienie udziału nauczycieli o przygotowaniu kierunkowym (pielęgniarskim) w realizacji zajęć praktycznych i zawodowych,
- zwiększanie udziału nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy,
- zapewnienie ciągłości i stabilności obsady dydaktycznej,
- wspieranie rozwoju naukowego, dydaktycznego i zawodowego kadry.

Cele polityki kadrowej

Cele polityki kadrowej na kierunku Pielęgniarstwo ukierunkowane są na:

- zapewnienie zgodności kompetencji kadry z wymaganiami standardu kształcenia dla zawodu pielęgniarki,
- zagwarantowanie wysokiej jakości realizacji zajęć praktycznych, w tym zajęć w warunkach symulowanych oraz praktyk zawodowych,
- rozwój kompetencji dydaktycznych i klinicznych nauczycieli akademickich,
- wzmacnianie powiązań z podmiotami leczniczymi poprzez angażowanie praktyków w proces kształcenia,
- rozwój aktywności naukowej kadry oraz jej udziału w krajowym i międzynarodowym obiegu naukowym,
- zapewnienie odpowiedniego poziomu dostępności kadry dla studentów, adekwatnego do profilu praktycznego studiów.

Narzędzia realizacji polityki kadrowej

Realizacja polityki kadrowej odbywa się poprzez:

- planowanie i monitorowanie obsady zajęć z uwzględnieniem specyfiki kształcenia praktycznego,
- zatrudnianie nauczycieli posiadających doświadczenie kliniczne oraz kompetencje dydaktyczne,
- systematyczne zwiększanie udziału kadry zatrudnionej jako podstawowe miejsce pracy,
- wspieranie udziału kadry w szkoleniach, kursach oraz konferencjach naukowych,
- rozwój działalności naukowej, w tym publikowanie wyników badań,
- stosowanie systemu motywacyjnego obejmującego nagrody, wyróżnienia oraz stypendia naukowe,
- monitorowanie jakości pracy dydaktycznej, w tym poprzez wyniki ankietyzacji studenckiej,

- angażowanie interesariuszy zewnętrznych (podmiotów leczniczych) w proces kształcenia i doskonalenia kadry.

Skuteczność polityki kadrowej

Skuteczność prowadzonej polityki kadrowej znajduje odzwierciedlenie w:

- zwiększeniu liczby nauczycieli akademickich realizujących zajęcia na kierunku,
- wzroście udziału zajęć prowadzonych przez kadre zatrudnioną jako podstawowe miejsce pracy,
- poprawie wskaźnika dostępności kadry dydaktycznej dla studentów,
- zapewnieniu zgodności kwalifikacji kadry z wymaganiami standardu kształcenia,
- wysokim poziomie zaangażowania kadry w realizację zajęć praktycznych i klinicznych,
- aktywności naukowej i dydaktycznej pracowników, w tym publikacyjnej i konferencyjnej,
- pozytywnych wynikach monitorowania jakości kształcenia oraz braku istotnych nieprawidłowości w zakresie obsady zajęć.

Jedną z miar skuteczności prowadzonej polityki kadrowej jest proces oceny nauczycieli akademickich, innych osób prowadzących zajęcia oraz opiekunów zajęć praktycznych. Jest to procedura realizowana zgodnie z **Zarządzeniem Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 17/2025 z dnia 2 grudnia 2025 roku**, które określa **zasady i kryteria przeprowadzania oceny**, a także tryb wykorzystania wyników do doskonalenia jakości kształcenia. Proces oceny jest przeprowadzany i nadzorowany przez **Wydziałową Komisję ds. Oceny Okresowej Nauczycieli Akademickich**, powołaną **Zarządzeniem Dziekana WNM nr 18/2025 z dnia 2 grudnia 2025 roku**. Komisja, opracowuje raport z oceny studenckiej, który uwzględniany jest w trakcie procedury okresowej oceny nauczycieli akademickich, w zakresie ich działalności dydaktycznej.

Zakres oceny

Ocena okresowa nauczyciela akademickiego obejmuje trzy podstawowe obszary jego działalności: dydaktyczną, naukowo-badawczą oraz organizacyjną.

Działalność dydaktyczna obejmuje w szczególności:

- liczbę i jakość prowadzonych zajęć,
- udział w opracowywaniu i realizacji programów studiów,
- sprawowanie opieki naukowo-dydaktycznej nad studentami,
- wyniki hospitacji zajęć,
- wyniki studenckiej ankiety oceny nauczyciela akademickiego.

Działalność naukowo-badawcza obejmuje:

- publikacje naukowe,
- monografie oraz rozdziały w monografiach i podręcznikach,
- realizację projektów badawczych,
- udział w konferencjach naukowych.

Działalność organizacyjna obejmuje:

- udział w pracach organów kolegialnych, komisji i zespołów,
- opiekę nad studenckimi kołami naukowymi,
- aktywność na rzecz Uczelni i środowiska zewnętrznego,
- realizację obowiązków powierzonych przez władze Wydziału.

Dodatkowo w procesie oceny uwzględnia się takie aspekty jak terminowość, rzetelność, kultura pracy oraz przestrzeganie przepisów prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Częstotliwość i harmonogram

Ocena okresowa nauczycieli akademickich przeprowadzana jest **nie rzadziej niż raz na cztery lata**, zgodnie z postanowieniami Statutu PAM. Na poziomie Wydziału Nauk Medycznych harmonogram oceny opracowuje Wydziałowa Komisja ds. Oceny Okresowej Nauczycieli Akademickich, a następnie

zatwierdza go Dziekan. Harmonogram wraz z formularzem samooceny przekazywany jest nauczycielom akademickim z odpowiednim wyprzedzeniem.

Organizacja procesu oceny

Proces oceny ma charakter planowy i przebiega według następujących etapów:

1. przygotowanie przez nauczyciela dokumentacji, obejmującej samoocenę oraz sprawozdanie z działalności dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej,
2. zgromadzenie dokumentacji uzupełniającej, w tym wyników ankiet studenckich oraz hospitacji zajęć,
3. analiza zgromadzonych materiałów przez Wydziałową Komisję i przygotowanie rekomendacji,
4. przekazanie rekomendacji Dziekanowi Wydziału,
5. dokonanie ostatecznej oceny przez Senacką Komisję ds. Oceny,
6. przekazanie wyników nauczycielowi akademickiemu oraz ich omówienie podczas rozmowy z Dziekanem,
7. wdrożenie działań następczych, w tym:
  - o zaleceń doskonalących,
  - o hospitacji uzupełniających,
  - o wsparcia rozwojowego,
  - o decyzji kadrowych (awanse, nagrody, zmiany wynagrodzenia).

W przypadku uzyskania dwóch kolejnych ocen negatywnych Rektor podejmuje decyzję o rozwiązaniu stosunku pracy.

Wykorzystanie wyników oceny

Wyniki oceny okresowej stanowią istotny element systemu zapewniania jakości kształcenia i wykorzystywane są do:

- doskonalenia jakości działalności dydaktycznej,
- przyznawania nagród, awansów oraz powierzania funkcji,
- planowania rozwoju zawodowego i naukowego kadry,
- podejmowania działań naprawczych w przypadku ocen negatywnych,
- realizacji polityki kadrowej Uczelni.

Wśród przykładów, które można przytoczyć, jest **skierowanie grupy kilkunastu pielęgniarek na szkolenie z zasad prowadzenia zajęć na fantomach wysokiej wierności oraz realizacji egzaminu OSCE**, które było rezultatem analizy ocen okresowych w obszarze specjalistycznego przygotowania do realizacji zajęć w warunkach symulowanych. Szkolenie zostało zorganizowane przez firmę Laerdal w maju 2025 roku, a wszyscy uczestnicy szkolenia otrzymali stosowne certyfikaty (**do okazania podczas wizytacji**). Kontynuacją tych działań były kolejne szkolenia wewnętrzne, realizowane przez osoby uprzednio przeszkolone na rzecz pozostałych wykładowców.

Drugim torem oceny wykładowców jest ocena dokonywana przez studentów. Ocena nauczycieli akademickich przez studentów ma charakter okresowy i **przeprowadzana jest corocznie**, po zakończeniu realizacji każdego przedmiotu prowadzonego przez danego nauczyciela. W uzasadnionych przypadkach Dziekan może zarządzić przeprowadzenie oceny dodatkowej. Ankieta oceny nauczyciela akademickiego obejmuje kluczowe obszary związane z jakością prowadzenia zajęć dydaktycznych, w tym punktualność i terminowość prowadzenia zajęć, umiejętność jasnego, zrozumiałego i uporządkowanego przekazywania treści dydaktycznych, stopień zachęcania studentów do podejmowania pracy własnej, jakość i przydatność materiałów dydaktycznych, adekwatność przekazywanej wiedzy do charakteru przedmiotu oraz kierunku studiów, a także działania podejmowane przez nauczyciela na rzecz motywowania studentów do samorozwoju i pogłębiania wiedzy. Ankieta przewiduje również możliwość zgłaszania przez studentów dodatkowych uwag i sugestii dotyczących realizacji zajęć. Ocena dokonywana jest z **wykorzystaniem ujednoliconego formularza**. Formularz zawiera część z pytaniami zamkniętymi ocenianymi w pięciostopniowej skali, gdzie 1 oznacza ocenę najniższą, a 5 ocenę najwyższą, oraz część otwartą umożliwiającą swobodne formułowanie opinii przez studentów. Ankiety przechowywane są przez okres do zakończenia

kolejnego cyklu oceny okresowej, nie dłużej jednak niż przez cztery lata, co zapewnia możliwość analizy porównawczej przy jednoczesnym zachowaniu zasad ochrony danych i anonimowości respondentów.

Opiekunowie praktyk zawodowych podlegają ocenie przez studentów na tych samych zasadach, co nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia. Na poczet ich oceny, zarządzenie wprowadza odrębny formularz oceny, adekwatny do specyfiki zajęć.

Metody i kryteria doboru oraz rekrutacji kadry

Dobór nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na kierunku Pielęgniarstwo odbywa się zgodnie z obowiązującymi w PAM zasadami polityki kadrowej oraz procedurami zapewniania jakości kształcenia. Proces ten jest ukierunkowany na zapewnienie wysokich kompetencji merytorycznych, praktycznych i dydaktycznych kadry, adekwatnych do profilu praktycznego studiów oraz standardów kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo.

Kryteria doboru kadry

Podstawowe kryteria kwalifikacyjne obejmują:

1. **Wykształcenie kierunkowe** – w tym kwalifikacje zawodowe i specjalizacje właściwe dla przedmiotu oraz zgodne z wymaganiami zdefiniowanymi w standardzie kształcenia.
2. **Doświadczenie zawodowe w ochronie zdrowia** – ze szczególnym uwzględnieniem praktycznego doświadczenia klinicznego, istotnego z uwagi na praktyczny profil kształcenia.
3. **Kompetencje dydaktyczne i dorobek akademicki** – w tym udział w szkoleniach, kursach, działalności naukowej lub organizacyjnej wzmacniającej jakość kształcenia.
4. **Aktywność w środowisku zawodowym** - członkostwo w towarzystwach naukowych, udział w projektach branżowych lub inicjatywach podnoszących jakość pracy z pacjentem oraz kompetencje interdyscyplinarne.

W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się powierzenie prowadzenia zajęć osobom legitymującym się wykształceniem magisterskim oraz znacznym doświadczeniem klinicznym i eksperckim, szczególnie cenionym w procesie kształcenia praktycznego.

Procedura doboru nauczycieli

Procedura rekrutacji nauczycieli akademickich jest transparentna, otwarta i prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi PAM.

1. **Uruchomienie procedury rekrutacji** – na wniosek Dziekana Wydziału lub z inicjatywy Rektora, w zależności od potrzeb wynikających z planu studiów, liczby grup oraz wymiaru pensum.
2. **Publikacja ogłoszenia o naborze** – ogłoszenie przygotowane przez Dział Kadr (zatwierdzone przez Rektora) publikowane jest: na stronie internetowej Uczelni, w mediach społecznościowych Uczelni, na portalach branżowych, w prasie lokalnej, opcjonalnie – w bazie ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego.
3. **Analiza dokumentów aplikacyjnych:**
  - weryfikacja formalna: Dziekanat lub osoba wskazana przez Dziekana,
  - ocena merytoryczna: Dziekan Wydziału.
4. **Rozmowa kwalifikacyjna** – prowadzona przez Rektora i ukierunkowana na weryfikację:
  - kompetencji merytorycznych i dydaktycznych,
  - doświadczenia zawodowego,
  - motywacji do pracy akademickiej,
  - zgodności kandydatury z potrzebami kierunku i strategią Wydziału.
5. **Decyzja o zatrudnieniu** - podejmowana przez Rektora. W przypadku decyzji pozytywnej finalizowane są formalności kadrowe zgodnie z przepisami prawa i regulacjami Uczelni.

Zasady doboru kadry z uwzględnieniem potrzeb kierunku

W procesie planowania obsady zajęć Dziekan kieruje się:

- wykształceniem kierunkowym i zgodnością z przedmiotem,
- przypisaniem do dyscypliny naukowej,
- dorobkiem naukowym i badawczym,
- doświadczeniem praktycznym w ochronie zdrowia,
- kompetencjami istotnymi dla kształcenia praktycznego.

Ważnym elementem polityki kadrowej jest współpraca z podmiotami leczniczymi regionu. Uczelnia zachęca do aplikowania pracowników medycznych spełniających wymagane kwalifikacje, co wzmacnia powiązania kierunku z interesariuszami zewnętrznymi i podnosi jakość realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Procedury wydziałowe

Na poziomie Wydziału Nauk Medycznych zasady obsady zajęć reguluje **Procedura wyboru nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć na Wydziale Nauk Medycznych**, wprowadzona **Zarządzeniem Dziekana nr 28/2025 z dnia 10 grudnia 2025 r.**

4. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju zawodowego, naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych

Poznańska Akademia Medyczna im. Księcia Mieszka I w Poznaniu prowadzi kompleksowy i wielowymiarowy system wspierania oraz motywowania kadry naukowo-dydaktycznej, ukierunkowany na rozwój kompetencji zawodowych, naukowych i dydaktycznych, adekwatnych do specyfiki kierunku Pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia, profil praktyczny). System ten sprzyja podnoszeniu jakości kształcenia, w szczególności w zakresie zajęć praktycznych i klinicznych.

Instrumenty wspierania i motywowania kadry

Uczelnia stosuje szeroki katalog działań o charakterze motywacyjnym i rozwojowym, obejmujących zarówno wsparcie organizacyjne, jak i finansowe.

1. Wsparcie działalności naukowej i publikacyjnej

- **zachęcanie kadry do udziału w konferencjach** naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym,
- **wspieranie udziału w konferencjach** poprzez partycypację finansową w kosztach (rejestracja, podróz, nocleg),
- wspieranie aktywności publikacyjnej, w tym **partycypowanie w kosztach publikacji** artykułów naukowych,
- zachęcanie do **publikowania w wydawnictwie uczelnianym PAM**,

Efektom powyższych działań jest rozwój dorobku publikacyjnego kadry, w tym **publikacja podręczników i opracowań dydaktycznych**, takich jak m.in.:

- J. Szczapa – Neonatologia, PZWL 2022
- H. Krauss, P. Sosnowski – Fizjologia człowieka z elementami patologii. Skrypt dla licencjackich kierunków medycznych,
- Malinowski – Repetytorium z anatomii człowieka. Cz. 1. Układ kostny i mięśniowy,
- Malinowski – Repetytorium z anatomii człowieka. Cz. 2. Narządy wewnętrzne,
- Malinowski – Biomedyczne podstawy rozwoju. Repetytorium dla każdego,
- J.T. Białachowski, J.M. Kowalewska – Kinezyterapia praktyczna w schorzeniach narządu ruchu,
- H. Krauze-Sikorska, K. Kuszak – Wybrane problemy psychospołecznego funkcjonowania dzieci i młodzieży z trudnościami w rozwoju,

- Załustowicz, A. Zbaraszewska – Relacyjny metakontekst komunikacji.
- Bręczewski G., Pandemia covid.19. Refleksje z perspektywy psychologa. W: Zdrowotny i społeczny wymiar pandemii COVID-19. Zbiór studiów. ANSM, Poznań 2023.
- Dudzińska-Bajorek B. Skrypt do ćwiczeń z mikrobiologii dla studentów kierunków medycznych i inżynierskich. Wydawnictwo PWSZ im. H. Cegielskiego w Gnieźnie, 2020
- Pokładecki J.: Globalizacja a europejski samorząd terytorialny”, [w:] Polityka publiczna i jej wymiary, red. I. Zawiślańska, B. Pytlik, Warszawa 2020.
- Klincewicz B. Gastroenterologia dziecięca. Rozdz. Ból brzucha. Zespól Jelita Drażliwego. Media-Press, Warszawa, 2024

Wsparcie aktywności konferencyjnej (Uczelnia jako współorganizator konferencji naukowych)

Uczelnia aktywnie wspiera organizację oraz współorganizację krajowych i międzynarodowych wydarzeń naukowych, stanowiących istotny element rozwoju dydaktycznego oraz umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

- konferencja „Ochrona zdrowia w Unii Europejskiej cz. III (pielęgniarstwo)” (27.04.2024),
- 9th European Laryngological Live Surgery Broadcast (20.11.2024),
- konferencja „Niepodzielne zdrowie – interakcje ze zdrowiem psychicznym” (06.06.2024),
- konferencja „Rozwój kariery zawodowej w międzynarodowym środowisku medycznym – USA” (24.05.2025),
- I Międzynarodowa Konferencja dla Studentów „Postępy w medycynie” (20.11.2025),
- 10th European Laryngological Live Surgery Broadcast (19.11.2025),
- Telemedicine and eHealth International Conference 2025 (9–10.10.2025),
- konferencja „Inteligencja emocjonalna wobec wyzwań współczesności” (06.12.2025).

Istotnym elementem działalności Wydziału Nauk Medycznych jest **organizacja cyklicznych konferencji metodyczno-szkoleniowych**, zapoczątkowanych w 2019 roku, które stanowią platformę wymiany wiedzy oraz doświadczeń pomiędzy środowiskiem akademickim i praktyką medyczną. Pierwsza konferencja z tego cyklu pt. „**Dbłość o zdrowie człowieka w ujęciu interdyscyplinarnym**” odbyła się 12 maja 2019 r. Tematyka wystąpień obejmowała zagadnienia z zakresu medycyny klinicznej, ratownictwa medycznego oraz aktywności fizycznej, w tym m.in.: stany nagłe w urologii dziecięcej (prof. dr hab. n. med. Andrzej Jankowski), postępowanie w wypadkach nurkowych (dr n. med. Maciej Naskręt), współpracę zespołów ratownictwa medycznego i Państwowej Straży Pożarnej (dr n. o zdr. Tomasz Kubiak), a także zagadnienia związane z aktywnością fizyczną i biomechaniką (dr Monika Stefaniak, dr Artur Salamon). W konferencji aktywnie uczestniczyli również studenci kierunków medycznych.

Kolejna edycja konferencji odbyła się 17 grudnia 2022 r. i koncentrowała się na aktualnych problemach zdrowia publicznego oraz praktyki pielęgniarskiej. Zakres tematyczny obejmował m.in. zagadnienia związane z bezpieczeństwem epidemiologicznym i ochroną personelu medycznego (dr Monika Zysnarska), oceną kompetencji opiekuńczych pielęgniarek (dr Emilia Kłos-Jasińska), problematyką chorób przewlekłych i nowotworowych (dr Tomasz Kostyk, dr Tomasz Kubiak) oraz wieloaspektowym podejściem do chorób zakaźnych, w tym HIV/AIDS (dr Remigiusz Jarosław Tritt). Kontynuacją działań w zakresie umiędzynarodowienia i rozwoju naukowego było zorganizowanie w kwietniu 2024 r. oraz kwietniu 2025 r. cyklu międzynarodowych konferencji naukowych „**Ochrona zdrowia w Unii Europejskiej**”, realizowanych we współpracy z Brand Med Centrum Medyczne w Słubicach. Z kolei 6 grudnia 2024 r. zorganizowano międzyuczelniane sympozjum naukowe „**Zdrowie i**

integracja: nowotwory, wolontariat i niepełnosprawność we współczesnych wyzwaniach medycyny i społeczeństwa”, przygotowane we współpracy ze studenckimi kołami naukowymi. Wydarzenie to obejmowało m.in. zagadnienia profilaktyki chorób nowotworowych (prof. dr hab. n. med. Krzysztof Drewny, Lidia Sufinowicz), opieki nad osobami z niepełnosprawnościami (dr Anna Baranowska, Aleksandra Sobieska-Listewnik) oraz wykorzystania nowoczesnych technologii w rehabilitacji (Magdalena Zaborowska). Uzupełnieniem działalności naukowej było szkolenie z dnia 14 grudnia 2024 r. pt. „**Podstawy działalności naukowej i publikacyjnej w oparciu o listę ministerialną czasopism indeksowanych**”, prowadzone przez dr. Krystiana Wochnę, które miało na celu rozwój kompetencji publikacyjnych kadry dydaktycznej.

Najbardziej niedawne przykłady wsparcia indywidualnego:

- wsparcie finansowe udziału dr Moniki Stefaniak w konferencjach (dwukrotnie, 2025 i 2026),
- wsparcie finansowe udziału dr Moniki Zysnarskiej w szkoleniu w zakresie specjalistycznej spirometrii (2025),
- wsparcie finansowe udziału prof. dr hab. Krzysztofa Książka w I Forum Nauka dla Biznesu (2025),
- wsparcie finansowe wyjazdu dr Leszka Niepolskiego na staż naukowy Nephrology Research Laboratory, Uniwersytetu w Kolonii (2025)

Faktury potwierdzające do okazania przez Kwesturę Uczelni

Wsparcie nauki o charakterze organizacyjnym (infrastrukturalnym):

Kolejną, zasługującą na podkreślenie inicjatywą Uczelni jest utworzenie w 2025 roku jednostki naukowo-badawczej – **Centrum Innowacji Badań i Rozwoju**, w obrębie której **prowadzone są badania eksperymentalne**. Ostatnim realizowanym w Centrum projektem był grant NCN „*Zależny od egzozomów patomechanizm wybudzania i wzmagania progresji uśpionych komórek raka jajnika przez prawidłowe komórki otrzewnej poddane działaniu karboplatyny i paklitakselu*” Grant OPUS Narodowego Centrum Nauki (2020/37/B/NZ5/00100) – kierownik projektu prof. dr hab. Krzysztof Książek.

Aktualnie, Uczelnia oczekuje na wyniki kolejnego zgłoszenia grantowego do NCN na badania pt. „*Badania mechanizmów, skutków i strategii zapobiegania aktywacji systemów kontroli jakości białka w raku jajnika pod wpływem senescentnych komórek nowotworowych*” (nr. rejestracyjny: 2025/59/B/NZ4/01578).

3. System motywacyjny i wyróżnienia

- przyznawanie **nagród i wyróżnień** podczas uroczystości akademickich,
- **uhonorowanie pracowników Medalem lub Statuetką Mieszka I** wręczanymi podczas inauguracji roku akademickiego,
- przyznawanie **stypendiów naukowych** dla najbardziej aktywnych pracowników,
- możliwość zwiększenia wynagrodzenia pracowników o ponadprzeciętnej aktywności naukowej.

4. Wsparcie rozwoju dydaktycznego i zawodowego

- udział kadry w szkoleniach i kursach podnoszących kompetencje dydaktyczne,
- rozwój kompetencji w zakresie nowoczesnych metod kształcenia, w tym symulacji medycznej,
- **indywidualny mentoring** dla nauczycieli aspirujących do awansu naukowego i rozwoju zawodowego (inicjatywa Dziekana WNM prof. Krzysztofa Książka).

5. Spełnienia reguł i wymagań w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz obsady zajęć, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Liczba oraz udział godzin zajęć dydaktycznych realizowanych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako **podstawowym miejscu pracy** przedstawia się następująco:

UWAGA:

Ze względu na „krzyżowanie się” w jednym zestawieniu tabelarycznym danych dotyczących wymiaru pensum oraz kadry dla standardów z lat 2019 i 2024 (różnice w liczbie godzin w programie studiów, godzinach przypadających na przedmiot oraz składzie kadry) w Załączniku nr 2, cz. I.2, prawidłowe wyliczenie wskazanego współczynnika na podstawie tych danych nie jest możliwe. W związku z powyższym, na potwierdzenie przedstawionych informacji, **załączono dodatkowe zestawienie nauczycieli akademickich**, obejmujące formę zatrudnienia, prowadzony przedmiot, liczbę godzin oraz formy zajęć – odrębnie dla dwóch pełnych cykli kształcenia, realizowanych według standardów z 2019 i 2024 roku.

- **Cykl kształcenia oparty na standardzie z 2024 roku:** Liczba godzin zajęć planowanych do realizacji przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy wynosi **1697 godzin, co stanowi 57% łącznej liczby godzin** zajęć w bezpośrednim kontakcie z wykładowcą na kierunku (bez wliczania PWS i PZ).

Wskaźnik 50% PMP - standard 2024								
Przedmiot	Imię i nazwisko	Tytuł naukowy/ stopień naukowy/ tytuł zawodowy	Godz. / Forma zajęć (wykład – W, ćwiczenia – Ćw., seminarium – sem., symulacja medyczna – sym. med.)					Wyliczenie 50% PMP (liczba godzin zaliczanych do wskaźnika 50% PMP)
			W	ĆW	SEM	SYM	ZP	
Anatomia	Małgorzata Waszak	dr hab.	30	-	-	-	-	30
Anatomia	Marcin Komosa	dr hab.	-	25	-	-	-	
Anatomia	Alicja Franek	mgr	-	25	-	-	-	25
Anatomia	Joanna Łupicka	dr	-	25	-	-	-	-
Fizjologia	Krzysztof Książek	prof. dr hab.	30		-	-	-	30
Fizjologia	Justyna Kupsz	dr	-	20	-	-	-	20
Fizjologia	Krzystian Wochna	dr	-	20	-	-	-	-
Biochemia	Iwona Gołębiewska	dr	10	10	-	-	-	20

Biofizyka	Joanna Grzyb	dr hab.	10	10	-	-	-	-
Patologia	Krzysztof Książek	prof. dr hab.	30	20	-	-	-	50
Patologia	Konstantin Maksin	dr	-	20	-	-	-	-
Patologia	Bocharowa Tetiana	dr	-	20	-	-	-	-
Genetyka	Remigiusz Tritt	dr	30	5	-	-	-	35
Mikrobiologia i parazytologia	Beata Dudzińska-Bajorek	dr	20	10	-	-	-	-
Farmakologia	Marek Chuchracki	dr	40		-	-	-	-
Farmakologia	Marek Ruciński	mgr	-	20	-	-	-	-
Radiologia	Marta Michalska-Gawryjotek	dr	25	10	-	-	-	-
Psychologia	Grzegorz Bręczewski	dr	20	10	-	-	-	30
Socjologia	Daniel Kulawski	mgr	10	10	-	-	-	-
Pedagogika	Justyna Walkowiak	mgr	10	10	-	-	-	-
Prawo medyczne	Anna Zbaraszewska	dr	15	10	-	-	-	25
Prawo medyczne	Jolanta Jakubowska	mgr	-	10	-	-	-	--
Zdrowie publiczne	Justyna Hasij	dr	15	10	-	-	-	25
Etyka zawodu pielęgniarki	Magdalena Sobalik	mgr	5		-	-	-	-
Etyka zawodu pielęgniarki	Justyna Kiejda	mgr	5	15	-	-	-	-
Współpraca i komunikacja w zespole interdyscyplinarnym	Łukasz Krypel	mgr	10	-	-	10		20
Język angielski	Anna Gapińska	dr	-	120	-	-	-	120
Język angielski	Violetta Karpiuk	mgr	-	120	-	-	-	-
Język angielski	Joanna Krajewska	mgr	-	120	-	-	-	-
Język angielski	Anna Wochelska	mgr	-	120	-	-	-	-

Język angielski	Ewa Mencil	mgr	-	120	-	-	-	-
Język angielski	Diana Gawęł	mgr	-	120	-	-	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Monika Zysnarska	dr	40			200		240
Podstawy pielęgniarstwa	Alla Rejniak	mgr	-	-	15	-	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Beata Czekala	mgr	-	-	10	-	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Patryk Batycki	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Katarzyna Drożdżyńska	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Izabela Fątowicz	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Maria Fortuniak	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Alicja Franek	mgr	-	15	-	200	-	15
Podstawy pielęgniarstwa	Małgorzata Grzesik	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Dorota Kamińska	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Agnieszka Kapturek	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Ewa Kiliańczyk	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Tomasz Kolonko	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Mirella Strugarek	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Aleksandra Kopińska	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Piotr Kowalski	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Monika Kurpisz	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Małgorzata Kuska	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Angela Mika	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Wiesława Napierała	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Katarzyna Plagens-Rotman	mgr	-	-	-	100	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Hanna Przybysz	mgr	-	-	-	200	-	-

Podstawy pielęgniarstwa	Agnieszka Soszyńska	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Mariola Sanecka	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Sylwia Stasik	mgr	-	-	-	100	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Monika Taczowska	mgr	-	-	-	200	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Katarzyna Złoch	mgr	-	-	-	200	-	-
Promocja zdrowia	Katarzyna Plagens-Rotman	dr	10	-	-	-	-	10
Promocja zdrowia	Justyna Hasij	dr	-	10	-	-	-	10
Promocja zdrowia	Danuta Staszewska-Kryślak	mgr	-	10	-	-	-	-
Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej	Rita Krzywińska	mgr	30	-	-	-	-	-
Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej	Małgorzata Małuszek	mgr	-	-	-	15	-	-
Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej	Danuta Staszewska-Kryślak	mgr	-	-	-	15	-	-
Dietetyka	Renata Adamek	dr	10	10	-	-	-	-
Organizacja pracy pielęgniarki	Justyna Kiejda	mgr	10	10	-	-	-	-
Badanie fizyczne w praktyce zawodowej pielęgniarki	Agnieszka Nowak	mgr	20	-	-	40	-	60
Badanie fizyczne w praktyce zawodowej pielęgniarki	Monika Zysnarska	dr n med. mgr	-	-	-	40	-	-
Badanie fizyczne w praktyce zawodowej pielęgniarki	Maria Połocka-Molińska	dr	-	-	-	40	-	-
Badanie fizyczne w praktyce zawodowej pielęgniarki	Alla Rejniak	mgr	-	-	-	40	-	-
Badanie fizyczne w praktyce zawodowej pielęgniarki	Maria Karczewska	mgr	-	-	-	40	-	-
Badanie fizyczne w praktyce zawodowej pielęgniarki	Izabela Fątowicz	mgr	-	-	-	40	-	-

Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarstwa	Piotr Kowalski	mgr	-	-	-	40	-	-
Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarstwa	Sylwia Stasik	mgr	-	-	-	40	-	-
Zakażenia szpitalne	Maria Karczewska	mgr	10	10	-	-	-	20
Zakażenia szpitalne	Sylwia Stasik	mgr	-	10	-	-	-	-
Zasoby i system informacji w ochronie zdrowia	Justyna Jaskulska	mgr	10	10	-	-	-	-
Język migowy	Katarzyna Falkowska	mgr	5	30	-	-	-	-
Język migowy	Maciej Sioch	mgr	-	30	-	-	-	-
Telemedycyna/e-zdrowie	Beata Klincewicz	dr	5	30	-	-	-	-
Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	Leszek Niepolski	dr	20	-	-	-	-	20
Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	Alla Rejniak	mgr	20	-	-	20	-	-
Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	Barbara Kałmuczak-Mania	mgr	-	-	-	20	-	-
Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	Małgorzata Barabasz	mgr	-	-	-	20	-	-
Chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne	Piotr Pisula	lek med.	20	-	-	-	-	-
Chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne	Mirella Strugarek	mgr	20	-	-	20	120	160
Chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne	Anna Budzyńska	dr	-	-	-	20	-	-
Chirurgia, blok operacyjny i	Wiktoria Szczech	mgr	-	-	-	20	-	-

pielęgniarstwo chirurgiczne								
Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	Jerzy Szczapa	prof. dr hab.	20	-	-	-	-	20
Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	Emilia Kłos-Jasińska	dr	20	-	-	20		40
Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	Alicja Franek	mgr	-	-	-	20	-	-
Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	Maria Karczewska	mgr	-	-	-	20	-	-
Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo - ginekologiczne	Krzysztof Drews	prof. dr hab.	20	-	-	-	-	20
Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo - ginekologiczne	Maria Połocka-Molińska	dr	20	-	-	20	--	40
Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo - ginekologiczne	Katarzyna Plagens-Rotman	dr	-	-	-	20	-	-
Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo - ginekologiczne	Agnieszka Kamińska-Nowak	mgr	-	-	-	20	-	-
Geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne	Alla Rejniak	mgr	30	-	-	15	-	-
Geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne	Agnieszka Ulatowska	dr	-	-	-	15	-	-
Geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne	Elżbieta Bąkowska	mgr	-	-	-	15	80	95
Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	Artur Drużdż	dr	10	-	-	-	-	10
Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	Emilia Kłos-Jasińska	dr	20	-	-	15	-	35

Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	Izabela Fątowicz	mgr	-	-	-	15	-	-
Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	Elżbieta Bąkowska	mgr	-	-	-	15	80	95
Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	Justyna Kiejda	mgr	20	-	-	15	80	-
Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	Przemysław Filipiak	lek med.	10	-	-	-	-	-
Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe	Piotr Kowalski	mgr	15	-	-	15	-	-
Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe	Agnieszka Nowak	mgr	15	-	-	15	40	70
Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece	Małgorzata Lewandowska	dr	15	-	-	-	-	15
Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece	Zuzanna Konrady	mgr	15	-	-	15	-	-
Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece	Agnieszka Nowak	mgr	-	-	-	15	80	95
Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece	Robert Walkowiak	mgr	-	-	-	15	-	-
Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece	Andrzej Frątczak	mgr	-	-	-	15	-	-
Opieka paliatywna	Monika Zysnarska	dr	30	-	-	-	-	30
Opieka paliatywna	Monika Kurpisz	mgr	-	-	-	15	-	15
Opieka paliatywna	Barbara Kałmuczak-Mania	mgr	-	-	-	15	-	-
Opieka paliatywna	Anna Świt	mgr	-	-	-	15	-	-
Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej	Alla Rejniak	mgr	30	-	-	15	-	-
Podstawy rehabilitacji	Monika Stefaniak	dr	10	10	-	-	-	20

Badania naukowe w pielęgniarstwie	Krzysztof Książek	prof. dr hab.	15	10	-	-	-	25	
Badania naukowe w pielęgniarstwie	Anna Basa	dr	-	10	-	-	-	-	
Egzamin dyplomowy	Monika Zysnarska	dr	5	30	-	-	-	35	
Biblioteka	Maria Kadzińska	mgr	2		-	-	-	2	
Wychowanie fizyczne	Krzysztof Bączyk	mgr	-	60	-	-	-	60	
BHP	Krzysztof Kostewicz	mgr	10		-	-	-	10	
								1697	57
								godz.	%

- **Cykl kształcenia oparty na standardzie z 2019 roku:** Liczba godzin zajęć planowanych do realizacji przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy wynosi **1427 godzin, co stanowi 50% łącznej liczby godzin** zajęć w bezpośrednim kontakcie z wykładowcą na kierunku (bez wliczania PWS i PZ).

Wskaźnik 50% PMP - standard 2019							
Przedmiot	Imię i nazwisko	Tytuł naukowy/ stopień naukowy/ tytuł zawodowy	Godz. / Forma zajęć (wykład – W, ćwiczenia – Ćw., seminarium – sem., symulacja medyczna – sym. med.)				Wyliczenie 50% PMP (liczba godzin zaliczanych do wskaźnika 50% PMP)
			W	ĆW	SEM	ZP	
Anatomia	Joanna Łupicka	dr	30	25	-	-	55
Anatomia	Wiesława Kranc	dr	-	25	-	-	-
Fizjologia	Bogusław Bałuka	dr	30	25	-	-	55
Fizjologia	Krzysztof Wochna	dr	-	25	-	-	-
Biochemia	Katarzyna Kranz-Bartkiewicz	mgr	10	10	-	-	20
Biofizyka	Bogusław Bałuka	dr	10	10	-	-	20
Patologia	Bogusław Bałuka	dr	30	25	-	-	55
Genetyka	Remigiusz Tritt	dr	30	10	-	-	40
Mikrobiologia i parazytologia	Remigiusz Tritt	dr	20	10	-	-	30

Farmakologia	Krzysztof Kus	dr hab.	40	25	-	-	-
Radiologia	Julia Kachel	mgr	25	10	-	-	-
Radiologia	Sandra Dubiel	mg	-	10	-	-	-
Język angielski	Ewa Mencil	mgr	-	120	-	-	-
Język angielski	Anna Wochelska	mgr	-	120	-	-	-
Język angielski	Anna Gapińska	dr	-	120	-	-	120
Język angielski	Joanna Krajewska	mgr	-	120	-	-	-
Psychologia	Małgorzata Wojciechowska	dr	-	10	-	-	-
Psychologia	Grzegorz Bręczewski	dr	20	10	-	-	30
Socjologia	Jacek Pokładecki	dr	20	10	-	-	30
Pedagogika	Magdalena Sobalik	mgr	20	10	-	-	-
Prawo medyczne	Anna Zbaraszewska	dr	20	10	-	-	30
Zdrowie publiczne	Maria Biskupska	dr	50	25	-	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Monika Zysnarska	dr	40	150	-	-	190
Podstawy pielęgniarstwa	Alla Rejniak	mgr	-	150	-	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Beata Czekąła	mgr	-	150	-	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Mirella Strugarek	mgr	-	150	-	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Emilia Kłos-Jasińska	dr	-	150	-	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Barbara Kałmuczak-Mania	mgr	-	150	-	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Małgorzata Cichy	mgr	-	150	-	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Jolanta Jankowska	mgr	-	150	-	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Małgorzata Kordońska	mgr	-	150	-	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Piotr Kowalski	mgr	-	75	-	-	-
Podstawy pielęgniarstwa	Maria Karczewska	mgr	-	75	-	-	-

Etyka zawodu pielęgniarki	Magdalena Sobalik	mgr	10	10	-	-	-
Promocja zdrowia	Danuta Staszewska-Kryślak	mgr	-	-	-	20	-
Promocja zdrowia	Katarzyna Plagens-Rotman	dr	20	10	-	-	30
Podstawowa opieka zdrowotna	Beata Czekala	mgr	20	15	-	-	-
Podstawowa opieka zdrowotna	Danuta Staszewska-Kryślak	mgr	-	15	-	-	-
Dietetyka	Renata Adamek	dr	10	5	-	-	-
Organizacja pracy pielęgniarstwo	Urszula Filipowska	mgr	10	10	-	-	-
Badanie fizykalne	Maria Połocka-Molińska	dr	20	15	-	-	35
Badanie fizykalne	Alla Rejniak	mgr	-	15	-	-	-
Zakażenia szpitalne	Maria Karczewska	mgr	10	10	-	-	-
Systemy informacji w ochronie zdrowia	Justyna Jaskulska	mgr	10	10	-	-	-
Język migowy/	Katarzyna Falkowska	mgr	5	25	-	-	-
Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	Leszek Nlepolski	dr	20	-	-	-	20
Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	Alla Rejniak	mgr	20	15	-	-	35
Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	Małgorzata Kordońska	mgr	-	15	-	-	-
Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	Jerzy Szczapa	prof. dr hab.	20	-	-	-	20
Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	Emilia Kłos-Jasińska	dr	20	15	-	-	35
Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	Mirella Strugarek	mgr	40	15	-	-	55
Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	Barbara Trochimowicz	mgr	-	15	-	-	-
Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne	Katarzyna Plagens-Rotman	dr	-	15	-	-	-

Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwopołożniczo-ginekologiczne	Maria Połocka-Molińska	dr	40	15	-	-	55
Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwopołożniczo-ginekologiczne	Agnieszka Kamińska-Nowak	mgr	--	15	-	-	-
Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	Justyna Kiejda	mgr	30	10	-	-	-
Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia	Małgorzata Lewandowska	dr	15		-	-	15
Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia	Zuzanna Konrady	mgr	15	10	-	-	-
Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia	Arleta Nowicka	mgr	-	10	-	-	-
Pielęgniarstwo opieki długoterm.	Alla Rejniak	mgr	30	10	-	-	-
Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	Emilia Kłos-Jasińska	dr	30	10			40
Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	Izabela Fątowicz	mgr	-	10	-	-	-
Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	Bąkowska Elżbieta	mgr	-	-	-	80	80
Geriatryczna i pielęgniarstwo geriatryczne	Agnieszka Ulatowska	dr	15	10	-	-	-
Geriatryczna i pielęgniarstwo geriatryczne	Alla Rejniak	mgr	15	10	-	-	-
Geriatryczna i pielęgniarstwo geriatryczne	Bąkowska Elżbieta	mgr	-	10	-	80	90
Opieka paliatywna	Monika Zysnarska	dr	30	10	-	-	40
Badania naukowe w pielęgniarstwie	Monika Zysnarska	dr	20	10	-	-	30
Podstawy rehabilitacji	Monika Stefaniak	dr	20	10	-	-	30
Podstawy ratownictwa med.	Piotr Kowalski	mgr.	25	10	-	-	35
Seminarium dyplomowe / Egzamin dyplomowy	Monika Zysnarska	dr	5	-	30	--	35
Biblioteka	Maria Kadzińska	mgr	2	-	-	-	2
Wychowanie fizyczne	Krzysztof Bączyk	mgr	-	60	-	-	60

BHP	Krzysztof Kostewicz	mgr	10	-	-	-	10	
							1427	50
							godz.	%

Wydział Nauk Medycznych zapewnia realizację procesu kształcenia zgodnie z obowiązującymi kryteriami doboru kadry dydaktycznej.

- Kształcenie umożliwiające osiągnięcie efektów uczenia się w grupach zajęć A–D prowadzone jest przez nauczycieli akademickich posiadających odpowiednie kompetencje zawodowe i/lub naukowe oraz doświadczenie adekwatne do zakresu prowadzonych zajęć. W realizację zajęć włączane są również inne osoby legitymujące się wymaganymi kwalifikacjami i doświadczeniem praktycznym.
- W odniesieniu do grup zajęć B–D, obejmujących treści z zakresu opieki pielęgniarstwa i położniczej, zajęcia prowadzone są przez nauczycieli akademickich posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej oraz co najmniej roczną praktykę zawodową zgodną z profilem zajęć. Kryteria te spełniają również inne osoby zaangażowane w proces dydaktyczny.
- Zajęcia praktyczne (grupa E) realizowane są przez kadrę posiadającą prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej oraz minimum dwuletnie doświadczenie zawodowe w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć, co gwarantuje wysoki poziom przygotowania praktycznego studentów.
- Praktyki zawodowe (grupa F) odbywają się pod bezpośrednim kierunkiem osób posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej, zatrudnionych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą i realizujących zadania zawodowe w jednostkach, w których studenci odbywają praktyki. Nadzór merytoryczny nad przebiegiem praktyk sprawuje opiekun praktyk wyznaczony przez uczelnię.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

1) Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej służącej realizacji zajęć na ocenianym kierunku oraz jej adekwatność do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej studentów oraz możliwości kształcenia umiejętności praktycznych z wykorzystaniem posiadanej bazy

Bazę dydaktyczną Uczelni tworzą dwa budynki zlokalizowane przy ul. Bułgarskiej 55 (o łącznej powierzchni użytkowej 2500 m²) oraz ul. Świerzawskiej 18 (o powierzchni użytkowej 3900 m²). Oba **obiekty stanowią własność Uczelni** i są usytuowane w niewielkiej odległości od siebie (ok. 200 metrów), co zapewnia sprawną organizację procesu dydaktycznego oraz łatwy dostęp studentów i kadry do infrastruktury dydaktycznej. W bezpośrednim sąsiedztwie budynku przy ul. Świerzawskiej, na terenie należącym do Uczelni, znajduje się sala gimnastyczna wykorzystywana na potrzeby realizacji zajęć przewidzianych w programie studiów. Na terenie kampusu znajduje się parking z miejscami dla 54 pojazdów oraz ogrodzony, zamknięty parking przeznaczony dla nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych Uczelni.

Uczelnia dysponuje rozbudowaną i zróżnicowaną bazą sal dydaktycznych, dostosowaną do specyfiki kształcenia na kierunku pielęgniarstwo. W jej skład wchodzi sale wykładowo-seminaryjne, sale ćwiczeń teoretycznych, pracownie umiejętności pielęgniarstwa oraz **dwa nowoczesne Centra Symulacji Medycznej (po jednym w każdym budynku dydaktycznym)**. Sale te różnią się powierzchnią, przeznaczeniem oraz wyposażeniem, co umożliwia realizację zajęć dydaktycznych zgodnie z obowiązującymi standardami kształcenia.

Należy podkreślić, że **Uczelnia posiada kompletną bazę sprzętową niezbędną do realizacji kształcenia studentów kierunku pielęgniarstwo, w pełni zgodną z wymaganiami określonymi w Załączniku do Uchwały Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych Nr 24/VI/2025 z dnia 27 marca 2025 r.**, w zakresie standardu wyposażenia pracowni umiejętności pielęgniarstwa oraz pracowni symulacji wysokiej wierności.

Istotnym elementem organizacji procesu dydaktycznego jest fakt, że Uczelnia dysponuje zapleczem umożliwiającym równoczesne kształcenie studentów kierunku pielęgniarstwo na studiach pierwszego i drugiego stopnia. W tym celu zapewniono **odrębne sale dydaktyczne oraz odrębne pracownie umiejętności pielęgniarstwa przeznaczone dla studentów studiów pierwszego stopnia oraz dla studentów studiów drugiego stopnia**. Rozwiązanie to gwarantuje właściwe warunki realizacji efektów uczenia się, dostosowane do poziomu zaawansowania studentów oraz specyfiki programu studiów.

Jednocześnie część infrastruktury dydaktycznej ma charakter wspólny (m.in. sale wykładowe, sale informatyczne oraz Centrum Symulacji Medycznej). Zasoby te uzupełniają się funkcjonalnie z infrastrukturą dedykowaną poszczególnym poziomom kształcenia. Wykorzystanie ich przez studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia **odbywa się w sposób ściśle zaplanowany, zsynchronizowany i harmonogramowany**, co eliminuje kolizje organizacyjne i zapewnia ciągłość oraz wysoką jakość procesu kształcenia.

W sytuacjach sporadycznych i losowych, takich jak czasowa niedostępność sali wynikająca z awarii infrastruktury lub innych zdarzeń o charakterze technicznym, Uczelnia posiada możliwość elastycznego zastąpienia sali dydaktycznej dedykowanej jednemu poziomowi kształcenia inną salą o analogicznym przeznaczeniu i wyposażeniu. Działania te mają charakter incydentalny, są każdorazowo planowane w sposób zapewniający zachowanie standardów kształcenia i nie wpływają negatywnie na realizację programu studiów ani osiągnięcie efektów uczenia się.

Sale wykładowe i pracownie wyposażone są w nowoczesny sprzęt multimedialny, w tym komputery, projektory, tablice multimedialne oraz tablice zmywalne. Wyposażenie pomieszczeń umożliwia realizację wszystkich treści programowych wynikających ze standardów kształcenia.

W obu budynkach dostępne są szatnie, toalety oraz strefy wypoczynku. W bezpośrednim sąsiedztwie obiektów znajdują się liczne sklepy spożywcze, bary i restauracje, a także supermarkety Lidl, Biedronka i Netto. W budynkach Uczelni znajdują się automaty z napojami i przekąskami oraz kanapkomaty, a w wybrane dni tygodnia w budynku przy ul. Świerzawskiej dostępna jest oferta gastronomiczna w formie sprzedaży świeżych posiłków.

Sale dydaktyczne wykorzystywane **na potrzeby studentów studiów pierwszego stopnia** kierunku pielęgniarstwo:

- aule wykładowe – 3 sale,
- sale ćwiczeniowe teoretyczne – 5 sal,
- pracownie języków obcych – 1 sala,
- pracownie informatyczne – 3 sale,
- pracownie nauk podstawowych (anatomia, fizjologia/biofizyka, mikroskopowa/mikrobiologia, biochemia) – 4 pracownie,
- pracownie umiejętności pielęgniarских – 8 sal,
- Centrum Symulacji Medycznej (3 sale - łącznie 5 modułów/łózek + przestrzeń do pre-debriefingu) – stanowiska symulacji wysokiej wierności oraz OSCE.

Szczegółowe opracowanie zasobów infrastrukturalnych Uczelni, w tym charakterystyka sal dydaktycznych i ich wyposażenia zostaje przekazane Komisji w formie Załącznika nr 2.1.5 do Raportu samooceny

Adekwatność infrastruktury do warunków pracy zawodowej

Kluczowym elementem bazy dydaktycznej są Centra Symulacji Medycznej oraz pracownie umiejętności pielęgniarских, które umożliwiają prowadzenie zajęć w warunkach zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej pielęgniarki. Wykorzystanie symulacji medycznej, w tym stanowisk OSCE oraz symulacji wysokiej wierności, pozwala na kształcenie i weryfikację umiejętności klinicznych, komunikacyjnych oraz decyzyjnych w sposób ustandaryzowany i bezpieczny. Zróżnicowanie stanowisk (niskiej, pośredniej i wysokiej wierności) umożliwia stopniowe nabywanie kompetencji – od podstawowych procedur po złożone działania kliniczne, co zapewnia adekwatność kształcenia do rzeczywistych warunków pracy w systemie ochrony zdrowia.

Rozwój i unowocześnianie bazy dydaktycznej

Uczelnia systematycznie rozwija i unowocześnia bazę dydaktyczną. W roku akademickim 2025/2026 dokonano **zakupu sprzętu medycznego do pracowni umiejętności pielęgniarских oraz Centrum Symulacji Medycznej o łącznej wartości ok. 1 300 000 zł**, co istotnie zwiększyło możliwości realizacji kształcenia praktycznego. Ponadto w tym samym roku akademickim **Uczelnia uzyskała finansowanie w wysokości 14 978 500,00 zł w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności** (Komponent D „Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia”, Inwestycja D2.1.1). Projekt pn. „Rozbudowa i doposażenie infrastruktury dydaktycznej na rzecz poprawy warunków i jakości kształcenia przedklinicznego studentów medycyny w Poznańskiej Akademii Medycznej NS im. Księcia Mieszka I” obejmuje modernizację i doposażenie bazy dydaktycznej, w tym **budowę i**

wyposażenie kolejnych 5 pracowni w obrębie Centrum Symulacji Medycznej. W roku akademickim 2025-2026 oddano do użytku nowe Centrum Symulacji Medycznej w budynku przy ul. Świerzawskiej 18, a także 9 nowych pracowni umiejętności pielęgniarstwa w budynku przy ul. Bułgarskiej 55.

Kompleksowość i organizacja wykorzystania infrastruktury

Uczelnia dysponuje zapleczem umożliwiającym równoczesne kształcenie studentów kierunku pielęgniarstwo na studiach pierwszego i drugiego stopnia. W tym celu zapewniono **odrębne sale dydaktyczne przeznaczone do realizacji zajęć praktycznych i ćwiczeń teoretycznych**, w szczególności w zakresie pracowni umiejętności pielęgniarstwa, dla studentów każdego poziomu kształcenia. Takie rozwiązanie gwarantuje właściwe warunki realizacji efektów uczenia się, dostosowane do poziomu zaawansowania studentów oraz specyfiki programu studiów. Jednocześnie część infrastruktury dydaktycznej ma charakter wspólny (m.in. sale wykładowe, pracownie informatyczne oraz Centra Symulacji Medycznej). Wykorzystanie tych zasobów odbywa się w sposób ściśle zaplanowany i harmonogramowany, co eliminuje kolizje organizacyjne i zapewnia ciągłość procesu dydaktycznego. W sytuacjach incydentalnych możliwe jest elastyczne wykorzystanie sal o analogicznym przeznaczeniu i wyposażeniu, bez wpływu na jakość kształcenia.

Warunki socjalne i dostępność infrastruktury

Baza dydaktyczna obejmuje również zaplecze socjalne dla studentów, w tym szatnie, toalety, strefy wypoczynku oraz pomieszczenia socjalne. Przy budynkach znajdują się parkingi dla studentów i pracowników, a lokalizacja Uczelni zapewnia dostęp do infrastruktury usługowej. Warunki te sprzyjają realizacji procesu kształcenia oraz pracy własnej studentów.

Wyposażenie poszczególnych typów pracowni

Pracownie anatomii – na wyposażeniu jednej z pracowni jest ultranowoczesny stół do nauki wirtualnej anatomii, umożliwiający interaktywną wizualizację struktur anatomicznych człowieka w technologii cyfrowej, z możliwością prezentacji poszczególnych układów, narządów oraz ich wzajemnych zależności w różnych projekcjach i warstwach. Rozwiązanie to stanowi istotne wsparcie procesu dydaktycznego, pozwalając na precyzyjne odwzorowanie anatomii człowieka oraz ułatwiając zrozumienie zagadnień o wysokim stopniu złożoności. Uzupełnieniem nowoczesnych narzędzi cyfrowych jest bogate wyposażenie pracowni w klasyczne pomoce dydaktyczne, obejmujące pełnowymiarowy szkielet anatomiczny człowieka oraz model szkieletu ludzkiego, model czaszki dorosłego człowieka, dydaktyczny model czaszki typu Beauchene, elastyczny model kręgosłupa, elastyczny model kręgosłupa z miednicą oraz model kręgosłupa z dyskopatią na poziomie L3/L4 umieszczony na statywie, a także przekrój strzałkowy głowy oraz przekroje strzałkowe miednicy żeńskiej i męskiej. W pracowni znajdują się również liczne modele narządów i układów wewnętrznych, w tym model ludzkiego tułowia typu unisex, model serca w ośmiokrotnym powiększeniu, model oka ludzkiego, model ucha odwzorowany w skali 5:1, model krtani w skali, model trzustki z pęcherzykiem żółciowym i śledzioną, model ludzkiej nerki z nadnerczem, model mózgu z oznaczonymi tętnicami oraz neuroanatomiczny model mózgu, a także model mikrostruktury ludzkiej skóry typu MICROanatomy. Istotną część wyposażenia stanowią modele układu mięśniowo-szkieletowego, w tym anatomiczny model układu mięśniowego, modele mięśni grzbietu, mięśni kończyny górnej oraz mięśni kończyny dolnej w skali 3/4 naturalnej wielkości, ortopedyczny model mięśni stopy, model kończyny dolnej człowieka obejmujący elastyczny staw biodrowy i kolanowy wraz ze stopą, a także funkcjonalne modele stawu barkowego, łokciowego i kolanowego. Dodatkowo pracownia wyposażona jest w

plansze anatomiczne naścienne oraz plansze wiszące przedstawiające schematy wszystkich narządów człowieka, a także w tablicę multimedialną oraz laptop wykorzystywany do prowadzenia prezentacji dydaktycznych i obsługi zasobów cyfrowych.

Pracownie do realizacji zajęć z fizjologii i biofizyki – zapewniają dostęp do aparatury oraz sprzętu diagnostycznego i pomiarowego niezbędnego do prowadzenia zajęć dydaktycznych, obejmującego m.in. ciśnieniomierze elektroniczne i zegarowe, dynamometr gruszkowy, młotek neurologiczny, elektrokardiograf, absorpcjometr, metronom, pulsoksymetr, piknometr, bezdotykowy termometr, glukometry, stetoskopy, otoskop, oftalmoskop, tablicę okulistyczną Snellena oraz tablice Ishihary do badania widzenia barw. Wyposażenie pracowni obejmuje także specjalistyczne narzędzia i urządzenia pomiarowe, w tym suwmiarkę elektroniczną INSIZE, oftalmoskop Luxascope Oculus, młotek neurologiczny DEJERINE CLASSIC z igłą i pędzelkiem, stroik laryngologiczny z podstawą oraz mikroskop wyposażony w kamerę, wykorzystywany do obserwacji i dokumentacji obrazu mikroskopowego. Ponadto część zajęć praktycznych realizowana jest w dedykowanej sali mikroskopowej, wyposażonej w kilkanaście nowoczesnych mikroskopów świetlnych renomowanej firmy Zeiss, co umożliwia prowadzenie ćwiczeń z zakresu mikroskopowej oceny preparatów oraz doskonalenie umiejętności obserwacyjnych studentów w warunkach odpowiadających standardom kształcenia na kierunkach medycznych. Do dyspozycji osoby prowadzącej zajęcia pozostaje laptop oraz tablica multimedialna, wykorzystywane do prezentacji treści dydaktycznych, wizualizacji wyników badań oraz bieżącego omawiania realizowanych ćwiczeń.

Laboratorium do realizacji zajęć z biochemii (i części tematów z mikrobiologii) - stanowi pracownię przygotowaną zgodnie ze standardem laboratoryjnym, wyposażoną w stoły wyspowe oraz indywidualne stanowiska pracy, umożliwiające bezpieczne i efektywne prowadzenie zajęć praktycznych. Wyposażenie laboratorium obejmuje pełny zakres standardowej aparatury i sprzętu właściwego dla tego typu pracowni, w tym wirówki, miniwirówki, dygestoria, cieplarki, mieszkadła typu vortex, płyty grzewcze, aparat do elektroforezy poziomej, komora do izolacji kwasów nukleinowych, spektrofotometr, termostat, palniki laboratoryjne, szkło laboratoryjne, statywy, pipety oraz zestaw podstawowych odczynników biochemicznych, co zapewnia właściwe warunki do realizacji ćwiczeń laboratoryjnych zgodnie z programem kształcenia.

Pracownia do realizacji zajęć z mikrobiologii i parazytologii (sala mikroskopowa) - stanowi nowoczesną salę dydaktyczną, ukierunkowaną na pracę z mikroskopami świetlnymi oraz wykorzystanie tablicy multimedialnej. Mikroskopy wykorzystywane są do obserwacji utrwalonych preparatów, co umożliwia studentom poznawanie budowy i cech morfologicznych drobnoustrojów oraz pasożytów człowieka w warunkach odpowiadających standardom kształcenia na kierunkach medycznych. Proces dydaktyczny wspierany jest przez wykorzystanie specjalistycznych baz danych oraz atlasów internetowych, z których prowadzący korzystają w trakcie zajęć w celu demonstracji obrazów wybranych szczepów bakteryjnych i grzybiczych, mikrofotografii wirusów oraz ilustracji pasożytów człowieka. Do wykorzystywanych źródeł dydaktycznych należą m.in. Infectious Disease Images – eMicrobes Digital Library, stanowiąca obszerną bazę obrazów mikroorganizmów chorobotwórczych, BacDive – The Bacterial Diversity Metadatabase, zawierająca szczegółowe informacje taksonomiczne, morfologiczne oraz mikrofotografie wybranych szczepów bakterii i archeonów, a także ASM Image Gallery udostępniana przez American Society for Microbiology, obejmująca recenzowane materiały edukacyjne publikowane na licencji Creative Commons.

Uzupełnieniem zasobów cyfrowych są również cyfrowe atlasy mikrobiologiczne, w tym fotograficzny atlas do laboratoriów mikrobiologicznych oraz atlas diagnostyczny mikrobiologii, prezentujące obrazy kultur bakteryjnych i grzybiczych, mikrofotografie wirusów oraz pasożytów człowieka.

Pracownie komputerowe – sale wyposażone są łącznie w 60 stanowisk komputerowych, połączonych z centralnym komputerem zarządzającym stanowiskami roboczymi oraz niezbędnymi urządzeniami peryferyjnymi. Każde stanowisko umożliwia prowadzenie zajęć praktycznych ukierunkowanych na kształcenie i doskonalenie umiejętności w zakresie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie kształcenia.

Pracownie umiejętności pielęgniarских – w których znajdują się łóżka szpitalne dla dorosłego pacjenta z opcjami pozycjonowania terapeutycznego wyposażone w materac przeciwoodleżynowy pasywny, wysięgnik łóżkowy z uchwytem i barierki ochronne, wielofunkcyjne łóżko szpitalne dla dorosłego sterowane elektrycznie z możliwością stosowania pozycji Trendelenburga, łóżko pacjenta do pielęgnacji w warunkach pozaszpitalnych, łóżka szpitalne dziecięce z barierkami bocznymi, łóżeczko noworodkowe, szafki przyłóżkowe z regulowanym białem bocznym, stanowisko do badania i pielęgnacji noworodka lub niemowlęcia, stoliki zabiegowe, fotele do pobierania krwi, parawany, stojaki do kroplówek, pompa infuzyjna strzykawkowa, zestaw sprzętu do nauki gimnastyki oddechowej oraz odśluzowywania dróg oddechowych, w tym ssak elektryczny, defibrylator z kardiomonitorem, sprzęt diagnostyczny, zużywalny i jednorazowy sprzęt do wybranych zabiegów medycznych, fantomy pielęgnacyjne: osoby dorosłe i osoby starszej, fantomy niemowlęcia i noworodka do podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych, fantomy BLS osoby dorosłej i dziecka, fantomy niemowlęcia i noworodka do nauki resuscytacji krążeniowo-oddechowej, fantom ALS osoby dorosłej, fantomy do pielęgnacji stomii, ran i odleżyn, fantomy na nauki wkłuć i iniekcji: ramię do nauki wstrzyknięć dożylnych, model główki noworodka do kaniulacji naczyń żylnych, symulator wstrzyknięć śródskórnych, fantom pośladków do nauki iniekcji domięśniowych, fantom ramienia do wstrzyknięć podskórnych i domięśniowych, fantom do iniekcji doszypikowych, fantomy do cewnikowania pęcherza moczowego u kobiet i u mężczyzn oraz u dziecka, trenażery do nauki: zakładania zgłębnika do żołądka, zabiegów dorektalnych, zabezpieczania dróg oddechowych u dorosłego, dziecka i niemowlęcia, fantomy do badania fizykalnego, model gruczołu piersiowego oraz jąder i gruczołu krokowego do nauki samobadania, sprzęt i środki umożliwiające segregację odpadów medycznych, materiały do pielęgnacji osób dorosłych i dzieci w tym: bielizna osobista i pościelowa, przybory i produkty do codziennej higieny i pielęgnacji, sprzęt do nauki przemieszczania i pozycjonowania pacjenta różnymi metodami oraz profilaktyki przeciwoodleżynowej w tym: wózek inwalidzki, materac przeciwoodleżynowy dynamiczny, sprzęt do przemieszczania i transportowania pacjenta, akcesoria do stabilizacji pozycji ciała pacjenta, zestaw sprzętu do nauki zabiegów higienicznych u pacjentów dorosłych i dzieci – wózek kąpielowy, wanienka do kąpieli niemowląt, przenośny zestaw do mycia głowy, termometry do pomiaru ciepłoty ciała na podczerwień, termometry do kontaktowego pomiaru ciepłoty ciała, ciśnieniomierze zegarowe i oscylometryczne, pulsoksymetry, pikflometry, taśma do pomiaru obwodów i długości ciała, waga lekarska ze wzrostomierzem, waga niemowlęca, stadiometr, infantometr, orchidometr, fałdomierz, antropometr, stetoskopy, goniometr, tablica Snellena, tablica Ishihary, oftalmoskop, młotek neurologiczny, latarka laryngologiczna, dermatoskop, dynamometr do oceny siły mięśniowej, glukometr, analizator cholesterolu z akcesoriami, aparat EKG, lampa zabiegowa punktowa, sprzęt do nauki zabiegów przeciwzapalnych, w tym kompresy żelowe ciepło/zimno, poduszka elektryczna, sprzęt do nauki podawania leków drogą doustną i drogą układu oddechowego, w tym sprzęt do tlenoterapii,

sprzęt do nauki zakładania cewnika do pęcherza moczowego i monitorowania diurezy, sprzęt do nauki karmienia pacjentów różnymi metodami: doustnie, przez zgłębnik i przetoki odżywcze, sprzęt do nauki zgłębnikowania żołądka, sprzęt do wykonywania zabiegów doodbytnicznych, sprzęt do nagłośniowego udroźnienia dróg oddechowych, rurki intubacyjne i tracheotmijne, laryngoskop, resuscytator silikonowy dla dorosłych i dzieci, sprzęt do pielęgnacji i zaopatrzenia wkłucia centralnego, portu naczyniowego i wkłucia doszpikowego,

Pracownie symulacji wysokiej wierności (Centrum Symulacji Medycznej) – wyposażone są w elektryczne łóżka szpitalne z możliwością regulacji wysokości oraz nachylenia części wezgowia i leża, wysokiej klasy symulator pacjenta dorosłego, wysokiej klasy symulator dziecka, wysokiej klasy symulator niemowlęcia, fantom wcześniaka, monitor pacjenta, szafki przyłóżkowe, szafki zabiegowe wyposażone w sprzęt jednorazowy, kardiomonitor, respirator, defibrylator manualny z funkcją AED, stojak do wlewów kroplowych, pompę strzykawkową, pompę infuzyjną, ssak próżniowy, aparat EKG, drobny sprzęt medyczny – stetoskopy, worki samorozprężalne, glukometr, łóżeczko dziecięce z bocznymi barierkami, łóżeczko dla noworodka, inkubator otwarty, wagę niemowlęcą i stół do pielęgnacji dziecka, panel medyczny z doprowadzonymi wybranymi mediami. Wyposażenie obejmuje również sprzęt i materiały wykorzystywane w zakresie tlenoterapii i wentylacji, w tym zestawy do prowadzenia tlenoterapii z zastosowaniem różnych technik, koncentrator tlenu, zestawy rurek intubacyjnych i tracheostomijnych w różnych rozmiarach, maski twarzowe do nieinwazyjnej wentylacji, filtry do układów oddechowych typu HME, wymienniki ciepła i wilgoci do tracheostomii, łączniki typu „martwa przestrzeń”, kompletne układy oddechowe do respiratora, nebulizator z możliwością podłączenia do układu oddechowego wraz z jednorazowym systemem Aerogen oraz ssak próżniowy lub elektryczny. W pracowni dostępny jest także sprzęt i materiały do monitorowania i prowadzenia edukacji w zakresie zaburzeń metabolicznych, w szczególności do monitorowania glikemii oraz podawania insuliny, w tym z wykorzystaniem techniki podskórnego wlewu. Zapewniono ponadto wyposażenie do obsługi wszczepialnych systemów dostępow naczyniowych, w tym całkowicie implantowalnych portów naczyniowych (TIVDs), a także spirometr umożliwiający pomiar szczytowego przepływu wydechowego, ocenę nadreaktywności oskrzeli oraz wykonywanie badań in vivo i in vitro. Istotną część wyposażenia stanowią nowoczesne specjalistyczne opatrunki, urządzenie do terapii podciśnieniowej ran wraz z kompatybilnymi zestawami opatrunkowymi, opaski do zamykania ran, staplery chirurgiczne, zestawy do szycia chirurgicznego oraz zestawy do oczyszczania ran. Pracownia dysponuje także sprzętem, materiałami i środkami niezbędnymi do usuwania nagniotków i modzeli, obejmującymi jałowe pakiety opatrunkowe, jałowe narzędzia chirurgiczne, środki do dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz jałowy materiał opatrunkowy. Uzupelnieniem są środki i materiały stosowane w kompresjoterapii chorób układu żylnego i limfatycznego. Zapewniono również sprzęt laboratoryjny do pobierania materiału biologicznego z ran do badań bakteriologicznych, w tym mikologicznych i wirusologicznych, a także sprzęt, materiały i środki do zaopatrywania oraz irygacji przetok jelitowych i moczowych. Wyposażenie obejmuje ponadto pompę żywieniową wraz z akcesoriami oraz sprzęt i materiały do obsługi i pielęgnacji portów naczyniowych, dostępow centralnych i obwodowych, przezskórnej endoskopowej gastrostomii (PEG), przezskórnej endoskopowej jejunostomii (PEJ), zgłębników do żołądka oraz zgłębników dojelitowych. W pracowni dostępny jest aparat ultrasonograficzny umożliwiający m.in. lokalizację naczyń obwodowych podczas kaniulacji, pozycjonowanie cewnika Foleya, zgłębnika żołądkowego i rurki intubacyjnej, a także ocenę przepływu naczyniowego oraz ukrwienia rany. Monitorowanie stanu pacjenta realizowane jest z wykorzystaniem sprzętu do monitorowania parametrów życiowych, w tym kardiomonitora, aparatów manualnych do

pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, pulsoksymetrów oraz kapnometrów, a także aparatu EKG i zestawu drobnego sprzętu medycznego. Zaawansowaną część infrastruktury dydaktycznej stanowi wysokiej klasy symulator pacjenta dorosłego wraz z systemem sterowania, rejestracji audio-wideo, zarządzania i archiwizacji danych oraz dedykowanym oprogramowaniem i scenariuszami zajęć, a także monitor pacjenta. Uzupełnieniem są trenażery umożliwiające naukę procedur dializacyjnych i opieki w zakresie ciągłej ambulatoryjnej dializy otrzewnowej, obsługi i pielęgnacji dostępów naczyniowych, PEG, PEJ oraz zgłębników, trenażer przetok jelitowych i moczowych, trenażer do zakładania szwów, zestawy modeli do terapii podciśnieniowej ran oraz modele kończyny dolnej z niewydolnością żylną i tętniczą. Do pracowni symulacji wysokiej wierności przypisane jest również pomieszczenie kontrolne wyposażone w system sterowania sesjami symulacyjnymi na symulatorach medycznych. W skład systemu wchodzi sprzęt umożliwiający rejestrację audio-wideo – kamery i mikrofony. Debriefing powiązany z zajęciami symulacyjnymi odbywa się w sali nr 102, nieopodal CSM.

Pracownia językowa – Zajęcia z zakresu języków obcych realizowane są w dedykowanej sali językowej, przystosowanej do prowadzenia zajęć dydaktycznych o charakterze praktycznym. Sala wyposażona jest w sprzęt audiowizualny, obejmujący laptop, projektor, odtwarzacz CD oraz system nagłośnienia, co umożliwia wykorzystywanie podczas zajęć materiałów audio, wideo oraz prezentacji multimedialnych. Dodatkowo w sali znajdują się tablice tematyczne zawierające podstawowe słownictwo medyczne oraz informacje kulturowe, a także zestaw słowników językowych dostępnych do bieżącego wykorzystania przez studentów i prowadzących. Takie wyposażenie zapewnia odpowiednie warunki do realizacji zajęć językowych zgodnie z programem kształcenia.

Sprzęt dydaktyczny podlega okresowej inwentaryzacji. Każde urządzenie znajdujące się w zasobach Uczelni jest oznakowane unikatowym kodem (np. PAM/PZN/0001...), wskazującym nazwę Uczelni, lokalizację (PZN – Poznań) oraz indywidualny numer sprzętu. Całość wyposażenia wykorzystywanego w działalności dydaktycznej i naukowej na Wydziale Nauk Medycznych jest ewidencjonowana w formie elektronicznej (wspartej papierową) księgi inwentarzowej, co umożliwia precyzyjne monitorowanie stanu i dostępności zasobów.

2) Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe

Zajęcia praktyczne oraz praktyki zawodowe na kierunku pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny, realizowane są w podmiotach zewnętrznych, z którymi Uczelnia zawarła umowy i porozumienia zapewniające studentom dostęp do infrastruktury właściwej dla rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej. Baza kształcenia praktycznego ma charakter kompleksowy i obejmuje zarówno wysokospecjalistyczne szpitale wieloprofilowe, szpitale powiatowe, zakłady opieki długoterminowej, jak i podmioty podstawowej opieki zdrowotnej oraz opieki środowiskowo-rodzinnej. Uczelnia podpisała **26 porozumień z podmiotami zewnętrznymi** w zakresie realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych dla studentów kierunku pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia. Są to:

1. Szpital Wojewódzki w Poznaniu, ul. Juraszów 7/19, 60-479 Poznań,
2. Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu, ul. Wrzoska 1, 60-663 Poznań,
3. Centrum Medyczne HCP Sp. z o.o., ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 194, 61-485 Poznań,

4. Szpital w Puszczykowie im. prof. S.T. Dąbrowskiego S.A., ul. Kraszewskiego 11, 62-041 Puszczykowo,
5. Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. Józefa Strusia z Zakładem Pielęgnacyjno-Opiekuńczym, ul. Szwajcarska 3, 61-285 Poznań,
6. Wojewódzki Szpital dla Psychicznie i Nerwowo Chorych „Dziekanka”, ul. Poznańska 15, 62-200 Gniezno,
7. Szpital Uniwersytecki im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze, ul. Zyty 26, 64-046 Zielona Góra,
8. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szczecin „Zdroje”, ul. Mączna 4, 70-780 Szczecin,
9. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Szamotułach, ul. Sukiennicza 13, 64-500 Szamotuły,
10. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Obornikach, ul. Szpitalna 2, 64-600 Oborniki,
11. Szpital Powiatowy im. Alfreda Sokołowskiego, ul. Szpitalna 28, 77-400 Złotów,
12. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Wschowska 3, 64-200 Wolsztyn,
13. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. Doktora Kazimierza Hołogi, ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl,
14. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Szpitalna 10, 64-400 Międzychód,
15. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej SP ZOZ w Grodzisku Wielkopolskim, ul. Mossego 17, 62-065 Grodzisk Wielkopolski,
16. Szpital im. Ryszarda Rzepki, ul. Zwycięstwa 1, 66-100 Sulechów,
17. Pielęgniarski Ośrodek Opieki Długoterminowej i Hospicyjnej AEGIS s.c., ul. Lechicka 100, 61-619 Poznań,
18. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Opalenicy, ul. 27 Grudnia 2, 64-330 Opalenica,
19. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Środowiskowo-Rodzinnej „Vital” E. Szymańska, M. Strugarek s.c., ul. Galla Anonima 2, 60-534 Poznań,
20. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Środowiskowo-Rodzinnej „Panaceum” Sp. z o.o., ul. Cieszkowskiego 2/1B, 62-030 Luboń,
21. Pielęgniarki Środowiskowo-Rodzinne „Assistance” Sp.P., ul. Jana Pawła II 26, 61-139 Poznań,
22. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Szkolnej „Childmed” s.c., ul. Prądzyńskiego 53, 61-527 Poznań,
23. VENI-MED Magdalena Mikulska, ul. Leśna 1, 61-160 Daszewice,
24. Prywatna Praktyka Pielęgniarska Katarzyna Złoch, Gościejewo 18A, 64-611 Gościejewo,
25. Medyczne Centrum Zdrowita, ul. Zbąszyńska 9, 64-300 Nowy Tomyśl,
26. Centrum Medyczne Panaceum, ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl
27. HELMED usługi pielęgniarskie Barbara Wojciechowska i partnerzy; ul. Taczaka 10; 61-818 Poznań

Zajęcia praktyczne z przedmiotu *Promocja Zdrowia* realizowane są w szkołach podstawowych funkcjonujących na terenie miasta Poznania, w których opiekę na uczniami sprawują pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania. Zadanie to wypełniają w ramach zatrudnienia w **Pielęgniarskim Ośrodku Medycyny Szkolnej CHILDMED S.C.**

Podmioty, w których realizowane są zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe, posiadają pełne, kompleksowe i akredytowane wyposażenie, adekwatne do zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów. Studenci odbywają zajęcia w komórkach organizacyjnych odpowiadających rzeczywistemu środowisku pracy zawodowej pielęgniarki, korzystając z aparatury, sprzętu medycznego i rozwiązań organizacyjnych stosowanych w codziennej praktyce klinicznej. Dzięki zróżnicowaniu bazy kształcenia praktycznego możliwa jest realizacja wszystkich obszarów przewidzianych w standardzie kształcenia, w warunkach zapewniających bezpieczeństwo pacjenta, wysoki poziom merytoryczny zajęć oraz właściwą organizację pracy studentów. Przyjęta baza podmiotów zewnętrznych jest zatem adekwatna, stabilna i w pełni wystarczająca dla realizacji programu studiów na kierunku pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny.

3) Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopień jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów, w szczególności w ramach kształcenia umiejętności praktycznych

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I zapewnia studentom oraz nauczycielom akademickim stały i ogólnodostępny dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej, niezbędnej do realizacji procesu kształcenia na kierunku pielęgniarstwo. Obejmuje on zarówno dostęp do sieci bezprzewodowej, jak i do zasobów bibliotecznych, dydaktycznych oraz systemów wspierających organizację i monitorowanie procesu kształcenia. Uczelnia zapewnia powszechny dostęp do Internetu na terenie budynków dydaktycznych, co umożliwia korzystanie z materiałów dydaktycznych, przygotowywanie projektów, opracowań i prezentacji, realizację pracy własnej oraz udział w zajęciach prowadzonych z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych. Rozwiązania te wspierają zarówno bieżący proces uczenia się, jak i samodzielną aktywność studenta.

Salę dydaktyczną wyposażono w tablice interaktywne, stanowiska komputerowe, projektory multimedialne oraz sprzęt nagłaśniający. Infrastruktura ta umożliwia prowadzenie zajęć zarówno w formie tradycyjnej, jak i z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wyposażenie sal pozwala również na stosowanie specjalistycznego oprogramowania wykorzystywanego w procesie dydaktycznym oraz w pracy własnej studentów. Dostęp do zasobów bibliotecznych i dydaktycznych możliwy jest również w czytelni oraz w pracowniach komputerowych zlokalizowanych przy ul. Bułgarskiej 55 (sale 102 i 202). Pracownie te wyposażone są w nowoczesne, w pełni funkcjonalne stanowiska komputerowe wraz z urządzeniami peryferyjnymi. Każde stanowisko umożliwia prowadzenie i uczestnictwo w zajęciach z wykorzystaniem połączeń wizualno-głosowych. Zainstalowane oprogramowanie wspiera realizację zajęć dydaktycznych oraz kształtowanie umiejętności w zakresie posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi w edukacji medycznej. Wszystkie stanowiska komputerowe posiadają licencjonowany dostęp do platformy ZOOM.

Uczelnia wykorzystuje zintegrowany **zestaw narzędzi informatycznych wspierających proces nauczania** i uczenia się studentów. Obejmuje on w szczególności:

- system biblioteczny, umożliwiający zdalne przeglądanie katalogów, sprawdzanie dostępności zbiorów, rezerwowanie pozycji oraz przedłużanie terminu ich zwrotu,
- materiały dydaktyczne udostępniane przez nauczycieli akademickich w formie elektronicznej,
- platformę do prowadzenia zajęć zdalnych ZOOM,

- środki multimedialne wykorzystywane podczas zajęć dydaktycznych,
- system Wirtualny Dziekanat, umożliwiający monitorowanie przebiegu procesu kształcenia indywidualnego studenta, dostęp do ocen oraz bieżącą obsługę procesu dydaktycznego.

Na kierunku pielęgniarstwo technologie informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane są jako wsparcie procesu dydaktycznego, a w przypadku zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość dotyczą wyłącznie efektów uczenia się z zakresu wiedzy. Platformy Moodle i ZOOM umożliwiają prowadzenie wykładów, seminariów, konsultacji oraz udostępnianie materiałów dydaktycznych, a także organizację kontaktu nauczyciela akademickiego ze studentami. Zastosowanie tych narzędzi sprzyja ciągłości procesu dydaktycznego, zwiększa dostępność materiałów i umożliwia elastyczne organizowanie procesu nauczania, przy jednoczesnym zachowaniu zgodności z wymaganiami standardu kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo.

Technologie informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane są również jako narzędzie wspierające kształcenie umiejętności praktycznych. Oprogramowanie dostępne na stanowiskach komputerowych, zasoby elektroniczne oraz środki multimedialne służą m.in. przygotowaniu studentów do zajęć praktycznych, analizie przypadków, opracowywaniu projektów i prezentacji oraz korzystaniu z aktualnych zaleceń, standardów i materiałów instruktażowych. Wspomaga to rozwijanie kompetencji związanych z wyszukiwaniem, selekcją i wykorzystaniem informacji medycznej, co ma istotne znaczenie w kształceniu pielęgniarzek funkcjonujących w nowoczesnym systemie ochrony zdrowia. Technologie te nie zastępują jednak bezpośredniego kształcenia praktycznego, lecz stanowią jego istotne uzupełnienie, wspierające przygotowanie do zajęć realizowanych w pracowniach, Centrum Symulacji Medycznej oraz podmiotach leczniczych.

4) Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I podejmuje systemowe działania na rzecz zapewnienia dostępności infrastruktury dydaktycznej oraz wsparcia procesu kształcenia studentów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami. Działania te obejmują zarówno dostosowanie przestrzeni architektonicznej, jak i wyposażenie dydaktyczne oraz rozwiązania organizacyjne wspierające udział studentów w procesie kształcenia.

W budynkach Uczelni zlokalizowanych przy ul. Bułgarskiej 55 oraz ul. Świerzawskiej 18 zainstalowane zostały windy umożliwiające swobodne przemieszczanie się osobom z niepełnosprawnością ruchową. Planowane są dalsze działania inwestycyjne, w tym nadbudowa o jedną kondygnację obu budynków, co przyczyni się do podniesienia jakości realizacji zajęć dydaktycznych, w szczególności praktycznych.

Wszystkie sale dydaktyczne wyposażone są w rzutniki multimedialne, umożliwiające prezentację treści w formie wizualnej, co stanowi istotne wsparcie dla osób z niepełnosprawnością słuchu. Wykładowcy mają również możliwość korzystania ze sprzętu nagłaśniającego, co zwiększa dostępność przekazu dydaktycznego dla studentów słabosłyszących.

Studenci z niepełnosprawnością mają możliwość uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych wraz z opiekunem (np. członkiem rodziny), który wspiera ich w procesie kształcenia oraz w sprawach organizacyjnych i administracyjnych.

W Bibliotece Uczelni utworzono stanowiska komputerowe dostosowane do potrzeb osób niewidomych i słabowidzących, wyposażone m.in. w elektroniczną lupę powiększającą obraz oraz oprogramowanie z funkcją autolektora. Dodatkowo dostępny jest wyodrębniony księgozbiór

obejmujący publikacje w alfabecie Braille'a, książki z powiększoną czcionką oraz materiały wspierające komunikację, w tym słowniki mimiczne. Istotnym udogodnieniem są także plany budynków wykonane w alfabecie Braille'a, udostępnione przy wejściu do budynku przy ul. Bułgarskiej 55, które ułatwiają orientację przestrzenną osobom z dysfunkcją wzroku.

W roku akademickim 2025/2026 Uczelnia zakupiła specjalistyczny sprzęt i rozwiązania technologiczne przeznaczone do wsparcia studentów z niepełnosprawnościami oraz osób ze szczególnymi potrzebami. Wyposażono stanowiska komputerowe w dedykowane oprogramowanie wspierające osoby z trudnościami w korzystaniu z narzędzi cyfrowych, a także zakupiono **syntezator mowy Speech 2 GO** umożliwiający odczytywanie tekstów i rozpoznawanie treści z obrazów. Dodatkowo Uczelnia została wyposażona w monitory interaktywne AFTEK TS8 lite oraz zestawy nagłaśniające wspierające dostępne formy prowadzenia zajęć dydaktycznych. W trosce o bezpieczeństwo społeczności akademickiej zakupiono również defibrylatory AED.

Uczelnia uczestniczy w programach Narodowego Centrum Badań i Rozwoju ukierunkowanych na likwidację barier w dostępie do kształcenia. W ramach tych działań powołano Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami, realizowane są szkolenia dla kadry dydaktycznej oraz wdrażane rozwiązania organizacyjne wspierające dostępność procesu kształcenia.

Studenci mają także możliwość uczestnictwa w kursach języka migowego, co sprzyja podnoszeniu kompetencji komunikacyjnych oraz integracji społeczności akademickiej.

5) Dostępność infrastruktury, w tym oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I zapewnia studentom kierunku pielęgniarstwo kompleksowy i wieloaspektowy dostęp do infrastruktury dydaktycznej, zasobów informacyjnych oraz narzędzi informatycznych, które umożliwiają efektywną realizację zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej. Dostępność ta obejmuje zarówno warunki do pracy indywidualnej na terenie Uczelni, jak i możliwość korzystania z zasobów w trybie zdalnym. Istotnym elementem wsparcia pracy własnej studentów jest infrastruktura zlokalizowana w Bibliotece PAM (Czytelnia) oraz w pracowniach komputerowych. Pomieszczenia te wyposażone są w nowoczesne stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, oprogramowania użytkowego oraz narzędzi wspierających proces kształcenia. Umożliwia to przygotowywanie prac pisemnych, analiz, projektów, prezentacji multimedialnych oraz korzystanie z zasobów naukowych i dydaktycznych w warunkach sprzyjających pracy indywidualnej.

Uzupełnieniem infrastruktury stacjonarnej jest szeroki dostęp do narzędzi i zasobów cyfrowych, wykorzystywanych przez studentów w ramach pracy własnej. Obejmuje on w szczególności:

- zasoby biblioteczne dostępne w formie tradycyjnej i elektronicznej,
- materiały dydaktyczne udostępniane przez nauczycieli akademickich w formie papierowej i elektronicznej,
- platformę ZOOM wykorzystywaną do kontaktu z wykładowcami oraz realizacji zajęć i konsultacji,
- środki multimedialne i oprogramowanie wspierające przygotowanie projektów, analiz i opracowań.

Zasady realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na Wydziale Nauk Medycznych PAM, w tym na kierunku pielęgniarstwo, określa **Zarządzenie Dziekana nr 11/2025 z dnia 23 października 2025 r.** Dokument ten reguluje organizację zajęć synchronicznych i asynchronicznych,

realizowanych z wykorzystaniem platform videokonferencyjnych (w szczególności ZOOM) oraz materiałów autorskich przygotowanych przez nauczycieli akademickich.

Kształcenie na odległość realizowane jest wyłącznie w zakresie efektów uczenia się odnoszących się do wiedzy, zgodnie z obowiązującymi limitami godzin i punktów ECTS. Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem uczelnianych kanałów komunikacji, zgodnie z harmonogramem semestru, a studenci mają zapewniony dostęp do materiałów dydaktycznych oraz bieżącego kontaktu z prowadzącymi. Platformy wykorzystywane w procesie dydaktycznym umożliwiają interaktywną komunikację, w tym zadawanie pytań, udział w dyskusji oraz korzystanie z konsultacji.

Studenci otrzymują także informacje organizacyjne oraz materiały dydaktyczne za pośrednictwem poczty elektronicznej, co sprzyja indywidualizacji procesu kształcenia oraz umożliwia elastyczne planowanie pracy własnej. Stały dostęp do bezprzewodowej sieci Internet na terenie wszystkich budynków Uczelni pozwala na realizację zadań dydaktycznych zarówno w przestrzeni akademickiej, jak i poza nią.

Połączenie infrastruktury stacjonarnej (czytelnia, pracownie komputerowe) z rozwiązaniami zdalnymi (platformy edukacyjne i komunikacyjne) tworzy spójny system wspierający samodzielne uczenie się studentów. Przyjęte rozwiązania umożliwiają rozwijanie kompetencji poznawczych, analitycznych oraz cyfrowych, a także efektywne przygotowanie do zajęć i zaliczeń, zgodnie z wymaganiami programu studiów oraz standardami kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo.

6) System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, w tym w szczególności dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach

Studenci kierunku pielęgniarstwo mają zapewniony całoroczny dostęp do Biblioteki PAM, zlokalizowanej przy ul. Świerzawskiej 18, wejście „B”, pokój 024. Biblioteka obejmuje wypożyczalnię oraz czytelnię czynną pięć dni w tygodniu: we wtorki, środy, piątki, soboty i niedziele, w godzinach 8.00–15.00, a w niedziele w godzinach 8.00–14.00. Biblioteka dysponuje 11 komputerami z dostępem do Internetu, a także drukarką, skanerem i kserokopiarką, co zapewnia studentom odpowiednie warunki do nauki, przygotowywania prac zaliczeniowych i dyplomowych oraz korzystania z zasobów naukowych. Czytelnia wyposażona jest również w stanowiska dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, w tym dwa laptopy z urządzeniami wspomagającymi czytanie, takimi jak lupa ekranowa oraz auto-lektor umożliwiający odczytywanie treści z monitora. Rozwiązania te zapewniają pełną dostępność zasobów bibliotecznych dla wszystkich użytkowników.

Biblioteka umożliwia dostęp zarówno do tradycyjnych zasobów bibliotecznych, jak i do elektronicznych źródeł wiedzy, w szczególności do Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych ACADEMICA.

Wszyscy studenci pierwszego roku objęci są szkoleniem bibliotecznym. Dla studentów przygotowujących się do opracowania pracy dyplomowej organizowane są dodatkowe warsztaty z zakresu wyszukiwania źródeł, kompletowania bibliografii oraz zasad jej opracowywania. Monitorowaniem, oceną i doskonaleniem systemu biblioteczno-informacyjnego zajmuje się Rada Biblioteczna, w skład której wchodzi pracownicy Biblioteki PAM oraz interesariusze wewnętrzni, tj. studenci i nauczyciele akademicy. Rada powoływana jest zarządzeniem Rektora, który określa jej kompetencje, zakres i formy działania.

Księgozbiór wydawnictw zwartych liczy łącznie **24 367 woluminów**. Zbiory te uzupełniane są przez 44 tytuły wydawnictw ciągłych w formie drukowanej oraz 37 tytułów czasopism online. Studenci mają również dostęp do pełnotekstowych baz danych udostępnianych w ramach projektu Wirtualna Biblioteka Nauki, a także do licencjonowanej bazy Archiwa Via Medica (Pielęgniarstwo), obejmującej specjalistyczne czasopisma medyczne w formie elektronicznej.

Istotnym elementem systemu biblioteczno-informacyjnego jest dostęp do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz cyfrowych baz bibliograficznych. Za pośrednictwem WBN studenci PAM mają dostęp do następujących źródeł:

- wybranych czasopism **Freedom Collection**, obejmujących 1615 tytułów bieżących z rocznikami od 1995 r., 181 tytułów archiwalnych, 19 czasopism z grupy Cell i 4 czasopisma z grupy Lancet, a także 1712 monografii z lat 2013–2014 oraz 803 wolumenów serii książkowych i poradnikowych z lat 2011–2015,
  - **Springer Link** – czasopism, obejmujących 2235 tytułów bieżących ze wszystkimi dostępnymi rocznikami, 392 tytuły archiwalne, archiwum serii książkowych (10 430 wolumenów), 16 653 książki z lat 2004, 2005 i 2009–2011, 9492 książki z 2017 r., 10 026 książek z 2018 r. oraz 10 417 książek z 2019 r.,
  - **Wiley Online Library** – Czasopisma Full Collection 2019, obejmującej 1405 tytułów bieżących z rocznikami od 1997 r. oraz 2450 książek wydanych w latach 2009 i 2015,
  - czasopisma **Nature** w serwisie nature.com, z rocznikami od 2010 r.,
  - czasopisma **Science** w serwisie sciencemag.org, z rocznikami od 1997 r.,
  - wyszukiwarki E-czasopisma,
  - wyszukiwarki E-książki,
  - platformy Infona, obejmującej archiwum krajowe wraz z bieżącymi zasobami i codzienną aktualizacją czasopism Elsevier, Springer i Wiley, książki Springer z lat 2004, 2005 i 2009–2011 oraz książki Wiley z lat 2009 i 2015, a także archiwa licencji konsorcyjnych ACS i IEEE oraz otwarte zasoby polskie,
  - bazy **EBSCO** obejmującej czasopisma naukowe, książki, gazety i inne publikacje.
- Ponadto studenci mają dostęp do następujących cyfrowych baz piśmiennictwa:
- **ELSEVIER** – pełne teksty elektronicznych wersji czasopism naukowych z zakresu nauk przyrodniczych i medycznych,
  - **SPRINGER** – pełne teksty elektronicznych wersji czasopism z zakresu nauk medycznych, przyrodniczych, humanistycznych, ekonomii, informatyki, chemii i fizyki,
  - **WEB OF KNOWLEDGE** – platformy udostępniającej abstrakty, informacje bibliograficzne oraz indeksy cytowań, z możliwością przeszukiwania baz Web of Science, Medline i Journal Citation Reports,
  - **ARCHIWA VIA MEDICA** – bazy medycznej online obejmującej 33 tytuły fachowych czasopism medycznych,
  - **POLISH SCIENTIFIC JOURNALS DATABASE** – bazy bibliograficznej polskich czasopism z nauk ścisłych i medycznych,
  - **CEJSH** – bazy bibliograficznej środkowoeuropejskich czasopism z dziedziny nauk społecznych i humanistycznych,
  - **PubMed** – bazy zawierającej ponad 36 milionów cytowań literatury biomedycznej z MEDLINE, czasopism z zakresu nauk przyrodniczych i książek online,
  - **Emergency Medical Service Archives** – dostępu do czasopisma „Ratownictwo Medyczne”,
  - **Corpus Physio** – kompleksowego zbioru informacji z zakresu fizjologii człowieka i patofizjologii chorób,
  - **PRESSto** – platformy czasopism elektronicznych UAM,
  - **Biblioteki Nauki** – udostępniającej otwarte pełne teksty artykułów z polskich czasopism naukowych oraz wybrane książki naukowe.

System biblioteczno-informacyjny Uczelni obejmuje również dostęp do naukowych czasopism pielęgniarskich i medycznych, zarówno w wersji tradycyjnej, jak i elektronicznej. Zbiory te obejmują nie tylko periodyki stricte pielęgniarskie, lecz również czasopisma z innych obszarów wiedzy medycznej, których treści wykorzystywane są w procesie kształcenia na kierunku pielęgniarstwo i są niezbędne dla kształtowania pełnych kompetencji zawodowych absolwentów.

Wykaz czasopism dostępnych w wersji tradycyjnej obejmuje:

- Anestezjologia i Ratownictwo,
- **Biuletyn Pielęgniarek i Położnych,**
- Chirurgia po Dyplomie,
- Fizjoterapia,
- Ginekologia Polska,
- Ginekologia po Dyplomie,
- Kliniczna Perinatologia i Ginekologia,
- Kardiologia Polska,
- **Magazyn Pielęgniarki i Położnej,**
- Medycyna Intensywna i Ratunkowa,
- Medycyna Praktyczna,
- Medycyna Po Dyplomie,
- Neurologia po Dyplomie,
- Ortopedia, Traumatologia i Rehabilitacja,
- **Pielęgniarstwo Specjalistyczne,**
- Postępy Dermatologii i Alergologii,
- Postępy Rehabilitacji,
- Postępy Żywienia Klinicznego,
- Problemy Higieny i Epidemiologii,
- Rehabilitacja Medyczna,
- Rehabilitacja w Praktyce.

Wykaz czasopism dostępnych w wersji elektronicznej obejmuje:

- **Archiwa Via Medica (Pielęgniarstwo) – czasopisma online,**
- Acta Balneologia,
- Acta Clinica – pełne teksty,
- Advances in Palliative Medicine – pełne teksty w polskiej i angielskiej wersji językowej,
- Anestezjologia i Ratownictwo – pełne teksty,
- Clinical Diabetology,
- Fizjoterapia Polska – pełne teksty wybranych artykułów,
- Forum Zaburzeń Metabolicznych – pełne teksty,
- Medycyna Ogólna i Nauki o Zdrowiu – pełne teksty,
- Medycyna Paliatywna w Praktyce – pełne teksty,
- Medycyna Sportowa – pełne teksty wybranych artykułów,
- Medycyna Środowiskowa – pełne teksty,
- **Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne – pełne teksty,**
- **Pielęgniarstwo i Zdrowie Publiczne – pełne teksty,**
- **Pielęgniarstwo Polskie – pełne teksty,**

- **Pielęgniarstwo Specjalistyczne – pełne teksty,**
- **Pielęgniarstwo XXI Wieku – pełne teksty,**
- Postępy Dermatologii i Alergologii – pełne teksty,
- **Problemy Pielęgniarstwa – pełne teksty w języku angielskim,**
- ResMedica – pełne teksty,
- Wiadomości Lekarskie,
- Głos Fizjoterapeuty,
- Rehabilitacja w Praktyce – dostęp na miejscu w bibliotece PAM,
- Na Ratunek – dostęp na miejscu w bibliotece PAM,
- Emergency Medical Service,
- Developmental Period Medicine.

Podręczniki akademickie przeznaczone dla studentów pielęgniarstwa

UWAGA – wszystkie podręczniki wskazane w sylabusach jako literatura obowiązkowa i uzupełniająca są dostępne w Bibliotece i czytelni PAM.

1. Abbas, Abul K., „Immunologia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
2. Abrahams Peter, "Atlas anatomiczny", Warszawa, Świat Książki, 2021.
3. Aehlert, Barbara, „EKG łatwo zrozumieć”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
4. Allen, Richard Cutler, „Okulistyka”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
5. Allison, Lizabeth A., „Podstawy biologii molekularnej”, Warszawa, WUW, 2023.
6. Andres, Janusz, „Wytyczne resuscytacji 2021”, Kraków, Polska Rada Resuscytacji, 2022.
7. Andruszkiewicz, Anna, „Promocja zdrowia”, T. 1, Warszawa, PZWL, 2008.
8. Andruszkiewicz, Anna, „Promocja zdrowia”, T. 2, Warszawa, PZWL, 2019.
9. Antczak, Adam, red. „POCHP w przypadkach klinicznych", Warszawa, PZWL, 2018.
10. Babbie, Earl R., "Badania społeczne w praktyce", Warszawa, PWN, 2005.
11. Badowska-Kozakiewicz, Anna M., „ Patofizjologia człowieka”, Warszawa, PZWL, 2015.
12. Bağtaj, Maciej, „ Chirurgia dziecięca”, Warszawa, PZWL, 2016.
13. Baj, Jadwiga, „Mikrobiologia”, Warszawa, PWN SA, 2022.
14. Bal, Jerzy, „Genetyka medyczna i molekularna”, Warszawa, PWN, 2023.
15. Balicki, Ryszard, "Encyklopedia prawa", Warszawa, Wydawnictwo C. H. Beck, 2007.
16. Balsam, Paweł, „ Niewydolność serca”, Warszawa, PZWL, 2022.
17. Bałanda-Bałydyga, Agnieszka, „Opieka nad noworodkiem”, Warszawa, PZWL, 2021.
18. Bańkowski, Edward, "Biochemia", Wrocław, MedPharm Polska, 2014.
19. Barański, Andrzej, „Pobieranie narządów jamy brzusznej do przeszczepów”, Warszawa, PZWL, 2013.
20. Barinov-Wojewódzki, Aleksander, „Rehabilitacja w onkologii i chorobach wewnętrznych”, Poznań, AWF, 2012.
21. Barrall, Irene, "Lifestyle", Harlow, Pearson/Longman, 2011.
22. Barta, Janusz, "Prawo autorskie", Warszawa, Wolters Kluwer, 2016.
23. Bartel, Hieronim, „Embriologia”, Warszawa, PZWL, PWN, 2023.
24. Bartnikowska, Urszula, "Małżeństwa mieszane", Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2004.
25. Bartochowski, Artur, "Neonatologia", Warszawa, PZWL, 2015.
26. Basak, Grzegorz Władysław, „ Hematologia”, Warszawa, PZWL, 2022.

27. Bączyk, Grażyna, "Podstawy kliniczne oraz pielęgnowanie chorych w okresie przed- i pooperacyjnym w chirurgii ogólnej, ortopedii i traumatologii", Poznań, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego, 2018.
28. Beek, Erik., "Diagnostyka ultrasonograficzna w pediatrii", Warszawa, Medipage, 2019.
29. Behrbohm, Hans, „Choroby ucha, nosa i gardła z chirurgią głowy i szyi”, Wrocław, Edra Urban & Partners, 2020.
30. Bejda, Grzegorz, "Pacjent "inny" wyzwaniem opieki medycznej", Białystok, Uniwersytet Medyczny, 2016.
31. Będziński, Romuald, "Biomechanika i inżynieria rehabilitacyjna", Warszawa, "Exit", 2004.
32. Białachowski, Jakub T, "Kinezyterapia praktyczna w schorzeniach narządów ruchu", Poznań, WSPiA, 2014.
33. Białyżewski, Henryk, „Socjologia”, Warszawa, WSE, 2006.
34. Bochenek, Adam, "Anatomia człowieka", T. 2, Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2022.
35. Bochenek, Adam, "Anatomia człowieka", T. 3, Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2022.
36. Bochenek, Adam, "Anatomia człowieka", T. 4, Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2023.
37. Bochenek, Adam, "Anatomia człowieka", T. 5, Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2022.
38. Bochenek, Adam, "Anatomia człowieka", T. 1, Warszawa, PZWL, 2023.
39. Bonney, Victor, "Bonney chirurgia ginekologiczna", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2017.
40. Borkowski, Andrzej, „ Urologia”, Warszawa, PZWL, 2015.
41. Borowicz, Adrianna Maria, "Rehabilitacja osób z zaburzeniami funkcji poznawczych", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016.
42. Braun, Jörg, „ Intensywna terapia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
43. Bręborowicz, Grzegorz H, "Położnictwo i ginekologia", Warszawa, PZWL, 2010.
44. Bręborowicz, Grzegorz H., "Farmakoterapia w ginekologii, uroginekologii i endokrynologii ginekologicznej", Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2019.
45. Bręczewski, Grzegorz, "Wybrane psychospołeczne aspekty niepełnosprawności", Poznań, AWF, 2010.
46. Bręczewski, Grzegorz., "Niepełnosprawność i zachowania pomocowe w procesie rehabilitacji", Warszawa, Difin, 2018.
47. Brooks, Adam, "Ostry dyżur chirurgiczny", Warszawa, PZWL, 2013.
48. Brosowska, Beata, "Pielęgniarstwo środowiskowe", T. 2, Lublin, Wydawnictwo Makmed, 2015.
49. Brosowska, Beata, „Współpraca z pacjentami i ich rodzinami - w trosce o przestrzeganie zaleceń terapeutycznych”, Lublin, Wydawnictwo Makmed, 2010.
50. Brown, T. A., „ Genomy”, Warszawa, PWN, 2021.
51. Brózda, Karolina, "Psychoterapia Psychodynamiczna w Polsce", Kraków, Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychodynamicznej, 2018.
52. Bruska, Małgorzata (red.) "Woźniak anatomia człowieka", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2020.
53. Brzeziński, Tadeusz, "Etyka lekarska", Warszawa, PZWL, 2015.
54. Brzeziński, Tadeusz, „ Historia medycyny”, Warszawa, PZWL, 2016.
55. Brzozowski, Tomasz, „ Konturek fizjologia człowieka”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
56. Buczek, Włodzimierz, "Kompedium farmakologii i farmakoterapii", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2016.
57. Bulanda, M., „Mikrobiologia lekarska” T.1, Warszawa, PZWL, PWN, 2023.
58. Bulanda, M., „Mikrobiologia lekarska” T.2, Warszawa, PZWL, PWN, 2023.

59. Bulanda, Małgorzata (red.) "Zakażenia szpitalne w jednostkach opieki zdrowotnej", Warszawa, PZWL, 2018.
60. Bulanda, Małgorzata (red.), "Podstawy mikrobiologii i epidemiologii szpitalnej", Warszawa, PZWL, 2021.
61. Całek, Grzegorz, "Mam dziecko z niepełnosprawnością", Warszawa, Polskie Towarzystwo Zespołu Aspergera, 2016.
62. Chan, Otto, "ABC radiologii w medycynie ratunkowej", Wrocław, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, 2009.
63. Chandler, Genevieve Elizabeth, "Pielęgniarstwo", Warszawa, Wolters Kluwer Polska, 2012.
64. Chazan, Bogdan, "Aborcja", Wrocław, Wektory, 2009.
65. Chazan, Ryszarda, red., „Pneumonologia”, Bielsko-Biała: α-medica press, 2011.
66. Chojnacki, Jan, "Dietetyka i żywienie kliniczne", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2015.
67. Cianciara, Dorota, "Zarys współczesnej promocji zdrowia", Warszawa, PZWL, 2010.
68. Ciborowska, Helena, „Dietetyka”, Warszawa, PZWL, 2022.
69. Cichá, Martina, "Wybrane konteksty pedagogicznych pograniczy", Racibórz, Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej 2007.
70. Ciechaniewicz, Wiesława, "Pielęgniarstwo", T.1, Warszawa, PZWL, 2014.
71. Ciechaniewicz, Wiesława, "Pielęgniarstwo", T.2, Warszawa, PZWL, 2014.
72. Ciecierska, Joanna, "English for medicine", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2018.
73. Ciecierska, Joanna, "English for physiotherapy", Warszawa, PZWL, 2012.
74. Cieślak, Małgorzata, "English", 1, Poznań, Wagros, 2008.
75. Cieślak-Korfel, Aleksandra, "Usprawnianie po udarze mózgu", Kraków, Elipsa-Jaim, 2007.
76. Classen, Meinhard, red. „Endoskopia układu pokarmowego” – T.1, Warszawa: Med-Media, 2013.
77. Classen, Meinhard, red. „Endoskopia układu pokarmowego” – T.2, Warszawa: Med-Media, 2013.
78. Cochard, Larry R., „Netter's atlas of human embryology”, Philadelphia, PA Elsevier, 2025.
79. Connor, J. M., "Genetyka medyczna", Warszawa, PZWL, 2014.
80. Czekirda, Marta, „ Obliczanie dawek leku”, Warszawa, PZWL, 2021.
81. Czuczwar, Stanisław Jerzy, "Farmakologia", Warszawa, PZWL, 2015.
82. Dacre, Jane, "Badanie kliniczne", Warszawa, PZWL, 2004.
83. Dalman, Ronald L., „ Techniki operacyjne w chirurgii naczyniowej”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
84. Damjanov, Ivan, "Patofizjologia", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2018.
85. Dąbrowski, Rafał, „Farmakoterapia chorób serca w podstawowej opiece zdrowotnej”, Poznań, Termedia, 2020.
86. Dega, Wiktor, „ Wiktor Dega ortopedia i rehabilitacja”, Warszawa, PZWL, 2022.
87. Dmoch-Gajzlerska, Ewa, „ POZ w Polsce”, Warszawa, PZWL, 2017.
88. Domagała, Wenancjus, "Podstawy patologii", Warszawa, PZWL, 2021.
89. Domaradzki, Jarosław, "Anatomia praktyczna układu ruchu", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
90. Dooley, Jenny, „ Grammarway 3”- English Grammar”, Newbury, Express Publishing, 2013.
91. Doś, Janusz (red.), "Limfologia", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2017.
92. Douglas, Graham, "Badanie kliniczne Macleoda", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2017.
93. Drake, Richard L.,(red.), "Gray anatomia", T. 1, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2020.

94. Drake, Richard L.,(red.), "Gray anatomia", T. 2, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2020.
95. Drake, Richard L.,(red.), "Gray anatomia", T. 3, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2020.
96. Drewa, Gerard (red.), "Genetyka medyczna", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2020.
97. Drewa, Tomasz, „ Urologia”, Warszawa, PZWL, 2021.
98. Dyk, Danuta, "Badanie fizykalne w pielęgniarstwie", Warszawa, PZWL, 2020.
99. Dyk, Danuta, "Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki", Warszawa, PZWL, 2018.
100. Dzierżanowska, Danuta, "Antybiotykoterapia praktyczna", Bielsko-Biała, &-medica press, 2018.
101. Dzirba, Alina, "Wstrzyknięcia domięśniowe", Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2021.
102. Dziubek, Zdzisław, "Choroby zakaźne i pasożytnicze", Warszawa, Wydawnictwo PZWL, 2010.
103. Emich-Widera, Ewa, "Repetytorium z pediatrii", Warszawa, PZWL, 2005.
104. Emich-Widera, Ewa, "Repetytorium z pielęgniarstwa", Warszawa, PZWL, 2014.
105. Eroschenko, Victor P., "Atlas histologiczny z powiązaniem czynnościowymi", Warszawa, MediPage, 2019.
106. Evans, Virginia, „ Medical. Book 1-3”, Newbury, Express Publishing, 2024.
107. Fehm, Tanja, „Ginekologia, diagnostyka różnicowa i terapia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
108. Figlerowicz, Magdalena, „ Choroby zakaźne u dzieci”, Warszawa, PZWL, 2021.
109. Fischer, Katarzyna, „Diagnostyka laboratoryjna chorób reumatycznych”, T. 1, Szczecin, Wyd. Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, 2019.
110. Fischer, Katarzyna, „Diagnostyka laboratoryjna chorób reumatycznych”, T. 2, Szczecin, Wyd. Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, 2019.
111. Flake, Frank, „ Leki w medycynie ratunkowej i intensywnej terapii”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
112. Fleischer, Małgorzata, "Podstawy pielęgniarstwa epidemiologicznego", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2015.
113. Florkowski, Antoni, "Fizjoterapia w psychiatrii", Warszawa, PZWL, 2012.
114. Frankowski, Paweł, „Pierwsza pomoc przedmedyczna”, Gliwice, Bezdroża, 2023.
115. Gajewski, Piotr (red.), "Interna Szczeklika 2019/20", Cholerzyn, Medycyna Praktyczna, 2019.
116. Gajewski, Piotr (red.), "Interna Szczeklika", Kraków, Medycyna Praktyczna, 2021.
117. Gałęcki, Piotr, „ Badanie stanu psychicznego”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2022.
118. García Gil, „Postępowanie lecznicze w stanach nagłych”, Warszawa, MediPage, 2017.
119. Gaszyński, Wojciech., "Intensywna terapia i medycyna ratunkowa", Warszawa, PZWL, 2018.
120. Gazda, Agnieszka, „Diagnostyka obrazowa zapalnych chorób reumatycznych”, Warszawa, PZWL, 2018.
121. Gernand, Wojciech, „Diagnostyka laboratoryjna” Cz.1., Wrocław, MedPharm, 2011.
122. Gernand, Wojciech, „Diagnostyka laboratoryjna”, Wrocław, MedPharm, 2011.
123. Gibiński, Maciej, "Dokumentacja medyczna w praktyce pielęgniarki i położnej", Warszawa, PZWL, 2016.
124. Field, Derek, „Anatomia Fielda”, Wrocław, Elsevier Urban &Partner, 2014.
125. Giddens, Anthony, "Socjologia", Warszawa, PWN, 2005.
126. Gieremek, Krzysztof, „ Wyroby medyczne”, Warszawa, PZWL, 2022.
127. Głównyńska, Renata, „ Diagnostyka kardiologiczna w praktyce”, Warszawa, PZWL, 2019.
128. Głuszek, Stanisław, "Chirurgia", Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2019.
129. Golec, Edward Bogusław, „Amputacje i protezowanie kończyn”, Warszawa, PZWL, 2022.

130. Gotz-Więckowska, Anna, „Praktyczna okulistyka dziecięca”, Wrocław, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, 2020.
131. Górecki, Mirosław, "Prawda umierania i tajemnica śmierci", Warszawa, Wydawnictwo Akademickie Żak, 2010.
132. Górski, Jan, "Fizjologia człowieka", Warszawa, PZWL, 2018.
133. Grabińska, Teresa, "Filozofia i metodologia nauk", Wałbrzych, PWSZ, 2003.
134. Grabska-Liberek, Iwona, „Podstawy okulistyki”, Poznań, Termedia, 2021.
135. Gromadzka-Ostrowska, Joanna, "Edukacja prozdrowotna", Warszawa, Wydaw. SGGW, 2019.
136. Gruba, Maria, „Postępowanie w stanach nagłych u dzieci”, Kraków, Medycyna Praktyczna, 2020.
137. Grygiel-Górniak, „Reumatologia”, Warszawa, PZWL, 2022.
138. Grześkowiak, Małgorzata, „Postępowanie w wybranych stanach zagrożenia życia i zdrowia”, Poznań, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego, 2017.
139. Guccione, Andrew A, "Fizjoterapia kliniczna w geriatrici", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2014.
140. Gulda, Mieczysław, „Socjologia”, Gdańsk, WSTiH, 2009.
141. Guzek, Jan W, "Patofizjologia człowieka w zarysie", Warszawa, PZWL, 2008.
142. Hames, B. D., „Biochemia”, Warszawa, PWN, 2010.
143. Harris, Michael, „Statystyka medyczna jasno i zrozumiale”, Lublin, Makmed, 2021.
144. Hausmanowa-Petrusewicz, Irena, "Choroby nerwowo-mięśniowe", Lublin, Czelej, 2013.
145. Hauser, Stephen L., „Harrison neurologia w medycynie klinicznej”, T. 1, Lublin, Czelej, 2012.
146. Hauser, Stephen L., „Harrison neurologia w medycynie klinicznej”, T. 2, Lublin, Czelej, 2012.
147. Heczko, Piotr Bogumił (red.) „Zakażenia szpitalne”, Warszawa, PZWL, 2015.
148. Heczko, Piotr Bogumił, "Mikrobiologia", Warszawa, PZWL, 2006.
149. Herrmann, Frank, „Endokrynologia w praktyce klinicznej”, Warszawa, PZWL, 2009.
150. Heszen-Niejodek, Irena, „Psychologia zdrowia”, Warszawa, PWN, 2020.
151. Hirnle, Lidia, „Ginekologia dziecięca i dziewczęca”, Warszawa, PZWL, 2020.
152. Horoch, Andrzej, "Zdrowie publiczne", Warszawa, PZWL, 2015.
153. Hryniewiecki, Tomasz "Stany nagłe", Warszawa, Medical Tribune Polska, 2010.
154. Hughes, Jeremy, "Chemia kliniczna", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2010.
155. Iwanowicz-Palus, Grażyna, „Cięża, poród, macierzyństwo”, Warszawa, Rea-SJ, 2019.
156. Iwanowicz-Palus, Grażyna, „Edukacja przedporodowa”, Warszawa, PZWL, 2020.
157. Jakubowska-Winecka, Anna, „Psychologia w praktyce medycznej”, Warszawa, PZWL, 2016.
158. Jan Paweł II, "Pamięć i tożsamość", Kraków, Znak, 2005.
159. Jaracz, Jan, "Psychiatria w praktyce ratownika medycznego", Warszawa, PZWL, 2015.
160. Jaracz, Krystyna, red. „Pielęgniarstwo neurologiczne”, Warszawa, PZWL, 2019.
161. Jarema, Marek (red.) "Psychiatria", Warszawa, PZWL, 2018.
162. Jarema, Marek, „Analiza przypadków klinicznych w psychiatrii”, Warszawa, PZWL, 2019.
163. Jarosz, Mirosław, "Otyłość: zapobieganie i leczenie", Warszawa, PZWL, 2009.
164. Jaroszyk, Feliks, "Biofizyka", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014.
165. Jeziorski, Arkadiusz, "Onkologia", Warszawa, PZWL, 2009.
166. Jeziorski, Arkadiusz, „Chirurgia onkologiczna”, T. 1, Warszawa, PZWL, 2018.
167. Jeziorski, Arkadiusz, „Chirurgia onkologiczna”, T. 3, Warszawa, PZWL, 2020.
168. Jeziorski, Arkadiusz, „Chirurgia onkologiczna”, T.2, Warszawa, PZWL, 2019.

169. Jorde, Lynn B, "Genetyka medyczna", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2021.
170. Jorritsma, Wim, "Anatomia na żywym człowieku", Wrocław, Wydawnictwo Medyczne Urban & P, 2009.
171. Józefik, Barbara, "Anoreksja i bulimia u dzieci i młodzieży", Warszawa, Hachette Polska, 2009.
172. Józefowski, Piotr, "Diagnostyka czynnościowa narządu ruchu z elementami pionizacji i reedukacji chodu", Wrocław, MedPharm Polska, 2013.
173. Józwiak, Zofia, „Biofizyka”, Warszawa, PWN, 2012.
174. Jurkiewicz, Elżbieta, „ Diagnostyka obrazowa w pediatrii”, Warszawa, PZWL, 2017.
175. Jurkowska, Grażyna, "Pielęgniarstwo internistyczne", Warszawa, PZWL, 2015.
176. Jurowski, Kamil, „ Toksykologia w zadaniach”, T. 1, Warszawa, PZWL, 2020.
177. Jurowski, Kamil, „ Toksykologia w zadaniach”, T. 2, Warszawa, PZWL, 2020.
178. Kaczmarek, Maria, „Między antropologią a medycyną”, UAM, 2009.
179. Kaczmarek, Maciej, "Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne", Kraków, Wydawnictwo HelpMed, 2014.
180. Kahn, Joseph, "Elektroterapia", Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2005.
181. Kajdasz-Aouil, Maria, "Edukacja techniczna i informatyczna", Bydgoszcz, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2005.
182. Kamińska, Ewa, „ Dawkowanie leków u noworodków, dzieci i młodzieży”, Warszawa, PZWL, 2018.
183. Kamiński, Bogdan, "Anestezjologia i intensywna terapia", Warszawa, PZWL, 2015.
184. Kapandji, Adalbert Ibrahim, "Anatomia funkcjonalna", T. 1, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2013.
185. Kapandji, Adalbert Ibrahim, "Anatomia funkcjonalna", T. 2, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2013.
186. Kapandji, Adalbert Ibrahim, "Anatomia funkcjonalna", T. 3, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2014.
187. Karczewski, Jerzy T, "System zarządzania bezpieczeństwem pracy", Gdańsk, ODDK, 2000.
188. Karkowska, Dorota, "Prawa pacjenta", Warszawa, Oficyna a Wolters Kluwer business, 2009.
189. Karski, Jerzy Bohdan, "Postępy promocji zdrowia", Warszawa, CeDeWu, 2006.
190. Karwowska, Katarzyna, „ Domowe żywienie pozajelitowe”, Wrocław, Wydawnictwo Continuo, 2015.
191. Kaszuba, Dorota, "Pielęgniarstwo kardiologiczne", Warszawa, PZWL, 2015.
192. Kaszuba, Dorota, "Pielęgniarstwo nefrologiczne", Warszawa, PZWL, 2015.
193. Katzung, Bertram G (red.), "Farmakologia ogólna i kliniczna", T. 1, Lublin, Wyd. Czelej, 2012.
194. Katzung, Bertram G (red.), "Farmakologia ogólna i kliniczna", T. 2, Lublin, Wyd. Czelej, 2012.
195. Kavka, Stanislav J., "Selected studies in English linguistics", Racibórz, Wydawnictwo PWSZ, 2013.
196. Kędziora-Kornatowska, Kornelia (red.), "Pielęgowanie pacjentów w starszym wieku", Warszawa, PZWL, 2018.
197. Kędziora-Kornatowska, Kornelia, „Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej”, Warszawa, PZWL, 2015.
198. Kilańska, Dorota, "Ekspozycja zawodowa w praktyce", Warszawa, PZWL, 2014.
199. Kilańska, Dorota, "E-zdrowie", Warszawa, PZWL, 2018.
200. Kilańska, Dorota, "Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej", Warszawa, PZWL, 2014.

201. Kilańska, Dorota, "Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej", T. 1, Lublin, Wydaw. Makmed, 2010.
202. Kleszczyński, Jacek, "Leki w ratownictwie medycznym", Warszawa, PZWL, 2019.
203. Klimaszewska, Krystyna (red.), "Podstawowe czynności medyczne i pielęgnacyjne", Warszawa, PZWL, 2021.
204. Kliszcz, Joanna, "Psychologia w ratownictwie", Warszawa, Difin, 2012.
205. Kłęk, Stanisław, „Standardy żywienia dojelitowego i pozajelitowego”, Kraków, Krakowskie Wydawnictwo Scienti, 2014.
206. Knipfer, Eva, "Pielęgniarstwo anestezjologiczne", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2017.
207. Kokocińska, Katarzyna (red.), "Jakość w opiece zdrowotnej", Warszawa, Wolters Kluwer Polska, 2021.
208. Kokot, Franciszek, „Badania laboratoryjne”, Warszawa, PZWL, 2006.
209. Kokot, Franciszek, "Choroby wewnętrzne", T. 1, Warszawa, PZWL, 2004.
210. Kokot, Franciszek, "Choroby wewnętrzne", T. 2, Warszawa, PZWL, 2004.
211. Kokot, Franciszek, "Interna", T. 1, Warszawa, PZWL, 2002.
212. Kokot, Franciszek, "Interna", T. 2, Warszawa, PZWL, 2002.
213. Kokot, Franciszek, "Interna", T. 3, Warszawa, PZWL, 2002.
214. Komender, Jadwiga, "Autyzm i zespół Aspergera", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014.
215. Konieczny, Jerzy, "Bezpieczeństwo w środowisku pracy", Poznań, Garmond Oficyna Wydawnicza, 2011.
216. Konieczny, Jerzy, "Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe", Poznań, Garmond Oficyna Wydawnicza, 2009.
217. Konieczny, Jerzy, "Psychologia bezpieczeństwa", Poznań, [Agencja Wydawniczo-Reklamowa, 2011.
218. Konturek, Stanisław, "Fizjologia człowieka", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2021.
219. Koper, Anna (red.), "Problemy pielęgnacyjne pacjentów z chorobą nowotworową", Warszawa, PZWL, 2017.
220. Koper, Anna, "Pielęgniarstwo onkologiczne", Warszawa, PZWL, 2015.
221. Kordek, Radziśław, "Onkologia", Gdańsk, Via Medica, 2007.
222. Kosiba, Olgierd, "Leksykon języka migowego", Bogatynia, Silentium, 2011.
223. Kostera-Pruszczyk, Anna, "Dystrofie mięśniowe", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010.
224. Kostka, Tomasz, "Choroby wieku podeszłego", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2009.
225. Kostowski, Wojciech, "Farmakologia", T. 1, Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2005.
226. Kostowski, Wojciech, "Farmakologia", T. 2, Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2005.
227. Koszewski, Waldemar, "Bóle kręgosłupa i ich leczenie", Poznań, Termedia Wydawnictwa Medyczne, 2010.
228. Kozlova, Oksana, „Socjologia”, Szczecin, WZSB, 2009.
229. Kozubski, wojciech, "Neurologia", Warszawa, PZWL, 2008.
230. Kozubski, Wojciech, "Stany nagłe w neurologii", Warszawa, PZWL, 2007.
231. Kózka, Maria, "Pielęgniarstwo ratunkowe", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2013.
232. Kózka, Maria, "Pielęgniarstwo", T. 1, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2011.
233. Kózka, Maria, "Pielęgniarstwo", T. 2, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2011.

234. Krajewska-Kułak, Elżbieta "Standardy i procedury pielęgnowania chorych w stanach zagrożenia życia", Warszawa, PZWL, 2009.
235. Krajewska-Kułak, Elżbieta, "Dermatologia i wenerologia dla pielęgniarek", Lublin, Wydawnictwo Czelej, 2006.
236. Krajewska-Kułak, Elżbieta, "Standardy anestezyjologicznej opieki pielęgniarskiej", Warszawa, PZWL, 2014.
237. Krajewska-Kułak, Elżbieta, „Problemy wielokulturowości w medycynie”, Warszawa, PZWL, 2017.
238. Krasucki, Piotr, "Optymalizacja systemu ochrony zdrowia", Warszawa, CeDeWu, 2005.
239. Krauss, Hanna, "Fizjologia człowieka z elementami patologii", Poznań, Wydawnictwo Naukowe WSPiA, 2009.
240. Kruś, Stefan, „ Patomorfologia kliniczna”, Warszawa, PZWL, 2021.
241. Książyk, Janusz Benedykt, „Zalecenia leczenia żywieniowego u dzieci 2021”, Warszawa, PZWL, 2022.
242. Książyk, Janusz Benedykt, red., „Standardy leczenia żywieniowego w pediatrii 2021”, Warszawa: PZWL, 2022.
243. Kubiak, Alicja, "Lektorat języka miganego dla nauczycieli", Cz. 1, Łódź, Wyższa Szkoła Pedagogiczna, 2009.
244. Kübler, Andrzej, "Choroba poresusycytacyjna", Wrocław, Urban & Partner, 2005.
245. Kuchciak-Brancewicz, Mirosława, „Dermatologia okresu niemowlęcego”, Warszawa, Medipage, 2021.
246. Kuleszyński, Zdobysław, "Własność intelektualna źródłem kapitału przedsiębiorcy", Kielce, Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania, 2011.
247. Kulik, Teresa Bernadetta, „ Zdrowie publiczne”, Warszawa, PZWL, 2015.
248. Kupisiewicz, Czesław, "Dydaktyka", Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls, 2012.
249. Kurczak, Katarzyna., "English for nurses", Warszawa, MediPage, 2017.
250. Kurpas, Donata, "Rehabilitacja w pielęgniarstwie", Wrocław, Wydawnictwo Continuo, 2010.
251. Kurpesa, Małgorzata, „Interpretacja EKG”, Warszawa, PWN, PZWL, 2024.
252. Kwiatkowska, Anna, "Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie", Warszawa, PZWL, 2019.
253. Kwiatkowska, Henryka, "Pedeutologia", Warszawa, Oficyna Wydawnicza Łośgraf, 2012.
254. Kwiatkowska, Monika, "Zdarzenia niepożądane w leczeniu szpitalnym i podstawowej opiece zdrowotnej", Warszawa, Wolters Kluwer, 2020.
255. Kwiecień, Agnieszka, "Polski język migowy", Łódź, Polski Związek Głuchych.i, 2011.
256. Kwieciński, Zbigniew, „Pedagogika: podręcznik akademicki”, Warszawa, PWN, 2021.
257. Kwolek, Andrzej, "Rehabilitacja medyczna", T. 1, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2012.
258. Kwolek, Andrzej, "Rehabilitacja medyczna", T. 2, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2013.
259. Kwolek, Andrzej, "Rehabilitacja w udarze mózgu", Rzeszów, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2009.
260. Laidler, Polly, "Rehabilitacja po udarze mózgu", Warszawa, PZWL, 2004.
261. Latkowski, Jan Bożydar, „ Choroby zatok przynosowych”, Warszawa, PZWL, 2020.
262. Leach, Richard M, "Stany nagłe w zarysie", Warszawa, PZWL, 2008.
263. Leibold, Gerhard, "Bóle kręgosłupa", Warszawa, Wydawnictwo Filar, 2011.
264. Leigh, Brandon, "Anatomia w urazach sportowych", Warszawa, Muza, 2012.

265. Lenartowicz, Helena, „Metodologia badań w pielęgniarstwie”: podręcznik dla studiów medycznych, Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2018.
266. Leowski, Jerzy, "Polityka zdrowotna a zdrowie publiczne", Warszawa, CeDeWu, 2023.
267. Leppert, Wojciech, "Ból przewlekły", Warszawa, PZWL, 2018.
268. Levi, Michael I., "Zarys psychiatrii", Warszawa, PZWL, 2010.
269. Lewko, Jolanta, „Procedury leczniczo-pielęgnacyjne w opiece środowiskowej i długoterminowej”, Warszawa, PZWL, 2020.
270. Lindsay, Kenneth W., „Neurologia i neurochirurgia”, Warszawa, Elsevier Urban & Partner, 2013.
271. Lipińska, A., “English for medical sciences: extra language practice”, Wrocław, MedPharm Polska, 2022.
272. Lipińska, A., “English for medical sciences”, Wrocław, MedPharm Polska, 2023.
273. Lumsden, Hilary, „Noworodek i jego rodzina”, Warszawa, PZWL, 2012.
274. Łepecka-Klusek, Celina, "Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii", Warszawa, PZWL, 2010.
275. Łuczyk, Marta, "Standardy i procedury w pielęgniarstwie onkologicznym", Warszawa, PZWL, 2017.
276. Łuków, Paweł, “Etyka medyczna z elementami filozofii”, Warszawa, PZWL, 2019.
277. Macksey, Lynn Fitzgerald, "Anestezjologia dla pielęgniarek", Otwock, MediSfera, 2012.
278. Majda, Anna, "Pielęgniarstwo transkulturowe", Warszawa, PZWL, 2018.
279. Makara-Studzińska, Marta, "Psychologia w położnictwie i ginekologii", Warszawa, PZWL, 2009.
280. Malinowska-Lipień, Iwona, "Pielęgniarstwo hematologiczne", Warszawa, PZWL, 2015.
281. Malinowski, Andrzej, "Repetytorium z anatomii człowieka", Cz. 1, Poznań, WSPiA, 2010.
282. Malinowski, Andrzej, "Repetytorium z anatomii człowieka", Cz. 2, Poznań, WSPiA, 2010.
283. Maliszewski, Wojciech Jan, „Media – komunikacja – zdrowie”, Toruń, Wydawnictwo Adam Marszałek, 2008.
284. Marchewka, Anna, "Fizjologia starzenia się", Warszawa, PWN, 2012.
285. Marciniak, Ryszard, red., „Zbiorniki jelitowe: od podstaw naukowych do praktyki klinicznej”, Poznań: Termedia Wydawnictwa Medyczne, 2013.
286. Marcinowicz, Ludmiła, „Opieka nad podopiecznym w praktyce pielęgniarki rodzinnej”, Wrocław, Wydawnictwo Continuo, 2017.
287. Marczyński, Wojciech, „Traumatologia narządu ruchu”, Warszawa, PZWL, 2017.
288. Markus, Hugh S., "Udary mózgu", T. 1, Lublin, Wydawnictwo Czelej, 2018.
289. Markus, Hugh S., "Udary mózgu", T. 2, Lublin, Wydawnictwo Czelej, 2018.
290. Marzec-Holka, Krystyna, "Praca socjalna i polityka społeczna", Bydgoszcz, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2008.
291. Mastalerz-Migas, Agnieszka, „Komunikowanie się lekarza i pacjenta w medycynie rodzinnej”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
292. Mattu, Amal, „EKG w medycynie ratunkowej”, Wrocław, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, 2019.
293. Matyja, Małgorzata, "Edukacja sensomotoryczna niemowląt", Katowice, Wydawnictwo AWF, 2009.
294. Mayzner-Zawadzka, Ewa, "Anestezjologia kliniczna z elementami intensywnej terapii i leczenia bólu", T. 1, i T. 2, Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2009.

295. Mączyńska, Aleksandra T., „Higiena rąk w placówkach medycznych”, Bielsko-Biała, α-Medica Press, 2015.
296. McFerran, Tanya A, "A dictionary of nursing", Oxford, Oxford University Press, 2017.
297. McGinnis, Peter M., „Biomechanika w sporcie i ćwiczeniach ruchowych”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
298. McGowan-Jordan, Jean, „ ISCN 2020”, Basel, Karger, 2020.
299. McKay, Matthew, „Sztuka skutecznego porozumiewania się”, Sopot, GWP, 2023.
300. McLennan, Alexander, „Biologia molekularna”, Warszawa, PWN, 2023.
301. Mescher, Anthony L., „Junqueira histologia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2020.
302. Michalski, Jarosław, "Pedagogika chrześcijańska", Toruń, Wydawnictwo Adam Marszałek, 2010.
303. Michniewicz, Grzegorz, "Ochrona własności intelektualnej", Warszawa, Wydawnictwo C. H. Beck, 2019.
304. Mietzel, Gerd, „Wprowadzenie do psychologii”, Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2008.
305. Mizgajska-Wiktor, Hanna, „Podstawy biologii człowieka”, Warszawa, PZWL, 2022.
306. Monge Sánchez, Miguel Ángel, „Etyka w medycynie”, Warszawa, MediPage, 2012.
307. Moore, Keith L., „Embriologia i wady wrodzone”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
308. Morrison, James R., „Wstępny wywiad diagnostyczny”, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2016.
309. Mötzing, Gisela, "Pielęgniarstwo geriatryczne", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2012.
310. Mroczkowska, Renata, „Standardy opieki pielęgniarskiej w kardiologii inwazyjnej”, Warszawa, PZWL, 2018.
311. Murray RK, „Biochemia Harpera Ilustrowana”, Warszawa, PZWL, 2022.
312. Murray, Jonathan P., „English in medical practice”, Warszawa, PZWL, 2019.
313. Murray, Robert K, "Biochemia Harpera", Warszawa, PZWL, 2006.
314. Muscari, Mary E, "Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne", Warszawa, PZWL, 2010.
315. Muscolino, Joseph E, "Badanie palpacyjne układów mięśniowego i kostnego", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2011.
316. Mutschler, Ernst, „Farmakologia z elementami toksykologii. T. 1, Wrocław, MedPharm Polska, 2020.
317. Mutschler, Ernst, „Farmakologia z elementami toksykologii. T. 2, Wrocław, MedPharm Polska, 2020.
318. Narkiewicz, O., "Anatomia człowieka", T. 1, Warszawa, PZWL, 2015.
319. Narkiewicz, O., "Anatomia człowieka", T. 3, Warszawa, PZWL, 2015.
320. Narkiewicz, O., "Anatomia człowieka", T. 2, Warszawa, PZWL, 2015.
321. Narkiewicz, Olgierd, "Anatomia człowieka", T. 4, Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015.
322. Neal, M. J, "Farmakologia w zarysie", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2005.
323. Nesterowicz, Mirosław, "Prawo medyczne", Toruń, TNOiK, 2013.
324. Netter, Frank Henry, "Atlas anatomii człowieka", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2015.
325. Neu, Peter, „ Stany nagłe w psychiatrii”, Warszawa, PZWL, 2018.
326. Nęcka, Edward, „Psychologia: wprowadzenie”, Warszawa, Scholar, 2023.
327. Norton, Mary E, "Callen ultrasonografia w położnictwie i ginekologii", T. 2, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.

328. Norton, Mary E., "Callen ultrasonografia w położnictwie i ginekologii", T. 1, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2018.
329. Noszczyk, Wojciech, "Chirurgia", T. 1, Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014.
330. Noszczyk, Wojciech, "Chirurgia", T. 2, Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014.
331. Nowak, Zbigniew, "Podstawy kompleksowej rehabilitacji kardiologicznej", Warszawa, PZWL, 2015.
332. Nowakowski, Andrzej, „Ortopedia i traumatologia”, Poznań, Wydawnictwo Naukowe Exemplum, 2017.
333. Nowakowski, Andrzej, „Zaopatrzenie ortopedyczne i protezowanie”, Poznań, Wydawnictwo Exemplum, 2018.
334. Nowicka, E, „Świat człowieka - świat kultury”, Warszawa, PWN, 2012.
335. Nowina-Konopka, Maria, "Komunikacja medyczna dla studentów i lekarzy", Kraków, Medycyna Praktyczna, 2018.
336. Obrębowski, Andrzej, „Wybrane zagadnienia z etyki i deontologii lekarskiej”, Poznań, UM, 2023.
337. Obuchowicz, Anna, „Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii”, Warszawa, PZWL, 2022.
338. Olson, Kenneth A., „Terapia manualna kręgosłupa”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2022.
339. Olszewska-Dyoniziak, Barbara, „Społeczeństwo i kultura”, Kraków, Universitas, 1994.
340. Onwere, Chidimma, „Położnictwo i ginekologia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
341. Opara, Józef, "Klinimetria w neurorehabilitacji", Warszawa, PZWL, 2012.
342. Opara, Józef, "Neurorehabilitacja", Katowice, Wydawnictwo Elamed, 2011.
343. Opara, Józef, "Problemy rehabilitacji w stwardnieniu rozsianym", Katowice, AWF, 2013.
344. Oponowicz, Agnieszka, "Diagnostyka funkcjonalna człowieka", Olsztyn, Olsztyńska Szkoła Wyższa im. J.Rusieckiego, 2010.
345. Orebaugh, Steven L, "Atlas technik i metod zabezpieczania dróg oddechowych", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2011.
346. Orth, Heidi, „Terapia metodą Wojty”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2018.
347. Osiński, Wiesław, "Antropomotoryka", Poznań, AWF, 2018.
348. Osiński, Wiesław, "Gerokinezyjologia", Warszawa, PZWL, 2015.
349. Owczarek, Sławomir, „Ćwiczenia korekcyjne z przyborami Thera-Band”, Warszawa, Korso, Usługi w Zakresie Rehabilitacji Ruchowej, Sławomir Owczarek, 2016.
350. Owczuk, Radosław, „Anestezjologia i intensywna terapia”, Warszawa, PZWL, 2021.
351. Paciorek, Przemysław (red.), "Medyczne czynności ratunkowe", Warszawa, PZWL, 2018.
352. Pasternak, Kazimierz, "Biochemia dla studentów medycznych studiów licencjackich", Lublin, "Czelej", 2005.
353. Paszkowska, Małgorzata, "Zarządzanie działalnością leczniczą", Warszawa, Difin, 2019.
354. Patel, Nisha, "Procedury diagnostyczne i terapeutyczne w praktyce klinicznej", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2011.
355. Paulsen, Friedrich, "Sobotta atlas anatomii człowieka", T. 1, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
356. Paulsen, Friedrich, "Sobotta atlas anatomii człowieka", T. 2, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
357. Paulsen, Friedrich, "Sobotta atlas anatomii człowieka", T. 3, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.

358. Pawlaczyk, Bogusław, "Pielęgniarstwo pediatryczne", Warszawa, PZWL, 2014.
359. Pawlak, Maciej, "Biologiczne uwarunkowania bólu", Poznań, Akademia Wychowania Fizycznego, 2010.
360. Peradzyńska, Joanna, „ Choroby dróg oddechowych u dzieci”, Warszawa, PZWL, 2022.
361. Petty, Nicola J, "Badanie i ocena narządu ruchu", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2010.
362. Pietrzak, Jacek, "ABC zabiegów w pediatrii", Kraków, Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, 2010.
363. Pietrzyk, Jacek J., „ Pediatria”, T.1, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2018.
364. Pietrzyk, Jacek J., „Pediatria”, T. 2, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2018.
365. Pietrzyk, Jacek J., „Pediatria”, T. 3, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2018.
366. Pikuła, Norbert, "Etos starości w aspekcie społecznym", Kraków, Wyższa Szkoła Filozoficzno-Ped, 2011.
367. Piotrowski, Jerzy Kazimierz (red.), "Podstawy toksykologii", Warszawa, PWN SA, 2017.
368. Piskunowicz, Piotr, "Wybrane ćwiczenia laboratoryjne z biofizyki", Poznań, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego, 2007.
369. Piwoda, Agnieszka, „Kompleksowa rehabilitacja w kardiologii”, Warszawa, PZWL, 2022.
370. Płoceniak, Katarzyna, "Zaburzenia ruchowe u dzieci", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2011.
371. Płonka-Syroka, Bożena (red.), "Doradztwo, poradnictwo, wsparcie", Warszawa, Wydawnictwo DiG; 2015.
372. Płonka-Syroka, Bożena, red., „Doradztwo, poradnictwo, wsparcie”, Warszawa, DiG,2015.
373. Podemski, Ryszard, "Kompedium neurologii.", Gdańsk, Via Medica, 2014.
374. Podlewska, A., „Angielski w tłumaczeniach”, Warszawa, Preston Publishing, 2020.
375. Prętki, Krzysztof, „Zdrowie publiczne”, Poznań, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego, 2021.
376. Polak, Zofia, “Aktualne problem edukacji i rehabilitacji osób niepełnosprawnych w biegu życia”, Lublin, WUMCS, 2010
377. Prusiński, Antoni, "Neurologia praktyczna", Warszawa, PZWL, 2015.
378. Pruszyński, Bogdan, "Diagnostyka obrazowa w traumatologii", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2018.
379. Pruszyński, Bogdan, "Diagnostyka obrazowa", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008.
380. Pruszyński, Bogdan, "Radiologia", Warszawa, PZWL, 2014.
381. Rabiej, Maria, "Opieka położnej w ginekologii i onkologii ginekologicznej", Warszawa, PZWL, 2016.
382. Raby, Nigel, "Diagnostyka obrazowa w traumatologii", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2018.
383. Raczek, Joachim, "Antropomotoryka", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010.
384. Radoszewska, Joanna, "Ucieleśnienie", Warszawa, Wydawnictwo Naukowe "Scholar", 2011.
385. Rajtar-Cynke, Grażyna, "Farmakologia", Lublin, PZWL, 2012.
386. Raszewska, Maria, „Ćwiczenia korekcyjno-terapeutyczne dla dzieci z wykorzystaniem nietypowych przyborów”, Warszawa, Difin, 2019.
387. Rączkowski, Bogdan, "BHP w praktyce", Gdańsk, ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, 2020.
388. Rizk, Botros, „ Stany nagłe w ginekologii”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2022.
389. Robbins, Stanley L.(red.) "Robbins patologia", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
390. Robinson M. Joan, "Nursing 2016", Warszawa, Wolters Kluwer, 2016.

391. Rodwell, Victor William, „Biochemia Harpera ilustrowana”, Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2022.
392. Rohen, Johannes Wilhelm, „ Anatomia człowieka”, Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2012.
393. Rokicka, Jadwiga, „ Histologia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2022.
394. Rolka, Hanna, "Transplantologia i pielęgniarstwo transplantacyjne", Warszawa, PZWL, 2017.
395. Romanowska-Dixon, Bożena, „ Chirurgia okulistyka”, Warszawa, PZWL, 2021.
396. Romicka, Anna Maria, „Zarys reumatologii wieku rozwojowego”, Katowice, Elamed, 2010.
397. Ronikier, Aleksander, "Diagnostyka funkcjonalna w fizjoterapii", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015.
398. Ross, Janet S., „Ross & Wilson anatomia i fizjologia człowieka w warunkach zdrowia i choroby”, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2012.
399. Rowland, Lewis P (red.), "Neurologia Merritta", T. 1, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2012.
400. Rowland, Lewis P (red.), "Neurologia Merritta", T. 2, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2012.
401. Rowland, Lewis P, "Neurologia Merritta", T. 3, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2008.
402. Rudowski, Robert, „ Informatyka medyczna”, Warszawa, PWN, 2012
403. Rusin, B., „English in medicine”, Warszawa, PZWL, 2019.
404. Rutkowska, Elżbieta, „Rehabilitacja I pielęgnowanie osób niepełnosprawnych”, Warszawa, PZWL, 2019.
405. Rutkowski, Paweł, "Lingwistyka przestrzeni i ruchu", Warszawa, nakł. Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, 2014.
406. Rybakowski, Janusz, "Pielęgniarstwo psychiatryczne", Warszawa, PZWL, 2012.
407. Rybakowski, Janusz, "Psychiatria", T. 1, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2010.
408. Rybakowski, Janusz, "Psychiatria", T. 2, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2011.
409. Rybicki, Zbigniew, "Intensywna terapia dorosłych", Lublin, Wydawnictwo MakMed, 2011.
410. Rybicki, Zbigniew, „Intensywna terapia dorosłych w praktyce klinicznej”, Lublin, Makmed, 2022.
411. Sadler, Thomas William, „Langman embriologia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2022.
412. Sahaj, Tomasz, "Człowiek - istota śmiertelna", Poznań, Akademia Wychowania Fizycznego, 2004.
413. Sawicki, Wojciech., „ Histologia”, Warszawa, PWN, 2023.
414. Sawiński, Krzysztof, "Choroby neurodegeneracyjne problemem XXI wieku", Poznań, Wielkopolskie Stowarzyszenie W, 2015.
415. Schlembach, Dietmar, „ Położnictwo”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
416. Schünke, Michael, „Prometeusz - atlas anatomii człowieka”, T.1, Wrocław, MedPharm Polska, 2021.
417. Schünke, Michael, „Prometeusz - atlas anatomii człowieka”, T.2, Wrocław, MedPharm Polska, 2016.
418. Schünke, Michael, „Prometeusz - atlas anatomii człowieka”, T.3, Wrocław, MedPharm Polska, 2021.
419. Silverthorn, Dee Unglaub, "Fizjologia człowieka", Warszawa, PZWL, 2021.
420. Smolewska, Elżbieta (red.) "Reumatologia wieku rozwojowego", Warszawa, PZWL, 2019.
421. Sobocki, Jacek, red. „Endoskopia przewodu pokarmowego”: podręczne kompendium, Lublin: Wydawnictwo Makmed, 2019.

422. Sobotka, Luboš, red., „Podstawy żywienia klinicznego”, Kraków, Krakowskie Wydawnictwo Scienti, 2013.
423. Sokołowska-Pituchowa, J,(red.), "Anatomia człowieka", Warszawa, PZWL, 2019.
424. Sosada, Krystyna (red.), "Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych", Warszawa, PZWL, 2019.
425. Speck, Otto, "Niepełnosprawni w społeczeństwie", Gdańsk, GWP, 2005.
426. Spodaryk, Mikołaj, „Podstawy leczenia żywieniowego”, Kraków, Krakowskie Wydawnictwo Scienti, 2019.
427. Stadnicka, Grażyna, "Opieka przedkoncepcyjna", Warszawa, PZWL, 2009.
428. Stanisław, Andrzej,(red.), „Biostatystyka”, Kraków, UJ, 2005.
429. Stawiarska, Patrycja, „Kierunki współczesnej promocji zdrowia i prewencji zaburzeń”, Warszawa, Difin, 2019.
430. Stevens, Alan, "Patologia", Lublin, Wydawnictwo Czelej, 2004.
431. Stępa, Adam, „Stany zagrożenia życia w chorobach układu krążenia”, Warszawa, PZWL, 2019.
432. Strange, Gary R., "Medycyna ratunkowa wieku dziecięcego", Wrocław, "Urban & Partner", 2003.
433. Strelau, Jan, "Psychologia akademicka", T. 1, Gdańsk, GWP, 2024.
434. Strelau, Jan, "Psychologia akademicka", T. 2, Gdańsk, GWP, 2024.
435. Strobel, Stephan, „ Choroby wieku dziecięcego”, Warszawa, PZWL, 2010.
436. Stryła, Wanda, „Ćwiczenia propriocepcji w rehabilitacji”, Warszaw, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015.
437. Styka, Lilianna, "Ewakuacja i transport poszkodowanego", Wrocław, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, 2008.
438. Suchecka, Jadwiga, "Ekonomia zdrowia i opieki zdrowotnej", Warszawa, Wolters Kluwer Polska, 2016.
439. Symonds, Maria Spada., "English for nursing 2", Harlow, Essex, Pearson Education Limited, 2013.
440. Szacka, Barbara, "Wprowadzenie do socjologii", Warszawa, Oficyna Naukowa, 2003.
441. Szalewska, Dominika, „Atlas ćwiczeń w wybranych chorobach układu krążenia i układu oddechowego”, Gdańsk, Otomin, Asteria Med Wydawnictwo, 2019.
442. Szczepankowski, Bogdan, "Język migowy w terapii", Łódź, WSP, 2012.
443. Szczepański, Jan, "Zagadnienia socjologii współczesnej", Warszawa, PWN, 1965.
444. Szewczyk, Alicja, "Edukacja pacjentów w pielęgniarstwie diabetologicznym", Warszawa, PZWL 2017.
445. Szewczyk, Alicja, "Pielęgniarstwo diabetologiczne", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015.
446. Szkutnik, Leon Leszek, "Gramatyka języka angielskiego", Warszawa, Wydawnictwo "Wiedza Powszechna, 2009.
447. Szkutnik, Leon, „Mówimy po angielsku< Warszawa, Wiedza Powszechna, 2009.
448. Szkutnik, Leon, „Myślimy po angielsku, Warszawa, Wiedza Powszechna, 2010.
449. Szmidt, Jacek, „Podstawy chirurgii”, T. 1, Kraków, Medycyna Praktyczna, 2022.
450. Szmidt, Jacek, „Podstawy chirurgii”, T. 2, Kraków, Medycyna Praktyczna, 2022.
451. Sztompka, Piotr, "Socjologia", Kraków, Znak, 2002.
452. Szukiewicz, Dariusz, "Fizjoterapia w ginekologii i położnictwie", Warszawa, PZWL, 2012.

453. Śliwerski, Bogustaw, "Pedagogika i edukacja wobec nowych wspólnot i różnic w jednoczącej się Europie", Kraków, Impuls, 2002.
454. Śliwerski, Bogustaw, "Pedagogika", T. 1, Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Pedagogiczne, 2006.
455. Śliwerski, Bogustaw, "Pedagogika", T. 2, Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Pedagogiczne, 2006.
456. Śliwerski, Bogustaw, "Pedagogika", T. 3, Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Pedagogiczne, 2006.
457. Ślusarska, Barbara, "Podstawy pielęgniarstwa", T. 1, Warszawa, PZWL, 2014.
458. Ślusarska, Barbara, "Podstawy pielęgniarstwa", T. 2, Warszawa, PZWL, 2021.
459. Tafil-Klawe, MM., „Wykłady z fizjologii człowieka”, Warszawa, PZWL, PWN, 2023.
460. Tajchman, Leszek, „Wady postawy u dzieci”, Toruń, Wydawnictwo Literat, 2021.
461. Talarska, Dorota, "Pielęgniarstwo internistyczne", Warszawa, PZWL, 2017.
462. Talarska, Dorota, "Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych", Warszawa, PZWL, 2013.
463. Tamburlin, Judith H., „Dotykowy atlas anatomiczny”, Warszawa, American Printing House, 2012.
464. Tasiemski, Tomasz, "Usprawnianie osób po urazie rdzenia kręgowego", Katowice, Wydawnictwo Elamed, 2013.
465. Tatarkiewicz, Władysław, "Historia filozofii", T. 1, Warszawa, PWN, 2014.
466. Tatarkiewicz, Władysław, "Historia filozofii", T. 2, Warszawa, PWN, 2014.
467. Tatarkiewicz, Władysław, "Historia filozofii", T. 3, Warszawa, PWN, 2014.
468. Thomas, Vinice, "Prewencja i kontrola zakażeń", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2012.
469. Thompson, Jon C, "Atlas anatomii ortopedycznej Nettera", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2007.
470. Tokarski, Zbigniew, "Kształcenie ustawiczne w pielęgniarstwie", Łódź, Wydawnictwo Akademii Humanisty, 2017.
471. Tomkiewicz-Bętkowska, Aleksandra, "ABC pedagoga specjalnego", Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2008.
472. Traczyk, Władysław Zygmunt, "Fizjologia człowieka w zarysie", Warszawa, PZWL, 2005.
473. Trojanowska, Iwona, "Procedury zabiegowe", Warszawa, PZWL, 2012.
474. Turowski, Jan, „Socjologia”, Lublin, TNK, 2000.
475. Twarduś, Krystyna, "Opieka nad dzieckiem w wybranych chorobach chirurgicznych", Warszawa, PZWL, 2014.
476. Uchmanowicz, Izabella, "Chory przewlekłe", Wrocław, MedPharm Polska, 2013.
477. Vollmar, Angelika M., „Immunologia i immunoterapia”, Wrocław, MedPharm Polska, 2015.
478. Wachtel, Paul L., „Komunikacja terapeutyczna”, Kraków, WUJ, 2012.
479. Wadeley, Alison, „Wprowadzenie do psychologii”, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2006.
480. Walden-Gałuszko, Krystyna, "Pielęgniarstwo opieki paliatywnej", Warszawa, PZWL, 2017.
481. Waldman, Steven D, "Atlas technik iniekcyjnych w leczeniu bólu", T. 1, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2009.
482. Waldman, Steven D, "Atlas technik iniekcyjnych w leczeniu bólu", T. 2, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2009.
483. Waldman, Steven D, "Atlas technik iniekcyjnych w leczeniu bólu", T. 3, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2009.
484. Waldman, Steven D, "Atlas zespołów bólowych", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2009.
485. Walesa, Czesław, "Horyzonty Psychologii", Lublin, Innovatio Press WSEil, 2012.

486. Walewska, Elżbieta, red., „Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego”, Warszawa: PZWL, 2014.
487. Węgleński, Piotr (red.), "Genetyka molekularna", Warszawa, PWN, 2015.
488. Wicke, Lothar, "Atlas anatomii radiologicznej", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2009.
489. Wieczorowska-Tobis, Katarzyna, "Geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne", Warszawa, PZWL, 2008.
490. Więcek, Andrzej (red.), "Choroby nerek", Warszawa, PZWL, 2020.
491. Wilczek-Rużyczka, Ewa, "Komunikowanie się z chorym psychicznie", [Warszawa], PZWL, 2019.
492. Winstanley, Julie, "Klucz do psychologii", Warszawa, PWN, 2008.
493. Winter, P. C, "Genetyka", Warszawa, PWN, 2013.
494. Włodarczak, Aleksandra, "Głuchy pacjent", Konin, Wydawnictwo Psychoskok, 2018.
495. Wojciechowska, Małgorzata, "Problemy zdrowia psychicznego", Łódź, Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej, 2010.
496. Wojtasiak, Elżbieta, "Poradnictwo zawodowe w rehabilitacji osób niepełnosprawnych", Warszawa, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki, 2012.
497. Wolf-Heidegger, Gerhard, "Wolfa-Heideggera atlas anatomii człowieka", T. 1, Warszawa, PZWL, 2003.
498. Wolf-Heidegger, Gerhard, "Wolfa-Heideggera atlas anatomii człowieka", T. 2, Warszawa, PZWL, 2003.
499. Wołowicz, Dariusz, „ Nowa hematologia”, Warszawa, PZWL, 2021.
500. Wordliczek, Jerzy (red.), "Leczenie bólu", Warszawa, PZWL, 2017.
501. Woronowicz, Bohdan Tadeusz, "Uzależnienia", Poznań, Media Rodzina, 2009.
502. Woynarowska, Barbara, "Edukacja Zdrowotna", Warszawa, PWN, 2023.
503. Woźniowski, Marek, "Rehabilitacja w onkologii", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2010.
504. Wójcik, Agnieszka, "Fizjoterapia w opiece paliatywnej", Warszawa, PZWL, 2013.
505. Wright, Padraig, "Psychiatria", T. 1, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2008.
506. Wróbel, Tomasz, „Wprowadzenie do hematologii”, Wrocław, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich, 2021.
507. Wrzosek, Zdzisława, "Podstawy rehabilitacji dla studentów medycyny", Warszawa, PZWL, 2011.
508. Wysocka, Ewa, Diagnostyka pedagogiczna: nowe obszary i rozwiązania, Kraków, Impuls, 2013.
509. Zabel, M., „ Histologia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
510. Zahorska-Markiewicz, Barbara, "Patofizjologia kliniczna", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2009.
511. Zajdel-Całkowska, Justyna, "Prawo medyczne", Warszawa, PZWL, 2019.
512. Zalewska, Marta, „ Biostatystyka”, Warszawa, PWN, 2022.
513. Załustowicz, Aleksandra, „Relacyjny metakontekst komunikacji jako perspektywa dla potencjału terapeutycznego i edukacyjnego”, Poznań, PAMNS im. Księcia Mieszka I, 2025.
514. Zarzycka, Danuta, „Podstawy pielęgniarstwa”, T.1, Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2020.
515. Zawadzki, Dariusz, „Pierwsza pomoc w stanach zagrożenia życia i zdrowia”, Warszawa, Grupa Wydawnicza Medical Education, 2021.
516. Zemła-Pacud, Żaneta, „Ochrona patentowa produktów leczniczych”, Warszawa, Wolters Kluwer Polska, 2013.
517. Zielińska, Eleonora, “ Opieka długoterminowa”, Warszawa, PZWL, 2018.
518. Zimbardo, Philip G, "Psychologia", [T. 1], Warszawa, PWN, 2010.

519. Zimbardo, Philip G, "Psychologia", [T. 3], Warszawa, PWN, 2010.
520. Zimbardo, Philip G., "Psychologia", [T. 2], Warszawa, PWN, 2010.
521. Zimbardo, Philip G., „Psychologia”, [T. 4], Warszawa, PWN, 2010.
522. Zimbardo, Philip, G., „Psychologia”, [T. 5], Warszawa, PWN, 2010.
523. Zubilewicz, Tomasz, „ Chirurgia naczyniowa w medycynie”, Warszawa, Medical Education Grupa Wydawnicza, 2020.
524. Żeromski, Jan, „ Diagnostyka immunologiczna w praktyce lekarskiej”, Łódź, Mediton Oficyna Wydawnicza, 2017.

Dodatkowo, w roku akademickim 2025-2026 zakupiono kolejne pozycje bibliograficzne, co związane było za aktualizacją bazy literaturowej wskazanej w kartach przedmiotów przez wykładowców. Wśród najnowszych nabytków Biblioteki PAM są:

1. Jaciubek M. (red.) Podstawowe procedury pielęgniarские. Edra Wrocław 2021.
2. Lewandowska K, Steliga A, Hebel K.: Procedury i checklisty w praktyce symulacji medycznej. Tom 1 , PZWL, Warszawa 2025
3. Grochulska A., Steliga A, Hebel K. (red.): Procedury i checklisty w praktyce symulacji medycznej. Tom 2, PZWL, Warszawa 2025
4. Ksykiewicz-Dorota A. (red.) Zarządzanie w pielęgniarstwie. Wydawnictwo Lekarskie. PZWL. Warszawa 2018
5. Karmienie piersią w teorii i praktyce. Magdalena Nehring-Gugulska, Monika Rubik Medycyna Praktyczna 2025r
6. [Wieczorowska-Tobis](#) K: Fizjoterapia w geriatrici Podstawy i nowe trendy, PZWL, 2019
7. Wieczorowska - Tobis K., Talarska D. (red.). Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne - Podręcznik dla studiów medycznych, PZWL, Warszawa, 2, 2018.
8. Dorota Talarska, Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne, PZWL 2024
9. De Walden – Gałuszko K., Ciałkowska – Rysz. (red.): Medycyna paliatywna. PZWL, Warszawa 2021.
10. Zarzycka D.: Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne. PZWL, Warszawa, 2020
11. M. Nehring-Gugulska, M. Żukowska-Rubik: Karmienie piersią w teorii i praktyce. Podręcznik dla doradców i konsultantów laktacyjnych oraz położnych, pielęgniarek i lekarzy. Wydanie III. Medycyna Praktyczna 2025
12. Kózka Maria, „Procedury pielęgniarские, Podręcznik dla studiów medycznych”, PZWL, Warszawa 2019
13. Herda-Płonka K., Krzemień G.: Dydaktyka szkoły wyższej o profilu medycznym. Wydawnictwo lekarskie PZWL, Warszawa 2016.
14. Krajewska-Kuřak E., Guzowski A., Bejda G., Lankau A.(red.): Pacjent Inny wyzwaniem opieki medycznej. Wydawnictwo Naukowe Silva Rerum, Poznań, 2016
15. Sierakowska M., Wrońska I.: Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej. Warszawa PZWL 2023
16. Gawlik R., Jahnz-Różyk K., Kupczy M.: Alergologia w praktyce klinicznej. PZWL, Warszawa 2023
17. Kordek R., Jassem J., Potemski P.: Onkologia. Podręcznik dla studentów i lekarzy. [Via Medica](#), Gdańsk 2024
18. Koziel D., Naszydłowska E., Wiraszka G., Stępień R. Naukowa informacja medyczna. Podstawa badań i praktyki pielęgniarskiej opartej na dowodach. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2023.

19. Kobos E., Bała M., Kózka M., Sienkiewicz Z. (red.). Praktyka pielęgniarska oparta na dowodach naukowych = Evidence-based nursing practice. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2025.
20. Stryjski A., Poźniak-Balicka R., Stryjski R. Systemy kształcenia pielęgniarskiego w wybranych krajach europejskich. Problemy profesjologii 2017, 1: 89-99.
21. Małgorzewicz S.: Żywnienie kliniczne - praktyczne zagadnienia. Wydawnictwo Czelej, Lublin, tom I i II, 2025.
22. Pietraszewska-Macheta A. Kontraktowanie świadczeń przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Przepisy, praktyka i orzecznictwo. Warszawa: Wolters Kluwer, 2017.
23. Uzarczyk, Andrzej;; Czynniki szkodliwe i uciążliwe w środowisku pracy. Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Zawodowego, Gdańska, 2009.

7) Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny oraz doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udział różnych grup interesariuszy, w tym studentów, w procesie oceny

W Uczelni funkcjonuje sformalizowany system monitorowania, oceny oraz doskonalenia bazy dydaktycznej, naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego. Okresowe przeglądy w tym zakresie realizowane są każdorazowo przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego, zgodnie z zasadami określonymi w **Zarządzeniu Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 29/2025 z dnia 10 grudnia 2025 roku**.

Celem prowadzonych przeglądów jest kompleksowa ocena jakości infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, a także identyfikacja potrzeb w zakresie jej doskonalenia, modernizacji oraz dostosowania do zmieniających się wymagań procesu kształcenia.

Zakres przeglądu obejmuje w szczególności:

- ocenę stanu technicznego i estetycznego sal dydaktycznych,
- analizę adekwatności liczby sal dydaktycznych do potrzeb edukacyjnych wynikających z liczby studentów i specyfiki zajęć,
- ocenę wyposażenia sal dydaktycznych, w tym sprawności urządzeń i środków dydaktycznych,
- weryfikację dostosowania infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- ocenę kompletności i aktualności zbiorów bibliotecznych, w tym dostępności literatury wskazanej w sylabusach oraz pozycji wspierających działalność naukową w obszarach związanych z kierunkiem studiów,
- analizę wyposażenia czytelni, w tym aktualności księgozbioru podręcznego oraz liczby stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu i specjalistycznych baz danych w odniesieniu do liczby studentów,
- ocenę infrastruktury i wyposażenia podmiotów, w których realizowane są praktyki zawodowe, w kontekście możliwości osiągnięcia efektów uczenia się, w szczególności w zakresie kształcenia praktycznego na kierunkach o profilu praktycznym.

Przeglądy realizowane są przez **Komisję powoływaną przez Dziekana**. W jej skład wchodzi przedstawiciele kadry dydaktycznej Wydziału Nauk Medycznych, pracownicy administracyjni odpowiedzialni za utrzymanie i rozwój infrastruktury oraz przedstawiciele studentów. **Udział studentów w pracach Komisji stanowi istotny element systemu zapewniania jakości kształcenia**, umożliwiając uwzględnienie opinii bezpośrednich użytkowników infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej. **Każdy przegląd kończy się sporządzeniem protokołu** zawierającego szczegółowy opis

stanu infrastruktury oraz wnioski dotyczące koniecznych działań doskonalących. Dokument ten przekazywany jest Dziekanowi, który następnie przedstawia jego wyniki Rektorowi, wskazując obszary wymagające interwencji, w tym modernizacji, doposażenia lub reorganizacji zasobów. **Protokoły z okresowych przeglądów infrastruktury dydaktycznej Uczelni zostaną okazane podczas wizytacji.**

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

1) Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływ na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo została opracowana i jest systematycznie doskonalona z uwzględnieniem aktualnych oraz prognozowanych potrzeb systemu ochrony zdrowia, w szczególności w zakresie zapewnienia wykwalifikowanej kadry pielęgniarstwa. Proces ten realizowany jest poprzez zorganizowaną i wielopoziomą współpracę z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, co zapewnia dostosowanie programu studiów do realiów rynku pracy oraz praktyki zawodowej.

Na Wydziale Nauk Medycznych funkcjonuje **Rada Interesariuszy**, powołana **Zarządzeniem Dziekana WNM nr 10/2025 z dnia 18.10.2025 r.**, stanowiąca formalne forum współpracy pomiędzy Uczelnią a otoczeniem społeczno-gospodarczym.

W skład Rady wchodzi:

- **interesariusze wewnętrzni:**
  - nauczyciele akademicy,
  - przedstawiciele studentów,
  - przedstawiciele administracji wydziałowej,
- **interesariusze zewnętrzni:**
  - przedstawiciele samorządu zawodowego pielęgniarstwa i położnych,
  - kadra zarządzająca podmiotami leczniczymi,
  - przedstawiciele praktyki klinicznej (w tym opieki szpitalnej i specjalistycznej),
  - przedstawiciele podmiotów realizujących opiekę psychiatryczną, opiekę nad matką i dzieckiem oraz opiekę długoterminową,
  - przedstawiciele administracji publicznej i samorządu terytorialnego (**Komisja zdrowia Sejmiku Województwa Wielkopolskiego**).

Tak zróżnicowany skład Rady zapewnia uwzględnienie perspektywy różnych segmentów systemu ochrony zdrowia oraz rzeczywistych oczekiwań pracodawców.

Rola i zadania Rady Interesariuszy

Rada Interesariuszy pełni **aktywną funkcję opiniodawczą i doradczą** w procesie kształtowania i doskonalenia koncepcji kształcenia.

Do jej kluczowych zadań należy:

- opiniowanie programu studiów, w tym:
  - koncepcji kształcenia,
  - celów kształcenia,
  - treści programowych,
- zgłaszanie propozycji zmian w planach studiów,
- identyfikowanie potrzeb rynku pracy oraz oczekiwanych kompetencji absolwentów,
- wskazywanie miejsc realizacji praktyk zawodowych,
- sygnalizowanie nowych trendów i wyzwań w systemie ochrony zdrowia,
- udział w inicjowaniu nowych kierunków i form kształcenia,
- wspieranie współpracy Wydziału z podmiotami leczniczymi,

- wspieranie działań badawczo-rozwojowych i inicjatyw innowacyjnych.

Rada zbiera się regularnie (nie rzadziej niż raz w semestrze), a jej rekomendacje stanowią podstawę modyfikacji programu studiów oraz aktualizacji koncepcji kształcenia.

Wielopoziomowe włączenie interesariuszy w proces kształcenia

Interesariusze zewnętrzni uczestniczą również w pracach innych ciał kolegialnych Wydziału, w szczególności:

- Rady Wydziału Nauk Medycznych,
- Rady Programowej kierunku pielęgniarstwo,
- Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia.

Zapewnia to:

- systemowy udział interesariuszy w zarządzaniu jakością kształcenia,
- ciągłe doskonalenie programu studiów,
- realny wpływ środowiska zawodowego na koncepcję kształcenia.

Wpływ interesariuszy na koncepcję kształcenia

Rekomendacje formułowane przez interesariuszy są wykorzystywane w szczególności w zakresie:

- aktualizacji celów kształcenia,
- modyfikacji treści programowych,
- dostosowywania efektów uczenia się do wymagań rynku pracy,
- doskonalenia organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych,
- planowania kierunków rozwoju Wydziału i kierunku pielęgniarstwo.

Proces współpracy ma charakter ciągły i udokumentowany (m.in. protokoły ze spotkań konsultacyjnych oraz posiedzeń Rady Interesariuszy), co potwierdza aktywny udział środowiska zawodowego w kształtowaniu programu studiów.

Efekt współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Dzięki włączeniu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych zapewniony jest:

- stały, dwukierunkowy przepływ informacji pomiędzy Uczelnią a praktyką zawodową,
- dostosowanie programu studiów do aktualnych i przyszłych potrzeb rynku pracy,
- uwzględnienie zmian zachodzących w systemie ochrony zdrowia, w tym rozwoju opieki długoterminowej, psychiatrycznej oraz rosnącej roli profilaktyki i edukacji zdrowotnej.

W rezultacie koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo pozostaje aktualna, praktycznie ukierunkowana oraz w pełni adekwatna do wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy.

Najaktualniejsze dokumenty potwierdzające udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w kreowaniu programu studiów, celów i treści kształcenia

1. **Protokół ze spotkania** konsultacyjnego z interesariuszem zewnętrznym – mgr Magdaleną Sobalik – Przewodniczącą ORPiP w Poznaniu
2. **Protokół ze spotkania** konsultacyjnego z interesariuszem zewnętrznym – mgr Beatą Urban - Z-cą Dyrektora ds. Organizacyjno-personalnych w wielospecjalistycznym szpitalu miejskim im. Józefa Strusia w Poznaniu
3. **Protokół ze spotkania** konsultacyjnego z interesariuszem zewnętrznym - mgr Justyną Kiejdą – Pielęgniarką naczelną ds. psychiatrii Centrum Medycznego HCP oraz Kierownik Centrum Zdrowia Psychicznego

4. **Protokół ze spotkania** konsultacyjnego z interesariuszem zewnętrznym – Panem Grzegorzem Fiałkowskim, radnym sejmiku województwa wielkopolskiego
5. **Protokół ze spotkania** konsultacyjnego z interesariuszem wewnętrznym – mgr. piel. Anetą Wasilewską, absolwentką i aktualnym wykładowcą Uczelni
6. **Protokół ze spotkania** konsultacyjnego z interesariuszem wewnętrznym – Panią Nadzieją Klimek, studentką kierunku pielęgniarstwo I stopnia
7. **Protokół z posiedzenia** Rady interesariuszy przy Wydziale Nauk Medycznych PAM, z dnia 29 stycznia 2026 roku

Poza wyżej wymienionymi, Uczelnia dysponuje również szeregiem innych dowodów potwierdzających ciągłą współpracę konsultacyjną z interesariuszami zewnętrznymi, w tym reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze (do wglądu podczas wizytacji).

Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.

W Uczelni funkcjonuje systemowy i sformalizowany mechanizm monitorowania, oceny oraz doskonalenia współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, którego celem jest zapewnienie jej efektywnego wpływu na kształtowanie, realizację i rozwój programu studiów na kierunku pielęgniarstwo. Monitoring współpracy prowadzony jest wielopoziomowo i obejmuje zarówno działania o charakterze formalnym, jak i bieżące konsultacje ze środowiskiem zawodowym. **Kluczową rolę w tym zakresie odgrywa Rada Interesariuszy**, która stanowi podstawowe forum oceny jakości i skuteczności współpracy. Posiedzenia Rady odbywają się regularnie, nie rzadziej niż raz w semestrze, co zapewnia cykliczną analizę potrzeb rynku pracy oraz aktualności programu studiów.

Dodatkowo, w celu zapewnienia aktualności i adekwatności współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, **Dziekan Wydziału Nauk Medycznych dokonuje raz w roku przeglądu zakresu współpracy**. W ramach tej rewizji analizowana jest efektywność dotychczasowych relacji oraz identyfikowane są nowe podmioty, z którymi Uczelnia nawiązała współpracę. Podmioty te są następnie włączane do prac Rady Interesariuszy, co zapewnia jej aktualny, reprezentatywny skład oraz odzwierciedlenie zmieniającej się struktury rynku usług medycznych.

Zakres monitorowania obejmuje w szczególności:

- ocenę adekwatności form współpracy z interesariuszami zewnętrznymi do potrzeb kierunku i rynku pracy,
- analizę zgłaszanych przez interesariuszy rekomendacji dotyczących programu studiów,
- ocenę stopnia wykorzystania tych rekomendacji w modyfikacji efektów uczenia się, treści programowych oraz organizacji procesu dydaktycznego,
- weryfikację jakości i przydatności miejsc realizacji praktyk zawodowych,
- analizę zgodności kształcenia z aktualnymi trendami w systemie ochrony zdrowia.

Ocena współpracy dokonywana jest na podstawie:

- protokołów ze spotkań konsultacyjnych z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi,
- dokumentacji posiedzeń Rady Interesariuszy,
- wniosków formułowanych przez Radę Programową kierunku pielęgniarstwo,
- analiz prowadzonych przez Wydziałową Komisję ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia,
- opinii studentów, w tym przedstawicieli samorządu studenckiego uczestniczących w pracach ciał kolegialnych.

Istotnym elementem systemu jest udział różnych grup interesariuszy w procesie oceny współpracy. Interesariusze zewnętrzni, reprezentujący podmioty lecznicze oraz instytucje systemu ochrony zdrowia, zgłaszają swoje uwagi i potrzeby w trakcie spotkań konsultacyjnych oraz posiedzeń Rady Interesariuszy. Interesariusze wewnętrzni, w tym studenci, uczestniczą w ocenie poprzez udział w pracach Rady Interesariuszy, Rady Wydziału oraz Komisji ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia (ciało odpowiedzialne za przeprowadzanie hospitacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych).

Doskonalenie form współpracy odbywa się w sposób ciągły i polega na:

- modyfikacji zakresu i form współpracy z podmiotami leczniczymi,
- rozszerzaniu katalogu partnerów o nowe jednostki odpowiadające zmieniającym się potrzebom systemu ochrony zdrowia,
- dostosowywaniu organizacji praktyk zawodowych do możliwości i oczekiwań podmiotów przyjmujących studentów,
- intensyfikacji działań konsultacyjnych i eksperckich z udziałem interesariuszy.

Rezultaty współpracy są bezpośrednio wykorzystywane w procesie doskonalenia programu studiów. W szczególności wpływają na:

- aktualizację efektów uczenia się zgodnie z oczekiwaniami pracodawców,
- modyfikację treści programowych, w tym uwzględnianie nowych obszarów opieki zdrowotnej (np. opieki długoterminowej, psychiatrycznej, geriatrycznej),
- doskonalenie organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych,
- podnoszenie jakości kształcenia poprzez lepsze powiązanie teorii z praktyką.

Procedura uwzględniania wkładu interesariuszy w program studiów

Wkład interesariuszy w doskonalenie programu studiów podlega sformalizowanej procedurze obejmującej następujące etapy:

1. Zainicjowanie zmiany programu studiów – na podstawie rekomendacji interesariuszy, wyników analiz jakości kształcenia lub potrzeb rynku pracy.
2. Opiniowanie przez Radę programową, która dokonuje oceny zasadności i zgodności proponowanych zmian z efektami uczenia się.
3. Wprowadzenie projektu zmian do porządku obrad Senatu Uczelni.
4. Podjęcie uchwały Senatu w sprawie zatwierdzenia zmian w programie studiów.
5. Publikacja zmienionego programu studiów w Biuletynie Informacji Publicznej PAM.

Doskonalenie form współpracy i ich wpływ na program studiów

Doskonalenie współpracy ma charakter ciągły i obejmuje m.in.:

- modyfikację zakresu współpracy z podmiotami leczniczymi,
- rozszerzanie katalogu partnerów,
- dostosowywanie organizacji praktyk zawodowych,
- intensyfikację działań konsultacyjnych i eksperckich.

Rezultaty współpracy są bezpośrednio wykorzystywane w procesie doskonalenia programu studiów, w szczególności poprzez aktualizację efektów uczenia się, modyfikację treści programowych oraz doskonalenie organizacji zajęć praktycznych.

Przykłady wpływu interesariuszy na program studiów

Realny wpływ interesariuszy na kształtowanie i doskonalenie programu studiów na kierunku pielęgniarstwo znajduje odzwierciedlenie w konkretnych działaniach wdrożonych w procesie dydaktycznym, w tym:

- mgr Magdalena Sobalik, Przewodnicząca Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w Poznaniu – **zainicjowała utworzenie studenckiego koła naukowego dedykowanego studentom kierunku pielęgniarstwo**; wniosek został uwzględniony, a koło powołano zarządzeniem Dziekana,
- mgr Beata Urban, Zastępca Dyrektora ds. Organizacyjno-Personalnych w Wielospecjalistycznym Szpitalu Miejskim im. J. Strusia w Poznaniu – **wskazała potrzebę zwiększenia udziału zajęć o charakterze praktycznym oraz doprecyzowania efektów uczenia się w zakresie organizacji pracy zespołów pielęgniarских**, co znalazło odzwierciedlenie w modyfikacji wybranych treści programowych,
- mgr Justyna Kiejda, Pielęgniarka Naczelna ds. psychiatrii w Centrum Medycznym HCP oraz Kierownik Centrum Zdrowia Psychicznego – **zgłosiła potrzebę aktualizacji sylabusów, w tym rozszerzenia literatury o aktualne podręczniki** (w tym współautorstwa pracowników PAM) oraz uwzględnienia specyfiki opieki psychiatrycznej, co zostało wdrożone w treściach kształcenia,
- mgr Maria Karczewska, Pielęgniarka Naczelna SZOZ nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu – **zarekomendowała modyfikację zakresu zajęć symulacyjnych w przedmiocie „Współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym”**, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji klinicznych z zakresu opieki nad matką i dzieckiem,
- na podstawie wspólnych rekomendacji interesariuszy zewnętrznych (w tym przedstawicieli podmiotów leczniczych współpracujących z PAM) **dokonano rozszerzenia zakresu specjalistycznego słownictwa medycznego w ramach przedmiotu „Język angielski”**, dostosowując jego treści do realnych potrzeb komunikacyjnych w środowisku klinicznym,
- przedstawiciele praktyki klinicznej, w tym kadra zarządzająca oddziałami szpitali HCP oraz Wielospecjalistycznego Szpitala Miejskiego przy ul. Szwajcarskiej, **wskazali najczęściej występujące przypadki kliniczne, co umożliwiło opracowanie i wdrożenie scenariuszy symulacji wysokiej wierności**, odpowiadających rzeczywistym sytuacjom zawodowym.

Na zakończenie należy podkreślić, że **relacje Wydziału Nauk Medycznych PAM z interesariuszami zewnętrznymi mają charakter w pełni partnerski i dwukierunkowy**. Wyrazem tej współpracy jest m.in. udział władz Wydziału w wydarzeniach środowiskowych – przykładem jest **reprezentowanie Wydziału przez Prodziekan mgr Agnieszkę Nowak podczas XXX Okręgowego Zjazdu Sprawozdawczo-Budżetowego Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Poznaniu (27 marca 2026 r.)**. W trakcie spotkania zaprezentowano kluczowe obszary współpracy pomiędzy Uczelnią a poznańskim środowiskiem zawodowym pielęgniarów, podkreślając ich znaczenie dla rozwoju kształcenia oraz praktyki zawodowej.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia stanowi istotny element koncepcji kształcenia na kierunku pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym) oraz kierunków jego rozwoju. Działania w tym zakresie są zgodne z założeniami „Programu umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego” MNiSW oraz ukierunkowane na przygotowanie absolwentów do funkcjonowania w międzynarodowym środowisku pracy i systemach ochrony zdrowia.

Rola umiędzynarodowienia przejawia się w szczególności w działaniach zmierzających do:

1. tworzenia wysokiej jakości programów studiów, atrakcyjnych również dla studentów zagranicznych;
2. zawierania i rozwijania współpracy z partnerami zagranicznymi;
3. zwiększania liczby wspólnych projektów edukacyjnych, zawodowych i naukowych realizowanych z instytucjami zagranicznymi, w tym organizacji międzynarodowych konferencji;
4. zwiększania udziału studentów zagranicznych w procesie kształcenia;
5. podnoszenia poziomu kompetencji kadry akademickiej poprzez udział w międzynarodowych projektach edukacyjnych i badawczych;
6. tworzenia warunków sprzyjających pozyskiwaniu studentów i specjalistów z zagranicy;
7. zwiększania mobilności międzynarodowej studentów i pracowników poprzez udział w programach wymiany, w szczególności Erasmus+.

Realizacja powyższych działań znajduje odzwierciedlenie w systematycznym rozwijaniu współpracy międzynarodowej, dostosowywaniu programu studiów do standardów europejskich, w tym wykorzystaniu systemu ECTS, oraz zapewnieniu kompatybilności efektów uczenia się z uczelniami partnerskimi.

Aktualnie na kierunku Pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia, studiuje **81 studentów z zagranicy**.

2. Aspekty programu studiów i jego realizacji sprzyjające umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

Program studiów uwzględnia elementy sprzyjające umiędzynarodowieniu, w szczególności poprzez realizację zajęć z języka angielskiego ukierunkowanego zawodowo (język medyczny), wykorzystanie literatury anglojęzycznej oraz dostęp do międzynarodowych baz danych i czasopism naukowych. W celu zwiększenia dostępności kierunku dla studentów zagranicznych **kadra wykładowców jest przygotowana do prowadzenia zajęć w języku angielskim**, zapewniając zgodność efektów uczenia się z programami uczelni partnerskich oraz możliwość transferu punktów ECTS. Ponadto Uczelnia wspiera rozwój umiędzynarodowienia poprzez organizację konferencji międzynarodowych, realizację projektów edukacyjnych i badawczych z partnerami zagranicznymi oraz promowanie publikowania wyników badań w językach obcych.

3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych oraz sposoby weryfikacji osiągnięcia wymaganych kompetencji językowych

Studenci kierunku pielęgniarstwo są systematycznie przygotowani do posługiwania się językiem angielskim w kontekście zawodowym. Na początku kształcenia dokonywana jest diagnoza poziomu znajomości języka, umożliwiająca podział na grupy o zbliżonym poziomie kompetencji. W toku zajęć studenci rozwijają umiejętności komunikacji zawodowej oraz korzystania z literatury specjalistycznej w języku angielskim. Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się obejmuje m.in.: egzaminy ustne i pisemne, testy, kolokwia, prezentacje, analizę tekstów specjalistycznych oraz aktywność w dyskusjach w języku obcym.

4. Skala i zasięg mobilności oraz wymiany międzynarodowej studentów i kadry

Uczelnia posiada Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE) od 2016 r. i systematycznie realizuje projekty w ramach programu Erasmus+, obejmujące mobilność studentów oraz kadry akademickiej. Mobilność studentów kierunku pielęgniarstwo realizowana jest zarówno w formie wyjazdów na studia, jak i praktyki zawodowe. W ramach zawartych porozumień o współpracy studenci mieli możliwość realizacji mobilności m.in. w następujących krajach i instytucjach:

- **Niemcy** – Mediciner – Verein für Internationale Zusammenarbeit im Gesundheitswesen e.V. (Frankfurt nad Odrą) – współpraca obejmująca realizację projektów z zakresu ochrony zdrowia, wymianę studencką, praktyki oraz staże, w tym działania w obszarze transgranicznej opieki medycznej;
- **Czechy** – Tomas Bata University in Zlin oraz AKCENT College – mobilności w ramach programu Erasmus+ o łącznym wymiarze do 10 miesięcy (np. 2 studentów na semestr lub 1 student na rok akademicki);
- **Hiszpania** – University of Oviedo oraz University of A Coruña – mobilności Erasmus+ do 10 miesięcy, umożliwiające realizację części studiów za granicą;
- **Słowacja** – Matej Bel University – mobilności o zróżnicowanym wymiarze (12, 15 oraz 20 miesięcy), umożliwiające wyjazdy kilku studentów w cyklu semestralnym lub rocznym.

Ponadto Uczelnia zawarła porozumienia o współpracy międzynarodowej m.in. z:

- State University of Library Studies and Information Technologies w Sofii (**Bułgaria**),
- Donetsk National University of Economics and Trade (**Ukraina**),
- Helios Klinikum Bad Saarow (**Niemcy**).

W ramach realizacji projektu Erasmus+ nr 2020-1-PL01-KA103-078288 (zakończonego w maju 2023 r.) mobilność zagraniczną zrealizowało **14 studentów**. Ograniczenie liczby wyjazdów wynikało z sytuacji pandemicznej COVID-19. Projekt został oceniony pozytywnie przez Narodową Agencję, uzyskując wysoką ocenę jakości realizacji (35/40 punktów). W kolejnym projekcie Erasmus+ realizowanym od czerwca 2024 r. przewidziano udział **22 uczestników**, co wskazuje na dalszy rozwój mobilności międzynarodowej. Równolegle podejmowane są działania zmierzające do rozszerzenia współpracy o kolejne uczelnie partnerskie, m.in. węgierskie (Uniwersytet w Peczu) oraz niderlandzkie (Lejda). Każdorazowo przy zawieraniu porozumień międzynarodowych analizowana jest kompatybilność programów kształcenia oraz zgodność efektów uczenia się, a podstawą rozliczania mobilności jest system ECTS, co zapewnia pełną uznawalność osiągnięć studentów.

Warto także osobno wspomnieć o **dynamicznie rozwijającej się dwustronnej współpracy pomiędzy Wydziałem Nauk Medycznych a Mediciner – Verein für Internationale Zusammenarbeit im Gesundheitswesen e.V. we Frankfurcie nad Odrą**. W trakcie organizowanych przez PAM wizyt

studyjnych, studenci kierunku Pielęgniarstwo, wybrani na podstawie wyników w nauce, zapoznają się z funkcjonowaniem niemieckiego systemu ochrony zdrowia, organizacją pracy podmiotów leczniczych, rolą i zadaniami personelu pielęgniarskiego oraz standardami opieki nad pacjentem. Udział w wizytach umożliwia studentom poznanie rozwiązań organizacyjnych stosowanych w zagranicznych placówkach medycznych oraz rozwijanie kompetencji zawodowych i międzykulturowych. Uszczegóławiając tę informację, w sumie udział **w tych wyjazdach wzięło 12 studentów** (3 osoby w 2024 roku, 7 w 2025 roku i 2 w 2026 roku).

Mobilność nauczycieli akademickich

Mobilność kadry akademickiej obejmuje **udział w międzynarodowych konferencjach naukowych, projektach badawczych oraz stażach zagranicznych**. Pracownicy publikują w czasopismach międzynarodowych (zestawienie w części 4, poświęconej kadrze) oraz uczestniczą w działaniach o charakterze eksperckim, co sprzyja transferowi wiedzy i dobrych praktyk do procesu dydaktycznego.

Stáže, szkolenia i zagraniczne wizyty studyjne:

- **staż naukowy** dr. Leszka Niepolskiego, prowadzącego zajęcia z przedmiotu *Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne*, do Nephrology Research Laboratory Uniwersytetu w Kolonii w 2025 roku,
- **wizyta studyjna prof. Krzysztofa Książka** w Ludwig Boltzmann Institute for Traumatology w Wiedniu (2025),
- **wyjazd badawczy** dr hab. Joanny Grzyb, wykładowcy *Biofizyki*, do - ICIQ, Tarragona, Hiszpania (13 - 27 VII, 2024)
- **wyjazd studyjny** dr hab. Joanny Grzyb jako opiekuna wymiany studenckiej, Granada, Hiszpania (22- 27 czerwca 2025),
- **staż naukowy** dr Konstantina Maksina w Computational Pathology Ward. Netherlands Cancer Institute. Amsterdam. Holandia (04.2022 - 12.2022)
- **staż zawodowy** dr Konstantina Maksina w Pathology Department, Royal Berkshire Hospital. Reading, Wielka Brytania (12.2023 - 05.2024).
- **współpraca naukowa**, w tym wizyty studyjne dr Renaty Adamek, wykładowcy Dietetyki w Geneva College of Longevity Sciences, Szwajcaria (od 2024 roku – nadal),

Zagraniczne konferencje naukowe (udział czynny/ostatnie lata):

- **prof. dr hab. Krzysztof Książek** – udział w 13th Annual Immuno-Oncology Summit (Aug 11-13, 2025, Philadelphia, USA),
- **dr hab. Joanna Grzyb** - udział w ICIQ Symposium for Protein Design, Tarragona, Spain, 2025
- **dr hab. Joanna Grzyb** - udział w Saxony meets Lower Silesia - Science Across Borders Conference, 17-18 June 2024, Dresden, Germany
- **dr Renata Adamek** – udział w Semester Symposium, Advancing Health Lifespan in the Middle East, Dubaj, 2025 r.
- **dr Renata Adamek** – udział w NEXT BITE, European Institute of Innovation and Technology, Brussels 2025 r.
- **dr Justyna Hasij** – udział w 16th International Scientific Conference SECURE SLOVAKIA AND EUROPEAN UNION, 24. November 2023 Košice, Slovensko.

- **Lek Michał Filipiak** – udział w European College of Neuropsychopharmacology (ECNP), Amsterdam, 2025
- **Lek Michał Filipiak** - European Psychiatric Association (EPA) Congress, Madryt 2025
- **Dr Konstantin Maksin** – udział w Digital Pathology and AI Congress, London 2025
- **Dr Konstantin Maksin** – udział w Evolutionary Biology and Ecology of Cancer, Cambridge 2025
- **Dr Konstantin Maksin** – udział w Cell Plasticity in Cancer Evolution, Płon 2025
- **Dr Konstantin Maksin** – udział w Spatial Biology Congress, Hague 2024
- **Dr Konstantin Maksin** – udział w Integrated Mathematical Oncology Workshop, Tampa 2023
- **Dr Konstantin Maksin** – udział w Society of Molecular Biology and Evolution Congress, Ferrara 2023
- **Dr Konstantin Maksin** – udział w 4th International Congress of Rare Diseases, Vienna 2022

Publikacje

Istotnym przejawem umiędzynarodowienia aktywności zawodowej kadry dydaktycznej jest jej działalność naukowa, w szczególności publikowanie wyników badań w recenzowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym. **Szczegółowy wykaz publikacji nauczycieli akademickich z ostatnich 5 lat został przedstawiony w odpowiedzi na Kryterium 4 niniejszego Raportu.**

Międzynarodowe projekty badawcze:

- **Dr hab. Iwona Gołębiewska** - Badanie zastosowań i technologii produkcji ekstraktów botanicznych z roślin ekstremofilnych (halofitów) w terapii schorzeń o podłożu zapalnym oraz ich wykorzystania w suplementacji diety fitochemikaliami. Obecny projekt prowadzony przeze mnie w tej tematyce: „Integrated on-farm aquaponics systems for co-production of fish, halophyte vegetables, bioactive compounds, and bioenergy”(AQUACOMBINE). Źródło grantu: Komisja Europejska (H2020-RUR-2019-1)
- **Dr hab. Iwona Gołębiewska** - Depolimeryzacja ligniny pozyskiwanej z odpadów rolniczych lub roślin energetycznych w celu pozyskiwania prekursorów do wytwarzania biochemikaliów i biofarmaceutyków oraz biopaliw. Obecny projekt prowadzony przeze mnie w tej tematyce: „Biorefinery concept development to produce intermediates and value-added bioproducts from lignocellulosic biomass” Źródło grantu: FSR grant (Fonds spéciaux de recherche) (Belgia), Rola: Kierownik projektu, Institution: Université catholique de Louvain (Belgia), Budget : EUR 240.000, Okres: 2017-2022

Wystąpienia gości z zagranicy

- W dniu 10 marca 2025 r. odbył się **wykład dr. Walerego Zukina** – lekarza genetyka i dyrektora szpitala „Leleka” w Kijowie – skierowany do studentów kierunków pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne. Tematem spotkania były wyzwania medycyny ratunkowej i opieki pielęgniarstwa w warunkach konfliktu zbrojnego. Podczas wystąpienia prelegent przedstawił praktyczne aspekty udzielania pomocy rannym w sytuacjach ekstremalnych, w tym zasady triage’u, techniki tamowania krwotoków oraz stabilizacji pacjentów w warunkach polowych. Podkreślił również znaczenie roli pielęgniarstwa w dalszym etapie leczenia, obejmującym opiekę nad pacjentem, leczenie ran oraz wsparcie psychologiczne. Istotnym elementem wykładu były także zagadnienia związane z organizacją pracy zespołów medycznych i funkcjonowaniem placówki ochrony zdrowia w warunkach ograniczonych zasobów i zagrożenia militarnego. Spotkanie stanowiło cenne uzupełnienie kształcenia, umożliwiając studentom poznanie realiów pracy medycznej w sytuacjach kryzysowych oraz znaczenia współpracy interdyscyplinarnej w ratowaniu życia.

- W dniu 13 kwietnia 2024 r. na Wydziale Nauk Medycznych odbyły się wykłady gości zagranicznych z Niemiec, skierowane do studentów kierunku pielęgniarstwo. **Wystąpienia poprowadził dr Oliver Fahron** – lekarz naczelny Urzędu Miasta Frankfurt nad Odrą – który przedstawił strukturę oraz zakres działania wydziału ochrony zdrowia miasta Frankfurt (Oder), ze szczególnym uwzględnieniem organizacji systemu opieki zdrowotnej oraz współpracy poszczególnych podmiotów leczniczych. W dalszej części omówiono system kształcenia kadr medycznych w Niemczech, w tym aspekty związane z przygotowaniem do pracy w warunkach sytuacji kryzysowych oraz procedury uznawania kwalifikacji zawodowych uzyskanych za granicą. Uzupełnieniem spotkania była prezentacja dotycząca systemu ubezpieczeń zdrowotnych w Niemczech, przedstawiona przez reprezentantkę kasy chorych Barmer Małgorzatę Gregor, obejmująca zasady finansowania świadczeń zdrowotnych oraz funkcjonowania systemu opieki nad pacjentem. Spotkanie umożliwiło studentom pielęgniarstwa poszerzenie wiedzy na temat organizacji opieki zdrowotnej w innym kraju europejskim, ze szczególnym uwzględnieniem roli personelu medycznego w systemie ochrony zdrowia oraz uwarunkowań formalno-prawnych wykonywania zawodu za granicą.
- W dniu 27 kwietnia 2024 r. **Jan Jakobitz** – Dyrektor Zarządzający Klinikum Frankfurt (Oder) GmbH – przedstawił strukturę organizacyjną oraz zasady funkcjonowania szpitala, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji opieki nad pacjentem i współpracy zespołów medycznych. **Dr Jenny Wortha**, dyrektor ds. pielęgniarstwa w Klinikum Frankfurt (Oder), omówiła system edukacji pielęgniarstwa w Niemczech oraz możliwości odbywania praktyk zawodowych w zagranicznych podmiotach leczniczych, wskazując na znaczenie standaryzacji kompetencji oraz przygotowania do pracy w środowisku międzynarodowym. Zagadnienia związane z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń zdrowotnych w Niemczech przedstawili **Małgorzata Gregor** oraz **Andreas Wolf** – przedstawiciele kasy chorych Barmer, koncentrując się na zasadach finansowania świadczeń oraz organizacji opieki zdrowotnej. Uzupełnieniem spotkania było wystąpienie **Jarosława Rzymanka** – pielęgniarka Klinikum Frankfurt – który zaprezentował ścieżkę kariery zawodowej pielęgniarki/pielęgniarskiego wykształconego w Polsce w kontekście podejmowania pracy za granicą.
- W dniu 12 kwietnia 2025 r. na Wydziale Nauk Medycznych odbyły się wykłady gości zagranicznych, skierowane do studentów kierunków medycznych, w tym pielęgniarstwa, w ramach cyklu poświęconego rozwojowi kariery zawodowej w środowisku międzynarodowym. **Jadwiga Stoklosa** – FITCE Country Chair for Eastern Europe oraz Vice President Federation of Central & Eastern Europe Chambers of Commerce – przedstawiła możliwości wsparcia specjalistów medycznych w planowaniu i realizacji kariery zawodowej poza granicami kraju, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji wymaganych na rynku międzynarodowym. **Ilona Szymkiewicz** – polska prawniczka działająca w Stanach Zjednoczonych, specjalizująca się w prawie imigracyjnym i odszkodowawczym, właścicielka kancelarii Szymkiewicz Law (Miami, Las Vegas) – omówiła procedury migracyjne oraz prawne aspekty podejmowania pracy w amerykańskim systemie ochrony zdrowia, w tym wymagania formalne oraz uwarunkowania zatrudnienia personelu medycznego.
- W dniu 10 maja 2025 r. na Wydziale Nauk Medycznych odbyły się wykłady gości zagranicznych, skierowane do studentów kierunku pielęgniarstwo, w ramach cyklu dotyczącego rozwoju kariery zawodowej w międzynarodowym środowisku medycznym. **Joanna Józefiak** – Prezes i Założycielka Mediciner International Healthcare Association – przedstawiła możliwości współpracy międzynarodowej oraz wsparcia dla personelu medycznego zainteresowanego rozwojem kariery poza granicami kraju. **Jadwiga Stoklosa** – FITCE Country Chair for Eastern Europe oraz Vice President Federation of Central & Eastern Europe Chambers of Commerce – omówiła zagadnienia związane z przygotowaniem specjalistów medycznych do funkcjonowania na międzynarodowym rynku pracy, w

tym rozwijaniem kompetencji zawodowych i adaptacyjnych. Możliwości zatrudnienia oraz rozwoju zawodowego w amerykańskich instytucjach medycznych zostały przedstawione przez reprezentanta ośrodków medycznych z Miami i Chicago, ze szczególnym uwzględnieniem warunków pracy oraz oczekiwań wobec personelu pielęgniarskiego. **Ilona Szymkowicz** – polska prawniczka w USA, specjalizująca się w prawie imigracyjnym i odszkodowawczym, właścicielka kancelarii Szymkowicz Law (Miami, Las Vegas) – zaprezentowała procedury migracyjne oraz prawne aspekty podejmowania pracy w systemie ochrony zdrowia Stanów Zjednoczonych.

5. Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku

Na kierunku Pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia zajęcia prowadzi dwoje wykładowców z zagranicy.

a) **dr n. med. Konstantin Maksin** – adiunkt, lekarz medycyny i specjalista patomorfologii. Prowadzi zajęcia z przedmiotu *Patologia* (ćwiczenia), łącząc działalność akademicką z praktyką kliniczną. Od 2016 r. pracuje jako specjalista patomorfolog, posiada także doświadczenie w podstawowej opiece zdrowotnej oraz transporcie medycznym (ALS). Od 2007 r. związany z dydaktyką akademicką. Dodatkowo rozwija kompetencje w obszarze zarządzania (EMBA) oraz medycyny estetycznej. Aktywnie uczestniczy w międzynarodowym życiu naukowym (m.in. kongresy w Londynie, Cambridge, Hadze, Tampie i Wiedniu w latach 2022–2025), a jego zainteresowania badawcze koncentrują się na biologii nowotworów i patomorfologii, w tym procesach starzenia komórkowego i mikrośrodowiska nowotworów. Autor publikacji w renomowanych czasopismach międzynarodowych.

b) **dr n. med. Tetiana Bocharova** – wykładowca oraz lekarz patomorfolog. Prowadzi zajęcia z przedmiotu *Patologia* (ćwiczenia), łącząc dydaktykę z aktualną praktyką kliniczną. Uczestniczyła w międzynarodowych inicjatywach dydaktycznych i naukowych (DAAD, ERASMUS+). Jest członkiem European Society of Pathology oraz Ukraińskiego Stowarzyszenia Patomorfologów. Autorka publikacji w czasopismach międzynarodowych, dotyczących m.in. patomorfologii nowotworów i immunologii.

6. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, a także wpływ rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację

Monitorowanie i ocena stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na Wydziale Nauk Medycznych mają charakter systemowy i sformalizowany. Zasady w tym zakresie określa **Zarządzenie nr 27/2025 Dziekana Wydziału Nauk Medycznych z dnia 10 grudnia 2025 r.** Celem przeglądu jest kompleksowa ocena poziomu umiędzynarodowienia oferty dydaktycznej oraz jego powiązania z programem studiów, w szczególności w zakresie wykorzystania współpracy międzynarodowej, mobilności akademickiej oraz wspólnych inicjatyw dydaktycznych. Przegląd ma charakter diagnostyczno-rozwojowy i służy identyfikacji dobrych praktyk oraz obszarów wymagających doskonalenia.

Zakres przeglądu obejmuje w szczególności:

- ofertę zajęć prowadzonych w językach obcych,
- obecność treści międzynarodowych i międzykulturowych w programach studiów i sylabusach,
- stopień powiązania programu studiów ze współpracą międzynarodową,
- udział studentów zagranicznych w procesie dydaktycznym,
- skalę mobilności studentów i kadry,
- wykorzystanie międzynarodowych źródeł wiedzy,

- udział kadry posiadającej doświadczenie międzynarodowe,
- realizację wspólnych inicjatyw dydaktycznych z partnerami zagranicznymi.

Przegląd realizowany jest w oparciu o analizę istniejącej dokumentacji (programy studiów, sylabusy, raporty mobilności) oraz informacje przekazywane przez koordynatorów kierunku i zespoły programowe. Nadzór nad jego przebiegiem sprawuje Dziekan, przy wsparciu Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia. Ocena umiędzynarodowienia prowadzona jest **nie rzadziej niż raz w roku akademickim**, a także każdorazowo w przypadku istotnych zmian w programach studiów lub strategii rozwoju Wydziału.

Wyniki przeglądu mają formę wniosków i rekomendacji, które stanowią podstawę działań projakościowych, w tym:

- modyfikacji programów studiów i sylabusów,
- rozwoju oferty zajęć w językach obcych,
- intensyfikacji mobilności międzynarodowej,
- rozszerzania współpracy z partnerami zagranicznymi.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami

Organizacja i dostosowanie systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I opiera się na rozwiązaniach systemowych, uregulowanych w szczególności w Regulaminie studiów. Dokument ten zawiera szczegółowe zapisy dotyczące indywidualnej organizacji studiów, której celem jest wyrównywanie szans edukacyjnych oraz zapewnienie równego dostępu do kształcenia wszystkim grupom studentów, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb.

System wsparcia obejmuje w szczególności:

- studentów z niepełnosprawnościami,
- studentki w ciąży,
- studentów wychowujących małe dzieci,
- studentów, których sytuacja zawodowa utrudnia regularne uczestnictwo w zajęciach.

W ramach indywidualizacji procesu kształcenia studenci mogą korzystać z szeregu rozwiązań wspierających proces uczenia się, w tym:

- udziału asystenta studenta z niepełnosprawnością,
- dostępu do materiałów dydaktycznych w formie elektronicznej,
- udostępniania materiałów dydaktycznych przed zajęciami,
- możliwości rejestrowania zajęć (audio i wideo),
- dostosowania formy zaliczeń i egzaminów do indywidualnych potrzeb,
- wydłużenia czasu trwania zaliczeń i egzaminów,
- przygotowania arkuszy egzaminacyjnych w formie dostosowanej do potrzeb studentów.

Uczelnia podejmuje również działania o charakterze systemowym i projakościowym w zakresie wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami, **uczestnicząc w programie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju** ukierunkowanym na zwiększenie dostępności szkolnictwa wyższego. W jego ramach:

- powołano Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami,
- zrealizowano cykl szkoleń dla kadry dydaktycznej i administracyjnej z zakresu pracy ze studentami z niepełnosprawnościami,
- zapewniono udział pracowników Uczelni w specjalistycznych warsztatach dotyczących likwidowania barier oraz współpracy między interesariuszami procesu wsparcia,
- doposażono infrastrukturę dydaktyczną w stanowiska komputerowe dostosowane do różnych typów niepełnosprawności,
- podjęto działania w zakresie likwidacji barier architektonicznych, w tym budowę i modernizację infrastruktury (m.in. instalacja windy oraz realizacja kolejnej inwestycji w tym zakresie).

Wsparcie studentów realizowane jest w sposób skoordynowany przez nauczycieli akademickich, pracowników administracyjnych oraz **Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami**, co zapewnia kompleksowość i dostępność oferowanych rozwiązań. Przyjęty system wsparcia ma charakter zindywidualizowany i elastyczny, a jego skuteczność wynika z dostosowania form pomocy do rzeczywistych potrzeb studentów oraz systematycznego podnoszenia kompetencji kadry i rozwoju infrastruktury Uczelni.

Funkcjonowanie systemu wsparcia w roku akademickim 2025/2026 (semestr zimowy)

Skuteczność i realny wymiar funkcjonowania systemu wsparcia studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami, potwierdzają działania podejmowane w roku akademickim 2025/2026 (semestr zimowy), koordynowane przez Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami.

Na kierunku Pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia, pomocą materialną w postaci **stypendium dla osób z niepełnosprawnościami objęto 17 studentów**, co wskazuje na istotną skalę wsparcia oraz aktywne korzystanie studentów z dostępnych form pomocy.

W analizowanym okresie realizowano szeroki zakres działań wspierających proces kształcenia studentów ze szczególnymi potrzebami, obejmujących w szczególności:

- indywidualizację organizacji procesu dydaktycznego, w tym:
  - przedłużanie sesji egzaminacyjnych,
  - zmianę terminów egzaminów,
  - organizację indywidualnych konsultacji z nauczycielami akademickimi,
- dostosowanie form weryfikacji efektów uczenia się poprzez:
  - organizację egzaminów w formach alternatywnych, adekwatnych do potrzeb studentów,
  - indywidualne informowanie prowadzących zajęcia (za zgodą studenta) o konieczności dostosowania metod oceniania,
- zapewnienie dostępu do specjalistycznej infrastruktury i narzędzi wspierających:
  - stanowisk komputerowych wyposażonych w oprogramowanie dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
  - syntezy mowy Speech2Go umożliwiającego odczyt tekstów cyfrowych i graficznych,
  - monitorów interaktywnych wspierających proces dydaktyczny,
  - planów uczelni w formie dotykowej dla osób niewidomych i słabowidzących (udostępnionych w przestrzeni uczelni),
- zapewnienie dostępu do wsparcia organizacyjnego i specjalistycznego:
  - możliwości korzystania z Biura Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami,
  - dostępu do autolektora dla osób z dysfunkcją wzroku,
  - możliwości korzystania z indywidualnych konsultacji psychologicznych, realizowanych w ramach dyżurów specjalisty,
- wsparcie informacyjne i socjalne:
  - bieżące informowanie studentów o dostępnych formach pomocy materialnej (stypendia dla osób z niepełnosprawnościami, stypendia socjalne, zapomogi, stypendia Rektora),
- działania o charakterze doradczym i interwencyjnym:
  - udzielanie pomocy prawnej,
  - kierowanie studentów do wyspecjalizowanych instytucji wsparcia (m.in. Centrum Pomocy Rodzinie, Punkt Interwencji Kryzysowej, Komitet Ochrony Praw Dziecka).

Istotnym elementem systemu wsparcia było również podnoszenie kompetencji kadry oraz rozwój współpracy z otoczeniem społecznym. W analizowanym okresie:

- Pełnomocnik Rektora uczestniczył w ogólnopolskich wydarzeniach poświęconych dostępności (III Forum Dostępności w Poznaniu), co umożliwiło wdrażanie dobrych praktyk w zakresie projektowania uniwersalnego,
- zorganizowano konferencję uczelnianą dotyczącą inteligencji emocjonalnej, uwzględniającą potrzeby osób z niepełnosprawnościami,

- nawiązano współpracę z Fundacją Laba w Poznaniu, co stwarza dodatkowe możliwości realizacji praktyk i staży dla studentów kierunku Pielęgniarstwo.

Przedstawione działania potwierdzają, że system wsparcia studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami, ma charakter **aktywny, zindywidualizowany i wieloaspektowy**, a jego funkcjonowanie jest oparte na realnych działaniach organizacyjnych, infrastrukturalnych i dydaktycznych, dostosowanych do potrzeb studentów kierunku Pielęgniarstwo studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I zapewnia studentom kompleksowe wsparcie w procesie uczenia się, obejmujące zarówno działania dydaktyczne, jak i organizacyjne oraz infrastrukturalne, sprzyjające osiągnięciu efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W ramach wsparcia dydaktycznego Uczelnia stwarza studentom możliwość pogłębiania i poszerzania kompetencji poprzez organizację dodatkowych form kształcenia, takich jak szkolenia, kursy specjalistyczne, seminaria naukowe oraz wykłady otwarte. Działania te umożliwiają studentom rozwój ponadprogramowy, istotny zwłaszcza w kontekście przygotowania do wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza.

Aktualnie w ofercie znajdują się następujące kursy i szkolenia :

- Kierownik wypoczynku;
- Wychowawca wypoczynku;
- Opinia z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej – i co dalej?;
- Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny w praktyce nauczycielskiej;
- Kurs dla opiekuna w żłobku i klubie dziecięcym;
- Rozmowa z pacjentem z objawami psychiatrycznymi - dobre praktyki w komunikacji (szkolenie).

Formy dokształcania na kierunku Pielęgniarstwo obejmują również studia podyplomowe w następujących obszarach:

- Logopedia;
- Neurologopedia;
- Integracja sensoryczna;
- Psychologia dzieci i młodzieży;
- Psychologia zdrowia;
- Psychodietetyka;
- Doradztwo personalno-zawodowe i edukacyjne;
- Edukacja zdrowotna z promocją zdrowia;
- Etyka dla nauczycieli;
- Przygotowanie pedagogiczne do zajmowania stanowiska nauczyciela psychologa;
- Zarządzanie zasobami (HR).

Istotnym elementem wsparcia są również konsultacje oraz **dyżury dydaktyczne prowadzone przez nauczycieli akademickich**, które umożliwiają indywidualny kontakt ze studentem, wyjaśnianie trudności dydaktycznych oraz bieżące wspieranie procesu uczenia się. **W przypadku jednostkowo zdarzających się sytuacji, Uczelnia zapewnia studentom nieodpłatne zajęcia wyrównawcze.**

Uczelnia wspiera studentów także w zakresie przygotowania do realizacji praktyk zawodowych poprzez działalność Biura Karier, które udziela pomocy w ich organizacji oraz umożliwia kontakt z potencjalnymi pracodawcami. **Ostatnim tego typu spotkaniem, było zainicjowane przez Władze Wydziału spotkanie ze studentami I roku, które odbyło się 14 marca 2026 roku. Celem tego spotkania było omówienie ze studentami zasad realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, w tym specyfiki podmiotów leczniczych i wymaganej dokumentacji.** W spotkaniu, prócz licznej grupy studentów (spotkanie protokołowane), udział wzięli Dziekan, Prodziekan oraz Pełnomocnik Dziekana ds. Praktyk. Wsparcie to ma szczególne znaczenie w kontekście kształcenia praktycznego oraz przygotowania do wejścia na rynek pracy. Studenci mają również możliwość uczestnictwa w mobilności międzynarodowej w ramach programu Erasmus+, co sprzyja rozwojowi kompetencji zawodowych, językowych oraz międzykulturowych.

W procesie indywidualizacji kształcenia Uczelnia zapewnia **możliwość korzystania z indywidualnej organizacji studiów**, dostosowanej do potrzeb i sytuacji życiowej studentów.

Wsparcie procesu uczenia się realizowane jest także poprzez zapewnienie odpowiednich warunków infrastrukturalnych. Uczelnia systematycznie rozwija i modernizuje bazę dydaktyczną oraz dba o poszerzanie zasobów biblioteki. Studenci mają dostęp do czytelni wyposażonej w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, co umożliwia efektywne korzystanie z zasobów naukowych i przygotowywanie się do zajęć. Przyjęte rozwiązania mają charakter kompleksowy i sprzyjają tworzeniu środowiska dydaktycznego wspierającego osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się oraz rozwój akademicki studentów.

3. Formy wsparcia mobilności studentów, przygotowania do wejścia na rynek pracy oraz aktywności społecznej

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I zapewnia studentom wsparcie w zakresie rozwoju społecznego, zawodowego oraz mobilności krajowej i międzynarodowej, tworząc warunki sprzyjające kształtowaniu kompetencji organizacyjnych, interpersonalnych oraz zawodowych.

W obszarze rozwoju społecznego istotną rolę odgrywa zaangażowanie studentów w działalność wolontariacką oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi i partnerami Wydziału Nauk Medycznych. Studenci uczestniczą w organizacji oraz realizacji wydarzeń o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i sportowym, co sprzyja rozwijaniu kompetencji społecznych, umiejętności pracy zespołowej oraz odpowiedzialności zawodowej, szczególnie istotnych w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza.

W zakresie wspierania mobilności międzynarodowej Uczelnia prowadzi systematyczne **działania informacyjne dotyczące programu Erasmus+**. Każdego roku studenci uczestniczą w spotkaniach informacyjnych, podczas których przedstawiane są zasady funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego w Polsce, system transferu punktów ECTS oraz możliwości udziału w programie mobilności. Spotkania te mają na celu przybliżenie studentom założeń Procesu Bolońskiego oraz przygotowanie ich do świadomego korzystania z oferty edukacyjnej w wymiarze międzynarodowym.

Wydział Nauk Medycznych aktywnie motywuje studentów do udziału w programie Erasmus+ poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych oraz zapewnienie indywidualnego wsparcia ze strony Uczelnianego Koordynatora Programu. Wsparcie to obejmuje:

- pomoc w przygotowaniu dokumentacji aplikacyjnej,
- kontakt z uczelnią zagraniczną oraz uzgodnienie programu studiów,
- monitorowanie przebiegu mobilności,

- wsparcie w procesie uznawania efektów uczenia się osiągniętych za granicą.

Działania te są uzupełniane poprzez systematyczne monitorowanie zainteresowania studentów ofertą mobilności oraz rozwijanie współpracy z uczelniami zagranicznymi, adekwatnie do ich potrzeb i oczekiwań.

W zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy studenci korzystają ze wsparcia Biura Karier, które oferuje pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia, praktyk i staży zawodowych. Studenci są kierowani do pracodawców zgłaszających zapotrzebowanie na osoby o określonych kwalifikacjach, co sprzyja płynnemu przejściu z etapu kształcenia do aktywności zawodowej. Dodatkowo Wydział Nauk Medycznych, na wniosek studentów i absolwentów, przygotowuje pisemne rekomendacje wspierające ich proces rekrutacyjny. Biuro Karier organizuje również szkolenia i kursy podnoszące kompetencje studentów w zakresie przygotowania do funkcjonowania na rynku pracy, co zwiększa ich konkurencyjność oraz gotowość do podjęcia zatrudnienia.

Istotnym elementem wsparcia studentów w wejściu na rynek pracy jest inicjatywa przedstawiona podczas **spotkania w dniu 09.04.2026 r. z mgr Marzeną Janowską, Dyrektorem ds. Pielęgniarstwa i Opieki nad Pacjentem jednego ze szpitali klinicznych Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu**. Zaproponowano wówczas studentom PAM możliwość podjęcia zatrudnienia już od 2. roku studiów – początkowo na stanowisku sanitariusza, a od 3. roku jako pomoc pielęgniarska. Rozwiązanie to stanowi istotne wsparcie na etapie kształcenia, szczególnie w zakresie nabywania umiejętności praktycznych, kontaktu z pacjentem i jego rodziną oraz pracy z profesjonalnym sprzętem medycznym. Szpital, jako placówka wieloprofilowa, dysponuje specjalistycznymi oddziałami, co znacząco poszerza zakres możliwych doświadczeń. W spotkaniu uczestniczyła również Pielęgniarka Oddziałowa Oddziału Chorób Tropikalnych, którego specyfika jest unikatowa i rzadko dostępna w procesie kształcenia studentów. Zatrudnienie w takim środowisku umożliwia studentom nie tylko zdobycie cennego doświadczenia zawodowego, ale również poznanie różnych obszarów praktyki i świadomy wybór przyszłej ścieżki zawodowej. Uzyskane kompetencje sprzyjają przygotowaniu do podejmowania profesjonalnych i samodzielnych decyzji po zdaniu egzaminu dyplomowego.

W zakresie aktywności organizacyjnej **studenci zrzeszają się w ramach Rady Samorządu Studenckiego**, w której funkcjonuje reprezentantka studentów kierunku pielęgniarstwo, zapewniająca udział tej grupy w procesach decyzyjnych i opiniotwórczych na poziomie Uczelni. Studenci angażują się również w **działalność naukową w ramach Studenckiego Towarzystwa Naukowego, uczestnicząc w pracach koła naukowego „Akademia Pielęgniarstwa”** oraz innych kół naukowych funkcjonujących przy Wydziale Nauk Medycznych (Physis, Laryngoskop, Mortui Vivos Docent). Aktywność ta sprzyja rozwijaniu zainteresowań naukowych, kompetencji badawczych oraz umiejętności pracy zespołowej.

Istotnym elementem wsparcia aktywności studentów jest działalność **Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego PAM**, który stwarza warunki do rozwijania zainteresowań sportowych oraz integracji środowiska akademickiego. Członkostwo w Klubie umożliwia studentom zarówno podejmowanie nowych form aktywności fizycznej, jak i doskonalenie umiejętności w wybranych dyscyplinach sportowych. Studenci mają możliwość udziału w licznych wydarzeniach sportowych i rekreacyjnych, a także reprezentowania Uczelni w zawodach na poziomie regionalnym, krajowym i międzynarodowym, co stanowi istotny element budowania tożsamości akademickiej oraz motywacji do osiągania wysokich wyników. Członkostwo w Klubie wiąże się również z udziałem w międzynarodowym programie ISIC-AZS, który zapewnia studentom dostęp do szerokiego wachlarza benefitów, w tym międzynarodowej legitymacji studenckiej ISIC, uznawanej w ponad 120 krajach. Umożliwia ona korzystanie z licznych zniżek w obszarze transportu, kultury, turystyki oraz usług, a także

zapewnia całodobowe ubezpieczenie NNW. Działalność Klubu Uczelnianego AZS sprzyja integracji studentów z krajowego i międzynarodowego środowiska akademickiego, promuje zdrowy styl życia oraz wspiera rozwój kompetencji społecznych, co pozostaje w zgodzie z efektami uczenia się właściwymi dla kierunków medycznych.

4. System motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz wsparcie studentów wybitnych

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I stosuje zróżnicowany i wieloaspektowy system motywowania studentów do osiągania wysokich wyników w nauce, rozwoju naukowego oraz aktywności zawodowej, uwzględniający zarówno instrumenty finansowe, jak i pozafinansowe.

Podstawowym elementem systemu motywacyjnego są świadczenia o charakterze stypendialnym, w tym:

- **stypendium Rektora dla najlepszych studentów**, przyznawane na podstawie Regulaminu świadczeń dla studentów PAM,
- **stypendium ministra za wybitne osiągnięcia**, o które mogą ubiegać się studenci legitymujący się ponadprzeciętnymi osiągnięciami naukowymi, artystycznymi lub sportowymi.
- **stypendia naukowe w ramach Krajowego Planu Odbudowy (Ministerstwo Zdrowia)**

Uzupełnieniem systemu są wyróżnienia przyznawane studentom osiągnięciem najwyższe wyniki w nauce, wręczane podczas uroczystości o charakterze akademickim (inauguracja roku akademickiego, absolutorium), a także dyplomy potwierdzające szczególne osiągnięcia. Działania te wzmacniają motywację studentów oraz budują kulturę jakości i dążenia do doskonałości.

Istotnym elementem motywowania studentów jest ich aktywne włączanie w życie Uczelni. Studenci uczestniczą w pracach organów kolegialnych oraz struktur Wydziału Nauk Medycznych, a także angażowani są w organizację konferencji i seminariów naukowych oraz przygotowywanie publikacji naukowych pod opieką kadry dydaktycznej.

Rozwój naukowy studentów wspierany jest poprzez działalność **Studenckiego Towarzystwa Naukowego** oraz funkcjonowanie kół naukowych. Na kierunku pielęgniarstwo szczególną rolę pełni koło naukowe „**Akademia Pielęgniarstwa**”, którego działalność ukierunkowana jest na rozwój kompetencji klinicznych i naukowych studentów. W ramach działalności Koła planowane są m.in.:

- warsztaty i spotkania naukowe rozwijające kompetencje kliniczne,
- wizyty studyjne w podmiotach ochrony zdrowia oraz przedsiębiorstwach związanych z produkcją wyrobów medycznych,
- spotkania w izbach pielęgniarskich wspierające kształtowanie tożsamości zawodowej,
- analiza aktualnych trendów w pielęgniarstwie w oparciu o Evidence Based Nursing,
- udział w konferencjach, projektach badawczych i działaniach edukacyjnych,
- integracja środowiska studenckiego oraz wymiana doświadczeń.

Na chwilę pisania niniejszego Raportu, **w kole Akademia Pielęgniarstwa zarejestrowanych jest 33 studentów**, w tym 28 pierwszego i 5 drugiego stopnia. Choć koło naukowe dedykowane studentom kierunku Pielęgniarstwo zostało reaktywowane po sześcioletniej przerwie dopiero 1 kwietnia 2026 roku (Zarządzenie Dziekana WNM nr 6/2026 z dnia 21.03.2026 r.), już jesienią 2025 roku pierwsi studenci zostali włączeni w działalność naukową prowadzoną w strukturach Wydziału. Wówczas prof. Krzysztof Książek, Dziekan Wydziału, umożliwił dwojgu studentom II roku Pielęgniarstwa udział w

wyjeździe studyjnym do Ludwig Boltzmann Institute for Traumatology w Wiedniu (Austria), realizowanym pod jego opieką. Celem wizyty było włączenie studentów do realizacji grantu Narodowego Centrum Nauki prowadzonego przez prof. Książka we współpracy z ww. instytutem. Udział studentów polegał na zbieraniu danych dotyczących pacjentek, które następnie zostaną wykorzystane w analizie epidemiologicznej wznowy raka jajnika u chorych leczonych karboplatyną i paklitakselem oraz u pacjentek poddanych wyłącznie cytoredukcji. Badania oparto na materiale pochodzącym z ośrodków w Polsce i Austrii.

Ponadto studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania naukowe w ramach innych kół funkcjonujących przy Wydziale Nauk Medycznych, takich jak Koło Naukowe „**Physis**” (3 studentów Pielęgniarstwa pierwszego stopnia), „**Laryngoskop**” (1 student pielęgniarstwa pierwszego stopnia) oraz „**Mortui Vivos Docent**” (7 studentów pielęgniarstwa pierwszego stopnia), których działalność obejmuje m.in. prowadzenie badań, rozwijanie umiejętności praktycznych oraz udział w wydarzeniach naukowych i edukacyjnych.

Uczelnia wspiera również aktywność publikacyjną studentów poprzez możliwość publikowania tekstów i komunikatów w piśmie studenckim „Puls Uczelni”, co sprzyja rozwijaniu kompetencji komunikacyjnych i naukowych.

Poniżej przedstawiamy przykłady aktywności publikacyjnej studentów pielęgniarstwa (współautorzy reprezentują studia pierwszego i drugiego stopnia):

- **przygotowanie manuskryptu** publikacji przeglądowej p.t. „Lithium as a potential senostatic agent” przez studentkę Pielęgniarstwa, pod kierunkiem prof. Krzysztofa Książka i współpracowników z Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu (manuskrypt gotowy w 80%, planowane złożenie do redakcji – czerwiec 2026; praca rozpoczęta w listopadzie 2025 r.),
- **przygotowanie manuskryptu** publikacji przeglądowej p.t. „Does neosis integrate cancer recurrence theories related to dormancy and stemness?” przez studenta Pielęgniarstwa, pod kierunkiem prof. Krzysztofa Książka i współpracowników z Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu (manuskrypt gotowy w 80%, planowane złożenie do redakcji – sierpień 2026; praca rozpoczęta w grudniu 2025 r.),
- **przygotowanie manuskryptu** publikacji przeglądowej p.t. „Mechanisms and consequences of cancer cell activity modulation by cardiovascular drugs” przez studentkę Pielęgniarstwa, pod kierunkiem dr Moniki Zysnarskiej (manuskrypt gotowy w 30%, planowane złożenie do redakcji – wrzesień 2026; praca rozpoczęta w styczniu 2026 r.)

Szczególne znaczenie w systemie motywowania studentów ma udział Uczelni w programie **Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)**, w ramach inwestycji D2.1.1 oraz Systemu zachęt (Działanie 2). **W roku akademickim 2025/2026** Uczelnia uzyskała grant Ministerstwa Zdrowia umożliwiający przyznanie **stypendiów dla 72 studentów kierunków pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne** w wysokości 1500 zł miesięcznie. Świadczenia te mają charakter motywacyjny i przyznawane są studentom osiągającym najlepsze wyniki w nauce. Program ten w istotny sposób wzmacnia motywację studentów do osiągania wysokich efektów uczenia się oraz podejmowania kształcenia na kierunkach kluczowych z punktu widzenia systemu ochrony zdrowia.

Na Wydziale Nauk Medycznych PAM **został powołany w roku akademickim 2025-2026 opiekun naukowy dla studentów z bardzo dobrymi wynikami w nauce (Zarządzenie Dziekana WNM nr 37/2025 z dn. 29.12.2025 r.)**. Studenci wybitni w ramach rozwoju naukowego mogą zwrócić się do opiekuna w celu nadzorowania przygotowania pracy naukowej, np. artykułu naukowego lub publikacji, który zostanie przekazany do Wydawnictwa PAM celem poddania procedurze wydawniczej. Dziekan

Wydziału objął tę inicjatywę swoim szczególnym patronatem, którego elementem jest m.in. **cykl seminariów Metodologia badań naukowych**, w których wybrani, najlepsi studenci będą mogli uczestniczyć na zasadach mentoringu.

Jako formę premiowania studentów z bardzo dobrymi wynikami w nauce **wprowadzono także dwie kategorie wyróżnień**: pierwsze wyróżnienie dla studentów z bardzo dobrymi wynikami w nauce, drugie wyróżnienie za działalność społeczną na rzecz Uczelni, trzecie wyróżnienie za osiągnięcia sportowe, czwarte wyróżnienie za działalność naukową, piąte wyróżnienie za najlepszą pracę dyplomową. Wręczenie nagród rzeczowych odbywa się dwa razy w roku akademickim. Pierwszą okazją jest inauguracja roku akademickiego, drugą absolutorium.

Studenci z bardzo dobrymi wynikami w nauce mają **możliwość skierowania wniosku do Kanclerza Uczelni o zwolnienie z części płatności czesnego** po pisemnym zaopiniowaniu wniosku przez Dziekana Wydziału.

5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I zapewnia studentom szeroki i wielokanałowy dostęp do informacji dotyczących systemu wsparcia, w tym w szczególności pomocy materialnej, co sprzyja przejrzystości procedur oraz efektywnemu korzystaniu z dostępnych form wsparcia. Zasady przyznawania świadczeń dla studentów określone są w Regulaminie świadczeń dla studentów PAM, finansowanych ze środków pochodzących z dotacji ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego. Studenci mogą ubiegać się o pomoc materialną w formie:

- stypendium socjalnego,
- stypendium Rektora,
- stypendium dla osób z niepełnosprawnościami,
- zapomogi,
- stypendium ministra za wybitne osiągnięcia.

Proces przyznawania świadczeń realizowany jest przez **Komisję Stypendialną oraz Odwoławczą Komisję Stypendialną**, w skład których wchodzi przedstawiciele studentów oraz pracownicy Uczelni, co zapewnia transparentność i partycypacyjny charakter podejmowanych decyzji. Informowanie studentów o dostępnych formach wsparcia odbywa się w sposób systematyczny i zróżnicowany.

Studenci uzyskują informacje:

- podczas spotkań organizacyjnych prowadzonych przez Dziekana Wydziału, Pełnomocnika Rektora ds. Stypendiów Studenckich oraz pracowników Uczelni,
- za pośrednictwem strony internetowej Uczelni, w tym dedykowanej zakładki „Stypendia i zniżki”, zawierającej szczegółowe informacje dotyczące rodzajów świadczeń, kryteriów ich przyznawania, wymaganej dokumentacji, terminów oraz procedur odwoławczych,
- poprzez Dziekanat, opiekunów roku oraz tablice informacyjne zlokalizowane w budynkach Uczelni,
- za pośrednictwem systemu wirtualnego dziekanatu.

Dodatkowo studenci mają możliwość uzyskania informacji indywidualnie – osobiście, telefonicznie lub drogą mailową. W przypadku studentów z niepełnosprawnościami szczegółowe wsparcie informacyjne zapewnia Pełnomocnik Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami, dostępny w ramach dyżurów oraz kontaktu elektronicznego.

Przykładem akcji informującej o pozyskaniu przez Uczelnię środków na wypłatę stypendiów dla studentów pielęgniarstwa i ratownictwa medycznego w ramach KPO było ogłoszenie na stronie

internetowej Uczelni oraz w mediach społecznościowych: <https://pam.poznan.pl/nie-przegap-grant-dla-studentow-kierunkow-pielęgniarstwo-i-ratownictwo-medyczne/>

W procesie komunikacji istotną rolę odgrywają również nauczyciele akademicy, którzy przekazują studentom informacje dotyczące organizacji zajęć, dostępnych form wsparcia oraz materiałów dydaktycznych. Wsparcie to realizowane jest m.in. poprzez kontakt bezpośredni, korespondencję elektroniczną oraz wykorzystanie platform do wideokonferencji. Uczelnia zapewnia studentom łatwy dostęp do kluczowych dokumentów regulujących tok studiów, w tym regulaminów, harmonogramów zajęć, zasad zaliczeń i egzaminów oraz wykazów literatury, które publikowane są na stronie internetowej Uczelni, w tym w Biuletynie Informacji Publicznej. Dodatkowym elementem systemu informacyjnego są godziny pracy Dziekanatu oraz dyżury władz dziekańskich i rektorskich, umożliwiające studentom bezpośredni kontakt i uzyskanie informacji w sprawach związanych z procesem kształcenia i wsparciem. Przyjęty system informowania ma charakter kompleksowy, wielokanałowy i dostępny, co sprzyja efektywnemu korzystaniu przez studentów z oferowanych form wsparcia oraz zwiększa przejrzystość funkcjonowania Uczelni.

Dziekan Wydziału podejmuje własne inicjatywy ukierunkowane na wsparcie studentów oraz usprawnienie komunikacji z nimi, przekazując stosowne informacje do ogółu studentów za pośrednictwem systemu Proakademia. Przykładem takiej inicjatywy jest komunikat z marca 2026 roku, dotyczący wsparcia studentów, którego ilustrację stanowi poniższy zrzut ekranu.

The screenshot shows an email interface. On the left is a sidebar with the 'APR system' logo and a navigation menu including 'Strona główna', 'Twoje dane', 'Legitymacja', 'Przedmioty i oceny', 'Finanse', 'Karty Przedmiotów', 'Teczka', 'Praca dyplomowa', 'Praktyki', 'Znajdź prowadzącego', 'Sondy', and 'Ogłoszenia'. The main content area displays an email titled 'Ogłoszenie KOMUNIKAT DZIEKANA'. The sender is 'Krzyżanowska Lucyna' and the recipient is 'Karolina Anna Michalska'. The email is dated '21.03.2026' and published on '30.09.2026'. The body of the email is in Polish and discusses the Dean's commitment to providing support for students, particularly those with health issues, and mentions the formation of a commission to address individual needs.

6. Sposób rozstrzygnięcia skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczność

W Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I funkcjonuje przejrzysty i dostępny dla studentów **system rozpatrywania skarg i wniosków**, uregulowany na poziomie wydziałowym (zgodnie z aktualnym **Zarządzeniem Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 36/2025 z dn. 29.12.202 r.** dotyczącym trybu przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków).

Studenci mogą zgłaszać skargi i wnioski w sposób bezpośredni podczas dyżurów Dziekana oraz Prodziekanów Wydziału, a także za pośrednictwem Dziekanatu. Przyjęte rozwiązania zapewniają studentom łatwy dostęp do władz Wydziału oraz możliwość bieżącego zgłaszania problemów

związanych z procesem kształcenia. Skargi i wnioski rozpatrywane są przez Dziekana oraz Prodziekanów w ramach posiadanych kompetencji. W przypadku zgłoszeń pisemnych podejmowane są formalne rozstrzygnięcia, natomiast skargi zgłaszane ustnie rozpatrywane są w trybie bieżącym. Jeżeli charakter sprawy pozwala, student otrzymuje odpowiedź niezwłocznie; w sytuacjach bardziej złożonych informacja o sposobie rozstrzygnięcia przekazywana jest w formie indywidualnej (telefonicznie, mailowo lub osobiście).

Skargi anonimowe nie podlegają formalnemu procedowaniu, jednak ich treść jest analizowana i wykorzystywana w procesie doskonalenia jakości kształcenia, co świadczy o otwartości Uczelni na informacje zwrotne od studentów.

Analiza zgłaszanych przez studentów spraw wskazuje, że dotyczą one głównie zagadnień organizacyjnych związanych z przebiegiem studiów, takich jak organizacja zajęć (np. przerwy między zajęciami), warunki realizacji zajęć dydaktycznych, funkcjonowanie kształcenia zdalnego czy wymagania stawiane przez nauczycieli akademickich. Władze Wydziału podejmują działania mające na celu eliminowanie zgłaszanych trudności, przy jednoczesnym zachowaniu wysokich standardów jakości kształcenia.

System monitorowania skarg i wniosków obejmuje coroczne opracowywanie zestawień statystycznych przez Dziekanat, które stanowią podstawę do analizy najczęściej pojawiających się problemów oraz identyfikacji obszarów wymagających doskonalenia. W ostatnich latach dominowały wnioski dotyczące spraw administracyjnych i organizacyjnych, takich jak:

- przywrócenie w prawach studenta,
- przeniesienie z innej uczelni,
- przedłużenie sesji egzaminacyjnej,
- udzielenie indywidualnej organizacji studiów,
- realizacja praktyk zawodowych,
- rezygnacja ze studiów,
- wpis warunkowy,
- urlop dziekański,
- skreślenie z listy studentów.

7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacje kadry wspierającej proces kształcenia

W Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I funkcjonuje zintegrowany system obsługi administracyjnej studentów, oparty na nowoczesnych rozwiązaniach informatycznych oraz bezpośrednim wsparciu kadry administracyjnej i dydaktycznej. Podstawowym narzędziem wspierającym obsługę studentów jest system **Proakademia**, w ramach którego funkcjonuje **wirtualny dziekanat**. System ten umożliwia kompleksowe zarządzanie procesem kształcenia oraz zapewnia bieżący dostęp do informacji wszystkim interesariuszom – studentom, nauczycielom akademickim oraz pracownikom administracji. Studenci, za pośrednictwem indywidualnych kont, mają dostęp m.in. do elektronicznego indeksu, harmonogramów zajęć, informacji o zaliczeniach i egzaminach, a także danych dotyczących zobowiązań finansowych wobec Uczelni.

System wspiera również komunikację pomiędzy studentami a nauczycielami akademickimi, umożliwiając m.in. przekazywanie list studentów, wprowadzanie ocen w formie elektronicznej oraz bieżącą organizację procesu dydaktycznego. Wdrożenie systemu przyczyniło się do usprawnienia obsługi administracyjnej oraz ograniczenia konieczności bezpośrednich wizyt studentów w Dziekanacie, co pozytywnie wpływa na efektywność i dostępność usług.

Uzupełnieniem systemu informatycznego jest wielokanałowa komunikacja ze studentami, realizowana za pośrednictwem poczty elektronicznej, strony internetowej Uczelni, systemu wirtualnego dziekanatu oraz mediów społecznościowych (m.in. Facebook, Instagram), gdzie publikowane są aktualne informacje dotyczące organizacji studiów, wsparcia studentów oraz inicjatyw uczelnianych.

Kluczową rolę w systemie obsługi studentów odgrywa Dziekanat, który zapewnia wsparcie informacyjne i organizacyjne w bezpośrednim kontakcie ze studentami. Proces ten wspierany jest przez Dziekana i Prodziekanów Wydziału, którzy pełnią regularne dyżury, umożliwiając bieżące rozwiązywanie problemów oraz konsultowanie spraw związanych z tokiem studiów.

Istotnym elementem systemu wsparcia jest również funkcjonowanie opiekunów lat, powoływanych na podstawie zarządzenia Dziekana. Opiekunowie pełnią rolę łącznika pomiędzy studentami a władzami Wydziału, wspierając studentów w zakresie organizacji procesu dydaktycznego, informowania o przepisach i zasadach studiowania, a także w rozwiązywaniu problemów o charakterze organizacyjnym i osobistym. Szczególne znaczenie ma ich rola w procesie adaptacji studentów pierwszego roku do środowiska akademickiego.

Wsparcie studentów obejmuje również organizację procesu dydaktycznego, w tym planowanie zajęć w sposób zapewniający ich przejrzystość i efektywność, z uwzględnieniem specyfiki studiów. Harmonogramy zajęć publikowane są z odpowiednim wyprzedzeniem, zgodnie z procedurami określonymi w zarządzeniach Dziekana Wydziału Nauk Medycznych.

Dodatkowym elementem systemu są **cykliczne spotkania władz Wydziału** ze studentami (w szczególności starostami grup), odbywające się **co najmniej dwa razy w roku akademickim, a od roku akademickiego 2025-2026 – co 8-10 tygodni (spotkania są protokołowane)**. Spotkania te umożliwiają bieżącą wymianę informacji, identyfikację problemów oraz formułowanie propozycji usprawnień w zakresie organizacji procesu kształcenia.

Kadra administracyjna wspierająca proces kształcenia systematycznie podnosi swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych (m.in. w zakresie przepisów prawa, ochrony danych osobowych, obsługi systemów informatycznych), co przekłada się na wysoki poziom świadczonych usług.

8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I zapewnia studentom bezpieczne warunki kształcenia oraz podejmuje systemowe działania informacyjne i edukacyjne w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom, dyskryminacji i przemocy. Kluczowym elementem wprowadzającym studentów w zasady funkcjonowania Uczelni jest spotkanie organizacyjne dla studentów pierwszego roku, podczas którego Dziekan Wydziału Nauk Medycznych oraz pracownicy Dziekanatu przekazują informacje dotyczące organizacji procesu kształcenia oraz zasad bezpieczeństwa obowiązujących na terenie Uczelni. Studenci zapoznawani są z infrastrukturą dydaktyczną (w tym lokalizacją budynków przy ul. Bułgarskiej 55 oraz ul. Świerzawskiej 18), drogami ewakuacyjnymi, zasadami postępowania w sytuacjach zagrożenia oraz rozmieszczeniem sprzętu przeciwpożarowego i miejsc zbiórki.

Uzupełnieniem działań informacyjnych jest obowiązkowe szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP), stanowiące integralny element programu studiów. Szkolenie to przygotowuje

studentów do bezpiecznego uczestnictwa w zajęciach dydaktycznych, w tym zajęciach o charakterze praktycznym.

Podczas spotkań organizacyjnych studenci zapoznawani są również z kompetencjami władz Wydziału, w szczególności Prodziekanów odpowiedzialnych za kierunki studiów, którzy pełnią istotną rolę w zakresie wsparcia studentów, przyjmowania skarg i wniosków oraz reagowania w sytuacjach wymagających interwencji, w tym w przypadkach przejawów dyskryminacji, przemocy czy naruszenia praw studenta.

Uczelnia wdrożyła kompleksowe rozwiązania systemowe w zakresie przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym, w tym **„Regulamin prowadzenia wewnętrznej polityki antymobbingowej i antydyskryminacyjnej dotyczącej relacji pracowników i studentów”**. Dokument ten, dostępny publicznie w Biuletynie Informacji Publicznej, określa:

- definicje oraz formy mobbingu, dyskryminacji i molestowania seksualnego,
- prawa i obowiązki studentów oraz pracowników,
- zasady odpowiedzialności za naruszenia,
- tryb zgłaszania i rozpatrywania zgłoszeń,
- zasady powoływania i funkcjonowania komisji antymobbingowej.

Celem wdrożenia regulaminu jest nie tylko reagowanie na sytuacje problemowe, ale przede wszystkim profilaktyka oraz budowanie kultury organizacyjnej opartej na wzajemnym szacunku i bezpieczeństwie wszystkich członków społeczności akademickiej.

Na Wydziale Nauk Medycznych funkcjonują również procedury postępowania w sytuacjach konfliktowych, które precyzyjnie określają ścieżki postępowania oraz kompetencje poszczególnych organów. Procedury te obejmują szeroki zakres spraw, w tym:

- sprawy o charakterze personalnym,
- naruszenia praw i interesów studenta,
- niewłaściwe wykonywanie obowiązków przez nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych,
- sytuacje związane z realizacją procesu dydaktycznego oraz organizacją pracy Wydziału.

Przyjęte rozwiązania zapewniają studentom jasne i dostępne mechanizmy reagowania w sytuacjach problemowych, a także możliwość uzyskania wsparcia na różnych poziomach struktury organizacyjnej Uczelni.

Należy podkreślić, że dotychczasowa praktyka funkcjonowania Wydziału wskazuje na brak zgłoszeń poważnych incydentów zagrażających bezpieczeństwu studentów, co świadczy o skuteczności wdrożonych rozwiązań profilaktycznych oraz wysokiej świadomości społeczności akademickiej w zakresie zasad bezpieczeństwa i wzajemnego poszanowania.

9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I prowadzi aktywną i partnerską współpracę z samorządem studentów oraz organizacjami studenckimi, traktując ich jako istotnych interesariuszy wewnętrznych w procesie doskonalenia jakości kształcenia. Na poziomie Wydziału Nauk Medycznych współpraca ta realizowana jest zarówno w sposób sformalizowany, jak i poprzez bieżące, bezpośrednie kontakty ze studentami. Dziekan oraz Prodziekani Wydziału budują relacje oparte na partnerstwie i otwartości, współpracując z przedstawicielami studentów, w

szczegółności starostami grup. Model ten zapewnia sprawny przepływ informacji oraz umożliwia szybkie reagowanie na pojawiające się potrzeby i problemy studentów.

Istotnym elementem współpracy są wspomniane wcześniej cykliczne spotkania władz Wydziału ze starostami grup. Spotkania te poświęcone są zagadnieniom związanym z organizacją procesu dydaktycznego oraz funkcjonowaniem Wydziału. Uzupełnieniem tej formy współpracy są bieżące kontakty w formie indywidualnych konsultacji, co pozwala na stały dialog i skuteczne rozwiązywanie problemów.

Na poziomie ogólnouczelnianym prowadzona jest **systematyczna współpraca władz Uczelni z samorządem studentów**. Regularnie, **w trybie comiesięcznym, odbywają się kontakty władz Uczelni – w szczególności Prorektora, często z udziałem Dziekana Wydziału – z Radą Samorządu Studenckiego**. Spotkania te umożliwiają omawianie bieżących spraw studenckich, inicjatyw oraz kierunków rozwoju wsparcia studentów.

Studenci aktywnie uczestniczą w pracach organów i zespołów funkcjonujących na Wydziale Nauk Medycznych, takich jak:

- Komisja Stypendialna,
- Wydziałowa Komisja ds. Zapewniania i Oceny Jakości Kształcenia,
- Rada Wydziału,
- Rada programowa,
- Rada dydaktyczna,
- Rada interesariuszy.

Udział studentów w tych gremiach zapewnia realny wpływ na podejmowane decyzje oraz sprzyja doskonaleniu organizacji procesu kształcenia i systemu wsparcia studentów. Współpraca obejmuje również działalność studenckich kół naukowych. Dziekan oraz Prodzienkani Wydziału uczestniczą w spotkaniach kół naukowych, wspierając ich rozwój oraz integrację środowiska studenckiego. Działania te sprzyjają rozwijaniu aktywności naukowej studentów oraz wzmacniają ich zaangażowanie w życie akademickie.

10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

W Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I funkcjonuje systematyczny i wieloaspektowy system monitorowania, oceny oraz doskonalenia wsparcia studentów, oparty na regularnie prowadzonych badaniach ankietowych oraz analizie opinii interesariuszy wewnętrznych.

W każdym roku akademickim **realizowane są anonimowe badania ankietowe** (tzw. skrzynka rektorska) obejmujące kluczowe obszary funkcjonowania Wydziału Nauk Medycznych oraz jakości kształcenia, w tym:

- ocenę przebiegu i organizacji procesu kształcenia, w tym harmonogramów zajęć, dostępności zajęć oraz obciążenia dydaktycznego studentów,
- ocenę funkcjonowania obsługi administracyjnej (Dziekanat, komunikacja, dostępność informacji),
- ocenę warunków studiowania, w tym infrastruktury dydaktycznej, zasobów bibliotecznych oraz zaplecza technicznego,
- identyfikację bieżących problemów studentów oraz poziomu satysfakcji ze studiowania, w tym dostępności i skuteczności systemu wsparcia.

Studenci będący członkami Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania i Oceny Jakości Kształcenia aktywnie **uczestniczą w procesie monitorowania jakości kształcenia poprzez udział w hospitacjach zajęć dydaktycznych**, w tym zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych. Zgłaszane przez nich uwagi i spostrzeżenia stanowią istotny element procesu ewaluacji i są uwzględniane przy opracowywaniu podsumowań oraz formułowaniu rekomendacji działań doskonalących.

Ponadto wszyscy **studenci mają możliwość anonimowego wyrażania opinii na temat jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz pracy nauczycieli akademickich** w ramach systematycznie realizowanej oceny procesu nauczania, koordynowanej przez **Wydziałową Komisję ds. Oceny Okresowej Nauczycieli Akademickich**. Wyniki tych badań stanowią istotny element okresowej oceny kadry dydaktycznej oraz są wykorzystywane w procesie doskonalenia jakości kształcenia. Dotychczasowe rezultaty wskazują na wysoką ocenę nauczycieli akademickich przez studentów.

Studenci są włączani w proces oceny i monitorowania infrastruktury dydaktycznej poprzez udział w wizytacjach bazy dydaktycznej realizowanych w ramach systemu zapewniania jakości kształcenia. W trakcie tych działań mają możliwość bezpośredniej oceny warunków studiowania, w tym stanu technicznego pomieszczeń, wyposażenia dydaktycznego, dostępności zasobów bibliotecznych, jakości zaplecza informatycznego oraz warunków higienicznych i estetycznych. Udział studentów, jako kluczowych interesariuszy wewnętrznych, pozwala na uwzględnienie perspektywy użytkowników infrastruktury w procesie jej oceny oraz doskonalenia. Zgłaszane przez nich uwagi i spostrzeżenia są analizowane w ramach prac komisji funkcjonujących w systemie zapewniania jakości kształcenia i stanowią podstawę do formułowania rekomendacji dotyczących modernizacji oraz rozwoju bazy dydaktycznej.

Przykładem realnego wpływu studentów na doskonalenie infrastruktury dydaktycznej są inicjatywy zgłaszane przez nich i sukcesywnie wdrażane przez Uczelnię. **Do najnowszych działań w tym zakresie należą:**

- zorganizowanie dla studentów zrzeszonych w kole naukowych Akademia Pielęgniarstwa możliwości odbycia wizyt edukacyjnych w prosektorium (umowa z podmiotem w trakcie zawierania – wizyta pod opieką dr Bocharovej, patomorfologa),
- orgzwiekszenie liczby miejsc siedzących w przestrzeniach socjalnych,
- instalacja automatów vendingowych z żywnością (tzw. kanapkomatów) w obu budynkach dydaktycznych,
- doposażenie pomieszczeń socjalnych w strefy wypoczynku, w tym wygodne kanapy,
- montaż dyspensera z gorącą wodą w przestrzeni socjalnej dla studentów,
- planowana instalacja kuchenki mikrofalowej.

Cykliczność prowadzonych badań umożliwia monitorowanie zmian w czasie oraz ocenę skuteczności wdrażanych działań naprawczych i doskonalących. Wyniki ankiet po ich opracowaniu są analizowane przez Wydziałową Komisję ds. Zapewniania i Oceny Jakości Kształcenia oraz Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia, które formułują wnioski i rekomendacje służące podnoszeniu jakości kształcenia oraz systemu wsparcia studentów.

Dotychczasowe analizy wskazują na ogólnie wysoką ocenę funkcjonowania Wydziału Nauk Medycznych, w tym jakości kształcenia, pracy kadry dydaktycznej oraz obsługi administracyjnej. Jednocześnie na podstawie zgłaszanych uwag systematycznie wdrażane są działania doskonalące, ukierunkowane na poprawę warunków studiowania oraz zwiększenie efektywności wsparcia studentów.

Istotnym elementem systemu wsparcia jest także szczególna opieka nad studentami pierwszego roku, którzy wymagają zwiększonego wsparcia adaptacyjnego. Władze Wydziału oraz pracownicy Dziekanatu prowadzą bieżący monitoring frekwencji oraz utrzymują stały kontakt ze studentami, co umożliwia szybkie identyfikowanie trudności i podejmowanie działań wspierających na wczesnym etapie kształcenia. W proces monitorowania i doskonalenia systemu wsparcia zaangażowane są różne grupy interesariuszy, w tym studenci, nauczyciele akademicy oraz pracownicy administracyjni, co zapewnia kompleksowe podejście do oceny i ciągłego podnoszenia jakości oferowanego wsparcia.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
-----	---	--

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

1. Zakres i sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach

W Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I funkcjonuje rozbudowany, wielokanałowy system udostępniania informacji, zapewniający dostęp do aktualnych i kompleksowych danych dotyczących warunków przyjęć na studia, programów studiów, organizacji procesu kształcenia oraz osiągniętych efektów uczenia się. System ten jest dostosowany do potrzeb różnych grup odbiorców, w szczególności kandydatów na studia, studentów, absolwentów oraz interesariuszy zewnętrznych.

System przekazu informacji obejmuje zarówno formy bezpośrednie (indywidualne konsultacje, spotkania informacyjne, udział w targach edukacyjnych), jak i formy pośrednie, realizowane z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych. Kluczową rolę odgrywa ogólnodostępna strona internetowa Uczelni (<https://pam.poznan.pl/>), stanowiąca centralne źródło informacji.

Dla kandydatów na studia **utworzono dedykowaną sekcję „Kandydat”**, zawierającą w szczególności:

- szczegółowe informacje o kierunkach studiów (w tym kierunku pielęgniarstwo),
- opisy kierunków wraz z perspektywami zawodowymi,
- zasady rekrutacji, wymagane dokumenty oraz harmonogram naboru,
- możliwość przeprowadzenia procesu rekrutacji online,
- dostęp do informatora Uczelni w wersji elektronicznej,
- dane kontaktowe do Działu Rekrutacji,
- informacje o kursach i szkoleniach oferowanych przez Uczelnię.

Zakres informacji umożliwia kandydatowi podjęcie świadomej decyzji edukacyjnej.

Dla studentów funkcjonuje rozbudowana **sekcja „Student”**, obejmująca m.in.:

- wirtualny dziekanat (dostęp do indywidualnych danych dotyczących przebiegu studiów, ocen, harmonogramów zajęć),
- informacje o pomocy materialnej („Stypendia i zniżki”), w tym zasady przyznawania świadczeń, terminy i wzory wniosków,
- procedury dotyczące praktyk zawodowych oraz egzaminu dyplomowego,
- informacje o działalności Biura Karier i ofertach pracy,
- informacje o mobilności międzynarodowej (Erasmus+),
- aktywność studencką (samorząd studencki, koła naukowe, sport).

Zakładki i podzakładki strony internetowej zawierają kompleksowe informacje dotyczące wszystkich kluczowych obszarów funkcjonowania studenta oraz procesu kształcenia. Obejmują one w szczególności:

- warunki i tryb rekrutacji,
- szczegółowe programy studiów wraz z harmonogramami ich realizacji,
- zasady odbywania praktyk zawodowych,
- procedury egzaminu dyplomowego,
- warunki przyznawania świadczeń materialnych,
- możliwości rozwoju naukowego i zawodowego studentów.

Publikowane treści uwzględniają zarówno aspekty organizacyjne, jak i merytoryczne procesu kształcenia, w tym wymagania programowe, efekty uczenia się oraz perspektywy zawodowe absolwentów.

Uzupełnieniem struktury informacyjnej są dedykowane podstrony poszczególnych wydziałów, w tym Wydziału Nauk Medycznych, zawierające informacje dostosowane do specyfiki prowadzonych kierunków studiów. **Na podstronie Wydziału publikowane są m.in. aktualne komunikaty, informacje organizacyjne oraz dokumenty regulujące proces kształcenia, w tym zarządzenia Dziekana Wydziału Nauk Medycznych**, dostępne publicznie dla wszystkich interesariuszy. Systemy informacyjne Uczelni (strona internetowa, wirtualny dziekanat, platformy do wideokonferencji) tworzą spójne środowisko komunikacyjne wspierające organizację procesu kształcenia.

Szczególne znaczenie dla zapewnienia transparentności informacji ma **Biuletyn Informacji Publicznej (BIP)**, w którym publikowane są kluczowe dokumenty regulujące funkcjonowanie Uczelni. W ramach BIP dostępne są w szczególności informacje dotyczące:

- ustroju i organizacji Uczelni,
- organizacji studiów,
- świadczeń i stypendiów dla studentów,
- uchwał Senatu,
- działalności Samorządu Studenckiego,
- polityki antymobbingowej i antydyskryminacyjnej,
- programów studiów I i II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich,
- systemu zapewniania jakości kształcenia,
- raportów samooceny,
- wzorów dyplomów,
- dokumentów udostępnianych w językach obcych.

Publikowane w BIP dokumenty obejmują m.in. Statut Uczelni, Regulamin studiów, programy studiów oraz inne akty normatywne i dokumenty jakościowe, co zapewnia pełną przejrzystość zasad funkcjonowania Uczelni oraz procesu kształcenia.

Uczelnia posiada własne **Wydawnictwo Naukowe**, które regularnie publikuje bezpłatny biuletyn „**PULS UCZELNI**” (dostępny w wersji drukowanej oraz on-line:

<https://pam.poznan.pl/uczelnia/wydawnictwo/>), w którym czytelnicy mogą zapoznać się z aktualnościami z życia Uczelni, działalnością naukowo-dydaktyczną kadry, realizowanymi projektami, wydarzeniami akademickimi, a także inicjatywami podejmowanymi we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Biuletyn stanowi ważne narzędzie komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, wspierające upowszechnianie informacji o osiągnięciach Uczelni oraz integrację społeczności akademickiej.

System informacyjny uzupełniają: komunikacja mailowa, media społecznościowe (np. Facebook, Instagram), tablice informacyjne w budynkach Uczelni, publikacje studenckie oraz bezpośredni kontakt z pracownikami Dziekanatu i władzami Wydziału. Dodatkowym kanałem przekazu informacji jest komunikacja za pośrednictwem starostów grup studenckich, którzy otrzymują bieżące informacje od Dziekanatu oraz władz Wydziału i przekazują je studentom.

Strona internetowa zawiera również sekcję dedykowaną absolwentom, obejmującą m.in. badanie losów zawodowych oraz aktualne oferty pracy, co umożliwi monitorowanie efektów kształcenia oraz utrzymanie relacji Uczelni z absolwentami.

Nadzór nad funkcjonowaniem strony internetowej oraz pozostałych kanałów komunikacji sprawuje Dział Marketingu, działający w ścisłej współpracy z Dziekanem oraz Prodziekanami Wydziału Nauk Medycznych, co zapewnia spójność przekazu oraz adekwatność publikowanych treści do potrzeb odbiorców. Aktualność oraz zgodność udostępnianych informacji z potrzebami różnych grup odbiorców podlegają systematycznej weryfikacji. Przegląd treści realizowany jest cyklicznie, nie rzadziej niż co dwa miesiące, a także każdorazowo przed rozpoczęciem semestru (z odpowiednim wyprzedzeniem co najmniej miesiąca), co umożliwi bieżące aktualizowanie dokumentów, harmonogramów oraz komunikatów dotyczących organizacji procesu kształcenia.

2. Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie

W Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I funkcjonuje systematyczny system monitorowania i oceny publicznego dostępu do informacji, obejmujący analizę zakresu, aktualności oraz efektywności przekazywanych treści, a także dostosowanie ich do potrzeb różnych grup odbiorców. Ocena dostępności i przydatności informacji realizowana jest przede wszystkim w odniesieniu do głównych kanałów komunikacji, tj. strony internetowej Uczelni oraz mediów społecznościowych (w szczególności Facebook, Instagram), które stanowią podstawowe źródło informacji dla kandydatów, studentów oraz innych interesariuszy.

Jednym z kluczowych narzędzi oceny są **analizy statystyczne prowadzone przez Dział Marketingu**, obejmujące monitorowanie tzw. ruchu na stronie internetowej. Analizie podlegają w szczególności:

- liczba odsłon poszczególnych podstron,
- liczba unikalnych użytkowników,
- średni czas spędzony na stronie,
- liczba wejść i wyjść,
- współczynnik odrzuceń.

Analogiczne działania analityczne prowadzone są w odniesieniu do profili Uczelni i Wydziału Nauk Medycznych w mediach społecznościowych. Administratorzy profili monitorują m.in. zasięg publikowanych treści oraz aktywność użytkowników, w tym liczbę reakcji, udostępnień i komentarzy. Pozwala to na bieżące rozpoznawanie zainteresowań odbiorców oraz ocenę skuteczności publikowanych komunikatów.

Istotnym elementem oceny systemu informacyjnego jest również udział interesariuszy wewnętrznych, w szczególności studentów, którzy przekazują informacje zwrotne dotyczące dostępności i czytelności komunikatów. Opinie studentów pozyskiwane są zarówno w sposób bezpośredni (kontakty z władzami Wydziału, opiekunami roku, starostami grup), jak i pośredni, poprzez ich aktywność w kanałach komunikacji elektronicznej.

Ocena systemu ma charakter ciągły, przy czym analizy danych oraz wprowadzanie zmian realizowane są na bieżąco, w zależności od identyfikowanych potrzeb i oczekiwań odbiorców.

Na podstawie prowadzonych analiz oraz informacji zwrotnych Uczelnia podejmuje działania doskonalące, obejmujące w szczególności:

- modyfikację zakresu i struktury publikowanych treści,
- dostosowanie języka komunikatów do grupy docelowej,
- zwiększanie przejrzystości i dostępności informacji,
- rozwój i optymalizację kanałów komunikacji elektronicznej.

W celu doskonalenia jakości komunikacji i dostępności informacji publicznej **Uczelnia prowadzi anonimową ankietę oceniającą funkcjonowanie strony internetowej PAM**, skierowaną zarówno do studentów, kandydatów, jak i innych interesariuszy. W roku akademickim 2024/2025 w badaniu udział wzięło 28 respondentów, z czego największą grupę stanowili studenci (50%) oraz kandydaci na studia (25%). Wyniki ankiety wskazują na wysoki poziom satysfakcji użytkowników – 79% badanych oceniło stronę jako czytelną i uporządkowaną, a 82% nie miało trudności w odnalezieniu potrzebnych informacji. Większość respondentów (68%) bardzo wysoko oceniła kluczowe aspekty funkcjonowania strony, takie jak dostępność i aktualność informacji, intuicyjność nawigacji, użyteczność, estetyka oraz szybkość działania. Wyniki badania zostały przekazane do właściwych jednostek Uczelni (Dział Marketingu i Dział IT) w celu dalszego doskonalenia funkcjonalności strony internetowej oraz podnoszenia jakości komunikacji z interesariuszami. Dotychczasowe działania wskazują na wysoką skuteczność przyjętych rozwiązań, co znajduje odzwierciedlenie w dużym zainteresowaniu publikowanymi treściami oraz aktywności użytkowników w kanałach komunikacji. System udostępniania informacji jest na bieżąco doskonalony, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb odbiorców oraz rozwoju narzędzi komunikacyjnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

1. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Na kierunku **pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny**, nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad procesem kształcenia realizowany jest w ramach **dwupoziomowego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia (WSZJK)**, obejmującego poziom uczelniany oraz wydziałowy. System ten ma charakter **spójny, sformalizowany i wieloelementowy**, a jego struktura umożliwia zarówno bieżące monitorowanie procesu kształcenia, jak i okresową ocenę oraz wdrażanie działań doskonalących.

Wewnętrzny system oceny jakości kształcenia obejmuje w szczególności: koordynację procesu nauczania, monitorowanie programów studiów, ewaluację kadry dydaktycznej, ocenę zasobów dydaktycznych oraz analizę osiągniętych efektów uczenia się. Działania te realizowane są cyklicznie, z uwzględnieniem opinii studentów, absolwentów oraz interesariuszy zewnętrznych, co zapewnia ich zgodność z aktualnymi potrzebami kształcenia praktycznego i otoczenia społeczno-gospodarczego.

System monitorowania jakości obejmuje w szczególności:

- zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programów studiów oraz przypisanych efektów uczenia się, w tym ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa i standardami kształcenia,
- ocenę postępów studentów w obszarach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych poprzez różne formy oceniania diagnostycznego, formującego i podsumowującego,
- zapewnianie jakości kadry dydaktycznej poprzez rekrutację, ocenę pracy nauczycieli oraz działania rozwojowe,
- kontrolę i uzupełnianie zasobów dydaktycznych, w tym infrastruktury, laboratoriów, wyposażenia pracowni, dostępu do komputerów i literatury oraz wsparcia merytorycznego studentów,
- monitorowanie poziomu satysfakcji studentów oraz sytuacji absolwentów na rynku pracy,
- działania na rzecz wyrównania szans studentów, w tym dostęp do stypendiów i programów zewnętrznych.

Zarządzanie oraz monitorowanie poziomu jakości kształcenia odbywa się na poziomie uczelnianym oraz wydziałowym.

1. Poziom uczelniany – podstawy formalne, organy i zakres odpowiedzialności

Poziom uczelniany systemu zapewniania jakości kształcenia określony jest m.in. w następujących dokumentach:

- Opis sposobu organizacji i realizacji procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia obowiązujący w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych, zamieszczony na stronie BIP Uczelni,
- **Zarządzenie nr 4a/2022-2023 Rektora** Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2023 r. w sprawie ustalenia zakresu kompetencji struktur odpowiedzialnych za politykę jakości kształcenia na poziomie uczelnianym i wydziałowym,

- **Zarządzenie nr 5/2021/2022 Rektora** Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 10 stycznia 2022 r. w sprawie zatwierdzenia procesu decyzyjnego w Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia,
- **Zarządzenie nr 7/2021/2022 Rektora** Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 1 marca 2022 r. w sprawie powołania Koordynatora Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia,
- **Zarządzenie nr 4A/2022/2023** Rektora Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2023 r. w sprawie ustalenia zakresu kompetencji struktur odpowiedzialnych za politykę jakości kształcenia na poziomie uczelnianym w Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu,
- **Zasady Polityki Kadrowej i Oceny Okresowej Nauczycieli Akademickich** obowiązujące w Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu,
- **Zarządzenie nr 12/2024-2025 Rektora** Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 12 sierpnia 2024 roku w sprawie terminologii, zasad i procedury przeprowadzania hospitacji zajęć,
- **Zarządzenie nr 21/2023-2024 Rektora** Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 27 września 2024 roku w sprawie wprowadzenia procedury monitorowania odsiewu studentów oraz jego przyczyn,
- **Zarządzenie nr 1/2024-2025 Rektora** Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 1 października 2024 roku w sprawie powołania Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia i jej składu.

Na poziomie uczelnianym kluczową rolę pełni **Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia** oraz **Koordinator Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia**. Funkcję Koordynatora sprawuje **Prorektor – dr Anna Zbaraszewska, prof. PAM**, powołana na podstawie Zarządzenia nr 7/2021-2022 Rektora Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 1 marca 2022 r.

W skład **Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia** wchodzi:

1. Koordynator,
2. Przewodniczący Wydziałowych Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia,
3. Koordynator Systemu ECTS,
4. Przedstawiciele studentów – jedna osoba z każdego Wydziału.

Do podstawowych kompetencji organów uczelnianych w zakresie polityki jakości należą:

- przygotowywanie propozycji rozwiązań, rekomendacji i procedur dotyczących jakości kształcenia,
- opracowywanie, wdrażanie i doskonalenie metodyki monitorowania WSZJK,
- monitorowanie funkcjonowania systemu jakości kształcenia w skali całej Uczelni,
- ocena zgodności procesu kształcenia z obowiązującymi przepisami prawa i standardami kształcenia,
- opiniowanie programów studiów pod kątem ich zgodności ze strategią rozwoju Uczelni oraz regulacjami prawnymi,
- sporządzanie raportów rocznych wraz z rekomendacjami działań doskonalących.

Na tym poziomie nadzór ma charakter strategiczny, systemowy i koordynacyjny. Wyznacza on ramy, w których funkcjonuje nadzór wydziałowy oraz kierunkowy.

2. Poziom wydziałowy – struktura nadzoru nad kierunkiem pielęgniarstwo

Na poziomie Wydziału Nauk Medycznych nadzór nad kierunkiem **pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny** realizowany jest poprzez wyspecjalizowane ciała kolegialne oraz osoby funkcyjne odpowiedzialne za różne obszary jakości kształcenia, obejmujące projektowanie programu studiów, nadzór nad jego realizacją, weryfikację efektów uczenia się, organizację praktyk zawodowych, egzaminu dyplomowego, ocenę kadry, monitorowanie infrastruktury oraz współpracę z interesariuszami.

Strukturę Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia tworzą:

1. Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia
2. Rada Programowa dla kierunku Pielęgniarstwo
3. Rada Dydaktyczna dla kierunku Pielęgniarstwo I stopnia
4. Rada Interesariuszy Wydziału Nauk Medycznych
5. Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk zawodowych
6. Pełnomocnik Dziekana ds. organizacji i realizacji egzaminu OSCE
7. Opiekunowie lat studiów
8. Prodziekani ds. Pielęgniarstwa, I stopnia
9. Dziekan Wydziału Nauk Medycznych

3. Podstawy formalne na poziomie wydziałowym

Poziom wydziałowy określony jest w następujących dokumentach:

- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 2/2025 z dnia 15.10.2025 w sprawie zasad przeprowadzania zaliczeń i egzaminów oraz wprowadzania ocen
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 3/2025 z dnia 15.10.2025 w sprawie określenia zasad korzystania przez studentów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych w trakcie zajęć w roku akademickim 2025/2026
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 4a/2025 z dnia 16.10.2025 w sprawie powołania Rady Programowej dla kierunku Pielęgniarstwo
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 5/2025 z dnia 16.10.2025 w sprawie powołania Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 7/2025 z dnia 15.10.2025 w sprawie powołania opiekunów lat studiów na rok akademicki 2025-2026
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 8a/2025 z dnia 17.10.2025 w sprawie powołania Rady Dydaktycznej dla kierunku Pielęgniarstwo I stopnia na rok akademicki 2025-2026
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 9/2025 z dnia 18.10.2025 w sprawie powołania Pełnomocników Dziekana ds. praktyk zawodowych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 10/2025 z dnia 18.10.2025 w sprawie powołania Rady Interesariuszy Wydziału Nauk Medycznych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 11/2025 z dnia 23.10.2025 w sprawie zasad realizacji procesu dydaktycznego z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 14/2025 z dnia 7.11.2025 w sprawie powołania Pełnomocnika Dziekana ds. organizacji i realizacji egzaminu OSCE
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 15/2025 z dnia 4.11.2025 w sprawie określenia zasad hospitacji i oceny zajęć dydaktycznych

- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 16/2025 z dnia 2.12.2025 w sprawie określenia zasad oceny okresowej nauczycieli akademickich realizujących zajęcia dydaktyczne na Wydziale Nauk Medycznych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 17/2025 z dnia 2.12.2025 w sprawie określenia zasad oceny nauczycieli akademickich przez studentów
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 18/2025 z dnia 2.12.2025 w sprawie powołania Wydziałowej Komisji ds. Oceny Okresowej Nauczycieli Akademickich
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 19/2025 z dnia 8.11.2025 w sprawie określenia procedury weryfikacji osiągniętych efektów uczenia
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 20/2025 z dnia 14.11.2025 w sprawie określenia liczebności grup studenckich podczas różnych form zajęć
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 23/2025 z dnia 18.11.2025 w sprawie określenia kryteriów doboru nauczyciela akademickiego i innej osoby prowadzącej zajęcia praktyczne oraz opiekuna praktyk zawodowych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 24/2025 z dnia 18.11.2025 w sprawie określenia kryteriów doboru i kwalifikacji miejsca realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 25/2025 z dnia 15.12.2025 w sprawie zasad udostępniania materiałów dydaktycznych studentom
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 26/2025 z dnia 5.12.2025 w sprawie ustanowienia regulaminu zajęć praktycznych i praktyk zawodowych na kierunku pielęgniarstwo
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 27/2025 z dnia 10.12.2025 w sprawie określenia zasad przeglądu stopnia umiędzynarodowienia kształcenia na Wydziale Nauk Medycznych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 28/2025 z dnia 10.12.2025 w sprawie określenia procedury wyboru nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć na Wydziale Nauk Medycznych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 29/2025 z dnia 10.12.2025 w sprawie procedury oceny zasobów materialnych i infrastruktury dydaktycznej na Wydziale Nauk Medycznych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 30/2025 z dnia 22.12.2025 w sprawie procedury obsady zajęć dydaktycznych i organizacji systemu kształcenia
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 31/2025 z dnia 22.12.2025 w sprawie określenia zasad organizacji i przebiegu egzaminu dyplomowego z przygotowania zawodowego dla kierunku Pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym (stary standard)
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 32/2025 z dnia 22.12.2025 w sprawie określenia zasad organizacji i przebiegu egzaminu dyplomowego z przygotowania zawodowego dla kierunku Pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym (nowy standard) – dokument wprowadzający Regulamin egzaminu OSCE
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 33/2025 z dnia 22.12.2025 w sprawie procedury analizy przebiegu egzaminu dyplomowego

Wszystkie zarządzenia Dziekana Wydziału Nauk Medycznych dostępne są dla wykładowców i studentów na stronie Wydziału, w zakładce „Zarządzenia Dziekana” (<https://pam.poznan.pl/wydzial->

nauk-medycznych/), co zapewnia transparentność przyjętych rozwiązań oraz jednolitość ich stosowania.

4. Zakres procedur wydziałowych – grupowanie zgodnie z obszarami nadzoru

1. Organizacja procesu dydaktycznego i prowadzenie zajęć

- Zasady przeprowadzania zaliczeń i egzaminów oraz wprowadzania ocen (Zarządzenie nr 2/2025),
- Zasady korzystania przez studentów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych w trakcie zajęć (Zarządzenie nr 3/2025),
- Zasady realizacji zajęć z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość (Zarządzenie nr 11/2025),
- Zasady hospitacji i oceny zajęć dydaktycznych (Zarządzenie nr 15/2025),
- Określenie liczebności grup studenckich podczas różnych form zajęć (Zarządzenie nr 20/2025),
- Zasady udostępniania materiałów dydaktycznych studentom (Zarządzenie nr 25/2025),
- Procedura obsady zajęć dydaktycznych i organizacji systemu kształcenia (Zarządzenie nr 30/2025).

2. Rozwój i monitorowanie programów studiów

- Powołanie Rady Programowej kierunku Pielęgniarstwo, odpowiedzialnej za opiniowanie i weryfikację programów nauczania oraz sylabusów przedmiotowych (Zarządzenie nr 4a/2025),
- Powołanie Rady Dydaktycznej kierunku Pielęgniarstwo I stopnia w celu monitorowania realizacji programu i wspierania rozwoju metod dydaktycznych (Zarządzenie nr 8a/2025),
- Przegląd stopnia umiędzynarodowienia kształcenia na Wydziale Nauk Medycznych (Zarządzenie nr 27/2025).

3. Zapewnienie i ocena jakości kształcenia

- Powołanie Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, koordynującej działania związane z ewaluacją programów, analizą wyników nauczania i weryfikacją efektów kształcenia (Zarządzenie nr 5/2025),
- Procedury weryfikacji i monitorowania efektów uczenia się studentów, w tym w praktykach zawodowych i na egzaminach OSCE (Zarządzenie nr 14/2025),
- Procedura weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się (Zarządzenie nr 19/2025),
- Analiza jakości prac dyplomowych i ich zgodności z programem studiów (Zarządzenie nr 33/2025),
- Procedura oceny zasobów materialnych i infrastruktury dydaktycznej na Wydziale Nauk Medycznych (Zarządzenie nr 29/2025).

4. Wsparcie studentów i organizacja procesu kształcenia

- Powołanie opiekunów lat studiów odpowiedzialnych za nadzór nad realizacją programów studiów, wsparcie studentów i koordynację zajęć (Zarządzenie nr 7/2025),
- Powołanie Pełnomocników Dziekana ds. praktyk zawodowych, nadzorujących przebieg praktyk i dokumentowanie osiągniętych efektów (Zarządzenie nr 9/2025),
- Powołanie Rady Interesariuszy Wydziału Nauk Medycznych do konsultacji z pracodawcami, absolwentami i innymi interesariuszami zewnętrznymi (Zarządzenie nr 10/2025).

5. Organizacja i realizacja zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych

- Kryteria doboru nauczyciela akademickiego i innej osoby prowadzącej zajęcia praktyczne oraz opiekuna praktyk zawodowych (Zarządzenie nr 23/2025),

- Kryteria doboru i kwalifikacji miejsca realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych (Zarządzenie nr 24/2025),
- Regulamin zajęć praktycznych i praktyk zawodowych na kierunku pielęgniarstwo (Zarządzenie nr 26/2025).

6. Doskonalenie i ocena kadry dydaktycznej

- Zasady oceny okresowej nauczycieli akademickich realizujących zajęcia dydaktyczne na Wydziale Nauk Medycznych (Zarządzenie nr 16/2025),
- Zasady oceny nauczycieli akademickich przez studentów (Zarządzenie nr 17/2025),
- Powołanie Wydziałowej Komisji ds. Oceny Okresowej Nauczycieli Akademickich (Zarządzenie nr 18/2025),
- Procedura wyboru nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć na Wydziale Nauk Medycznych (Zarządzenie nr 28/2025).

7. Organizacja i analiza egzaminów dyplomowych

- Zasady organizacji i przebiegu egzaminu dyplomowego z przygotowania zawodowego dla kierunku Pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym (stary standard) (Zarządzenie nr 31/2025),
- Zasady organizacji i przebiegu egzaminu dyplomowego z przygotowania zawodowego dla kierunku Pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym (nowy standard) – dokument wprowadzający Regulamin egzaminu OSCE (Zarządzenie nr 32/2025),
- Procedura analizy przebiegu egzaminu dyplomowego (Zarządzenie nr 33/2025).

5. Skład osobowy i funkcyjny ciał działających w ramach WSZJK

Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia

1. Dr hab. Małgorzata Waszak
2. Dr Katarzyna Plagens-Rotman – Przewodnicząca
3. Dr Monika Zysnarska
4. Dr Maria Połocka-Molińska
5. Dr Monika Stefaniak
6. Dr Jacek Biernacki
7. Dr Bogusław Bałuka
8. Dr Remigiusz Tritt
9. Mgr Alicja Franek
10. Mgr Maria Karczewska
11. Mgr Aleksandra Kopińska
12. Mgr Piotr Kowalski
13. Mgr Mirella Strugarek
14. Mgr Tomasz Tański
15. Kinga Filipek – studentka
16. Bartłomiej Janiszewski – student
17. Bartosz Rakowski – student
18. Julia Ludwiczak – studentka
19. Jędrzej Jodłowski – student
20. Dr Andrzej Ciborek – interesariusz zewnętrzny
21. Mgr Justyna Kiejda – interesariusz zewnętrzny

Komisja ta stanowi główny organ operacyjny odpowiedzialny za monitorowanie jakości kształcenia na poziomie wydziałowym. Jej kompetencje obejmują ocenę programu studiów, monitorowanie realizacji efektów uczenia się, analizę wyników hospitacji, ocenę infrastruktury, analizę opinii studentów i absolwentów, ocenę procesu dyplomowania oraz formułowanie rekomendacji pro jakościowych.

Rada Programowa dla kierunku Pielęgniarstwo

1. Prof. dr hab. Krzysztof Książek
2. Dr Emilia Kłos-Jasińska
3. Dr Monika Zysnarska – Przewodnicząca
4. Dr Katarzyna Plagens-Rotman
5. Dr Maria Połocka-Molińska
6. Dr Bogusław Bałuka
7. Mgr Alla Rejniak
8. Mgr Agnieszka Nowak
9. Mgr Magdalena Sobalik – Przewodnicząca ORPiP w Poznaniu
10. Mgr Justyna Kiejda – Pielęgniarka naczelną ds. psychiatrii Centrum Medycznego HCP oraz Kierownik Centrum Zdrowia Psychicznego
11. Nadziejka Klimek – I rok Pielęgniarstwa, studia I stopnia
12. Kinga Filipek – II rok Pielęgniarstwa, studia I stopnia
13. Wojciech Meyer – II rok Pielęgniarstwa, studia I stopnia

Rada Programowa odpowiada za projektowanie, opiniowanie i doskonalenie programu studiów, analizę zgodności programu ze standardem kształcenia, potrzebami rynku pracy oraz oczekiwaniami środowiska zawodowego. Jej skład odzwierciedla wielostronny charakter nadzoru merytorycznego, obejmujący kadrę akademicką, studentów i przedstawicieli środowiska zawodowego.

Rada Dydaktyczna dla kierunku Pielęgniarstwo I stopnia

W skład Rady wchodzi wszyscy nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na kierunku oraz studenci – starości i podstarości grup.

Rada Dydaktyczna odpowiada za bieżący monitoring realizacji procesu dydaktycznego, identyfikację problemów organizacyjnych i dydaktycznych, ocenę spójności realizacji zajęć z programem studiów oraz wdrażanie rekomendacji służących doskonaleniu procesu kształcenia.

Rada Interesariuszy Wydziału Nauk Medycznych

Interesariusze wewnętrzni

1. Prof. dr hab. Krzysztof Książek – Dziekan Wydziału jako Przewodniczący
2. Dr Justyna Kupsz – Prodziekan
3. Mgr Agnieszka Nowak – Prodziekan
4. Mgr Łukasz Krypel – Koordynator kierunku
5. Mgr Monika Łajdych – Prodziekan
6. Mgr Dorota Lewandowska – Koordynator kierunku
7. Dr inż. Andrzej Bolewski, prof. PAM – Prorektor
8. Mgr Maksymilian Musiał – Wicekanclerz
9. Mgr Katarzyna Matczak-Oleksyn – Dyrektor Kadr
10. Mgr Katarzyna Nawrocka – Kwestor
11. Mgr Joanna Białas – Dyrektor Działu Marketingu

12. Mgr Lucyna Krzyżanowska – Kierownik Dziekanatu
13. Mgr Marta Kapska – Kierownik Biura Karier
14. Mgr Aleksandra Kopińska – Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk zawodowych
15. Mateusz Sadowski – I Pielęgniarstwo, studia I stopnia
16. Aleksandra Drajerzak – I rok Ratownictwo medyczne

Interesariusze zewnętrzni

1. Mgr Magdalena Sobalik – Przewodnicząca ORPiP w Poznaniu
2. Mgr Beata Urban – Z-ca Dyrektora ds. Organizacyjno-Personalnych w Wielospecjalistycznym Szpitalu Miejskim im. Józefa Strusia w Poznaniu
3. Mgr Jakub Szymalak – Koordynator Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w Wielospecjalistycznym Szpitalu Miejskim im. Józefa Strusia w Poznaniu
4. Mgr Justyna Kiejda – Pielęgniarka naczelną ds. psychiatrii Centrum Medycznego HCP oraz Kierownik Centrum Zdrowia Psychicznego
5. Mgr Izabela Kuraś – Naczelną Pielęgniarką w Wielospecjalistycznym Szpitalu Miejskim im. Józefa Strusia w Poznaniu
6. Dr Andrzej Ciborek – absolwent PAM, dyrektor handlowy z branży wellness
7. Emilia Malczyk – przedstawiciel firmy Chantarelle
8. Danuta Sibilska – przedstawiciel firmy Norden Cosmetics
9. Dr Damian Jerszyński – WOPR Wielkopolska
10. Mgr Aneta Wasilewska – absolwentka PAM
11. Mgr Anna Jerszyńska – Akademia Sportu i Rekreacji Poznań JERSPORT
12. Aleksandra Sobieska-Listewnik – Stowarzyszenie Zespołu Williamsa
13. Mgr Lidia Sufinowicz – Poznańskie Towarzystwo Amazonki
14. Mgr Tomisław Stefaniak – Fundacja Stworzenia Pana Smolenia
15. Mgr Maria Karczewska – Pielęgniarka Naczelną – SZOZ nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu
16. Grzegorz Fiałkowski – radny sejmiku wojewódzkiego (komisja zdrowia)

Rada Interesariuszy pełni istotną funkcję konsultacyjno-opiniotwórczą. Umożliwia włączanie do nadzoru nad kierunkiem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, podmiotów leczniczych, środowisk zawodowych, absolwentów i studentów, co wzmacnia praktyczny wymiar programu studiów i jego zgodność z potrzebami rynku pracy.

Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk zawodowych

- **Mgr Aleksandra Kopińska**

Pełnomocnik odpowiada za organizacyjny i merytoryczny nadzór nad praktykami zawodowymi, współpracę z placówkami medycznymi, monitorowanie osiągnięcia efektów uczenia się w środowisku pracy oraz dokumentowanie przebiegu praktyk.

Pełnomocnik Dziekana ds. organizacji i realizacji egzaminu OSCE

- **Dr Maria Połocka-Molińska**

Pełnomocnik odpowiada za przygotowanie, organizację, standaryzację i ocenę przebiegu egzaminu OSCE, będącego kluczowym elementem weryfikacji kompetencji praktycznych studentów kierunku pielęgniarstwo.

Opiekunowie lat studiów

- 1 rok – studia stacjonarne – **mgr Izabela Fątowicz/mgr Sylwia Stasik**
- 2 rok – studia stacjonarne – **dr Monika Zysnarska**
- 3 rok – studia stacjonarne – **dr Emilia Kłos-Jasińska**

Opiekunowie lat odpowiadają za bieżący monitoring procesu kształcenia w poszczególnych rocznikach, wspieranie studentów, kontakt z grupami, identyfikowanie problemów organizacyjnych i dydaktycznych oraz przekazywanie informacji do władz kierunku i Wydziału.

Prodziekan ds. Pielęgniarstwa, I stopnia

- **Mgr Agnieszka Nowak**
- **Mgr Alicja Franek**

Prodziekan sprawuje bezpośredni nadzór nad realizacją procesu dydaktycznego na kierunku, koordynuje działania projakościowe oraz nadzoruje wdrażanie procedur WSZJK w obszarze kierunku pielęgniarstwo.

Dziekan Wydziału Nauk Medycznych

- **Prof. dr hab. n. med. Krzysztof Książek**

Dziekan jest najwyższą instancją odpowiedzialną za nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów na poziomie wydziałowym. Odpowiada za tworzenie i zatwierdzanie wydziałowych regulacji wewnętrznych, powoływanie ciał projakościowych, nadzór nad realizacją programu studiów oraz zatwierdzanie działań doskonalących.

6. Obszary kompetencyjne Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia

Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia jest kluczowym organem odpowiedzialnym za ocenę jakości kształcenia na poziomie wydziałowym. Jej zadania można uporządkować w następujących obszarach:

A. Monitoring programu i procesu kształcenia

- ocena zgodności programu studiów z obowiązującym standardem kształcenia,
- analiza efektów uczenia się, treści programowych oraz metod dydaktycznych,
- rekomendowanie zmian programowych Radzie Programowej i Dziekanowi.

B. Ocena realizacji procesu dydaktycznego

- analiza jakości zajęć teoretycznych, praktycznych i klinicznych,
- ocena warunków infrastrukturalnych Wydziału i placówek medycznych,
- monitorowanie harmonogramów i pełnej realizacji planów zajęć.

C. Ocena kompetencji i pracy kadry dydaktycznej

- analiza kwalifikacji zawodowych i dorobku nauczycieli akademickich,
- ocena wyników hospitacji zajęć,
- identyfikacja potrzeb szkoleniowych kadry.

D. Analiza wyników procesu kształcenia

- monitorowanie zaliczeń, egzaminów i egzaminu OSCE,
- analiza wskaźników przebiegu studiów, w tym powtarzania przedmiotów, liczby rezygnacji oraz różnic programowych,
- ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

E. Współpraca z interesariuszami

- analiza ankiet studenckich, absolwenckich i opinii pracodawców,
- konsultacje z Radą Interesariuszy,
- zbieranie opinii z placówek realizujących praktyki.

F. Doskonalenie funkcjonowania kierunku

- przygotowywanie rekomendacji dla Dziekana, Rad i Pełnomocników,
- udział w tworzeniu planu działań projakościowych na kolejny rok,
- współpraca z Uczelnianą Radą ds. Jakości.

7. Narzędzia i kryteria oceny jakości kształcenia

Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia wykorzystuje zestandaryzowane narzędzia monitorowania i oceny jakości, do których należą:

- ankiety hospitacji zajęć ,
- ankiety oceny praktyk zawodowych,
- ocena kart przedmiotów i kart praktyk,
- analiza wyników OSCE i egzaminów praktycznych,
- sprawozdania opiekunów lat i kierowników przedmiotów,
- raporty z placówek medycznych,
- analiza dokumentacji procesu dydaktycznego,

Ocena jakości prowadzona jest według następujących kryteriów:

A. Kryteria programowe

- zgodność z ustawowym standardem,
- aktualność i adekwatność treści,
- spójność efektów uczenia się z metodami kształcenia i oceniania.

B. Kryteria kadrowe

- kwalifikacje i kompetencje kadry,
- jakość prowadzonych zajęć potwierdzona hospitacjami,
- aktywność dydaktyczna i rozwojowa.

C. Kryteria organizacyjne

- jakość infrastruktury,
- dostępność stanowisk klinicznych,
- prawidłowość organizacji zajęć i praktyk.

D. Kryteria wynikowe

- poziom osiągania efektów uczenia się,
- wyniki egzaminów, w tym OSCE,
- wskaźniki ukończenia studiów i rezygnacji.

E. Kryteria odnoszące się do interesariuszy i otoczenia

- opinie studentów i absolwentów,
- opinie pracodawców i instytucji medycznych,
- rekomendacje Rady Interesariuszy Wydziału.

8. Przepływ informacji i wdrażanie działań doskonalących

Informacje pozyskiwane w toku monitorowania jakości – z ankiet, hospitacji, ocen programu studiów, opinii interesariuszy, raportów z praktyk oraz analiz egzaminów dyplomowych – są gromadzone i analizowane na poziomie wydziałowym, a następnie przekładane na konkretne działania doskonalące.

Wnioski z monitoringu przekazywane są Dziekanowi, a następnie wdrażane w postaci:

- aktualizacji programów studiów,
- doskonalenia metod dydaktycznych,
- zmian organizacyjnych w procesie dydaktycznym,
- uzupełniania infrastruktury,
- wzmacniania nadzoru nad jakością praktyk zawodowych,
- doskonalenia zasad weryfikacji efektów uczenia się.

Komisja corocznie przygotowuje raport z oceny jakości kształcenia, który stanowi podstawę decyzji Dziekana, planowania dalszych kierunków rozwoju dydaktyki oraz modyfikacji programu studiów i organizacji procesu kształcenia. Wnioski z raportów i sprawozdań analizowane są również na posiedzeniach Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia.

2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Projektowanie, ocena, doskonalenie oraz wprowadzanie zmian w programie studiów na kierunku pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny mają charakter systemowy, wieloetapowy i partycypacyjny. Za prawidłowy przebieg tych procesów odpowiadają wszystkie właściwe ciała kolegialne i osoby funkcyjne Wydziału Nauk Medycznych, w szczególności: Rada Programowa, Rada Dydaktyczna, Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, Rada Wydziału, Dziekan oraz Prodziekani.

Ocena programu studiów prowadzona jest w sposób wielopłaszczyznowy i zsynchronizowany. Obejmuje analizę:

- sylabusów,
- wyników egzaminów i zaliczeń,
- przebiegu i efektów praktyk zawodowych,
- opinii studentów,
- opinii absolwentów,
- opinii pracodawców i innych interesariuszy zewnętrznych.

Proces oceny programu ma charakter ciągły. Oznacza to, że program studiów podlega zarówno bieżącemu monitorowaniu, jak i okresowym przeglądom, a w przypadku zidentyfikowania obszarów wymagających modyfikacji działania doskonalące wdrażane są bez zbędnej zwłoki. Takie rozwiązanie sprzyja utrzymaniu zgodności programu z obowiązującymi standardami kształcenia, potrzebami rynku pracy oraz specyfiką zawodu pielęgniarstwa.

Procedura zgłaszania i wprowadzania zmian do programu studiów

Monitorowanie i przegląd programu studiów na kierunku pielęgniarstwo odbywa się systematycznie, zarówno na bieżąco – poprzez gromadzenie uwag i propozycji zmian od interesariuszy, jak i w trybie rocznym, kiedy przygotowana jest całościowa propozycja ewentualnych modyfikacji programu.

Uwagi i propozycje zmian mogą zgłaszać interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni, w tym:

- nauczyciele akademicki,
- studenci,
- pracodawcy,
- członkowie organów kolegialnych,
- Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia,
- Rada Programowa,

- Rada Wydziału,
- Prodziekani,
- Dziekan.

Propozycje zmian przekazywane są m.in. za pośrednictwem:

- Rady Interesariuszy,
- Samorządu Studenckiego,
- porad metodycznych,
- spotkań Rady Wydziału,
- dyżurów dziekańskich i rektorskich,
- bieżących konsultacji z kadrą dydaktyczną oraz studentami.

Na podstawie zgromadzonych uwag opracowywana jest propozycja zmian, która następnie poddawana jest analizie przez Radę Programową oraz Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia. Po uzyskaniu akceptacji obu ciał kolegialnych projekt zmian jest opiniowany przez Samorząd Studencki, a następnie kierowany do zatwierdzenia przez Senat PAM, który podejmuje ostateczną uchwałę w sprawie przyjęcia zmian do programu studiów, w tym zmian w opisie efektów uczenia się.

Tryb zatwierdzania zmian w programie studiów

Procedura zatwierdzania, wprowadzania oraz wycofywania zmian w programie studiów ma charakter kilkietapowy i obejmuje następujące działania:

Etap 1. Inicjowanie zmian programu studiów

Po zakończeniu każdego roku akademickiego Dziekan Wydziału zwraca się do nauczycieli akademickich z prośbą o zgłaszanie uwag dotyczących obowiązującego programu studiów, w tym sekwencji zajęć, wymiaru godzin oraz form kształcenia. Uwagi mogą być przekazywane w formie elektronicznej lub ustnej. Równoległe swoje spostrzeżenia zgłaszają studenci – za pośrednictwem starostów roku lub bezpośrednio podczas dyżurów Dziekana i Prodziekanów – oraz interesariusze zewnętrzni, m.in. podczas posiedzeń Rady Interesariuszy i innych spotkań konsultacyjnych.

Etap 2. Analiza przez Radę Programową

Rada Programowa dokonuje oceny zgłoszonych propozycji i uwag oraz analizuje zasadność i zakres planowanych zmian. Efektem jej prac jest projekt zmian w programie studiów, przekazywany następnie do uzgodnienia z Wydziałową Komisją ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia.

Etap 3. Rozpatrzenie projektu przez Radę Wydziału

Po uzyskaniu stanowiska Komisji projekt zmian jest przedstawiany Radzie Wydziału, która omawia go oraz formułuje propozycję zmian programowych kierowaną następnie do dalszego procedowania na poziomie uczelnianym.

Etap 4. Wprowadzenie punktu do porządku obrad Senatu

Dziekan Wydziału przedstawia Rektorowi – Przewodniczącemu Senatowi – wniosek o umieszczenie w porządku obrad punktu dotyczącego zmian w programie studiów. Do wniosku dołączany jest projekt zmian, dostępny dla wszystkich członków Senatu, w tym przedstawicieli studentów.

Etap 5. Uchwała Senatu

Na posiedzeniu Senatu Dziekan przedstawia projekt zmian wraz z uzasadnieniem. Po dyskusji Senat podejmuje uchwałę w sprawie przyjęcia albo odrzucenia proponowanych zmian.

Etap 6. Publikacja zmienionego programu studiów

Po przyjęciu uchwały Senatu zmieniony program studiów publikowany jest w Biuletynie Informacji Publicznej PAM, co stanowi formalne wprowadzenie zmian do obiegu prawnego i organizacyjnego.

Ostatnie zmiany w Programie studiów dla kierunku Pielęgniarstwo, studia I stopnia zostały wprowadzone w życie Uchwałą Senatu Pam 8B/2025-2026 z dnia 26.11.2025 w kształcie:

Uchwała nr 8B/2025/2026

Senatu Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I
z dnia 26 listopada 2025 r.

W sprawie: zatwierdzenia zmian w programie studiów i harmonogramie realizacji programu studiów na kierunku *pielęgniarstwo*, studia *pierwszego stopnia* o profilu praktycznym na Wydziale Nauk Medycznych w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I

Działając na podstawie art. 54 i art. 67 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), § 9 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 2787, z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1514), oraz § 16 pkt c) i n) Statutu Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I, Senat Uczelni:

§ 1

Zatwierdza się zmiany w programie studiów i harmonogramie realizacji programu studiów na kierunku *pielęgniarstwo* studia *pierwszego stopnia* o profilu praktycznym w części dotyczącej: zmiany nazwy Uczelni i Wydziału na obowiązującą; aktualizacji piśmiennictwa w sylabusach; korekty redakcyjne nazw przedmiotów w harmonogramie realizacji programu studiów; szczegółowych treści programowych pozwalających na uzyskanie efektów uczenia się (sylabusy przedmiotowe).

§ 2

Realizację Uchwały powierza się Dziekanowi Wydziału Nauk Medycznych Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I oraz Rektorowi.

§ 3

Załącznik do niniejszej uchwały stanowi program studiów i harmonogram realizacji programu studiów wraz ze szczegółowymi treściami programowymi pozwalającymi na uzyskanie efektów uczenia się (sylabusy przedmiotowe) na kierunku *pielęgniarstwo* na poziomie *studiów pierwszego stopnia*.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

REKTOR
Poznańska Akademia Medyczna im.
Księcia Mieszka I
dr inż. Włodzisław Usurek, prof. PAM

Poznań, dnia 26 listopada 2025 r.

Źródła informacji wykorzystywane przy zmianach programu studiów

Podstawę projektowania i doskonalenia programu studiów stanowią analizy i informacje pochodzące z różnych źródeł, w szczególności:

- uwag i propozycji zgłaszanych przez nauczycieli akademickich,
- opinii studentów,
- opinii absolwentów,
- stanowisk pracodawców i innych interesariuszy zewnętrznych,
- wyników ankietyzacji,
- ustaleń narad metodycznych na poziomie wydziałowym i uczelnianym,
- wniosków z prac Rady Programowej, Rady Wydziału oraz Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia,
- analiz przebiegu praktyk zawodowych i osiągania efektów uczenia się,
- opinii zewnętrznych organów opiniujących, w tym PKA i KRASZPIP.

Tak skonstruowany system pozwala na uwzględnienie zarówno perspektywy akademickiej, jak i oczekiwań środowiska zawodowego oraz doświadczeń studentów realizujących program w praktyce.

Przykład wprowadzonych zmian w programie studiów

1. Przykładem istotnej zmiany w programie studiów na kierunku pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny, była jego **całościowa aktualizacja wynikająca z wejścia w życie od dnia 1 października 2025 r. Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 10 października 2024 r.** w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. poz. 1514). Wnioskodawcą tej zmiany był Dziekan Wydziału Nauk Medycznych. Zmiana ta miała charakter systemowy i obejmowała dostosowanie programu studiów do nowych wymogów standardu kształcenia.
2. Drugą z niedawno wprowadzonych zmian w programie studiów, odnoszącą się do kart przedmiotów, była **aktualizacja literatury obowiązkowej i uzupełniającej oraz wprowadzenie do sylabusów ogólnych efektów uczenia się**, przeprowadzona zgodnie z wytycznymi Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych oraz Polskiej Komisji Akredytacyjnej (w postępowaniu dotyczącym uruchomienia kształcenia w filiach PAM). Zmiana ta polegała na uporządkowaniu i ograniczeniu liczby wskazywanych pozycji piśmiennictwa do maksymalnie 2–3 pozycji dla każdego przedmiotu. Inicjatywa w tym zakresie została zgłoszona przez Przewodniczącą Rady Programowej dla kierunku Pielęgniarstwo.

Publiczny dostęp do informacji o programie studiów i jego zmianach

Informacje o programie studiów, jego zmianach, procesie kształcenia i jego realizacji, metodach weryfikacji efektów uczenia się, zasadach dyplomowania oraz uzyskiwanym tytule zawodowym są udostępniane publicznie na stronie internetowej Uczelni, w szczególności w sekcji Biuletyn Informacji Publicznej. Zapewnia to transparentność procesu kształcenia oraz powszechny dostęp do aktualnych dokumentów regulujących funkcjonowanie kierunku. Przyjęte zasady projektowania, modyfikowania i zatwierdzania programu studiów zapewniają jego zgodność z przepisami prawa, standardami kształcenia, potrzebami rynku pracy oraz oczekiwaniami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a jednocześnie umożliwiają bieżące i skuteczne doskonalenie jakości kształcenia na kierunku pielęgniarstwo.

3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródła informacji wykorzystywane w tych procesach

Bieżące monitorowanie oraz okresowy przegląd programu studiów na kierunku pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia, realizowane są w sposób systematyczny, wieloaspektowy i ciągły w ramach funkcjonującego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia. Stałe monitorowanie programu studiów obejmuje analizę zarówno dokumentacji programowej, jak i rzeczywistego przebiegu procesu kształcenia, z uwzględnieniem w szczególności następujących elementów:

- forma studiów, liczba semestrów oraz liczba punktów ECTS przypisanych do programu studiów;
- struktura programu studiów, w tym grupy zajęć oraz ich powiązanie z efektami uczenia się;
- sposoby weryfikacji osiągania efektów uczenia się oraz ich adekwatność do przyjętych metod kształcenia;
- wymiar, zasady i forma realizacji studenckich praktyk zawodowych;
- harmonogram realizacji programu studiów, w tym układ zajęć, przyporządkowanie punktów ECTS oraz ich rozmieszczenie w poszczególnych semestrach.

Monitoring bieżący uzupełniany jest o okresowe przeglądy programu studiów, realizowane w cyklu rocznym, których celem jest kompleksowa ocena spójności, aktualności oraz efektywności programu kształcenia. W procesie monitorowania i przeglądu programu studiów wykorzystywane są zróżnicowane źródła informacji, w szczególności:

- analiza dokumentacji programowej (program studiów, sylabusy, harmonogramy);
- wyniki oceny osiągania efektów uczenia się przez studentów;
- wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych oraz praktyk zawodowych;
- opinie studentów, absolwentów oraz nauczycieli akademickich;
- wnioski i rekomendacje Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia;
- ustalenia i rekomendacje Rady Programowej oraz Rady Dydaktycznej;
- opinie interesariuszy zewnętrznych, w tym przedstawicieli pracodawców oraz członków Rady Interesariuszy.

Uczelnia przywiązuje szczególną wagę do współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, traktując ich jako istotne źródło informacji w procesie doskonalenia programu studiów. W procesie tym uczestniczą nauczyciele akademicy będący specjalistami w dyscyplinach właściwych dla kierunku, przedstawiciele Samorządu Studenckiego oraz interesariusze zewnętrzni, w szczególności reprezentujący otoczenie społeczno-gospodarcze. Przyjęty model monitorowania i przeglądu programu studiów umożliwia bieżące identyfikowanie obszarów wymagających modyfikacji oraz ich niezwłoczne doskonalenie, zapewniając tym samym zgodność programu studiów z wymaganiami rynku pracy, obowiązującymi standardami kształcenia oraz potrzebami studentów.

4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

System oceny osiągania efektów uczenia się na kierunku pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, ma charakter kompleksowy, wieloetapowy i zintegrowany z Wewnętrznym Systemem Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia (WSZJK). Obejmuje on wszystkie etapy kształcenia

– od realizacji pojedynczych zajęć dydaktycznych, poprzez kształcenie praktyczne i praktyki zawodowe, aż po egzamin dyplomowy – i jest ukierunkowany na uzyskanie obiektywnych, mierzalnych oraz udokumentowanych dowodów osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Podstawę formalną systemu stanowią:

- Regulamin studiów PAM,
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 19/2025 z dnia 8 listopada 2025 r. w sprawie określenia procedury weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się,
- Zarządzenia Dziekana nr 31/2025 i nr 32/2025 z dnia 22 grudnia 2025 r. regulujące zasady egzaminu dyplomowego (w tym egzaminu praktycznego OSCE),
- wewnętrzne procedury WSZJK oraz zasady określone w sylabusach przedmiotów.

1. Zasady ogólne oceny osiągnięcia efektów uczenia się

Ocena efektów uczenia się realizowana jest na poziomie:

- pojedynczych przedmiotów (na podstawie sylabusów),
- modułów i etapów kształcenia,
- kształcenia praktycznego i praktyk zawodowych,
- egzaminu dyplomowego jako końcowego etapu weryfikacji kompetencji zawodowych.

Każdy przedmiot posiada szczegółowo określone:

- efekty uczenia się,
- metody ich weryfikacji,
- kryteria oceniania,
- warunki zaliczenia,
- przypisane punkty ECTS.

Sylabusy podlegają weryfikacji przez Dziekana, Radę Programową oraz Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia w zakresie spójności efektów uczenia się i adekwatności metod ich weryfikacji.

2. Metody weryfikacji efektów uczenia się w poszczególnych obszarach

2.1. Weryfikacja wiedzy

Osiągnięcie efektów w zakresie wiedzy oceniane jest poprzez:

- egzaminy pisemne i ustne,
- testy standaryzowane (MCQ, MRQ),
- kolokwia,
- prace pisemne (eseje, raporty),
- prezentacje i projekty.

Egzaminy mają charakter standaryzowany i pozwalają na ocenę nie tylko znajomości materiału, ale również umiejętności analizy, syntezy oraz rozwiązywania problemów klinicznych.

2.2. Weryfikacja umiejętności praktycznych

Weryfikacja umiejętności, kluczowa dla profilu praktycznego, obejmuje:

- ćwiczenia praktyczne i laboratoryjne,
- analizę przypadków klinicznych (case study),
- bezpośrednią obserwację wykonywania procedur,

- zajęcia w warunkach symulowanych (niska, pośrednia i wysoka wierność),
- egzamin praktyczny typu OSCE i ewaluacyjny pre-OSCE.

Ocena umiejętności opiera się na standaryzowanych kryteriach obejmujących m.in.:

- poprawność i kolejność wykonywania czynności,
- skuteczność działania,
- samodzielność,
- bezpieczeństwo pacjenta,
- komunikację z pacjentem i zespołem terapeutycznym.

2.3. Weryfikacja kompetencji społecznych

Ocena kompetencji społecznych obejmuje:

- obserwację postaw i zachowań studenta,
- ocenę komunikacji interpersonalnej,
- ocenę pracy zespołowej,
- przestrzeganie zasad etyki zawodowej i praw pacjenta,
- ocenę odpowiedzialności zawodowej.

Kompetencje te są weryfikowane zarówno podczas zajęć dydaktycznych, jak i w trakcie praktyk zawodowych.

3. Weryfikacja efektów uczenia się w kształceniu praktycznym i praktykach zawodowych

Weryfikacja efektów uczenia się w środowisku klinicznym odbywa się poprzez:

- ocenę opiekuna praktyk w podmiocie leczniczym,
- dokumentację w dziennikach praktyk i kartach umiejętności,
- nadzór i ocenę uczelnianego opiekuna praktyk,
- hospitacje praktyk realizowane przez Pełnomocnika Dziekana ds. praktyk zawodowych oraz przedstawicieli Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia.

Ocena obejmuje zarówno kompetencje praktyczne, jak i społeczne oraz poziom przygotowania do wykonywania zawodu pielęgniarstwa.

4. Egzamin dyplomowy jako końcowa weryfikacja efektów uczenia się

Studia kończą się egzaminem dyplomowym, którego zasady określają:

- Regulamin studiów,
- Zarządzenie Dziekana nr 31/2025 (stary standard),
- Zarządzenie Dziekana nr 32/2025 (nowy standard – w tym egzamin OSCE).

Egzamin dyplomowy obejmuje:

- część teoretyczną (test),
- część praktyczną (OSCE),
- (dla starszego standardu) obronę pracy dyplomowej.

Egzamin praktyczny OSCE stanowi obiektywną i standaryzowaną formę oceny kompetencji klinicznych, umożliwiając weryfikację:

- umiejętności praktycznych,
- komunikacji z pacjentem,

- organizacji pracy,
- bezpieczeństwa procedur medycznych.

5. Weryfikacja kompetencji językowych

W zakresie języka angielskiego:

- realizowane są zajęcia na poziomie B2 zgodnie z ESOKJ,
- przeprowadzany jest egzamin końcowy potwierdzający osiągnięcie efektów uczenia się,
- oceniana jest znajomość terminologii medycznej i umiejętność komunikacji zawodowej.

6. Dokumentowanie i archiwizacja osiągnięć studentów

System zakłada gromadzenie materialnych dowodów osiągnięcia efektów uczenia się, takich jak:

- prace pisemne i testy,
- projekty i prezentacje,
- dokumentacja praktyk zawodowych,
- protokoły zaliczeń i egzaminów,
- dokumentacja egzaminu dyplomowego.

Zapewnia to pełną transparentność procesu oceniania oraz tzw. „ślad audytowy” na potrzeby kontroli jakości kształcenia.

7. Ocena przydatności efektów uczenia się na rynku pracy i w dalszej edukacji

Ocena przydatności efektów uczenia się realizowana jest poprzez:

- analizę opinii pracodawców (w tym podmiotów leczniczych współpracujących przy realizacji praktyk),
- udział interesariuszy zewnętrznych w Radzie Interesariuszy,
- monitoring losów zawodowych absolwentów,
- ankiety absolwenckie,
- analizę przygotowania zawodowego studentów podczas praktyk.

Pozwala to na bieżące dostosowywanie programu studiów do wymagań rynku pracy oraz standardów zawodowych.

8. Wykorzystanie wyników oceny w doskonaleniu programu studiów

Wyniki oceny osiągania efektów uczenia się są systematycznie analizowane, w szczególności:

- po zakończeniu każdego roku akademickiego,
- w ramach prac Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia,
- podczas posiedzeń Rady Programowej i Rady Wydziału.

Na tej podstawie:

- modyfikowane są sylabusy,
- aktualizowane są treści programowe,
- doskonalone są metody dydaktyczne i weryfikacyjne,
- wprowadzane są zmiany organizacyjne w procesie kształcenia,
- udoskonalana jest organizacja praktyk zawodowych.

System działa w sposób cykliczny, zgodnie z zasadą ciągłego doskonalenia (PDCA), zapewniając wysoką jakość kształcenia oraz zgodność programu studiów z wymaganiami standardów kształcenia i potrzebami rynku pracy.

5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, oraz interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Proces projektowania, realizacji oraz doskonalenia programu studiów na kierunku pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, ma charakter systemowy i partycypacyjny. Uwzględnia on aktywny, sformalizowany udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, których wpływ na program studiów jest realny, udokumentowany i wielopoziomowy.

1. Struktura udziału interesariuszy – ujęcie systemowe

Na Wydziale Nauk Medycznych funkcjonuje rozbudowany system współpracy z interesariuszami, obejmujący ich udział w kluczowych ciałach kolegialnych i strukturach jakości kształcenia.

Szczególne znaczenie ma **Rada Interesariuszy Wydziału Nauk Medycznych**, powołana na podstawie **Zarządzenia Dziekana WNM nr 10/2025 z dnia 18.10.2025 r.**

W jej skład wchodzi:

- **interesariusze wewnętrzni** – przedstawiciele kadry dydaktycznej, studenci oraz pracownicy administracyjni,
- **interesariusze zewnętrzni** – przedstawiciele podmiotów leczniczych, pracodawców, absolwentów, organizacji branżowych, instytucji współpracujących oraz jednostek samorządu terytorialnego.

2. Zakres udziału interesariuszy w strukturach decyzyjnych

Interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni uczestniczą nie tylko w pracach Rady Interesariuszy, ale również w innych kluczowych gremiach, co zapewnia ich realny wpływ na program studiów:

- Rada Wydziału Nauk Medycznych – Zarządzenie nr 1/2025,
- Rada Programowa kierunku Pielęgniarstwo – Zarządzenie nr 4a/2025,
- Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia – Zarządzenie nr 5/2025.

Udział ten obejmuje:

- opiniowanie programu studiów i efektów uczenia się,
- zgłaszanie propozycji zmian programowych,
- ocenę adekwatności treści kształcenia do potrzeb rynku pracy,
- analizę jakości kształcenia praktycznego.

3. Formy udziału interesariuszy w doskonaleniu programu studiów

Współpraca z interesariuszami realizowana jest w sposób ciągły i wieloformowy, poprzez:

- udział w posiedzeniach ciał kolegialnych,
- działalność Rady Interesariuszy jako organu doradczego Dziekana,
- konsultacje programowe i spotkania eksperckie,
- narady metodyczne na poziomie wydziałowym i uczelnianym,
- system ankietyzacji (studenci, absolwenci, pracodawcy),
- analizę raportów z praktyk zawodowych,
- monitoring losów zawodowych absolwentów,
- bieżący kontakt ze studentami (dyżury dziekańskie, spotkania ze starostami).

Spotkania konsultacyjne odbywają się zarówno w formie stacjonarnej, jak i zdalnej. Interesariusze otrzymują materiały do analizy, a ich opinie są formalnie protokołowane.

4. Zakres merytoryczny wpływu interesariuszy

Interesariusze uczestniczą w analizie i doskonaleniu kluczowych elementów programu studiów, w tym:

- celów i efektów uczenia się,
- treści programowych i zakresu tematycznego zajęć,
- form i metod kształcenia,
- sposobów weryfikacji efektów uczenia się,
- harmonogramu realizacji programu studiów,
- organizacji i jakości kształcenia praktycznego,
- dostosowania programu do wymagań rynku pracy i systemu ochrony zdrowia.

Ich rekomendacje wynikają z doświadczenia zawodowego oraz znajomości aktualnych potrzeb rynku pracy, szczególnie w zakresie przygotowania praktycznego absolwentów.

5. Przykłady realnych działań konsultacyjnych

Proces współpracy z interesariuszami ma charakter udokumentowany. W ostatnim okresie przeprowadzono szereg spotkań konsultacyjnych, m.in.:

- spotkania z przedstawicielami środowiska pielęgniarskiego i pracodawców (m.in. ORPiP, podmioty lecznicze),
- konsultacje z kadrą zarządzającą placówkami ochrony zdrowia,
- spotkania z interesariuszami reprezentującymi administrację publiczną,
- konsultacje z absolwentami oraz studentami kierunku pielęgniarstwo,
- posiedzenie Rady Interesariuszy WNM (29 stycznia 2026 r.).

W trakcie tych spotkań analizowano m.in.:

- przygotowanie studentów do pracy klinicznej,
- adekwatność efektów uczenia się,
- zakres i organizację praktyk zawodowych,
- potrzebę aktualizacji treści programowych.

6. Udział studentów jako kluczowych interesariuszy

Studenci uczestniczą w procesie doskonalenia programu studiów poprzez:

- udział w organach kolegialnych (Senat, Rada Programowa, Komisje ds. jakości),
- działalność Samorządu Studenckiego,
- system ankietyzacji jakości kształcenia,
- zgłaszanie uwag bezpośrednio władzom Wydziału,
- udział w spotkaniach konsultacyjnych.

Ich opinie są szczególnie istotne w zakresie:

- organizacji procesu dydaktycznego,
- metod nauczania i oceniania,
- jakości kształcenia praktycznego.

7. Wpływ interesariuszy na doskonalenie programu studiów

Wpływ interesariuszy ma charakter bezpośredni i obejmuje:

- inicjowanie zmian programowych,
- aktualizację efektów uczenia się,
- dostosowanie programu do standardów kształcenia i wymagań rynku pracy,
- rozwój kształcenia praktycznego,
- doskonalenie metod dydaktycznych i sposobów weryfikacji efektów uczenia się.

Zgłaszane uwagi są analizowane przez Radę Programową oraz Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, a następnie – po ich pozytywnej ocenie – wdrażane w formie zmian zatwierdzanych przez Senat Uczelni.

8. Wykorzystanie wyników analiz i raportów

W procesie doskonalenia programu studiów wykorzystuje się:

- raporty z monitorowania losów zawodowych absolwentów,
- wyniki ankiet studenckich i absolwenckich,
- opinie pracodawców i opiekunów praktyk,
- wnioski z posiedzeń organów kolegialnych.

Pozwala to na:

- ocenę przydatności efektów uczenia się w praktyce zawodowej,
- identyfikację obszarów wymagających zmian,
- bieżące dostosowanie programu studiów do potrzeb rynku pracy.

6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

Kierunek Pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia) **nie był dotychczas przedmiotem oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Jednocześnie podlegał procedurze akredytacyjnej prowadzonej przez Krajową Radę Akredytacyjną Szkół Pielęgniarek i Położnych (KRASzPiP).** Ostatnia wizytacja akredytacyjna zespołu KRASzPiP odbyła się w dniu **9 marca 2026 roku**. W dniu 15 kwietnia 2026 roku Uczelnia otrzymała **protokół pokontrolny, zawierający rekomendację skierowaną do Ministra Zdrowia o przyznanie akredytacji na prowadzenie kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia) na okres 4 lat.**

Szczegóły protokołu:

A. W zakresie realizacji programu studiów zespół przyznał **74 punkty na 74 możliwe w kryteriach obligatoryjnych** oraz 5 punktów na 7 możliwych w kryteriach dodatkowych, co łącznie daje 79 punktów na 81 możliwych (74 + 7).

B. W obszarze kadry prowadzącej kształcenie przyznano **16 punktów na 16 możliwych w kryteriach obligatoryjnych** oraz 2 punkty na 4 możliwe w kryteriach dodatkowych, co łącznie stanowi 18 punktów na 20 możliwych (16 + 4).

C. W zakresie bazy kształcenia zespół przyznał maksymalną liczbę punktów – **22 na 22 w kryteriach obligatoryjnych** oraz 2 na 2 w kryteriach dodatkowych, co daje łącznie 24 punkty na 24 możliwe (22 + 2).

D. W obszarze oceny jakości kształcenia i osiągnięć uczelni przyznano **14 punktów na 14 możliwych w kryteriach obligatoryjnych** oraz 2 punkty na 5 możliwych w kryteriach dodatkowych, co łącznie stanowi 16 punktów na 19 możliwych (14 + 5).

łącznie zespół przyznał 126 punktów na 126 możliwych w kryteriach obligatoryjnych oraz 11 punktów na 18 możliwych w kryteriach dodatkowych, co daje 137 punktów na 144 możliwe (126 + 18). Zgodnie z przyjętymi standardami uzyskana liczba punktów stanowi podstawę do wnioskowania o przyznanie certyfikatu akredytacji na okres 4 lat dla Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I, na prowadzenie studiów na kierunku Pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia, profil praktyczny).

Zalecenia KRASZPIP wraz z odpowiedziami Uczelni:

1. W zakresie sposobu realizacji programu studiów:

1) Zaleca się doskonalenie założeń dotyczących dokumentowania i weryfikowania uzyskiwania przez studentów efektów uczenia się oraz szczegółowych kryteriów oceny pracy wykonanej przez studenta – od roku akademickiego 2026/2027;

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Założenia dotyczące dokumentowania i weryfikowania uzyskiwania przez studentów efektów uczenia się oraz szczegółowych kryteriów oceny pracy wykonanej przez studenta oparte na funkcjonujących na Wydziale przepisach wewnętrznych, które poddawane będą corocznej rewizji i optymalizacji przez Radę programową i Wydziałową Komisję ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia.

2) Zaleca się doskonalenie umiejętności studentów w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne w ramach realizacji zajęć z grupy C. Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej i zajęć z grupy D – opieki specjalistycznej - od roku akademickiego 2026/2027;

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Zajęcia doskonalące umiejętność wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego zostaną włączone do treści kształcenia w grupie zajęć C i D, co znajdzie potwierdzenie w stosownej korekcie kart przedmiotów. Czynności te zostaną włączone do prac Rady programowej i ukończone przed rokiem akademickim 2026-2027.

3) Zaleca się aby w programie studiów w tym w kartach modułu/przedmiotu uwzględnić treści dotyczące wykorzystania zestawu p/wstrząsowego również w grupie zajęć D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej – od roku akademickiego 2026/2027, również z uwzględnieniem wcześniejszych naborów.

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Karty przedmiotów z grupy D zostaną uzupełnione poprzez uwzględnienie w nich treści dotyczących wykorzystania zestawu p/wstrząsowego. Czynności te zostaną włączone do prac Rady programowej i ukończone przed rokiem akademickim 2026-2027.

2. W zakresie kadry prowadzącej kształcenie:

1) *Zaleca się aby każdorazowo powierzać realizację zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom posiadającym kompetencje zawodowe i/lub naukowe oraz doświadczenie zawodowe w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć w oparciu o formalne dokumenty potwierdzające kwalifikacje do prowadzenia zajęć zgromadzone w teczce akt osobowych – od roku akademickiego 2025/2026;*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. W terminie 21.04 - 12.05.2026r. zostanie przeprowadzona rewizja formalnych dokumentów potwierdzających kwalifikacje do prowadzenia zajęć zgromadzonych w teczkach akt osobowych, a w przypadku stwierdzenia braków kompetencyjnych (wynikających z braku dokumentacji potwierdzającej) zostaną podjęte korekty kadrowe obsady zajęć.

3. W zakresie bazy kształcenia:

1) *Zaleca się monitorowanie i dostosowywanie wyposażenia stanowisk w pracowniach umiejętności pielęgniarstwa niskiej wierności / pracowni (stanowisk) badania fizykalnego w trenażery / symulatory, sprzęty i materiały jednorazowe i inne adekwatnie do liczby studentów, w zakresie pozwalającym na równoczesne ćwiczenie w tym samym czasie przez kilku studentów oraz umożliwiające studentom wielokrotne powtórzenia danej czynności – od roku akademickiego 2026/2027 a następnie stałe monitorowanie jakości sprzętu i jego bieżące uzupełnianie.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Realizując wyżej wskazane zalecenie, wprowadzono zasadę dokonywania raz w tygodniu szczegółowego przeglądu i uzupełniania pracowni umiejętności pielęgniarstwa niskiej wierności / pracowni (stanowisk) badania fizykalnego w trenażery / symulatory, sprzęty i materiały jednorazowe i inne adekwatnie do liczby studentów, w zakresie pozwalającym na równoczesne ćwiczenie w tym samym czasie przez kilku studentów oraz umożliwiającym studentom wielokrotne powtórzenia danej czynności. W tym celu wyznaczono dwóch pracowników etatowych (inżynier o odpowiedniej specjalności i pielęgniarka) realizujących to zadanie w ramach obowiązków służbowych i stałe informowanie Dziekana wydziału o właściwym przygotowaniu pracowni. Ponadto w Uczelni dokonywane są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej przez wyznaczoną komisję, w której uczestniczą specjaliści poszczególnych kierunków studiów, a także przedstawiciele studentów z odpowiadających kierunków studiów.

4. W zakresie Jakości kształcenia:

1. *Zaleca się wdrożenie funkcjonującego w Uczelni Wewnętrznego System Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz systematyczne monitorowanie i doskonalenie jakości kształcenia na studiach pierwszego stopnia kierunku pielęgniarstwo – od roku akademickiego 2026/2027.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia będzie poddawany bieżącej kontroli zarówno pod kątem jego kształtu i pól możliwej optymalizacji, jak również pod kątem jego bezpośredniego przełożenia na funkcjonowanie kierunku. System w jego aktualnym kształcie zostanie poddany analizie na najbliższym posiedzeniu Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, która zbierze się w maju 2026 roku. Wszelkie wynikające z tej analizy wnioski znajdą swoje odzwierciedlenie w stosownej dokumentacji wydziałowej. .

ZALECENIA STAŁE

1. W zakresie sposobu realizacji programu studiów:

1) *Monitorowanie zmian w obowiązujących aktach prawnych regulujących proces prowadzenia kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo na poziomie studiów pierwszego stopnia profil praktyczny oraz dostosowywanie i realizacja programów studiów do obowiązujących wymogów formalno-prawnych – praca ciągła.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. W Uczelni wprowadzono zasadę comiesięcznego informowania przez Radcę Prawnego o wszelkich zmianach w obowiązujących aktach prawnych regulujących proces kształcenia, w tym na kierunku Pielęgniarstwo (studia pierwszego stopnia, profil praktyczny). Na tej podstawie będą dokonywane odpowiednie aktualizacje programów studiów oraz ich bieżąca implementacja.

2. W zakresie kadry prowadzącej kształcenie:

1) *Przestrzeganie zapisów obowiązujących aktów prawnych w zakresie przydzielania nauczycielom akademickim zajęć zgodnie z ich kwalifikacjami i/ lub dorobkiem naukowym i/lub doświadczeniem zawodowym związanym z prowadzonymi zajęciami – praca ciągła.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Każdorazowo przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego, na poziomie Wydziału, przygotowywana będzie propozycja obsady zajęć dydaktycznych. Szczegółowej analizy dorobku naukowego oraz/lub doświadczenia zawodowego kandydatów dokonywać będzie Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, przy ostatecznej akceptacji Dziekana Wydziału. Nadzór nad prawidłowym przyporządkowaniem nauczycieli akademickich do prowadzonych zajęć sprawować będzie Rektor Uczelni.

2) *Powierzanie zajęć związanych z określoną dyscypliną naukową lub dyscyplinami naukowymi nauczycielom akademickim i innym osobom, które posiadają udokumentowane doświadczenie zawodowe i/lub dorobek naukowy w zakresie danej dyscypliny lub dyscyplin, umożliwiając prawidłową realizację zajęć, w tym osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarki – praca ciągła.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Jego realizacja będzie zgodna z zasadami opisanymi powyżej.

3) *Zapewnienie właściwej struktury kwalifikacji kadry uwzględniającej tytuły zawodowe, doświadczenie zawodowe, stopnie i tytuły naukowe, dorobek naukowy oraz zapewnienie odpowiedniej liczby kadry w stosunku do liczby studentów celem zapewnienia sprawnej realizacji zajęć – praca ciągła.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Dział Kadr został zobowiązany do zintensyfikowania działań w zakresie pozyskiwania nowej kadry dydaktycznej. Podejmowane działania będą ukierunkowane na ogłaszanie konkursów na stanowiska wykładowców w grupach pracowników, w których zidentyfikowano niedobory kadrowe.

4) *Podejmowanie działań wspierających i motywujących kadrę do rozwoju zawodowego, naukowego*

oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych – **praca ciągła**.

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Dziekan Wydziału poinformował wszystkich wykładowców o możliwości ubiegania się o dofinansowanie udziału w konferencjach oraz innych wydarzeniach naukowych, publikacji w wysoko punktowanych czasopismach specjalistycznych, a także uczestnictwa w szkoleniach, kursach doształcających i studiach podyplomowych. Uczelnia zapewnia również wsparcie w zakresie publikowania wyników badań naukowych w wydawnictwie PAM, pokrywając w całości koszty wydawnicze.

3. W zakresie bazy dydaktycznej:

1) *Stałe doskonalenie infrastruktury i zasobów edukacyjnych wykorzystywanych w realizacji programu studiów na kierunku Pielęgniarstwo studia pierwszego stopnia profil praktyczny – **praca ciągła**.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Wykładowcy zostali zobowiązani do bieżącego zgłaszania Dziekanowi Wydziału potrzeb związanych z realizacją zajęć dydaktycznych oraz niezbędną infrastrukturą. Na tej podstawie Dziekan, za zgodą Rektora, opracowuje wykaz dodatkowego wyposażenia przeznaczonego do sfinansowania przez Założyciela Uczelni. Za realizację zamówień służących doskonaleniu infrastruktury dydaktycznej odpowiada powołana w tym celu jednostka organizacyjna, działająca poprzez Pełnomocnik Rektora ds. Doskonalenia Infrastruktury Dydaktycznej. Dodatkowo w procesie zapewniania jakości kształcenia wykorzystywane jest narzędzie w postaci ankiety oceny infrastruktury dydaktycznej. W badaniu uczestniczą studenci, wykładowcy oraz interesariusze zewnętrzni, co umożliwi kompleksową identyfikację potrzeb. Wyniki ankiet są analizowane podczas posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, która formułuje stosowne rekomendacje i przekazuje je do realizacji Dziekanowi Wydziału.

2) *Stałe doskonalenie i rozwój bazy dydaktycznej, w tym pracowni umiejętności pielęgniarskich i pracowni specjalistycznych oraz zasobów bibliotecznych i informacyjnych warunkujące osiągnięcie przez studentów kierunku Pielęgniarstwo efektów uczenia się – **praca ciągła**.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Dziekan Wydziału zobowiązał wszystkich wykładowców do bieżącego, pisemnego zgłaszania zapotrzebowania w zakresie zasobów bibliotecznych i informacyjnych. Na tej podstawie opracowywana jest lista pozycji literaturowych do zakupu, zgodnie z treściami sylabusów poszczególnych przedmiotów. Wykładowcy prowadzący zajęcia są również zobowiązani do systematycznego zgłaszania potrzeb sprzętowych dotyczących pracowni umiejętności pielęgniarskich. Dziekan Wydziału przekazuje zgłoszone zapotrzebowanie do Założyciela Uczelni, natomiast realizacją zamówień zajmuje się Pełnomocnik Rektora ds. Doskonalenia Infrastruktury Dydaktycznej. Zgodnie z ustaleniami podjętymi na szczelbu rektorskim oraz Założyciela Uczelni, od roku akademickiego 2026/2027 planowane jest utworzenie dodatkowych pracowni umiejętności pielęgniarskich, adekwatnie do rosnącej liczby studentów kierunku Pielęgniarstwo. Równoległe przewidziano rozbudowę zasobów bibliotecznych i informacyjnych. Uczelnia kontynuuje również działania związane z rozwojem bazy dydaktycznej, obejmujące rozbudowę o dodatkową kondygnację budynku przy ul. Świerzawskiej 18, stanowiącego jej własność. Ponadto trwa finalizacja projektu w ramach KPO, którego środki zostaną przeznaczone m.in. na dalszą rozbudowę Centrum Symulacji Medycznej.

4. W zakresie oceny jakości kształcenia:

1) *Monitorowanie poziomu jakości kształcenia oraz osiągania efektów uczenia się zgodnie z przyjętym w Uczelni systemem zapewnienia jakości kształcenia.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Działania naprawcze w tym zakresie zostały podjęte przez Uczelnianą Radę ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia. Będzie on stale monitorować działania w zakresie jakości kształcenia na kierunku pielęgniarstwo podejmowane na poziomie Wydziału Nauk Medycznych. W tym celu Koordynator odbywa cykliczne spotkania z członkami Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia i monitoruje działania naprawcze wskazane przez Radę.

2) *Wykorzystywanie wyników analizy oceny jakości kształcenia w ciągłym doskonaleniu procesu kształcenia na studiach pierwszego stopnia kierunku Pielęgniarstwo profil praktyczny w tym m. in. w: doskonaleniu programu studiów, doskonaleniu kadry, doskonaleniu infrastruktury oraz systemu jakości kształcenia – praca ciągła.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Działania doskonalące, oparte na wynikach analizy oceny jakości kształcenia, będą wdrażane na kilku poziomach organizacyjnych. Wszystkie zalecenia Rady zostaną przedstawione przez Dziekana podczas posiedzenia Rady Wydziału. Ponadto planowane jest zwołanie wspólnego posiedzenia Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia oraz Uczelnianej Rady ds. Jakości. W jego trakcie zostaną szczegółowo przeanalizowane uchybienia w zakresie narzędzi jakości odnoszących się do programu studiów, kadry dydaktycznej, infrastruktury oraz wewnętrznego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia. Wypracowany plan naprawczy, przygotowany przez organy uczelnianego i wydziałowego systemu jakości kształcenia, zostanie następnie przedstawiony i poddany dyskusji na posiedzeniu Senatu Uczelni. Plan ten zaprezentuje Koordynator. Posiedzenie Senatu PAM planowane jest na czerwiec 2026 roku, zgodnie z obowiązującym harmonogramem.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony <i>należy wskazać nie więcej niż pięć najważniejszych atutów kształcenia na ocenianym kierunku studiów</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Silne ukierunkowanie praktyczne programu studiów, zgodne ze standardem kształcenia 2. Spójna i sekwencyjna struktura programu zapewniająca progresję efektów uczenia się 3. Wykorzystanie nowoczesnych metod dydaktycznych i standaryzowanych narzędzi oceny 4. Ścisła współpraca z interesariuszami zewnętrznymi i dostosowanie programu do potrzeb rynku pracy 5. Wysoko wykwalifikowana kadra dydaktyczna łącząca kompetencje kliniczne i naukowe 	<p>Słabe strony <i>należy wskazać nie więcej niż pięć najważniejszych ograniczeń utrudniających realizację procesu kształcenia i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duże obciążenie studentów wynikające z intensywności kształcenia praktycznego 2. Ograniczenia kadrowe wynikające z łączenia działalności dydaktycznej z pracą zawodową w podmiotach leczniczych 3. Konieczność stałej aktualizacji treści kształcenia w związku z dynamicznymi zmianami w ochronie zdrowia 4. Ograniczone możliwości indywidualizacji ścieżki kształcenia w ramach sztywnego standardu kształcenia 5. Ograniczony poziom umiędzynarodowienia kształcenia oraz mobilności kadry i studentów
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse <i>należy wskazać nie więcej niż pięć najważniejszych zjawisk i tendencji występujących w otoczeniu uczelni, które mogą stanowić impuls do rozwoju kierunku studiów</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rosnące zapotrzebowanie na pielęgniarki na rynku pracy (krajowym i europejskim) 2. Rozwój systemu opieki zdrowotnej i rozszerzanie kompetencji zawodowych pielęgniarek 3. Intensywny rozwój nowych technologii medycznych i e-zdrowia 4. Wzmacnianie współpracy z podmiotami leczniczymi i interesariuszami zewnętrznymi 5. Zmieniająca się struktura potrzeb zdrowotnych społeczeństwa 	<p>Zagrożenia <i>należy wskazać nie więcej niż pięć czynników zewnętrznych, które utrudniają rozwój kierunku studiów i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymujące się niedobory kadrowe w systemie ochrony zdrowia wpływające na dostępność opiekunów praktyk 2. Niestabilność regulacji prawnych i zmian w systemie kształcenia zawodów medycznych 3. Relatywnie niska atrakcyjność ekonomiczna zawodu pielęgniarki w relacji do poziomu odpowiedzialności zawodowej 4. Ograniczona dostępność wysokospecjalistycznych miejsc kształcenia praktycznego

		5. Wysokie koszty kształcenia przy ograniczonych możliwościach finansowania kierunków medycznych
--	--	--

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Poznań, dnia 5 maja 2026 r.

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku³

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	166	404		
	II	184	264		
	III	111	177		
	IV	x	x		
II stopnia	I	x		300	308
	II	256		x	213
jednolite studia magisterskie	I				
	II				
	III				
	IV				
	V				
	VI				
Razem:		717	845	300	521

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2022/2023	115	96		
	2023/2024	187	120		
	2024/2025	166	102		
II stopnia	2022/2023	256	208	x	x

³ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

	2023/2024	x	x	300	216
	2024/2025	x	x	295	232
jednolite studia magisterskie	...				
	...				
	...				
Razem:		724	526	595	539

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787)

STANDARD 2024

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 ECTS/4792 godziny
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2962 godzin
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	106 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	110 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	15 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	2 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	46
Wymiar praktyk zawodowych ⁵	1200 godzin/5,3 mies.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	4792/882
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Nie dotyczy

⁴ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁵ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

STANDARD 2019

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 182 ECTS/4822 godziny
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	2867 godzin
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	102 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	104,4 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	17 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	2 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	46
Wymiar praktyk zawodowych ⁷	1200 godzin/5,3 mies.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	4822/430
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Nie dotyczy

 Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne⁸
STANDARD 2024

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym	Ćw. Sym	10	0,4
Podstawy pielęgniarstwa	Ćw. Sym/ ZP (zajęcia praktyczne), PZ (praktyki zawodowe)	440	17,6

⁶ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Promocja zdrowia	ZP	20	0,8
Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej	Ćw. Sym/ZP, PZ	215	8,6
Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarki	Ćw. Sym	40	1,6
Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	Ćw. Sym/ZP, PZ	260	10,4
Chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne	Ćw. Sym/ZP, PZ	260	10,4
Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	Ćw. Sym/ZP, PZ	300	12
Położnictwo, ginekologia i piel. położniczo - ginekologiczne	Ćw. Sym/ZP, PZ	140	5,6
Geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne	Ćw. Sym/ZP, PZ	175	7
Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	Ćw. Sym/ZP, PZ	175	7
Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	Ćw. Sym/ZP, PZ	175	7
Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe	Ćw. Sym/ZP, PZ	95	3,8
Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece	Ćw. Sym/ZP, PZ	175	7
Opieka paliatywna	Ćw. Sym/ZP, PZ	95	3,8
Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej	Ćw. Sym/ZP, PZ	95	3,8
Praktyka indywidualnie wybierana przez studenta	PZ	80	3,2
Razem:		2750	110

STANDARD 2019

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Podstawy pielęgniarstwa	Ćw., Sym, ZP, PZ	350	14
Podstawowa opieka zdrowotna	Ćw., Sym, ZP, PZ	295	11,8
Badanie fizykalne	Ćw., Sym	15	0,6
Promocja zdrowia	ZP	20	0,8
Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	Ćw., Sym, ZP, PZ	295	11,8
Chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne	Ćw., Sym, ZP, PZ	295	11,8
Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	Ćw., Sym, ZP, PZ	335	13,4

Położnictwo, ginekologia i piel. położniczo - ginekologiczne	Ćw., Sym, ZP, PZ	135	5,4
Geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne	Ćw., Sym, ZP, PZ	170	6,8
Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	Ćw., Sym, ZP, PZ	170	6,8
Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	Ćw., Sym, ZP, PZ	170	6,8
Podstawy ratownictwa med.	Ćw.	10	0,4
Anestezjologia i piel. w zagroż.życia	Ćw., Sym, ZP, PZ	170	6,8
Opieka paliatywna	Ćw., Sym, ZP, PZ	90	3,6
Pielęgniarstwo opieki długoterm.	Ćw., Sym, ZP, PZ	90	3,6
Razem:		2610	104,4

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela⁹

NIE DOTYCZY

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹⁰
Razem:				

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹¹

⁹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹⁰ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

¹¹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język angielski	Ćwiczenia	1,2,3,4	stacjonarne	angielski	845 (81)

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających (w formie załączników)

- Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787)
  - dla standardu 2024
  - dla standardu 2019
- Obsada zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
- Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
- Charakterystyka nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć na ocenianym kierunku studiów oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia odpowiednio z podstaw opieki pielęgniarstwa lub podstaw opieki położniczej
- Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
- Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów
- Wykaz egzaminów dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na formy studiów